

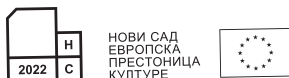
Kustoski tim

dr Andrea Palašti, profesorka, teoretičarka umetnosti
Darka Radosavljević Vasiljević, istoričarka umetnosti, direktorka Remonta
Svetlana Subašić, kustoskinja
Nebojša Milenković, kustos, istoričar umetnosti, pisac

Prudukcijski tim: Darija Dragojlović, Silvia Dražić, Nikola Džafo, Vesna Grginčević, Željko Grulović, Stefan Ilić, Vladimir Ilić, Dejan Jankov, Andreja Kargačin, Nina Komel, Lidija Krnjajić, Filip Markovinović, Nataša Markovinović, Tatjana Marticki, Namanja Milenković, Milan Nešić, Ana Novaković, Andrea Palašti, Konstantinos Petrović, Ivana Purtić, Madga Radojlović, Dunja Stanojević, Stefan Stefanovski, Mila Stojanović, Slobodan Stošić, Adrienn Ujhazi, Srđan Veljović

Frizeri: Goran Avgustinov, Lazar Kovačević, Andrija Nikitović, Dušan Šovljanski

Realizaciju publikacije omogućili

Novi Sad – Evropska prestonica kulture

Grad Novi Sad – Gradska uprava za kulturu

Ministarstvo kulture i informisanja Republike Srbije

reKAPITULACIJA

**Neposlušni objekti / subjekti
Led Art / Art klinika / Šok ZaDruga i Grafička mreža
1992-2022.**

Muzej savremene umetnosti Vojvodine Novi Sad

3. jul – 3. avgust 2022.

Multimedijalni centar „Led Art“
Novi Sad 2022.

reKAPITULACIJA:

Neposlušni objekti

Od hladnjače i kotlića za pasulj, preko tela i pepela, do tepiha i mikrofona, ovaj katalog / lektira / pojmovnik ispituje ulogu trideset različitih objekata kao (est)etičkih znakova i njihovu ulogu u umetničkim akcijama tri projekta – Led Art (1992–2002), Art klinika (2002–2013) i Šok zadruga (2013–). Šta bi za ove objekte bilo zajedničko? Problematici funkcioneri i šefovi država, kontradiktorni zakoni i neposlušni građani. Ali, pre svega, Nikola Džafo i grupa Led Art.¹

Kao direktan komentar na ratne uslove u Jugoslaviji, sa snažnom osetljivošću za društvene, političke i kulturne anomalije, grupa Led Art izvela je akciju zamrzavanja umetnosti. Ratno stanje protumačeno je kao *ledena stvarnost*, koja se fizički (umetnički!) mogla uobličiti kroz promenu agregatnog stanja vode: iz stanja tečnosti u led. Prvi nastup i izložba u Beogradu izvedeni su 15. maja 1993. u kamionu-hladnjači koji je bio parkiran na ulici ispred Doma omladine. S jeseni iste godine akcija je izvedena u Novom Sadu. Umetnici su zamrzli, pa prepustili topljenju svoja umetnička dela i ready-made objekte:² igračke, knjige, zastave, Marilyn Monroe, četkice za zube, mape, novac, hleb, cipele itd. Ovi predmeti postali su neposlušni objekti, objekti kojima se uskraćuje funkcija (zamrzavaju se!), jer, u ratnom stanju, čak i hleb postaje oružje. Ironično, agregat kamiona-hladnjače u Beogradu prestao je da radi nakon 24 časa i svi zaleđeni objekti otopili su se. Otapanje je bila svojevrsna predikcija, naslućivanje još većeg nadolazećeg zla. Iz današnje perspektive, zlo ponovo dolazi.

Grupa Led Art osnovana je na inicijativu novosadskog umetnika Nikole Džafa, a među aktivnim umetnicima, istoričarima umetnosti i pojedincima bili su i Dragoslav Krnajski, Gabriela Pajević, Suzana Jovanović, Dragan Živančević, Slobodan Vilček Willy.³ Prihvatajući surove uslove za rad (–20° C!), grupa je stvarala u ekstremnom političkom ambijentu – uporedo sa dezintegracijom Jugoslavije, genocidima, godinama izbeglištva, u međunarodnoj izolaciji, inflaciji i siromaštvu, sa narastajućim šovinizmima, uz demonstracije i okolnosti NATO bombardovanja.⁴ Njihovi javni nastupi, na ulicama, trgovima, pijacama i deponijama, bili su ogledalo surove stvarnosti.

Koristeći se vojnom terminologijom, **Led Art** je tokom devedesetih godina konstantno izvodio ofanzive, diverzije i subverzije aktuelnih događaja sa željom da obrazuje i da se integriše sa publikom, u nadi da je politička promena moguća i izvodljiva! Nakon rata, promenila se taktika. Kao poseban projekat, 2002. novoustanovljen Multimedijalni centar Led Art pokreće **Art kliniku**, kao fizički prostor za društvenu i umetničku kreaciju u Grčkoškolskoj ulici br. 5 u Novom Sadu, koja se zasnivala na utopijskoj ideji da umetnost može da leči ratom razoreni svet. Zaštitni znak Art klinike je ŠOK galerija – najmanja galerija na Balkanu sa 1x2 kvadratna metra, kao analogija na šok sobu. Šok galerija postaje amblem Novog Sada i kultno mesto za promociju savremene umetničke prakse, hrabre koncepte u graničnim područjima umetnosti, društva i politike. Od 2013. Art klinika se kontekstualno preimenovala u Šok ZaDrugu, formulišući nove, „divlje“ i nekonvencionalne modele prezentacije, otvarajući lanac mikrogalerija na periferiji grada, koristeći sportske sale, škole, pijace i pasaže kao galerijske

¹ Kontekstualizacija neposlušnih objekata unutar rada grupe Led art prvi put je objavljena na mađarskom jeziku, u časopisu *Új Művészet*, 15. 2. 2022, pod naslovom „Hűtőkocsik és más engedetlen tárgyak, A Led Art csoport”, Palásti Andrea, videti u: <https://ujmuveszet.hu/hutokocsik-es-mas-engedetlen-targyak/>

² Uz Nikolu Džafa, na izložbi učestvuju Mrđan Bajić, Raša Todosijević, Mileta Prodanović, Saša Marković Mikrob, Vladimir Perić Talent, Vera Stevanović, Milorad Cvetičanin, Vera Stevanović, Dejan Anđelković i Jelica Radovanović, Marija Ilić, Dragoslav Krnajski, Darija Kačić, Jovan Čekić, Vesna Pavlović i drugi.

³ Spisak svih saradnika u: *Led Art – Dokumenti vremena 1993–2003*, str. 228–236.

⁴ Videti više u: Jovan Despotović, „Zaleđena zbilja / Led art – aktivizam devedesetih u Srbiji”, monografija *Džafo*, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad 2011, str. 71.

prostore. Iskustva rada Led Arta pokazala su se kao dobra polazna tačka za delovanje novih generacija umetnika, te pozitivan primer kako se kroz umetnost i kreativno angažovanje može naći odgovor na goruća društvena pitanja, sačuvati intelektualni i stvaralački integritet i dostojanstvo. Danas, umetnici okupljeni oko Šok ZaDruge naglasak stavljaju na decentralizaciju, širenje i pristupačnost umetnosti, kao i na pronalaženje modela za delovanje i preživljavanje umetnika u uslovima liberalnog kapitalizma. **I još uvek svi čvrsto veruju u utopiju da umetnost može da menja i leči svet!**⁵

Umetnost koja je *nastajala* unutar Led Arta, Art klinike i Šok ZaDruge ne opisuje se kroz estetsku proizvodnju umetničkih objekata, već, kako Miško Šuvaković navodi za Led Art, kroz stvaranje svojevrstnog ciničnog, sarkastičnog, ironičnog, ekonomičnog, antiratnog, erotičnog, dopadljivog, brutalnog, kritičnog, samokritičkog, infantilnog, manipulativnog itd. akcionizma, čiji je cilj stvaranje efekta!⁶ Međutim, danas, posle trideset godina od prvih akcija grupe Led Art, novih (bio-)političkih akcija, izazova tokom rada Art klinike i Šok ZaDruge, ali i građanskih (i umetničkih) neposlušnosti širom sveta, potrebno nam je više nego ikad da ukažemo na moćnu ulogu predmeta koji se koriste u pokretima za društvene promene. U tom svetlu, možemo govoriti o EST-ETIČKIM OBJEKTIMA, o materijalnim predmetima koji se ne zasnivaju na estetskim kriterijumima, već na kriterijumima „neposlušnosti“.

Termin neposlušni objekti⁷ odnosi se na svakodnevne, modifikovane predmete koji igraju ključnu ulogu u pokretima za socijalnu borbu. Njihova vrednost i kvalitet ne ogleda se u *finoj* izradi i lepoti, već upravo u snalažljivom, inventivnom, brzom i slobodnom korišćenju jednostavnih (jeftinih!) sredstava za prenošenje jasne kritičke i subverzivne poruke. Ovakvi *objekti – rekviziti – kulise* koje su Led Art, Art klinika i Šok ZaDruge koristili u svojim akcijama, mogu se interpretirati upravo kroz termin *neposlušnih objekata* koji nisu objedinjeni po stilu, tipu ili mediju, već po različitom društvenom angažmanu. Iako su nastajali (i još uvek nastaju!) u različitim istorijskim trenucima, kao odgovor na određeno društveno-političko-ekonomsko-ekološko stanje, svaka akcija-izložba izvodila se uz pomoć jasno definisanih objekata kako bi što direktnije prenela poruku. Neposlušni objekti Led Arta, Art klinike, Šok ZaDruge i danas su više nego aktuelni! Oni se mogu modifikovati, preraditi i koristiti i unutar drugih vremena i prostora! Hladnjača, tenk, kofer, kreda, glasački listić, tepih, mikrofon... više nego očigledno korespondiraju sa našom ledenom stvarnošću, ratom koji se razbuktava usred Evrope, novim ljudskim žrtvama, migracijama, predstojećim izborima (april 2022), inflacijom, nestabilnim tržištem, strahom i zebnjom...

Andrea Palašti

5 <https://sokzadruga.com/>

6 Miško Šuvaković, „Fragmenti o tragovima umetnosti, ideologije i politike“, u: *Led art – dokumenti vremena 1993–2003*, str. 9.

7 O neposlušnim objektima videti više u: Catherine Flood and Gavin Grindon, *Disobedient objects*, V&A Publishing, London 2014.

<http://www.vam.ac.uk/content/exhibitions/disobedient-objects/>

<http://www.gavingrindon.net/wp-content/uploads/2015/09/Grindon-and-Flood-Introduction-Disobedient-Objects.pdf>

reCAPITULATION: Disobedient objects

Listing a range of objects including a freezer truck, a cauldron with beans, bodies and ash, a carpet and a microphone, this catalogue / obligatory school reading / glossary questions the role of thirty different objects as (aesth)et/h/ic signs and their role in art actions of three consecutive projects: Led Art (1992–2002), Art Clinic (2002–2013) and Shock CoOperative (Šok ZaDruga, 2013–). What is in common with all these objects? The problematic official bodies and head of states, contradictory laws and disobedient citizens and, above all, Nikola Džafo and the group Led Art.¹

In the manner of a war correspondent commenting on the circumstances of Yugoslavia, with high sensitivity for social, political and cultural anomalies, the group Led Art created a performance in which art was frozen as an action. The conditions of war were interpreted as an *icy reality*, and the work took shape – physically and artistically – within the changing states of water: from a liquid state to solid ice. The first performance at an exhibition in Belgrade was shown on 15 May 1993 in a freezer truck parked alongside the street in front of Dom omladine (youth cultural centre). In the autumn of the same year the action was performed in Novi Sad. The artists² froze their artworks and ready-made objects and let them thaw: toys, books, flags, Marilyn Monroe, toothbrushes, maps, money, bread, shoes, etc. These objects became disobedient subjects, objects that no longer served their original purpose (having been frozen!), because, in a state of war, even bread becomes a weapon. Ironically, the Belgrade freezer truck's power unit stopped working after 24 hours and all the objects thawed. The melting was a prediction of sorts, the anticipation of even greater upcoming evil. From today's perspective, evil is approaching us again.

Led Art group was founded through the initiative of Nikola Džafo, an artist from Novi Sad, and among the active artists, art historians and individuals were Dragoslav Krnajski, Gabriela Pajević, Suzana Jovanović, Dragan Živančević, Slobodan Vilček Willy.³ Accepting the cruel working conditions (–20°C!), the group was created in extreme political climates – including, but not limited to, the disintegration of Yugoslavia, genocide, years of exile, international isolation, inflation and poverty, the rise of chauvinism, demonstrations and NATO bombing.⁴ Their public performances, on the streets, squares, markets and landfills, mirrored this cruel reality.

Using military terminology, throughout the 1990s **Led Art** continually used offensives, diversions and subversions of ongoing events with the aim to educate the audience and also integrate with them, in the hopes that political change was possible and doable! After the war, tactics changed. As a special project, in 2002 the newly established Multimedia centre Led Art founded the **Art Clinic**, a physical space for social and artistic creation in Grčkoškolska Str. 5 in Novi Sad, founded on the utopian idea that art can heal the war torn world. The identification of the Art Clinic was the SHOCK gallery – the smallest gallery in the Balkans, 1x2m² in size, analogues to a shock room. The Shock gallery became an emblem of Novi Sad and a cult space to promote contemporary art practices, courageous concepts in the liminal territories of art, society and politics. Since 2013 the Art Clinic contextually renamed itself to Shock CoOperative, formulating new “wild” and unconventional presentational

¹ The contextualization of disobedient subjects within Led Art's field of work has been published for the very first time in the Hungarian language, in a magazine *Új Művészet* on 15 February 2022, titled “Hűtőkocsik és más engedetlen tárgyak, A Led Art csoport”, Palásti Andrea, see: <https://ujmuveszet.hu/hutokocsik-es-mas-engedetlen-targyak/>

² Along with Nikola Džafo, artists who participated in the exhibition were Mrđan Bajić, Raša Todosijević, Mileta Prodanović, Saša Marković Mikrob, Vladimir Perić Talent, Vera Stevanović, Milorad Cvetičanin, Vera Stevanović, Dejan Anđelković i Jelica Radovanović, Marija Ilić, Dragoslav Krnajski, Darija Kačić, Jovan Čekić, Vesna Pavlović and others.

³ A list of all collaborators can be seen in: *Led art – dokumenti vremena 1993–2003*, MMC Led Art, Novi Sad, 2004, p. 228–236

⁴ For more, see: Jovan Despotović, “Zaleđena zbilja / Led art – aktivizam devedesetih u Srbiji”, *Džafo monograph*, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad 2011, p. 71

models, opening a chain of micro galleries in the city suburbs, utilising sports halls, schools, markets and passages as gallery spaces. The working experience of Led Art turned out to be a good starting point for new generations of artists, a positive example of how one can find answers to burning social questions through art and creative engagement, and how one can preserve intellectual and creative integrity and dignity. Today, artists who are gathered around Shock CoOperative put emphasis on the decentralisation, dissemination and availability of art, as well as finding models of action for the survival of artists in the conditions of liberal capitalism. **And they all still strongly believe in the utopia that art can change and save the world!**⁵

The art that was *created* within Led Art, Art Clinic and Shock CoOperative is not to be described through aesthetic production of artistic objects, but, to paraphrase Miško Šuvaković regarding Led Art, "through creation of cynical, sarcastic, ironic, economic, anti-war, erotic, likable, brutal, critical, self-critical, infantile, manipulative, etc. actionism, whose aim is to create an effect!"⁶ However, today, thirty years after the first actions of Led Art, with new (bio-)political actions, challenges within the work of the Art Clinic and Shock CoOperative, and also civil (and artistic) disobediences worldwide, more than ever it is necessary to show the powerful roles of objects used in movements for social change. In this sense, we can speak of AEST-ETHIC OBJECTS, of material objects that are not founded upon the aesthetic criteria, but on the criteria of "disobedience".

The term *disobedient objects*⁷ relates to everyday, modified objects that play key roles in movements deriving from social struggle. Their value and quality is not in the *fine* manufacture and beauty, but precisely in the resourceful, inventive, fast and free use of simple (cheap!) means to transmit clear, critical and subversive messages. Such *objects – props – backdrops* that Led Art, Art Clinic and Shock CoOperative used in their actions, can be interpreted precisely through the notion of *disobedient objects* that are not combined in terms of their style, type or medium, but by the use of different modes of social engagement. Although the works were created (and are still being created!) during different, historically significant moments as responses to particular social-political-economical-ecological conditions, each action-exhibition was performed with the help of clearly defined objects in order to transmit the message as directly as possible. The disobedient objects of Led Art, Art Clinic, Shock CoOperative are still very much up-to-date! They can be modified, rearranged and used in different times and spaces! The freezer truck, the tank, the chalk, the voting ballot, the carpet, the microphone... they all, more than obviously, correspond to our icy reality, the war that is being fired up in the middle of Europe, new casualties, migrations, the upcoming elections (April 2022), inflation, unstable market, fear and unease...

Andrea Palašti

Translated by Mirjana Boba Stojadinović
Proofread by Emily Kyoko Snowden Naka

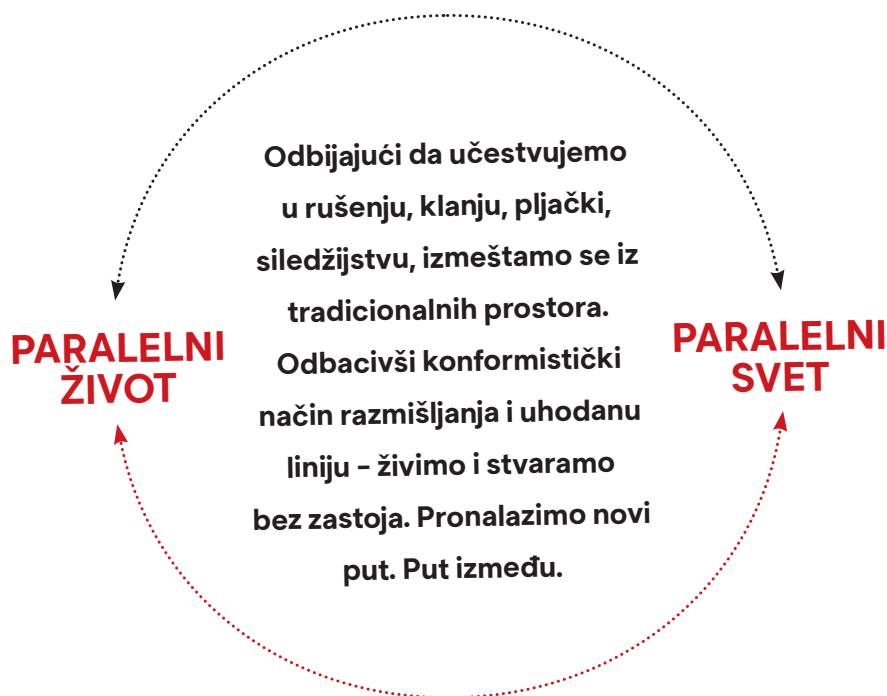
5 <https://sokzadruga.com/>

6 Miško Šuvaković, "Fragmenti o tragovima umetnosti, ideologije i politike", in: *Led art – dokumenti vremena 1993–2003*, MMC Led Art, Novi Sad, 2004, p. 9

7 On disobedient subjects see more in: Catherine Flood and Gavin Grindon, *Disobedient objects*, V&A Publishing, London 2014.

<http://www.vam.ac.uk/content/exhibitions/disobedient-objects/>

<http://www.gavingrindon.net/wp-content/uploads/2015/09/Grindon-and-Flood-Introduction-Disobedient-Objects.pdf>

NAČELA

- Led Art je pokretačka snaga. Kreativnost kao vrsta otpora i prevazilaženja nastale situacije. Stvaranje uprkos svemu. Preduzeće za proizvodnju umetnosti.
- Led Art se bavi očuvanjem postojećeg i prevrednovanjem zatečenog. Koristi neprirodne uslove (temperatura -20°C) i promenu agregatnog stanja (voda-led-voda) kao način umetničkog delovanja.
- Led Art svoje akcije izvodi u urbanoj sredini. Izmešta se iz državnih institucija i klasičnog izlagačkog prostora (galerija, muzej, kolonija) i koristi atipične (komora za zamrzavanje, hladnjača-šleper, ledeni teren, garaža, ulica).
- Led Art čine kreativni individualci, bez obzira na struku (slikari, muzičari, dramski umetnici, pisci, ostali).
- Led Art ne pripada nijednoj političkoj grupi. Ne zanima ga borba za vlast, politizacija. Ne dozvoljava da se njegovim radom manipuliše.
- Led Art o svom radu poseduje dokumentaciju (štampana, foto, video, ostala). Ona je garancija individualnih napora i koristi se uz dozvolu.
- Led Art istupa u javnosti i svojim proizvodima: fotografije, plakati, razglednice, bedževi, oglasi, video, proizvodi s naznakom Led Art.
- Svaka akcija grupe potpisuje se s Led Art.
- Lična promocija na račun grupe nije omiljena. Ona će se dogoditi kada usledi promena nabolje.
 - Individualni istupi dozvoljeni u dogovoru s grupom.
 - Led Art ne interesuju lokalni kriterijumi.
 - Rad grupe finansiraju sponzori.
 - Led Art ima stalno otvoren konkurs za nove ideje i projekte.

(ZGRADA) u zagradi

„Neposlušni objekti“! Da li njihovo opisivanje ili obrazlaganje zahteva njima primeren nepokoran senzibilitet, i da li su poslušnost, poštovanje pravila i autoriteta, kad se krećeš na terenu neposluha, na svim nivoima *out of question*. Drugim rečima, da li neposlušni objekti iziskuju neposlušne tekstove? Može li sam tekst biti neposlušan? I, konačno, šta bi to zapravo značilo? Da li bi dosledno izveden neposlušni tekst zapravo doveo u pitanje ili, još radikalnije, pobio zadatau mu temu ili naslov?

Izložba „Neposlušni objekti“ (*Disobedient objects*) koja je 2014. održana u Viktorija i Albert muzeju istraživala je vezu između društvenih pokreta i kontrakulture te kreativnost koja se unutar takvih pokreta generiše i povratno ih obeležava. Interes izložbe bio je usmeren na predmete iz svakodnevnog života koji su unutar kritičkih i pobunjeničkih akcija *ad hoc* predizajnirani i kao alati pobune dobili nove namene a koji su, za razliku od drugih kreativnih akcija koje prate društvene pokrete, poput performansa, muzike, grafita... ostali nevidljivi i potcenjeni. Izloženi objekti su, pre no što su postali muzejski eksponati, epitet „neposlušnosti“ zaslužili svojim saučestvovanjem, oni su ga svojim delovanjem na terenu faktički ili istorijski osvojili. Njihova neposlušnost je kontekstualna, stvoreni su za određeno mesto i vreme, samo ovde i samo sada. Ipak u njima sadržan simbolički kapacitet prelio se van njihove kratkoročne pojavnosti. Kao materijalna kultura radikalnih protesta postali su deo ikonografije neposlušnosti i nepristajanja.

Ali može li se o neposlušnosti razmišljati *in abstracto*, van sasvim konkretnih situacija, van konteksta koji je uvek saodređujući u čitanju nekog događaja ili dela?

Na primer, zgrade. Mogu li one biti neposlušne? Kako i kada? Gde? Da li uopšte?

Iza reči zgrada mahom vidimo mnogoljudne višespratnice, ponekad oblakodere i blokove u prigradskim zonama, javne zgrade. Ali zgrada može označavati sasvim uopšteno svaku građevinu, ponekad običnu kuću, ali ne i dom.

Izvan svoje arhitekture, zgrada je prazna od sadržaja. Samo okvir, ljuštura. Ona može postati bilo šta. Može postati sudnica, prodavnica, kockarnica, bolnica, parlament, škola, biblioteka, koncertna dvorana, muzej... kuća za stotine duša koje u njoj i sa njom zajedno dišu a ipak žive svoje odvojene živote. Slično pojmu prostora koji je apstraktan i postaje antropološko mesto tek kad ga događaji, mit ili istorija imenuju i ispune sadržajem. Tek kroz jezik ili tekst jedan prostor postaje mesto, jedinstveno i različito od drugih.

Na sličan način zgrada dobija svoj antropološki lik i smisao useljavanjem: unošenjem stvarnog i simboličkog sadržaja. Ona postaje sudnica, prodavnica, kockarnica, bolnica, parlament, škola, biblioteka, koncertna dvorana, muzej... Potom se život u zgradi uređuje, ograničava, formalizuje kućnim redom, radnim vremenom, pravilima ponašanja, odevanja itd. Mešanjem politike, uplivom vremena i nepredvidivih događaja, ponekad igrom slučaja, zgrade se, menjajući svoj sadržaj, mogu preobratiti i u nešto sasvim drugo, ponekad radikalno različito, a da same ostanu nepromenjene.

Abraham Icek Tuschinski, krojač, emigrant je iz Poljske koji početkom 20. veka, na svom putu u Obećanu zemlju, zastaje u Holandiji i svoje zanimanje zamenjuje novom strašću: namesto šića gradi vodviljske i bioskopske dvorane. Među ostalima, kako o tome izveštava Daša Drndić, dvadesetih godina prošlog veka, podiže najlepší bioskop u Holandiji, Kino Tuschinski. Po izbijanju Drugog svetskog rata Kino Tuschinski menja ime u „Tivoli“ i postaje nacistički deportacijski centar. A Abraham, zajedno sa suprugom Mariem, nažalost u ovakvim storijama već predvidljivo, 1942. svoj životni put završava u Aušvicu.

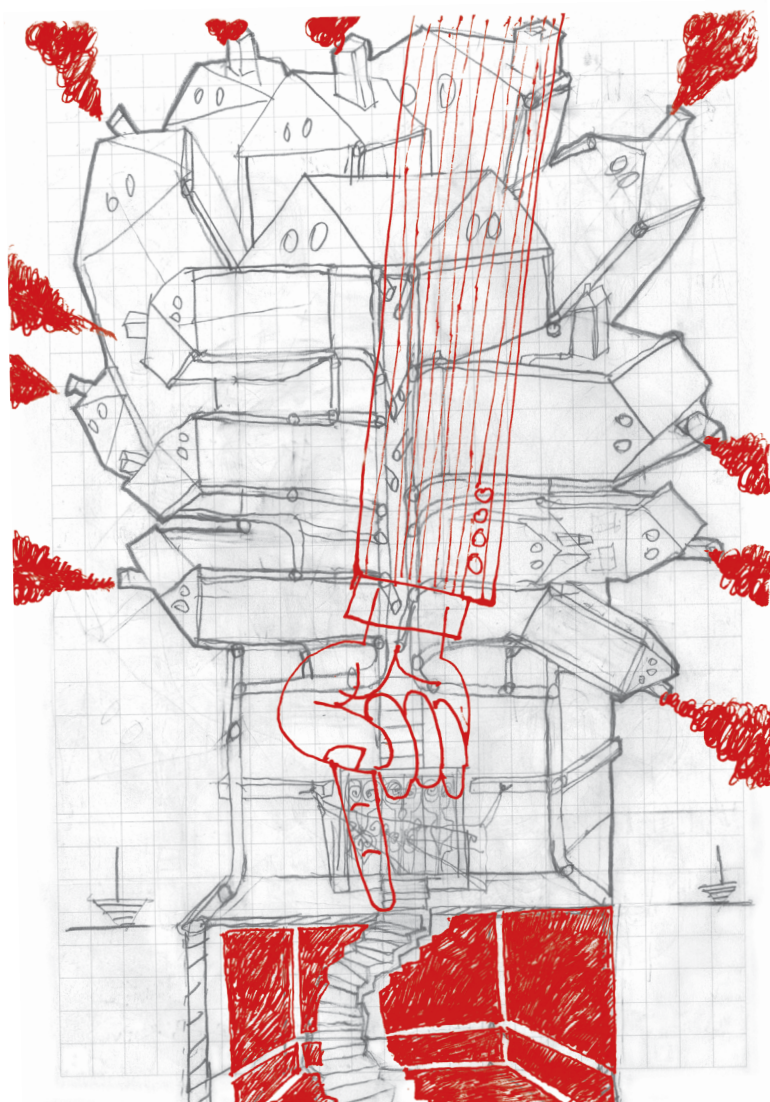
Da li je u ovoj kratkoj epizodi *art deco* zgrada koja kao teatar i danas stoji u Amsterdamu, preimenovanjem postala neposlušna? Ili bi to postala da se pobunila, da se svom svojom snagom oduprla toj nametnutoj promeni, da se naprosto sama od sebe srušila. Brojni su primeri takvih preobražaja i prevoda. Ima ih, dakako, i mnogo neutralnijih i, glede ljudskih sudbina koje preuređuju, srećom i benevolentnijih. Ali gotovo uvek zgrade ostaju neme i ravnodušne spram promena koje ih snalaze. Čak i ako ponekad ječe, počnu da prokišnjavaju, da krune svoje fasade i urušavaju stepeništa.

Kada je šezdesetih godina prošlog veka umetnost postala neposlušna i, napustivši galerije i muzeje, izašla na ulice, osvojila trgove i parkove, zašla u podrum i privatne stanove, oni nisu ni zucnuli, niti pošli za njom. Ostali su nezainteresovani, tu gde jesu, ne dovodeći u pitanje svoju autorizujuću funkciju: da legitimišu i institucionalno štite dela koja su zadobila dignitet umetničkog. I strpljivo su dočekali. Umetnost se vratila. Pobjeda ili poraz? Priznavanje umetnika neoavangarde od strane istorije umetnosti, njihova muzejska egzistencija predstavlja svedočanstvo o njihovom porazu u konfliktu sa društvom i u isti mah kompenzaciju tog poraza koji je time potvrđen i ozvaničen od strane pobednika, odnosno društva (up. Boris Grojs). Jer istim tim činom, „ozvaničenjem poraza“, dela neoavangarde inicirana su u umetnost. Pobjeda ili poraz?

Početak novog milenijuma umetnički kolektiv LED Art menja svoj *modus operandi* i kao Art klinika useljava se u podrum u Grčkoškolskoj 10. Da li je i podrum zgrada? Ako li nije, čini se da je neraskidivo povezan sa njom. A ipak, kao da je podrum svim svojim obeležjima suprotan zgradi. Dok ona teži naviše, on stremlje u dubinu. Ona ka svetlosti, on u mrak. No ovaj podrum, namesto da, kako mu dolikuje, podrumuje, čuva kace kiselog kupusa, ugallj, rashodovane predmete ili duhove prošlosti, oteo se svom izvornom poslanju. Tokom svog bavljenja u podrumu Art klinika je nizom akcija i programa uzdrmlala novosadsku kulturnu javnost i osnažila nezavisnu umetničku scenu a onda se iselila ispraznivši ga od ljudi i drugih sadržaja. Bez strujanja kritičke i umetničke energije koja je iz njega galamila, ostao je samo prazan i nemošt, sasvim običan i oronuo podrum.

No, postoje i zgrade koje nisu preživele u svojoj neutralnosti i nezainteresovanosti odlazak ili propast onih koje su udomljavale. Kada je jula 1789, nakon uličnih borbi i celodnevne opsade pala Bastilja i svanuo prvi dan Francuske revolucije, francuski narod nije samo osvojio ovaj zloglasni zatvor nego ga je razneo do poslednje cigle. Bastilja je pala u svakom smislu.

Silvia Dražić

LAVIRINT

Usamljenost Minotaura

Tu je sve počelo. U lavirintu. Septembra 1992. u beogradskom Domu omladine, a potom i u Galeriji savremene likovne umetnosti u Novom Sadu, Nikola Džafo, slikar sa karijerom u usponu, otvara izložbu *Izlaganje lavirintu*. U pomalo neobičnom naslovu, jer uobičajeno bi bilo da se između te dve reči, izlaganje i lavirint, nađe i jedno malo *u*, otkriva se prava intencija autora: ne da izlaže *u* lavirintu, nego da sebe i publiku izloži dejstvu lavirinta kao što se izlaže opasnosti, vatri, suncu ili nevremenu. Taj naum potvrđuje i nekoliko podnaslova: *Raščaurjenje sebičnosti. Inicijacija. Prepoznavanje sebe u lavirintu*, kao i $4 \times 4 \times 4 = 64$ pitanja koja, nasrćući na posetioce, otkrivaju tu pohranjene brojne nedoumice. „Zašto sam ovde? Da li sam ovde? Gde je lavirint? Šta je ovo? Da li sam u njemu? Čemu ovo? Da li je to umetnost? Ko sam ja? Ili bolje izaći? Ako svi misle isto? Vraćam se ili idem napred? Možda je lakše bilo pre ulaska? Da li smem? Možda je lakše zaboraviti? Ne otvoriti i ne znati? Licemerje? Mogu li ovo izdržati?“, neka su od njih.

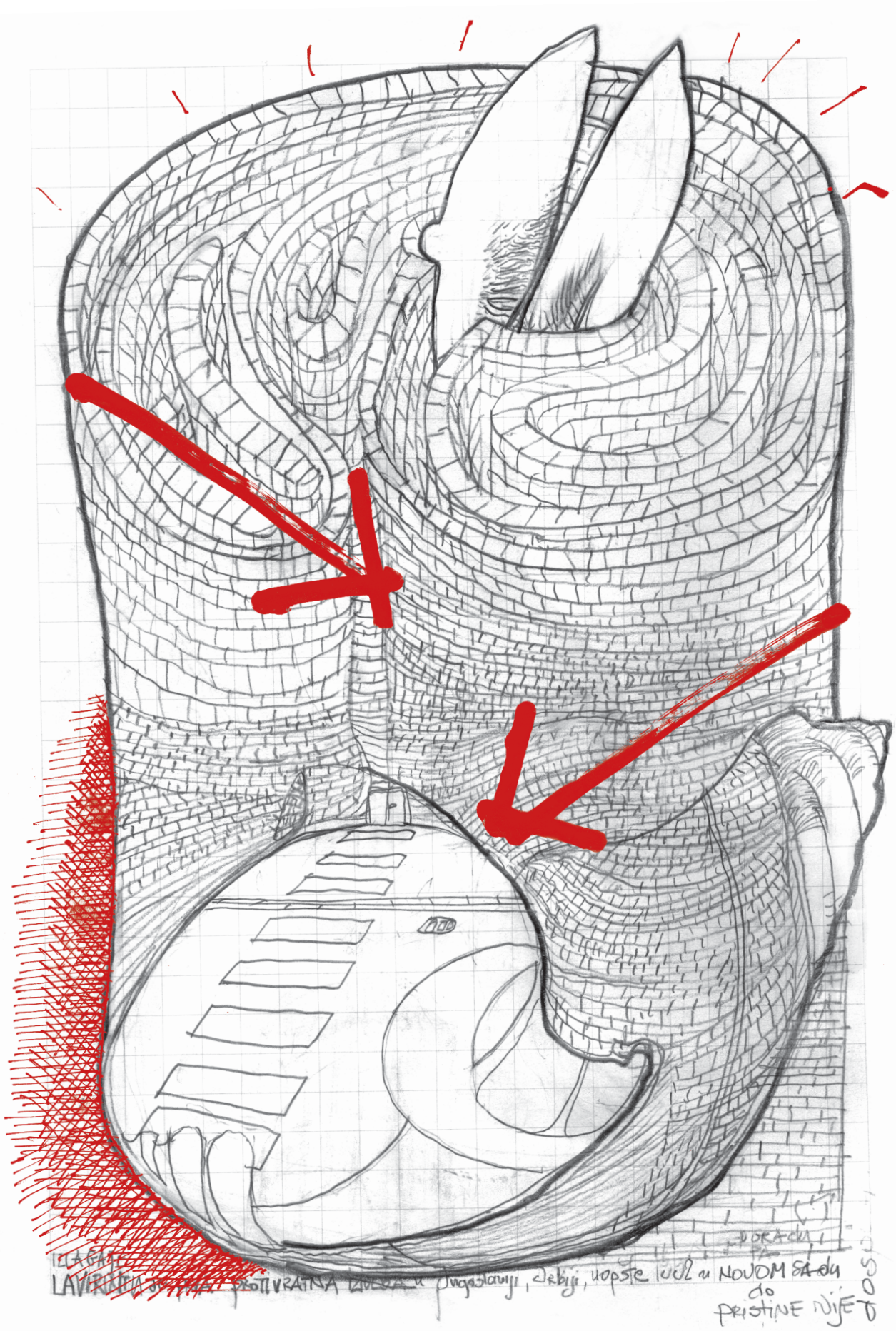
Izložba je, bez sumnje, bila prekretnička. Biranje pogrešnog puta, ako se ima na umu izgradnja jedne pravolinijske slikarske karijere. Ali ne samo to. U dvanaest vojničkih sanduka koji simbolički prizivaju lavirint, utonuli u slamu, perje i lišće, natrpani su ostaci i otpaci jednog sveta: krhotine, patinirani tragovi svakodnevice, noževi, svici novina, TV ekrani, raskupusane crvenim zamazane knjige i albumi, sasušeni ptičji leševi, nevideće staklene oči, gipsani odlivci na infuziji, autoportret od voska, sveti Sebastijan pod strelama... Kako o tome izveštava Laslo Tot, reč „Izložba se mora sasvim uslovno upotrebiti, jer ono što se tamo dalo videti pre je ličilo na upravo napušteno mitraljesko gnezdo sa praznim sanducima municije i kršom kakav već pripada razrađenom ratištu. Džafovi predmeti i njegove kolorističke intervencije po njima bili su inventar ovdašnjeg i sadašnjeg ratnog pakla, onako kako ih je Džafo izručio ili bolje reći izbljuvao usred 'Srpske Atine' sa užasnim osećanjem mučnine, gađenja, gneva i očajanja.“

Izložba je bila poziv da se iskorači izvan zaštićene sfere umetnosti. Sva Džafova pitanja vodila su do onog jedinog: kako je moguće baviti se umetnošću i izlagati u vremenu destrukcije, smrti i sveopšte primitivizacije. Ima li se prava na ravnodušnost. Teška je i duga ta 1992. godina. Ratne igre su u punom jeku. Raspad i razaranje. Ratišta i zgarišta. Poginuli, izgubljeni, oterani, očišćeni... On, čini se, nema izbora. Ovde započinje njegov prinudni društveni rad.

Prolazak kroz lavirint poziv je na zajedničko promišljanje i traži izjašnjenje. Lavirint kao neka vrsta uprostorene zagonetke uvek je izazov. U mnogim predanjima, mitovima i religijskim tradicijama put kroz lavirint je put iskušavanja koji treba da dovede do njegovog središta. A u središtu stoluju moć, svetost, besmrtnost ili znanje. Ono je mesto preobražaja, inicijacije (za nešto drugo) kako već najavljuje jedan od podnaslova izložbe. Bavljenje slikarstvom nije samo umetničko nego i moralno pitanje.

Međutim, lavirint možemo sagledati iz dve perspektive. Jedna, savladavajući inicijacijska iskušenja napreduje ka njegovom centru, tražeći neku vrstu prosvetljenja. Druga, pak, zatočena u tom lavirintu, nema izlaza iz njega.

Možda je najpoznatiji svetski lavirint onaj u Knososu, na Kritu. Izgradio ga je Dedal po nalogu kralja Minosa koji je u njega zatvorio Minotaura. Priča kaže da je Minos odbio da Posejdonu žrtvuje raskošnog belog bika kojeg mu je ovaj poslao kao znak svoje naklonosti. Zamenio ga je nekim drugim, običnim, a ovog sakrio u svoje krdo. Ali uvređeni Posejdon, iz osвете, učini da se kraljica ludo zaljubi u bika. Ne mogavši da zadovolji svoju strast ona pozove u pomoć poznatog majstora i rukotvorca Dedala koji napravi šuplju drvenu kravu na točkovima, sa vratancima na odgovarajućem mestu i presvuče je kravljom kožom. Kravu su odvukli na bikovu ispašu, Pasifaja se uvukla u nju, i dok dlanom o dlan, bik je nasrnuo a ona u odsudnom trenutku otvorila vratanca. I kad je došlo vreme rodio se Minotaur, čudovište sa ljudskim telom i glavom i repom bika. Minotaur je bio greška, sramotno sve-

KLASIFIKACIJA
LAVR

PROTIVRATNA KIVSZA u prugastaniji, debiji, uopste i u NOVOM SAdu do PRISTINE RIJET

dočanstvo kraljevske pohlepe i kraljičine požude, neprimereno i neprihvatljivo u kritskom carstvu. Ako zanemarimo potonje povremeno proždiranje mladih devojaka i momaka, on sam nije ništa skrivio. Osim što je bio to što jeste. Rođen drugačiji, različit, još neviđen, nepoznat, tuđ, strašan. Zato je završio skriven u lavirintu.

Kada Džafo bira lavirint zbog njegovog inicijacijskog potencijala (*Da li je to umetnost?*), on istovremeno, hteo-ne hteo, plaća cenu svog izbora. Istom odlukom on bira i minotaursko izgnanstvo. Ostaje u lavirintu kao mestu izolacije, mestu gde se od pogleda sklanjaju oni koji ne pevaju zajedničkim glasom (*Prepoznavanje sebe u lavirintu*), koji ne prihvataju važeće modele mišljenja (*Ako svi misle isto?*), koji ne pristaju uz prihvaćene kulturne i društvene obrasce (*Civilizacija laži? Licemerje? Možda je lakše zaboraviti?*).

Inicijacija je obično, nakon izazova najrazličitije vrste, prvi korak kojim se zadobija pripadnost nekoj grupi, verskom ili magijskom redu, bratstvu ili sestrinstvu... Da li bi u ovom slučaju uspešna lavirintska epopeja osvojila, recimo, ulazak u red Minotaura? Ili takav red zapravo i ne postoji, štaviše i ne može da postoji (i čime bi se hranio), nego su to samo usamljeni pojedinci zatečeni i istrajni na paralelnom koloseku. (*Da li smem? Mogu li ovo izdržati?*)

Silvia Dražić

LED

Ako danas, početkom 3. decenije 21. veka u internet pretraživaču ukucate „Led“, prvo ćete dobiti smernice za LED-light-emiting diode, posebnu vrstu poluprovodničke diode koja emituje SVETLOST!

Kada se maja meseca davne 1993. LED upotrebio kao materijal za izradu i obradu umetničkog dela, bio je to baš led kao čvrsto (statično) agregatno stanje (tekuće) vode, ali je simbolično značio mnogo više. Led je dobio novi format, unesen mu je sadržaj, označio je gest kojim se preispituje i pita. Preispitivanja su bila nelagodna, dileme mučne, pitanja teška. Potreba za hibernacijom? Skrivanjem od smutnog vremena ili sučeljavanjem sa tim vremenom? Kakva je pozicija umetnika u tom trenutku? Kako reagovati kada ništa više nije isto kao pre? Kako se suočiti sa sveprisutnim apsurdom? Da li je izbor eskapizam, hibernacija, ili direktno sučeljavanje sa drastičnim društvenim lomovima i promenama? Ima li snage da se preuzme bar deo odgovornosti, da se ukaže na stanje i uputi na moguće reakcije na sistem koji je u rasulu? Nije sigurno da su se sva ta pitanja postavljala dok su se umetnici mrzili u hladnjači PKB-a u Boleču. Verovatno je tu bilo više instinkta, prekognicije, iskrene borbe sa izazovom. Ipak, izvesno je da finalni rezultat prve akcije jeste isprovocirao ta i slična pitanja. Susret publike sa art ledom bio je čudan, neobjašnjiv, čulan i nelagodan kao stvarnost. Art poslenici su bili zbunjeni, sumnjičavi: Da li je to sad neka nova umetnost ili politički gest, šta li je? Tada nije bilo jasnog odgovora, ali bilo je izvesno da se dešava neka promena. Sada, nakon tri decenije, zna se da su to počeci ulaska umetnosti u polje društvenog, javnog delovanja, začeci participativne umetničke prakse. Ali tada to niko nije zahtevao od umetnosti/umetnika, desilo se iz prirodne potrebe da se reaguje na jezu, nesigurnost, strah, da se tome suprotstavi, pruži zajednički otpor. A bio je to i trenutak formiranja neobične neformalne zajednice nazvane Led Art.

Na početku je led bio vrlo prisutan u radu grupe. U centru Novog Sada, pešačkoj zoni, u Zmaj Jovinoj ulici, 16. oktobra iste godine, desio se *Potop*. Akcija je započela u jutarnjim satima kada je sa 1560 kg ledenih blokova napravljen zid i preprečena ulica. Tokom dana led se polako topio, a na zid su stavljeni razni predmeti – hleb, cveće, hiperinflacijske novčanice. U večernjim satima projekat se odvijao i u prostoru bivšeg bordela, gde se izložbom zaleđenih umetničkih radova i mnogobrojnim performansima ostvarivala atmosfera kreativne kataklizme nasuprot onoj napolju koja je bila stvarna.

Novi izazov bila je postojeća ledena ploča, teren. Tokom 1994. grupa je arhetipskim simbolima, incidentnom grafikom, iscrtavala klizališta u Subotici (Stadion malih sportova), Beogradu (Ledena dvorana „Pionir“). Umetnici su magijom i provokacijom pokušali da leče i „isteraju strahove“. Na tim klizačkim terenima odigravane su zvanične utakmice hokeja na ledu. Nebitno je ko je od timova pobedio, pobeda pripada umetnicima.

Led se u punoj formi poslednji put pojavljuje (prestupnog) 29. februara 2000. godine, u Novom Sadu, opet u Zmaj Jovinoj. U okviru višeznačne, slojevite i provokativne akcije *Kunstlager – živeti u Srbiji*, na ulici su postavljene kocke leda u bojama jugoslovenske zastave. Jugoslavija kao zajednica nije postojala od 1991, a lažnu državnu zajednicu (Savezna Republika Jugoslavija koju su činile Srbija i Crna Gora, postojala je zvanično do 4. februara 2003) ni zaleđivanje nije moglo da sačuva. Istopila se, samo to niko zvanično nije smeo da kaže.

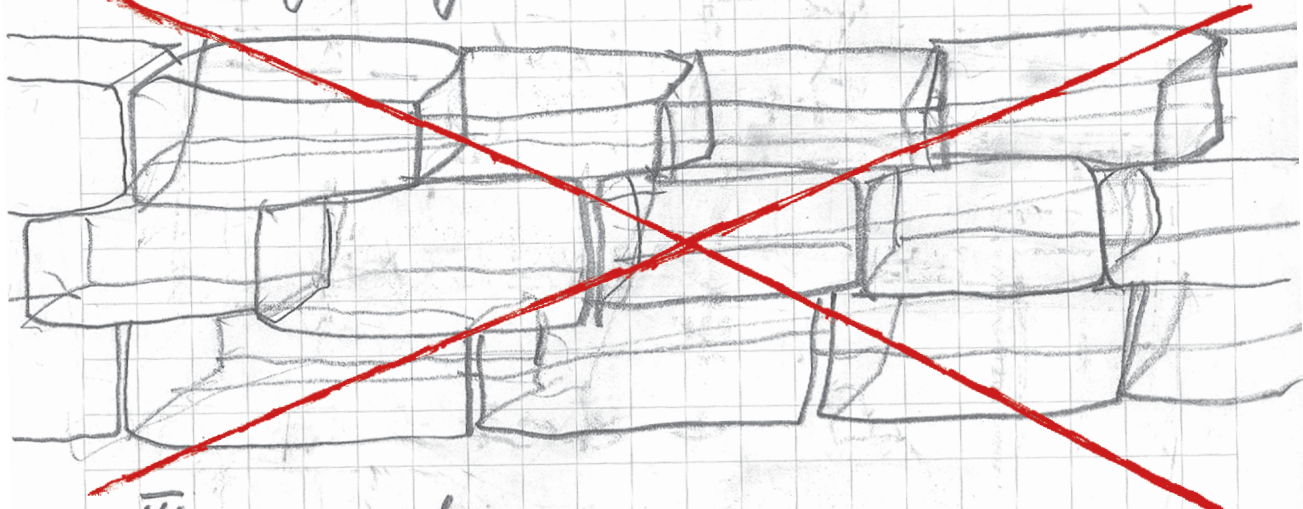
Na *Potopu* se prvi put pojavio i ledeni pojas za spasavanje, koji je na izvestan način postao simbol Led Arta. Pojas je šetan i nuđen vlasti tokom uličnih protesta 1996/7. (*Puj spas za sve nas, S.O.S. pojas za predsednika*), ostavljan na deponije tokom istraživanja đubrišta, visio je na Oktobarskom salonu 1998, više puta bacan u reke.

Dugo je trajalo zaleđivanje i još duže odleđivanje, prilagođavanje. Borba ledom kao sinonimom otpora trajala je gotovo deset godina kroz različite akcije Led Arta. Odleđivanje još duže. Nije sigurno da li smo još smrznuti ili u snoviđenjima kao posledici hibernacije za koju nije sigurno da li možda još traje. A led se otapa, istopio se i pojas za spasavanje. Kad je trebalo, poslužio je svrsi. Nekako smo se održali da ne potonemo. Tu smo, još uvek, u nekom drugom, više metafizičkom agregatnom stanju.

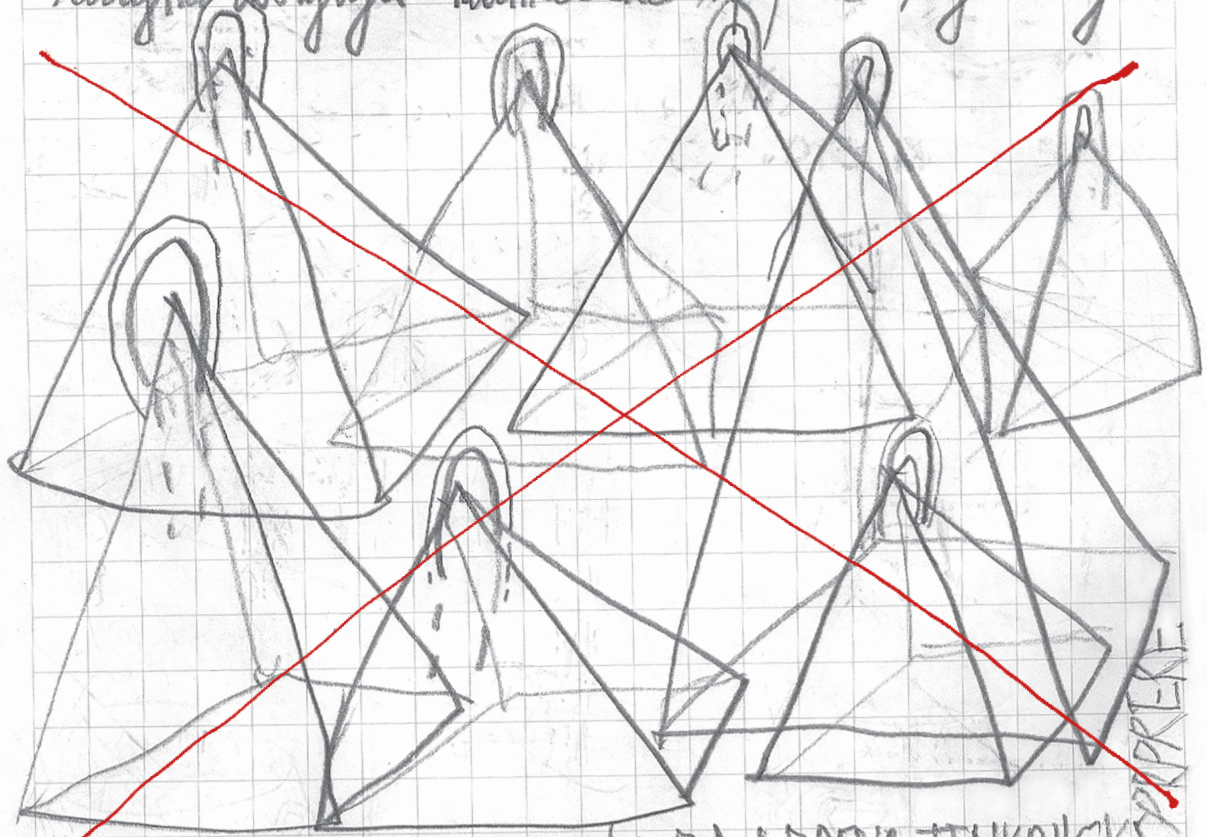
Darka Radosavljević Vasiljević

LED

Da se pregradi ledenim štapa-
ma zidova

Štapa okuzija tenkovske zapreke od leda

TENKOVŠKE ZAPREKE od LEDA LEDENE TENKOVŠKE

ZAPREKE

HLADNJAČA

Pripreme su započele tokom ranog proleća u hladnjači Poljoprivrednog kombinata Beograd u Boleću, gde je dvadesetak umetnika različitih generacija, vokacija i statusa, zamrzavalo svoje radove i pravilo nove od leda. Namera je bila da se radovi javno predstave u alternativnom galerijskom prostoru – adekvatnom kao reakcija na stanje u društvu – kamionu hladnjači.

U najužem gradskom jezgru, raskrsnici inače poznatoj po čestom saobraćajnom kolapsu, 15. maja 1993. dugo se uparkiravao ogroman kamion, zaustavivšu saobraćaj, unoseći tenziju u već prenapregnuti osećaj prisutnog apsurdna, haosa, pucanja individualnog i društvenog sistema.

Hladnjača tog dana postaje galerijski prostor simbolično označavajući promenu „agregatnog stanja“ i privremeni odlazak umetnosti u hibernaciju. Tokom večeri hladnjača postaje galerija. Unutra je -20 stepeni, a publika ulazi u grupama od po 10 osoba, ogrnuta vojnim šinjelima. Za njima se zatvaraju vrata do ulaska sledeće grupe. Postignuta atmosfera, osećaj fizičke nelagodnosti bez obzira na duhovite, alegorične umetničke radove, za trenutak su zaustavili sva prethodna iskustva i posetioce grubo sudarili sa stvarnošću. Klaustrofobija, neizvesnost mogućeg izlaska u bolje uslove, nesigurnost, strah, bile su i ključne reči društvene stvarnosti.

Izlazak na ulicu, provokacija onih koji ne ulaze u galerije, udruživanje do tada neudruživih i njihov zajednički stejtment, gest „zamrzavanja“, odbijanje učešća u zvaničnoj politici i strpljivog čekanja boljih vremena, bio je više no očigledan, jasan društveno-kritički i politički stav. *Zamrznuta umetnost* je prvi samoorganizovani bunt velike grupe umetnika, kao i do tada najveći događaj izlaska umetnosti iz oficijelnih prostora u novi – javni gradski prostor, polje društvenosti. Upravo ovom, za to vreme veoma hrabrom građansko-umetničkom akcijom, kroz veliko interesovanje slobodnih medija, savremena umetnost prepoznata je kao moćno i značajno polje za iskazivanje društvenopolitičkog stava.

Ovaj događaj je, pored buđenja svesti direktnim atakom na čula, istovremeno sublimirao specifičnu neformalnu umetničku zajednicu koja je obeležila stvaranje autohtone nove prakse javnog društveno-angažovanog delovanja udruženih umetnika, zajednicu karakterističnu za period devedesetih i ustanovio model „**umetnik/ci + umetničko delo + akcija u javnom prostoru + participacija publike**“.

Darka Radosavljević Vasiljević

KREDA

Za novi „Krug kredom“

Forenzička metoda sa magijskim svojstvima – tako bi u najkraćem mogla da se opiše praktična primena krede u jednoj od najdugotrajnijih urbano-umetničkih akcija Led Arta – *Rekonstrukciji zločina*. Kao i drugi društveno isceljujući i osvešćujući rituali koje Led Art započinje u deceniji „opasnog življenja“ i *Rekonstrukcija zločina* nastaje u svojstvenom maniru preporučenih metoda prevencije i zaštite od neposredne opasnosti svakog pojedinca čiji goli život biva ugrožen. Zlo bubri i narasta u različitim oblicima, preteći svakom građaninu da postane akterom događaja sa fatalnim ishodom. Na različitim geografskim širinama i dužinama, tada već bivše Jugoslavije, u atmosferi ratnog avanturizma aktuelnih političara, svako je očas posla mogao postati topovsko meso u tumananju minskim poljima ili glineni golub na nišanu snajpera i minobacača dok šeta pijacom ili prelazi ulicu. Trenutak je svakoga mogao deliti od situacije u kojoj će završiti kao kolateralna žrtva, kako planiranih „sačekuša“ u lokalnom kafiću, tako i NATO bombi u najbližem skloništu za civile. Organizovan besplatni tretman lečenja u „povišenoj temperaturi zbog ratnih razaranja i narastajućeg zla“ Led Art najavljuje već 1994. nakon nasumično sprovedene ankete među građanima sa pitanjima: Da li nekom smetate? Imate li neprijatelje? Da li ste ikad subverzivno mislili? Da li ste čitali Kafkin *Proces*? Potvrdne odgovore kod većine anketiranih ledartovci dijagnostikuju kao prve znake visokog rizika po život i zdravlje zajednice prepisujući hitnu terapijsku metodu „Balkanski krug kredom“¹ – opcrtavanje konture tela građana u simulaciji ili treningu sopstvene smrti kako bi se stekla otpornost i zaštita od potencijalnih opasnosti i zla. Tako se česte medijske slike uviđaja i markiranih pozicija nastradalih tokom devedesetih godina 20. veka na tlu Jugoslavije, reinterpetiraju kao forma *incidentnih crteža* a kredo se dodatno imenuje za magijsko sredstvo zarobljavanja zla i spašavanja života. Kredo kao emanacija označitelja zla biva upotrebljena najpre u akcijama koje se izvode na asfaltu – na ulici – koja postaje glavna scena i poprište ondašnjih istorijskih dešavanja, od nasilnih metoda demonstriranja sile vladajućeg režima, preko mafijaško-političkih obračuna, do studentskog i građanskog otpora.

Samo nekoliko dana nakon što je u noći između 3. i 4. februara 1997. na desetine demonstranata brutalno prebijeno u centru Beograda, Led Art šalje proglas:

„Režim nas gura u incidentna stanja, a život svakog pojedinca je proteklih nedelja bar jednom doveden u opasnost. Obeležimo ta incidentna mesta opcrtavajući svoje telo kredom na asfaltu tamo gde smo se zatekli u kritičnim situacijama.“²

Pozivu su se u velikom broju odazvali studenti Beogradskog univerziteta obeležavajući i rekonstruišući „incidentnom kredom“ pozicije policijskog kordona, koji je svakodnevno u Kolarčevoj ulici sprečavao dalje prodiranje studentske protestne povorke kroz Beograd. Obeležavana su i mesta na kojima su se desili incidenti u prethodnih skoro tri meseca (89 dana), tokom održavanja masovnih protesta izazvanih nepriznavanjem izborne volje građana, tj. krađom lokalnih izbora od strane režima Slobodana Miloševića. Incident je postao svakodnevica, sa incidentom se živelo, pa je i sama akcija „rekonstruisanja incidenta“ u Kolarčevoj ulici (18. februar 1997) nasilno prekinuta incidentom – upadom razjarenog vozača vozilom „tavría“ (RU 727 35) u punoj brzini među akademce. Nakon što je bezmalo pregazio obezbeđenje, po zaustavljanju, vozač je lovačkim nožem povredio jednog studenta.³ Život je postao incident, više nego smrt.

„Sile mraka i bezumlja“, omiljena floskula kojom je mилоševićevska propagandna medijska mašinerija započinjala svaki izveštaj o studentskim i građanskim protestima, dobijala je na intenzitetu u sop-

¹ Naziv je očito inspirisan Brehtovom dramom „Kavaski krug kredom“, Bertold Breht (*The Caucasian. Chalk Circle*, Bertolt Brecht, 1944)

² Proglas – plakat „Beograd rekonstrukcija zločina“, 18. 2. 1997.

³ D. B. Vukajlović, Student povređen lovačkim nožem, *Blic*, 19. februar 1997.

stvenoj projekciji bezumlja – u godinama koje su donele dalju izolaciju zemlje, ratni sukob sa NATO alijansom i represiju eliminisanjem sumnjivih, nepodobnih i političkih neistomišljenika.

Led Art akcije izvođene na pločnicima nastavlja i proširuje izvedbama crteža na crno toniranim natron papirima i ledu, dok „incidentna kreda“ sa kojom je sve počelo, postaje nezaobilazna i u izradi scenografija za performans *Fotografisanje protiv uroka*, još jednom ritualnom formom zaštite pojedinca „magijskim dejstvom umetnosti“. Kao neizostavno sredstvo i pomagalo kreda će se naći i u proizvodnom programu umetničko-naučno-istraživačke ekspedicije na Deponiju „Vinča“, koju Led Art inicira 1997. Ekspedicija se upušta u istraživanje sa idejom da deponija kao medijum doprinese dijagnostikovanju i razumevanju narastajućih društvenih devijacija koje su označene kao posledica „balkanskog sindroma“ u koje se ubraja višegodišnji građanski rat, političke turbulencije i opšte osiromašenje stanovništva. Kreda će se naći u asortimanu ponuđenih proizvoda od recikliranog otpada na *Sajmu sekundarne upotrebe i neshvaćenih izuma* (autora Nebojše Milikića) u Cinema Rex-u (1997), a takođe će krasiti aranžman i ponudu suvenira Led Arta u čuvenom Beoizlogu (Kulturnog centra Beograda) ostavljajući mogućnost za kupce da je koriste kao amajliju u svakoj prilici i u zaštiti od budućih malera.

„Uloga balkanske krede u umetnosti“ obeležiće 1998. petogodišnjicu osnivanja grupe Led Art, kada ovaj kolektiv započinje svoj „službeni put“ po Jugoslaviji u cilju rekonstruisanja zločina. Javne akcije općrtavanja izvode se u Nišu, Zrenjaninu, Prištini, kasnije i u okviru akcije *Puj spas za sve nas* u Beogradu i Novom Sadu tokom ratnog aprila 1999. godine. Dobrovoljci koji „flertuju sa sopstvenom smrću“ su javne ličnosti, umetnici, intelektualci i anonimni građani koji pristaju da mirno, u ležećem položaju, „treniraju smrt“ tokom markiranja kontura tela na papirnim podlogama. Trag krede na crnoj podlozi ostaje kao dokument incidentnog vremena – kada je život bio u tuđim rukama i ispod svake cene. Svojevrzne urbane basme i rituale, kako teoretičarka književnosti Ljiljana Pešikan Ljuštanović⁴ lucidno opisuje ledartovske performanse, kolektiv neće obustaviti ni nakon izlaska iz hipnotičkog mraka i regresije *devedesetih* i ulaska u novi milenijum. Kasnije će (2010), grupa bivših ledartovaca, tadašnjih članova Art klinike, izabrati oko stotinu najuspešnije izvedenih incidentnih crteža kredom nastalih u periodu od 1994. do 2009. i sastaviti ih u „Crnu knjigu“ (dimenzija 2 m x 1 m, težine oko 90 kg), koja opstaje kao kredom ispisani dokument incidentnog vremena na Balkanu.

I šta sad? Koji „Krug kredom“ danas da opisujemo? Ni balkanski, ni kavkaski... Zlo je isparilo kroz pukotine opisanih kontura. Previše smo se nad njim nadvlačili, nije bilo pametnih ni sa jedne strane da neko popusti. U našem „Balkanskom krugu kredom“ nije pobedio mali, običan i dobar čovek. Zlo se rasprсло u hiljade delića, te danas zastrašujuće lebdi nad nama. Rat je nastavljen drugim sredstvima, a aktuelnu nepravdu i društvenu nejednakost ne bi mogao ni Breht opisati.

Ovom društvu treba nova terapija! Novi „Krug kredom“!

Miroslav Karić, Slađana Petrović Varagić

4 Ljiljana Pešikan Ljuštanović, *Urbane basme Led arta, Dokumenti vremena 1993–2003*, Novi Sad 2004. (147–149)

NATRON

Pogled u zemlju

Januar 2022. godina. Mrak. Nema struje, drugi put za nedelju dana. Zabrinjavajuća energetska situacija u celom svetu, a kod nas u Srbiji i više od toga. Pre dva dana u mraku smo proveli oko tri sata, a sada je već više od sat vremena kako pokušavam da radim bez struje. Kucam ovaj tekst na starom laptopu sa mrtvim pikselima na monitoru, na kome će baterija da potraje još 80 minuta. Sve ostalo je *low battery*. Eh, taj litijum! Nova trauma! Potreba moderne civilizacije, ali i pretnja za nas i našu plodnu zemlju.

Ipak, od novih i potencijalnih trauma jače su one stare, poznate i proživljene, one koje su se upisale u naše kolektivno biće, pa me ova situacija više vraća atmosferi *devedesetih*, „restrikcijama“, izolaciji i ratu. Kao tinejdžeri gledali smo kako da popunimo vreme bez struje. Tada sam naučila da kuvam kafu na domaćoj rakiji i to nam je bila posebna zanimacija – paliti rakiju u maloj šerpi i na tananom plavičastom plamenu kuvati kafu koja ti se i ne pije, nego tek onako. Za to sada nema vremena. Uz sveću pišem tekst za Nikolu Džafa i Led Art – baš sada, jer ovo je trenutak koji me povezuje sa njihovom praksom i sa onim što su tematizovali i anticipirali od prve polovine *devedesetih* godina prošlog veka. Pišem uz sveću! Sa svećom su počeli u Art klinici, ali o svećama je već pisao Miroslav Karić, drugi član našeg kustosko-autorskog dvojca, a ja ću o nečem drugom.

Pomenuh našu zemlju plodnu, koju strani ekonomski kolonizatori hoće da prekopaju i iz nje iscede dragocene rude, a nama da ostave jalovišta i otrov. Na ulicama traje neprestana borba da se to ne dogodi. Borićemo se i dalje. Ipak, često se pitam – znamo li mi kakva je naša zemlja? Znamo li mi ko je i kako „u naše ime“ našu zemlju već zaprljao, zatrovao i oskrnavio? Šta je u njoj krio? Strah me je ponekad od te zemlje u kojoj, kad zakopaš ašovom, možeš da otkriješ masovnu grobnicu (čak i u blizini glavnog grada). Strah me je i od te Drine „vode hladne“ sa koje danas poručujemo – Marš! Znamo li kakve je strašne zločine skrivala naša plodna zemlja i naša čista voda? Ili skriva još uvek. Ne znamo!

Zašto sad pišem o ovome? Zato što ne znamo.

Juče sam gledala foto-dokumentaciju Led Arta, njihovih akcija pod nazivom *Rekonstrukcija zločina*, koja je inicirana 1994. u atmosferi rata na teritoriji bivše zajedničke države. U okviru ove akcije, simbolički preuzimajući ulogu istražitelja zločina (policije, forenzičara, tužilaca), predstavnici Led Arta „vrše uviđaj“ nad žrtvama. Žrtve su dobrovoljci, učesnici u performansu, uličnoj akciji – slučajni prolaznici, posetioci i svi oni koji se tu zadese, a koji pristanu da „treniraju smrt“ da bi se od nje sačuvali.

Obimna foto-dokumentacija ovih akcija sadrži i zabeležene scene „pre rekonstrukcije“ – tačnije sam početak akcije. Ti snimci na mene su ostavili poseban utisak. Na ulici (Knez Mihajlova u Beogradu, Zmaj Jovina u Novom Sadu), u niškoj Galeriji „Srbija“ (koje više nema!), na podu, asfaltu, betonu, u pravilnim formacijama poređani su crni natron papiri. Papiri su sečeni u dimenzijama po meri ljudskog tela, premazani crnom bojom, prazni. Zloslutni. Pored ove podne instalacije tiskaju se ljudi, slučajni prolaznici. Nešto se iščekuje! Pogledi ljudi upereni su u zemlju, ka natronima. Saspens vrišti iz tih fotografija! Očekujem da će svakog trenutka, među poređane crne pravougaonike, ušetati ona okamenjena Aida Jasmile Žbanić¹ da traži na kojem od njih leže posmrtni ostaci njenih najmilijih, pobijenih u Srebrenici.

Je li moj pogled indoktriniran? Možda.

Pitala sam Miroslava, na šta njega podsećaju te fotografije? Kaže na nadgrobne ploče, grobnice. I mene! I još gore – na masovne grobnice, na mesta gde se identifikuju žrtve masovnih stradanja.

Kada su pitali Nikolu Džafa zašto je prestao da se bavi slikarstvom početkom *devedesetih*, odgovorio

¹ Film *Quo Vadis Aida* (rediteljka Jasmila Žbanić), 2021.

je: „Zato što umetniku ne dolikuje da se u vreme rata bavi svojim ličnim problemima.“²

Iz ove perspektive, nikako ne mogu da razlučim je li Led Art bio samo reakcija na društvena zbivanja ili i anticipacija? Čini mi se i jedno i drugo. *Rekonstrukcija zločina* započinje 1994. godine, kada krvavi rat u Bosni i Hrvatskoj uveliko traje. Ali, hladnjače iz Drine ili Dunava isplivavaju kasnije,³ a Led Art započinje u hladnjači u Boleču 1993. Ipak, treba se setiti Džafove izložbe *Izaganje lavirintu*, godinu dana pre toga, u Domu omladine Beograda (septembar 1992), a potom i u Galeriji savremene likovne umetnosti u Novom Sadu (novembar/decembar 1992). Ovom izložbom Džafo radikalno prekida izlaganje slika i tematizuje rat: „Danas i sada ljudi koji se bave umetnošću moraju da se izjasne, jer njihova kreativnost i graditeljstvo mogu da se iskoriste u svrhe haosa, mraka i bezumlja.“ Izložba je predstavljala „podni lavirint“, kako piše Mileta Prodanović⁴, ili „napušteno mitraljesko gnezdo“, prema Laslu Totu.⁵ U svakom slučaju, na podu su, u obliku lavirinta, bili raspoređeni sanduci od municije, ispunjeni različitim predmetima. Na fotografijama sa otvaranja izložbe posetioци, zavirujući u sanduke, upiru pogled nadole, ka zemlji. U jednom od sanduka nalazi se *Maska Svetog Sebastijana*, rad Nikole Džafa iz 1975. godine, a foto-dokumentacija performansa *Muke Svetog Sebastijana* koja beleži nastanak ovog rada prikazuje ležeće telo umetnika, u ovom slučaju žrtve, koju Miša Cvetičanin prekriva gipsom. Princip je sličan *Rekonstrukciji zločina*, s tim što se ovde rekonstruišu „muke“, ali se unutar kalupa/maske, isto kao i unutar konture načinjene belom kredom, zarobljava *zlo*. Led Art će kasnije širom Srbije, i van nje, „zarobljavati *zlo*“ različitih neimenovanih ljudi. Od 1994, u brojnim *Rekonstrukcijama zločina* u Beogradu, Novom Sadu, Prištini, Zrenjaninu, Nišu, Plasiju, Labinu, Seulu, Minhenu, Glajsdorfu, Vajcu, Gracu, Berlinu, Budimpešti, nastaje na stotine i hiljade crteža. Akcije se odvijaju na zemlji, najpre na asfaltu – kada nastaju *incidentni crteži*, ali i *incidentne grafike*, a potom isključivo na natron papirima što omogućava brzo i lako uklanjanje tragova akcije. „Nema leša – nema *zločina*“, jeziva je maksima koja potiče iz beležnice jednog od neosuđenih aktera zloglasne akcije prikrivanja *zločina*, poznatije kao *Dubina 2*, koja, iako se desila 1999, medijski biva plasirana tek 2001, a o njoj će šira javnost saznati petnaest godina kasnije u istoimenom filmu Ognjena Glavonića. Nikola Džafo i ekipa Led Arta predviđaju i postzločinačke akcije uklanjanja dokaza. Njihovi *incidentni crteži* nose konture stotina i hiljada tela anonimnih ljudi. Repetitivnost izrade ovih crteža čin je masovnog „treniranja smrti“ i drugačijeg sagledavanja stvarnosti. Jedan veliki crtež na natronu („najduži balkanski crtež“) biva 2013. bačen u Dunav⁶ – u onaj isti Dunav koji je kod Tekije izbacio hladnjaču sa telima nedužnih civila pobijenih na Kosovu 1999, a koji će akcijom države biti u potpunoj tajnosti transportovani u Batajnicu, u jednu od najvećih masovnih grobnica na teritoriji bivše Jugoslavije i jedinu na obodima nekog glavnog grada, još uvek neobeleženu.

Stigla je struja!

Napolju vrište alarmni uređaji, čini se kao da policija dolazi na mesto *zločina* da pravi uviđaj! Ipak, ne. U ovoj zemlji u kojoj živimo, policija je prikrivala *zločine*. Kao i zemlja. I ovaj *pogled u zemlju* (prisutan u radovima Led Arta i Nikole Džafa) pogled je suočenja sa *zločinom*. To je pogled upućen žrtvama koje moraju biti identifikovane i uvažene, da bi bilo budućnosti i da bi zemlja bila odbranjena od novog trovanja.

Sladana Petrović Varagić

² Milena Marjanović, *Umetnost menja svet*, *Blic*, 15. 6. 2007. <https://www.blic.rs/intervju/umetnost-menja-svet/1xd32vx> (pistupljeno 25. januara 2022)

³ Kamion hladnjača sa telima albanskih žrtava sa Kosova (građana Srbije i Jugoslavije) isplivao je u Dunavu kod Tekije aprila 1999, međutim, tela su akcijom države u tajnosti preneti u masovnu grobnicu u Batajnici, koja je otkrivena 2001. sa ukupno 744 tela kosovskih Albanaca. U jezeru Perućac (Drina) 1999. isplivala su tela kosovskih Albanaca. Pored jezera 2001. pronađena je masovna grobnica sa posmrtnim ostacima 84 osobe.

⁴ Mileta Prodanović, *Arhetip u teškim vremenima* (*Politika*, 9. 9. 1992)

⁵ Laslo Tot, *Kraj Inka nad razrušenim Kuskom* (*Nezavisni*, 5. 1. 1993)

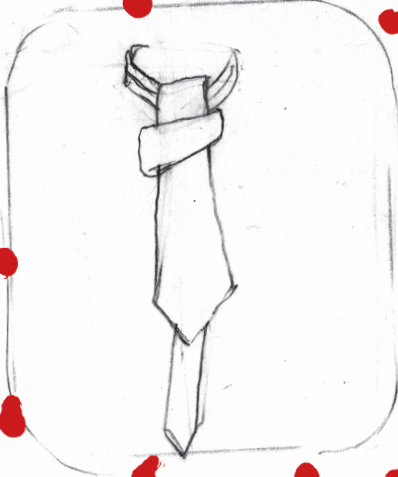
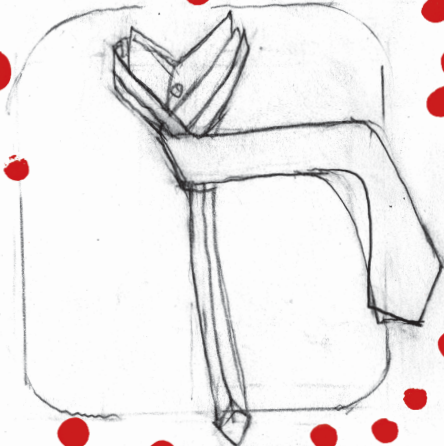
⁶ Početkom juna 2013. u Beogradu, u okviru festivala Mikser, po ulicama u Savamaloj prostrt je najduži crtež na Balkanu, nastao 2009. godine u okviru projekta „*Rekonstrukcija zločina*“. Nakon eutanazije Art klinike, crtež je postao balast koga se trebalo rešiti, te je bačen u Dunav.

MHE-

3/21/11

OTPREDANJE
OTPREDANJE
MOJE
RECI
NA
SVETU
KO
JE?

TRABA MORTATI NAJ

NAJ Lepšeg NA SVETU.

OGLEDALO

Dva dana nakon republičkih izbora 1996. godine, 19. novembra, na ulice većih gradova Srbije izašle su hiljade građana kako bi protestovali protiv očiglednog pokušaja tadašnjeg režima da falsifikuje rezultate izbora. Tada niko nije mogao da pretpostavi da će protesti trajati gotovo četiri meseca. Još manje je bilo moguće prepoznati da će politički protest dobiti značajan kulturološki aspekt, oblik kontinuiranog performansa.

Tih zimskih meseci sukob sa kordonom policije bila je svakodnevica građana koji nisu pristajali na zvanično propagiranu laž. Na ulicama su postojali polariteti istine i laži, prošlosti i budućnosti, „nas“ i „njih“. Razlika između „nas“ i „njih“ nije bila baš jasna jer među „njima“ je bilo i onih koji razumeju „nas“ ali „samo profesionalno obavljaju svoj posao“. Građani su, umesto straha i povlačenja, iskazivali kreativnost baziranu na ličnom preispitivanju, ljudskim odnosima, solidarnosti. Važnu ulogu u oblikovanju protesta kao performansa imali su umetnici različitih vokacija. Svakodnevno su se dešavale razne akcije i provokacije ali svakako jedna od najupečatljivijih bila je akcija umetnika okupljenih oko Led Arta koji su se kordonu suprotstavili ogledalima.

*

Ogledalo je važan segment civilizacije. Označava specifično mesto u magijskoj i religijskoj simbolici. Simbolično predstavlja prostor između realnosti trenutka i nekog preokrenutog univerzuma. Može i vatru da zapali. Iako u svakodnevnom životu često služi kao pomoćno sredstvo za ulepšavanje ili kontrolu ulepšavanja usmerenu ka nekom drugom, postoji i eisoptrofobija – strah od ogledala. Većina ljudi sa ovim strahom zapravo se ne plaši samog ogledala, plaši se unutrašnje refleksije.

Po zamisli Nikole Džafa osmišljena je akcija *Vratimo im sliku (Ogledalima na kordon)* izvedena 21. januara 1997. u „uskom grlu“ Protesta, u Kolarčevoj ulici u Beogradu. Dvadesetak umetnika nasrnulo je na kordon držeći u rukama ogledala raznih dimenzija. Skoro svaki pojedinac policijskog kordona susreo se sa svojim odrazom u izmeštenoj stvarnosti.

Koji su bili motivi Led Arta da se tokom Građanskog protesta 1996/1997. policijskom kordonu suprotstavi ogledalima? Nije to bio magijski obred ali bio je magičan. Pojedince koji su pod punim teretom policijske opreme stajali u kordonu izmestio je u limb. „U limbu se ništa ne oseća, i to je neosećanje, to prazno, pusto proticanje, ali ne i oticanje bezličnog vremena ono što od avetinjskog tesnaca između života i smrti čini užasavajući doživljaj. Do takve nepodnošljivosti doveden je on očajničkim trudom duše da se u nešto ipak uživi, uprkos zabrani nešto da oseti.“¹

U kasnijim radovima Led Arta ogledalo je korišćeno i sa drugim namerama. Prilikom dokumentovanja „incidentnih crteža“. Služilo je da pomogne fotografu ali i da svim svojim simboličkim značenjima atmosferi doda dramaturški zaplet. Trebalo je da pomogne i da se „žrtva“ bolje pripremi za trenutak „kraha“.

Mnogo davno, bila sam mlada, sa starijim komšijom, umetnikom, za mene autoritetom, često sam noću šetala Adom. Živela sam na Banovom brdu a Ada Ciganlija je bila mesto odrastanja i sazrevanja. Svašta mi je pričao, a urezala mi se u sećanju priča o ogledalu kao prenosiocu svetla. Svetlo ima svoju brzinu, vremenski tok. Dok se vidimo u ogledalu, već je prošlo neko vreme, stariji smo, a mislimo da smo isti. Svašta se u međuvremenu desilo. Suočavanjem sa odrazom u ogledalu u realnom vremenu istovremeno smo u prošlosti i budućnosti. Nakon četvrt veka još smo zarobljeni u tom međuvremenu.

Darka Radosavljević Vasiljević

¹ Borislav Pečić, *Sabrana pisma iz tuđine*, Službeni glasnik 2010.

KUVAR

Svako vreme ima svoj kuvar. Svoju kuhinju. U svakom vremenu neko je nekome *solio pamet*. Neko je nekome *zapržio čorbu*. *Zabiberio*.

Osamdesetih godina išlo se u Mađarsku, onako, radi provoda. Za sitne pare šampanj je tekao potocima, bahatilo se, razbacivalo. Bili smo moćni, Mađari – sirotinja.

Osamdesetih godina išlo se i u Sovjetski Savez. Pa smo se čudili praznim rafovima i loše odevenim ljudima na širokim bulevarima. Čudili smo se redovima i otimačini za najobičnije namirnice. Bili smo moćni, Sovjeti – sirotinja.

Da li se bumerang uvek vraća onome ko ga baci?

Hiljadu devet stotina osamdeset osme, posle više godina podnošenja raznih molbi za posao i volonterskih angažmana, uhlebila sam se u jednoj uglednoj instituciji kulture u Srpskoj Atini... Ko je bio srećniji od mene? No, i pored „sigurnog posla“, taj „hleb“ je iz godine u godinu postajao sve oskudniji, materijal na kolenima i laktovima sve prozirniji, a đonovi na cipelama toliko istanjeni da je bilo pitanje dana kada će „progledati“. Došla je i devedeset treća. Sada smo mi bili sirotinja. Nule na novčanica stiskale su se jedna uz drugu i jedva stajale u jedan red, rafovi u prodavnicama ispražnjeni, a redovi pred Dafininim i Jezdinim bankama kilometarski. Slobina *kuhinja* radila je punom parom da nas ubedi kako smo nebeski narod koji je sam sebi dovoljan i da nas je baš briga za međunarodne sankcije, izolovanost, izopštenost, a spominjalo se i korenje... Vešte domaćice smišljale su kako da ni od čega naprave nešto (ima za to i jedna lepa izreka, ali neću je sada spominjati), razmenjivali su se recepti: sirotinjske kiflice, luft krofne, prazan burek, posni kolač na vodi, grenadirmarš... I tako su neki zauvek otišli, a neki su i ostali.

Jednog letnjeg dana na poslu dobila sam istanjeni pelir-papir na kome je bila otipkana Uredba Vlade o organizovanom snabdevanju stanovnika osnovnim životnim namirnicama, koja propisuje mesečne količine osnovnih artikala po glavi stanovnika: 6,25 kg brašna, 0,5 kg šećera, 250 g soli, 750 g ulja, 500 g deterdženta u alternaciji s jednim sapunom za pranje... I u toj beznadežnoj situaciji, posle *Zamrznute umetnosti* i *Potopa*, usledio je novi poziv Led Arta: artikle iz Uredbe shvatiti kao materijal za umetničku obradu! Iako nije bilo ničega, kreativnosti i potrebe da se radi nešto smisljeno, bilo je napretek.

Art kuvar je upriličen 17. decembra u garaži pored Kluba „Jazzbina“. Ogroman prostor sa prljavim, sivim zidovima, ulično i dvorišno svetlo i nekakve sijalice bacaju škiljavu svetlost na *Priloge za novi umetnički kuvar*: U ime naroda (Nema sumnje, ovako je više), Campbell's supa sa zaprškom, Masline ne rastu u Hamburgu, Duhovna hrana, Poslednja večera za 13 (trinaest) osoba, Kameleon kolač, Ptičji dvopek, Torta „amnesia“, White flag, Komšijska glava u glasačkom listiću, Izdajnička gibanica, Srećan Božić, gospodine Lorens, 31 hleb, za svaki dan po jedan, Klin čorba „5 do 12“, Četiri jahača apokalipse, Poligon za decu, Ledene bombe od jagoda za četiri klipana, Univerzalna srpska smesa, Hleb „Stočiću, prostri se“, Magic inkstand, Lepinja „zadovoljni Srbin“ ili brašno zaista goji, Dobro čuvani hleb, Sapun sladoled, Kantar...

Imam privilegiju da citiram vlastiti recept.

BRA-KO (Happy Nation)

Da bi se dobio BRA-KO, brašno pakovati na sledeći način:

1 kg brašna = 1.000 kesica BRA-KO (netto weight 1 gr; 0,35 OZ)

10 kg brašna = 10.000 kesica BRA-KO

100 kg brašna = 100.000 kesica BRA-KO

Uz kesicu BRA-KO priloženo je uputstvo za upotrebu.

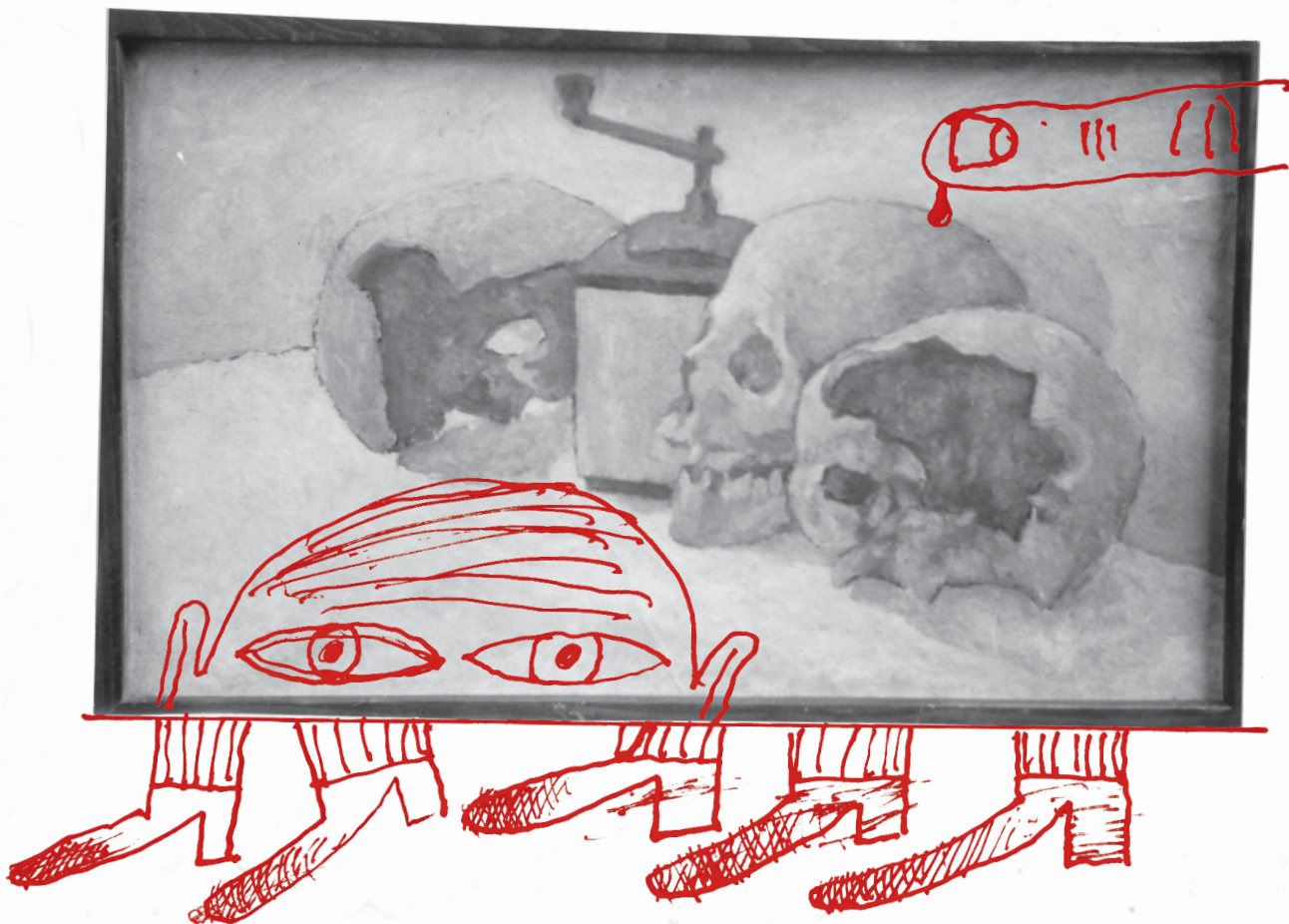
Za levoruke: 0,00001 gr BRA-KO istresti na levi dlan. Dlanu prineti levu nozdrvu. Desnom rukom zatvoriti desnu nozdrvu.

Za dešnjake: 0,00001 gr BRA-KO istresti na desni dlan. Dlanu prineti desnu nozdrvu. Levom rukom

zatvoriti levu nozdrvu.
Snažno ušmrknuti BRA-KO.
Sačekati 5 min. dok ne počne da deluje.
Dostojanstveno krenuti na ispunjavanje radnih zadataka.
BRA-KO uzimati svako jutro u 5.15 h.

Šta se kuva u današnjim kuhinjama? Ko kome soli pamet? Ko kome zapržava čorbu? Koji su recepti sadašnjeg vremena? Jedva čekam Re-ReKapitaluciju 2052.

Vesna Grginčević

РЕЦЕПТ: ЗА НАЈМАЊЕ 120, ТОЛИКО ЈЕ БИЛО ТИЊИРА, КАЏИКА

КОЈЕ ИСТУКИ НОМЕ ЈЕРУС
НЛЕВ ЗА ОРА СУЊИВАЊЕ

ОПАСУЈИТИ СЕ: ОПАМЕТИТИ И ЈЛ. ОДНО
СНО ЈЕСТИ ПОСЛЕ ДУЖКЕГ ВРЕМЕНА.

КОБИЛА КОШАВА НЕЛИХ.
ЛА ЈЕ ЈЕ ОПАСУЈИВАЊЕ.
ЈИНА ЈЕ С. А. ЗАРКА БАРМА

ДОБОШАР ПЕДАРТА И ЦЗКА ЈЕ
БИЛА, ДОВРОВОРАЦ ПОШТО НИ ЈЕДАН
ВАЗИКИ ГЛУМА СЕ НЕЈЕЧСУДНО ИЛИ ИИ БОЛЕ

ПРВИ КУВАР ПЕДАРТ: НЕБОЈША

БИЛА ЈЕ: СЕА БОРКА ПЛАЗИБЕВИТО

ПОПОВ. ТАЈНИ РЕЦЕПТИ СЕМ ШТО СЕ ЗНА ОСНОВА:
КУВАО СЕ БР.

РАСУМ 30 КГ. ДАРКВАЛА СТОНА: ДАН
БЕЛИ ЛУК ОРНИ ТЕЛЕФОН ТЕКА ЗАРОВАО ИЛИЈА СУРДУЧКИ. ОРА

ИЦА ДРАШКОВИТО.
НИЈА ЛИТРИ БУВ
СРУШЕН 1. МАЈА

ЊАРА, ОБ ОРЕВ ЈАБЛАН ОБОРЕН

"АИХ САД" ЈЕ НАЗ
ВО ИЗ ЦЕ
ИТРАО СЕ: ГЛУВО СРПСКО

КАЗАН СУ УВААН МИЦА И
МАЦА. ЦРНИ И БЕЛИ ЗЕЛ
ЈАВ ПРОДЕТАКТА. БЕКСТ=
ИТРА. ЦЕНТРА (ЦЗКА, ... СВЕ
О ТОМЕ У КЊИГАМА ЛЕДАРТ.

KOTLIĆ

Čemu služi pasulj?

- A. Da se jede.
- B. Da, ali bez mesa.
- C. Da se proguta.
- D. Za opasuljivanje.

(Upitnik u okviru *Kunstlagera*, Novi Sad, 2000)

Amalgam ovih odgovora predstavlja jednačinu: ko je gladan, a ko glup?

Ne izuzimajući mogućnost da može da se bude i jedno i drugo, ili manje verovatno – ni jedno ni drugo, Led Art je u više navrata javno organizovao kuvanje kazana pasulja za sve prisutne, sa pozivom na *opasuljivanje*.

Prizvaćemo u sećanje niz jednokratnih kuvarskih zamešateljstava u javnom prostoru tokom niza godina u drugoj polovini devedesetih, pre svih najsvetliji i ujedno najmračniji Studentski protest 1996/1997. i samosvojni umetnički angažovani javni istup *Kunstlager 2000*.

Kuvanje kotlića ili kazana pasulja je gest siromaštva, čak i prizemnosti – u središtu tog gesta je sušto preživljavanje, opstanak. Bob je zrnasti plod koji je najdostupniji, najlakše se čuva, dugo traje, lako se kuva, i po pravilu deli se sa drugima – što se više pasulja kuva u kazanu, to je ukusniji. Vojnički pasulj je sinonim za nezahtevnost pripreme, ali i neprobirljivost onih koji jedu.

Grupi je uvek potrebno da je nešto podstakne, da ima neku vezivnu nit, da ima najmanji zajednički sadržalac. Tako suvi pasulj predstavlja žitku količinu istovetnih delova (poput pirinča ili sočiva, ili simbolički – naroda), a kotlić pasulja, odnosno tanjir hrane predstavlja mamac za gladne ili alave, i time otelotvoruje društveni potencijal okupljanja. Hrana je po pravilu upravo najmanji zajednički sadržalac: svi moraju da jedu, ranije ili kasnije, i to svaki dan. To je posebno slučaj u nemilim vremenima siromaštva i iscrpljivanja fizičkog, mentalnog i duhovnog, kakve su bile devedesete godine.

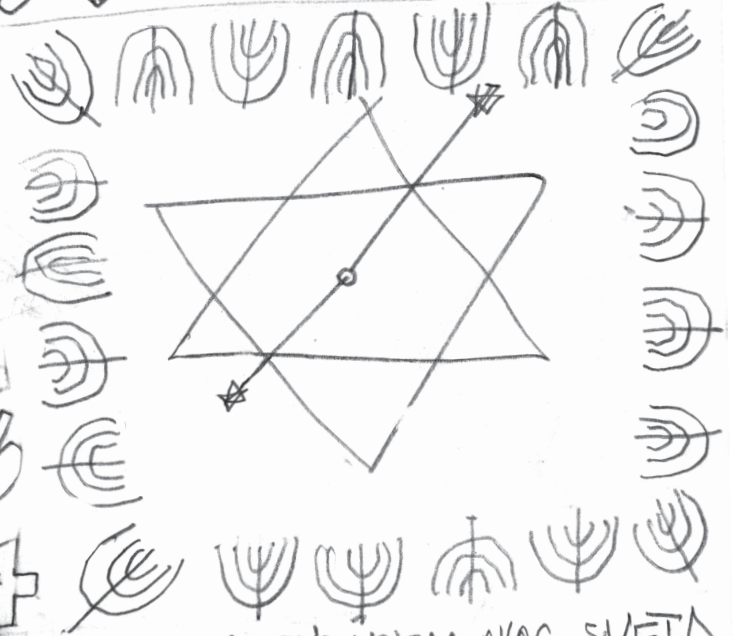
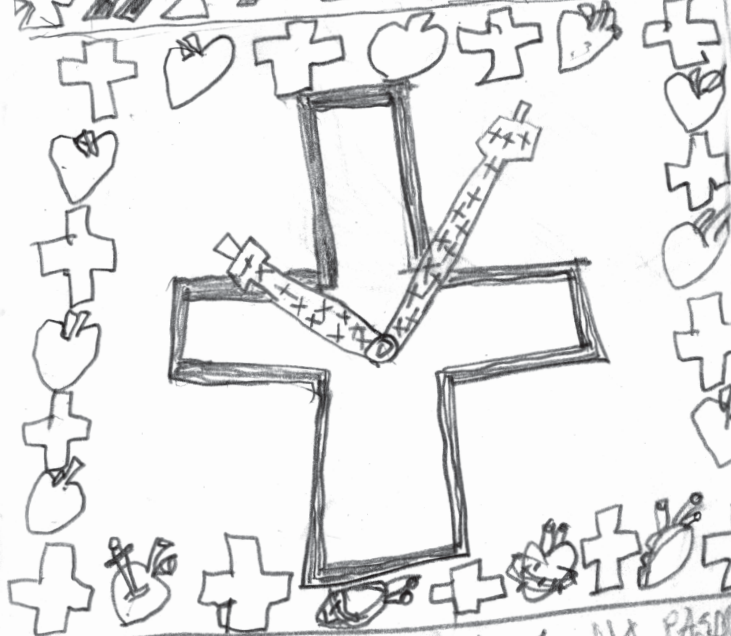
Tako je gotovo ritual kuvanja pasulja na Studentskim protestima ili u *Kunstlageru*, ili pasulj koji je kuvao Nebojša Popov u Centru za kulturnu dekontaminaciju, ujedno zakuvavao otvorenost ljudi jednih prema drugima i to na mestu koje nikad nije slučajno – usred višednevne blokade, ispred policijskog kordona, tik pred bombardovanje... sve su to raz/mene u kojima se krčka društvenost: kako pronaći zajednički jezik, kako izbistriti pogled, kako nazreti smisao u besmislu, kako prepoznati druge u uzajamnoj različitosti i kako sagledati sebe kao deo svega toga? Javno *Opasuljivanje* je otrežnjenje od očaja, skidanje skrame propagande i osveščivanje kapaciteta umetnosti da donosi promenu u svetu ljudi. *Opasuljivanje* kao da je deflacija obesmišljavanja vrednosti materijalnih stvari, deflacija prikupljanja, gomilanja i zgrtanja, deflacija besmisla i kopanje simboličkog tunela iz zatvora tom kašikom kao osnovnim priborom za jelo, kao alatkom za preživljavanje.

Kako to biva u radu Led Arta, i sama vatra na poslednjoj od prilika *Opasuljivanja* bila je naložena delovima rada *STOlica (za cara)*. Ova prava pravcijata *STOlica* bila je gigantske veličine, na koju su se odrasli ljudi peli poput dece, verući se uz drvene nogare i prečage. Služila je uzdizanju, sedenju, stajanju i ustoličavanju niza proklamacija, ali i umanjivanju ljudskog ega, značaja i predočavajući infantilizaciju konteksta u kome se obrela.

Nakon pet godina stoičkog postojanja, *STOlica* je februara 2000. godine u Novom Sadu bila usitnjena na drvca za potpalu, i na njenim užarenim ostacima zakuvan je poseban, hranljiv kazan pasulja, koji su sa zahvalnošću pojeli namerni prolaznici i slučajni učesnici u novosadskom izvođenju *Kunstlagera*. Konzument umetnosti bio je čovek koji potrošnjom hrane stvara umetnost.

Gotovo da bi se za kotlić moglo reći da je društvena psihoterapija.

Mirjana Boba Stojadinović

SVO VREME OVOG SVETA VAM JE NA RASPOLAGANJU VAM JE SVO VREM OVOG SVETA

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 - - -

ĐUBRE

Supraliminalni apokaliptični slepci

Čak i pre nego što je termin „kapitalocen“ nastao, Feliks Gatari je u svojoj knjizi *Tri ekologije*, objavljenoj 1989. godine – slučajno ili ne, iste godine kada je Fransis Fukujama objavio svoju zloglasnu proklamaciju *Kraj istorije* – tvrdio da je ekološka kriza koja preti našoj planeti direktan rezultat širenja novog oblika kapitalizma i predložio neku vrstu „mentalne ekologije“ koja „mora prestati da se povezuje sa slikom manjine ljubitelja prirode ili sa kvalifikovanim specijalistima“.¹

Čitajući knjigu *Posle apokalipse* hrvatskog filozofa Srećka Horvata, upoznajem se sa mnogim teorijama i terminima kojima bismo mogli opisati pohode na deponije koje je organizovao Led Art tokom devedesetih i dvehiljaditih godina. Razmišljajući o mogućim vizuelnim predstavama apokalipse, koje Horvat percipira kao otkrovenje a ne kao „kraj sveta“, deponija na kojoj je pronađena mrtva beba sigurno odgovara jednom od potencijalnih scenarija. Jezu inicira pomisao da se taj prvi pohod na deponiju Vinča dogodio 31. oktobra 1997, nepunih godinu dana nakon mog rođenja, dakle kada sam i sam bio beba. Uz Jezu, mogu osetiti i mučninu ako se setim da je prošle godine, u avgustu, ista deponija gorela danima, ispuštajući opasne hemikalije koje su građani Beograda i nesrećni prolaznici kroz taj grad mirisali i udisali.

Potrudim li se još više, setio bih se i nedavnih požara u Australiji, potom u Grčkoj, Sibiru, pa izveštaja Ujedinjenih nacija o klimatskim promenama, a na kraju bih se verovatno onesvestio. Upravo tu nemogućnost da percipiramo količinu štetnog uticaja koji neprestano vršimo i njegovih posledica, nemački filozof Ginter Anders (Günther Anders) definiše u konceptu „supraliminalnog“. Ta nemogućnost percipiranja verovatno je rezultat ignorisanja očiglednih činjenica i vođenja života koji se bazira na „kulturnom bacanju smeća“, bez razmišljanja o tome šta je to smeće koje bacamo. Iskreno, ni na prste jedne ruke ne bih mogao da imenujem poznanike koji selektuju i recikliraju svoj otpad. Ni sam to ne radim. Verovatno nas lenjivce paranoiše pomisao da kopamo po deponiji u svome domu, ili čak tanjiru, pa je najlakše da svoje đubre bacimo na tuđu deponiju, ili grbaču. Iz ovog razloga ne koristim frazu „odložiti otpad“ jer me njena zvučnost navodi na pomisao da se taj otpad na tom odloženom mestu nalazi privremeno, a zapravo je bačen i tu se taloži, menjajući samo agregatno stanje.

Nikola Džafo uz grupu umetnika i neumetnika kreće na deponijske pohode i istraživanje smeća u pokušaju da pronađe odgovor na pitanja ko smo mi i šta smo to postali. Uz novinare, fotografe, studente umetnosti i ponekog poznanika ili prijatelja, javnim saopštenjima Džafo poziva i „eksperte đubrologije“ s ciljem da se rešenju problema priđe sistematično i udruženo. Ali brojnija su brda smeća naspram pojedinaca koji o njima misle. Nažalost su četiri jahača apokalipse dobila saputnike u svakom od nas koji jašemo i sejemo za sobom mnogo više nego što smo u stanju da osvestimo, time kreirajući deponije oko svakog većeg naseljenog mesta.

„Bacajući“ otpad u izlagački kontekst, Led Art se još jednom predstavio kao umetnička grupa koja ne luta u samodovoljnim autorskim inspiracijama, već kao skup oštroumnih pojedinaca iznova traži prostore za progresivnu razmenu mišljenja. Ipak, nakon skoro trideset godina od prvog deponijskog pohoda, nalazimo se u situaciji da je naša arhiva naša deponija, čiji otpad moramo selektovati i reciklirati, a ne ignorantno ostaviti na već preopterećenoj deponiji zaboravljenih i neostvarenih umetničkih ambicija. Pred nama je izazov kako dalje funkcionisati kao kolektiv koji proizvodi sadržaje čiji uticaji neće biti štetni po naše okruženje, kako ustaljenu galerijsku praksu oblikovati u ekološki osvešćen prostor koji usmerava ka principima reciklaže, ponovne upotrebe i regulisane potrošnje. Ili, još kraće, kako da ne budemo slepci pred apokaliptičnim scenarijima kojima svedočimo.

Nemanja Milenković

¹ Horvat, Srećko. *Posle apokalipse*, Laguna, Beograd 2021.

MAKAZE

~ *disrupcija*

Dana 7. septembra 1995, grupa umetnika i intelektualaca održava „etičko-estetički“ performans *Ko was šiša?* u Paviljonu „Veljković“, u okviru programa dekontaminacije CZKD. Ova akcija je direktna, visceralna: bez uvijanja ulazi u suštinu stvari i koristeći ikonografiju fašističkih logora smrti, podvrgava učesnike šišanju kose, koja se potom skuplja i zamrzava, postajući deo Led Art procesa i dokumentacije.

Nikola Džafo, čija je kosa tada dugačka gotovo metar, sedi na predimenzioniranoj stolici-podijumu. Tačno u podne, uz zvuke sirene, Danijela Petrović odseca Džafovom kosu, njegovu ličnu „zastavu“ koja je ujedno i potent perioda vremena od 1991. do 1995. Akciji se pridružuju i drugi: Vesna Grginčević, Nela Antonović, Tanja Petovar, Marija Gajicki, Ana Miljanić, Gabriela Pajević, Gordana Pantelić, Mirna Kosanović, Borka Pavićević, Dragoslav Krnajski, Maša Badalić, Milica Badalić, Dubravko Badalić, Slavica Vučetić, Zoran Jovanović, Erland Jossefson, Andrej Živančević, Dragan Živančević, Elena Popović, Srba Gajicki, Aleksandra Kolarić i Milan Bajac. Svedoče jedan beli i jedan crni zec.¹

Estetika ove akcije je estetika teatra. Milena Dragičević Šešić, u knjizi *Umetnost i kultura otpora*, navodi Slobodana Beštića: „Rat nas je naučio da je život moćniji od teatra, ali postoji pozorište potrebe, koje ogoljava život i vraća nam veru u njega. Teatar od čoveka čoveku. Ova predstava je zaveštanje još nerođenoj deci: Možda ćete nas razumeti, požaliti i oprostiti nam“.² Ovo sintetičko iskustvo kojim se prenosi umetnička i politička poruka, sažima emocija trenutka i televizičnost događaja, izdvaja *Ko was šiša?* od drugih građanskih protesta i akcija. Performans javnog šišanja od učesnika čini probuđene žrtve i svedoke u činu projekcije traume stvarnih događaja – opresije i kriminalizacije građana – na traumu odsecanja kose, gde se u trenutku vrhunca solidarnosti i kolektivne energije dešava i žrtvovanje, simbolična depotencijacija moći i odricanje od šireg čina bratoubilačkog rata čega su simultani i obespravljani učesnici.

Performativna dimenzija osveščene žrtve je specifično vezana za određeni period vremena. Ali kao svaki teatar, ovaj performans razotkriva nove aspekte svakim ponovnim izvođenjem tokom 1995, 1998, 2000. i 2006. godine, kao i kroz brojne izložbe, hronike i publikacije. Kosa Nikole Džafa i ostalih učesnika čini deo njihovih fizičkih tela od početka rata i predstavlja simbolički i linearni protok vremena, crtež pređene distance. Odsecanje kose je odricanje od temporalnog segmenta u kom su postepeno obespravljani individuacija, dostojanstvo i pravo glasa, akt javnog odbijanja moralnog saučešća. Kosa i makaze ovde se razdvajaju: kosa se zamrzava kao forenzičko-istorijski materijal koji će u nekom trenutku u budućnosti poslužiti rekonstrukciji zločina, i samim tim opstaje kao dokument radikalnog otpora.

¹ *Led Art, Dokumenti vremena 1993–2003*, Multimedijalni centar Led art, Novi Sad 2004, str. 121.

² Milena Dragičević Šešić, *Umetnost i kultura otpora*, Clio, Beograd, 2018, str. 199.

KOSA

~ komemoracija i transformacija

But these hairs, all and singular, radiate into four hundred and ten worlds. (Zohar vii: 67)

Kosa evocira telo. Bili smo ovde. Živeli smo. Bili smo zajedno.

Kao kompleksan simbol povezana je sa idejama o sećanju. Na majku koja nas češlja; na trenutke provedene zajedno ogledane u pomešanim vlasima koje ostaju iza nas; na vitalnost koja nestaje sa pigmentom vlasi. Kosa je jedini živući deo tela koji se nosi kao nakit blizu srca; u viktorijansko doba vlasi pokojnika pažljivo su čuvane, filigranski prepletene i stavljane u komemorativne broševe ispod kristalnog stakla. Kosa predstavlja poseban oblik intime i telesnosti, i stoga su jastuci punjeni kosom odsečenom po udaji devojke posebno melanholični i uznemirujući.

U radovima palestinske umetnice Mone Hatum kosa je autobiografska. Ona poprma kompleksan značaj trenutka između, ni tamo ni ovde, niti sasvim u prošlosti ni u sadašnjosti. U instalaciji koja simulira ogoljeni prostor spavaće sobe (*Interior/Exterior landscape*, 2010) vlasi kose korišćene su za delikatni vez na jastuku dočaravajući nešto više od osećaja doma: peripatetičku melanholiju odlaska, gubitka korena, pomešanog osećaja pripadnosti i bliskosti sa konotacijama otuđenosti i nesigurnosti.

Odsečena kosa je prekinut kontakt s telom kome pripada. Ona postaje alijenacija, egzil, otuđeno ja. Neko ko mi više nismo.

Rapunzel. Samson. Sidarta. Mulan. Šarlen, izbrijana princeza od Monaka.¹

Gotovo uvek, kosa je simbol anime, iracionalnog koje ostaje odvojeno od racionalno spoznajnog animusa. Kosa se vidi ali i oseća prstima, a pre svega kosa miriše. Miris kose zauzima posebno poglavlje u romantičnoj poeziji: med, bagrem, slavuji, miris u koji se uranja. Miris spaljene kose je miris rata, lomače, pošasti. Kosa je nešto što se mora kontrolisati.

Zlatokosa. Veštica.

Kosa je ritual, simbol reda nad haosom telesnosti i senzualnosti.

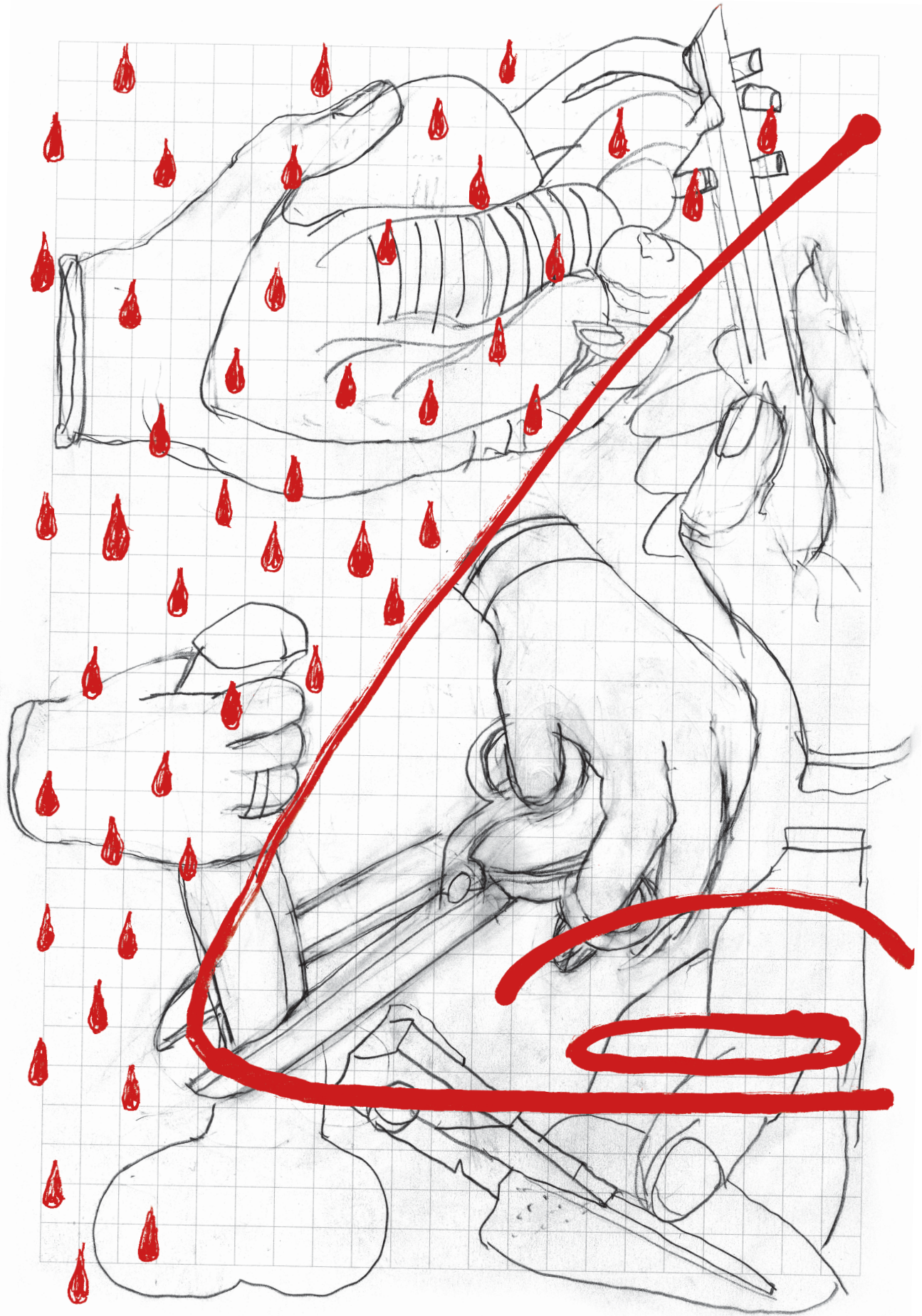
Prvo šišanje dečaka kao simbolično odvajanje od majke. *Aqueeqah*, šišanje muslimanske dece po navršetku sedmog dana života, pri čemu se žrtvuju dve ovce ako je dete dečak i jedna ako je dete devojčica. Odsečena kosa se meri i ekvivalent težine daruje se u zlatu. *Payot* loknice ortodoksnih jevrejskih dečaka; *upsherin* kada dečak, Hasidim ili Haredi, navrši treću godinu života. *Upsherin*² je zastrašujući jer dete sedi samo, nikada u krilu majke. Na mestu odsečenog prvog pramena kose nalaziće se *tefellin* (molitvena kutija), dok se pramen čuva u molitveniku. *Chudakarana*, hindu ritual kojim se po tradiciji odseca kosa novorođenčeta koja ga povezuje sa njegovim prethodnim životima, i baca u reku Gang. Nasuprot tome — nikada šišana, brižljivo umotana kosa Sika nošena ispod turbana. Kosa dece Afrike i Okeanije upletena perlama i cowrie školjkama koje simbolišu blagostanje. Severnoamerička kosa upletena perlama, kandžama i perjem koje nosiocu daje natprirodnu snagu.

Brijanje glave kao kraj jednog i početak drugog života. Vojska. Robija. Bolnica. Skinheads. Sadhana. Britni Spirs.

Devičanska kosa je spona za opstanak kuće i društva. Kroz bajke, teutonske i klasične mitove, sred-

¹ <https://www.wmagazine.com/story/princess-charlene-shaved-head> (27. 1. 2022)

² Amy K. Milligan, *Hair Today, Gone Tomorrow: Upsherin, Alef-Bet, and the childhood navigation of Jewish identity symbol sets*. Old Dominion University, Women's Studies Faculty Publications, 2017, str. 11.

njovekovne i renesansne balade, veština češljanja kose i tkanja na razboju neraskidivo su povezani simbolički i lingvistički: i grčka i latinska reč za češalj (*kteis*, *pecten*) ujedno je pribor za razmršenje kose ali i češljanje razboja. Treće značenje *kteis* i *pecten* je pudenda, ženski polni organ, kojim se „stvara tkanje porodične i društvene harmonije”.³

Kosa balansira specifično i opšte, nešto svima zajedničko ali istovremeno potpuno individualno. U radu Nikole Džafa, kosa je primarna alatka za artikulaciju ličnog i zajedničkog prostora. *Ko vas šiša?* doslovce meša lično i zajedničko, muško i žensko, animu i animus, tanatos i eros, nastavite sami niz.

3 Elisabeth G. Gitter, *The Power of Women's Hair in the Victorian Imagination*, Cambridge University Press, 1984, str. 936–954.

MAKAZE

~ kontestacija

„Jasnoća slika kao prikaza tanji se i neprekidno prosijava u fokus i izvan njega... Posmatrač postaje uhvaćen u stanje promene bez mogućnosti da se opredeli da li su ove slike stvarnost ili mimikrija, jer se opiru razrešenju i definiciji. U nemogućnosti da odluči da li je akcija performansa stvarna ili prikazana, posmatrač je uhvaćen između podjednakih sila gravitacije koje ga vuku trostranom tenzijom između trenutne realnosti – mimeze – i inputiranog prisustva označitelja, bez mogućnosti da se umiri na jednoj strani niti da pronađe ekvilibrijum u sredini.”³

Stanje koje Slavoj Žižek naziva *mimetic shimmering* (mimetičko prosijavanje) jeste nelagodna dihotomija između prividnog i realnog koja se dešava unutar performansa. Žižek i Dugan opisuju pseudo-konkretnu sliku neodvojive od onoga šta predstavljaju – prikaz sukoba ili istinski sukob, scenska ili stvarna krv – i koje imaju moć da generišu anksioznost, užas i strah.

Prostor u kom simulacija zamenjuje stvarnost,⁴ prostor u kome savremena umetnost po definiciji povređuje⁵, prostor u kom je zasecanje tela (*cutting*) jedini način da se povrati osećaj realnosti ili „sopstvenog ega u otelovljenoj stvarnosti u pokušaju amelioriranja panike pretpostavljenog nepostojanja”⁶ jeste prostor u kome se dešava performans *Ko vas šiša?*. To je traumatizujući politički prostor u kome stvarnost nije sinonim za realnost već „somatsko iskustvo” gde je posmatrač impliciran u zločinu i pozicioniran kao svedok i kao činilac na sceni, ostvarujući nakratko osećaj uporišta u stvarnosti naspram stvarne političke obespravljenosti i nemoći.

Nepunih trideset godina kasnije, prošireno polje performansa postalo je onto-istorijska kategorija koja obeležava sve aspekte kapitalističkog korisničkog društva, poništavajući njegov radikalni i transformativni društveni potencijal. Sve što je pripadalo domenu neposrednog iskustva svedeno je na spektakl.⁷ Ana Vujanović i Aldo Milohnić u preispitivanju postulata savremene hibridne artivističke prakse uočavaju nemogućnost razgraničavanja politizacije umetnosti i estetizacije politike: „Ako razmišljamo u Milohnićevom ključu o lokalnoj sceni, videćemo da je u parateatarskim praksama stu-

3 Patrik Dugan, *Trauma-Tragedy: Symptoms of Contemporary Performance*, Manchester, Manchester University Press, 2012, str. 73, prevod autor. Citat se pojavljuje u eseju „Theatre's Immediacy: Notes on Performing 'with' Žižek”, *Žižek and Performance*, Broderick Chow, Alex Mangold, Palgrave Macmillan, 2014, str. 211.

4 Jean Baudrillard, „Simulacra and Simulations”, *Selected Writings*, uredio Mark Poster, Stanford, Stanford University Press, 2001, 169–187.

5 Slavoj Žižek, *Parallax View*, Cambridge, MIT Press, 2006, str. 147.

6 Slavoj Žižek, *Welcome to the Desert of the Real*, London, Verso, 2002, str. 10.

7 Guy Debord, *Society of Spectacle*, London, Rebel Press, 2004, str. 7.

dentskih i građanskih demonstracija 1996/7, uličnim performansima grupe Magnet, antiratnim javnim akcijama Žena u crnom ili aktuelnim antiglobalističkim akcijama gotovo nemoguće ucrtati granicu te utvrditi da li se tu radi o politizaciji umetnosti ili estetizaciji politike. Isto pitanje otvaraju i mnoge artističke prakse na internacionalnoj sceni."⁸ Trenutak direktnog društveno-političko-umetničkog delovanja je prošao; direktna participativna praksa gubi mimetičko prosijavanje, nekompatibilna je i asinhrona sa rudimentarnim tranzicijskim kapitalizmom. Skorije građansko-umetničke akcije poprimaju sve jaču cinizma, njihova citatičnost je naštimana za uši bijenalskih safarija. Na koji način se može nastaviti kontestacija političkog performativa?

Godine 2008. Džafo sprovodi drugu značajnu akciju isecanja, ne na ulici i vanumetničkom prostoru već u enterijeru studija: po dokumentarnoj fotografiji sa performansa iz 1995. godine izvodi sliku na platnu⁹, koju potom seče na komade. Ovaj put ne seče se kosa nego slika, dvodimenzionalna estetizovana predstava performansa. Umetnik je pomerio pozicije, prateći estetizovani performans politike, kulture i tržišta, i činom isecanja slike on se ne odriče ranije aktivističke disrupcije režima, već estetizovanog prevođenja i konzumiranja antiratnog sentimenta. Sa pomakom od trinaest godina autoironija, sarkazam i žargon više nisu dovoljni jer su iz protesta prešli u branding, a birokratski procesi tranzicije upakovali su pogonsku snagu otpora u popularne formate tržišta projekata. Ovde svedoci nisu zečevi nego anđeli, preuzeti kao pastiš sa Đotovih fresaka, koji na fragmentima slika podsećaju da sva dela umetničkog kanona podležu zloupotrebi komercijalizacije i kiča. Interesantno je danas, sa mesta od posle skoro trideset godina, primetiti kako se kosa opire prividu linearnog vremena i postaje kolaž, fraktal, nadrealistički povampireni *exquisite corpse* gde, kao kod Brehta, različiti elementi nude konfliktne i razlomljene aspekte i suočavanja.

Aleksandra Lazar

8 Ana Vujanović, *Vita performativa, na sceni neoliberalno kapitalističkog demokratskog društva*. Političnost performansa, Tkh 19, Teorija koja hoda, 2012, str. 24; http://www.tkh-generator.net/wp-content/uploads/2014/04/tkh_19_web.pdf (25.12.2021.) Takođe vidi Aldo Milohnić, „Artivizam“, Maska br. 90-91, 2005, str. 15-25; www.eipcp.net/transversal/1203/milohnic/en (25. 12. 2021)

9 Slika je deo instalacije za izložbu *U slavu ošišanih. Hibridno/imaginarno. Slikarstvo i/ili ekran. O slici i slikarstvu u epohi medija*. Grupna izložba, Muzej savremene likovne umetnosti, Novi Sad (21. XI-2. XII 2006). Pored Nikole Džafa, u slikanju platna sa žanr-scenom šišanja učestvovao je Boris Lukić. Instalacija je sadržala i uramljeno polje sa kosom, stočić sa stolicom, dva tepiha od kose... za čiju izradu je korišćena kosa koja je prikupljena u akcijama javnih šišanja (napomena Uredništva).

ТРТИЦА, МАКАЗЕ

ДУНАВ ЈЕБМО

ЗЗАМРЗНУТ 1941

DŽAFO

~ camera obscura

Reč *frame* na engleskom znači kadar, ram, okvir, nešto što daje kontekst onome što posmatramo. Razmatrajući fenomen neposrednog spoznajnog iskustva i koristeći uobičajene kinematografske trope, Žižek postavlja kadar kao skretnicu između stvarnosti i fantazije: „Na nivou elementarnog fenomenološkog iskustva, stvarnost koju vidimo kroz prozor je uvek minimalno spektralna, nikada podjednako stvarna kao zatvoreni prostor u kom se nalazimo. Ovo je razlog zbog koga, kada se vozimo u automobilu ili gledamo kroz prozor kuće, spoljašnju stvarnost percipiramo kao neobično de-realizovano stanje, kao da posmatramo performans. Kada otvorimo prozor, direktni impakt spoljne stvarnosti uvek prouzrokuje mali šok, preplavljeni smo njenom blizinom. Zbog toga takođe iznenađuje ulazak u zatvoreni prostor kuće: deluje nam kao da je unutrašnji volumen veći nego spoljašnji okvir, kao da je kuća veća iznutra nego spolja.”¹

Polazeći od te ideje, Džafu parateatar služi kao okvir i kao kamera opskura, gde neposrednost doživljaja predstavlja neraskidivi element autentičnosti otelovljenog iskustva. Slično kao kod Krisa Burdena („loša umetnost je pozorište... biti pogođen pucnjem je stvarnost”)² ovaj okvir neposrednog iskustva predstavlja „istinu koja ima strukturu fikcije” (Lakan), prostor u kome se slika iz eksterijera beleži u enterijeru prolaskom kroz uski prozor sočiva, i gde se slika modifikuje i prelama u simbolično i transformišuće iskustvo.

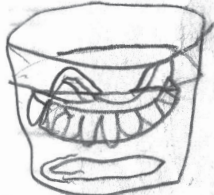
Odlazak u belo, Zec koji je pojeo muzej, kao i palimpsesti skorašnjih slika nastalih u poslednjih nekoliko godina na kojima se smenjuju fikcija i dokumentarni materijali, smešani citati mikro i makro narativa, projekcije su performansa čije umetničko, edukatorsko i političko delovanje teži da premosti jaz između stvarnog i simboličnog okvira, prihvatajući pritom okvir umetničkog iskustva kao konstitutivni kontekst njegove društvene stvarnosti.

Aleksandra Lazar

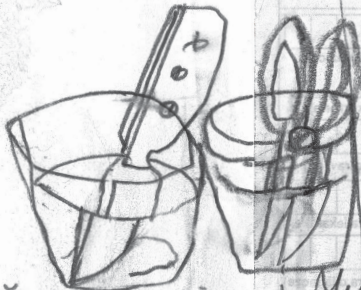
¹ Slavoj Žižek, „Notes on Performing, Its Frame, and Its Gaze”, *Performance Philosophy*, Broderick Chow i Alex Mangold, *Ibid.* str. 242–243.

² Chris Burden, citat navodi Marvin Carlson, *Performance: A Critical Introduction*, London, Routledge, 2004, str. 113.

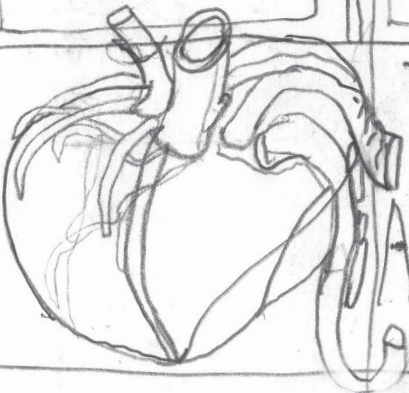
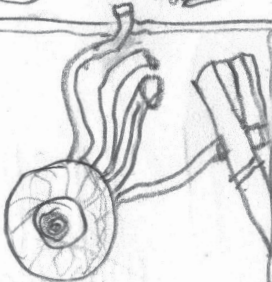
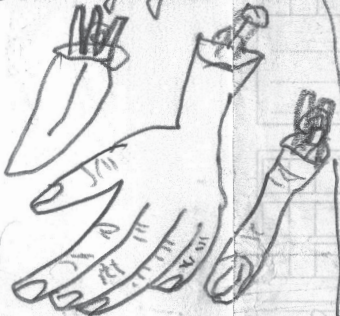
DELovi DA SE NADRAVI TELO
ZA VEČERNJI AKT.

zubala u vodi

NOŽ ZA KOJELIČNICU. Muž.

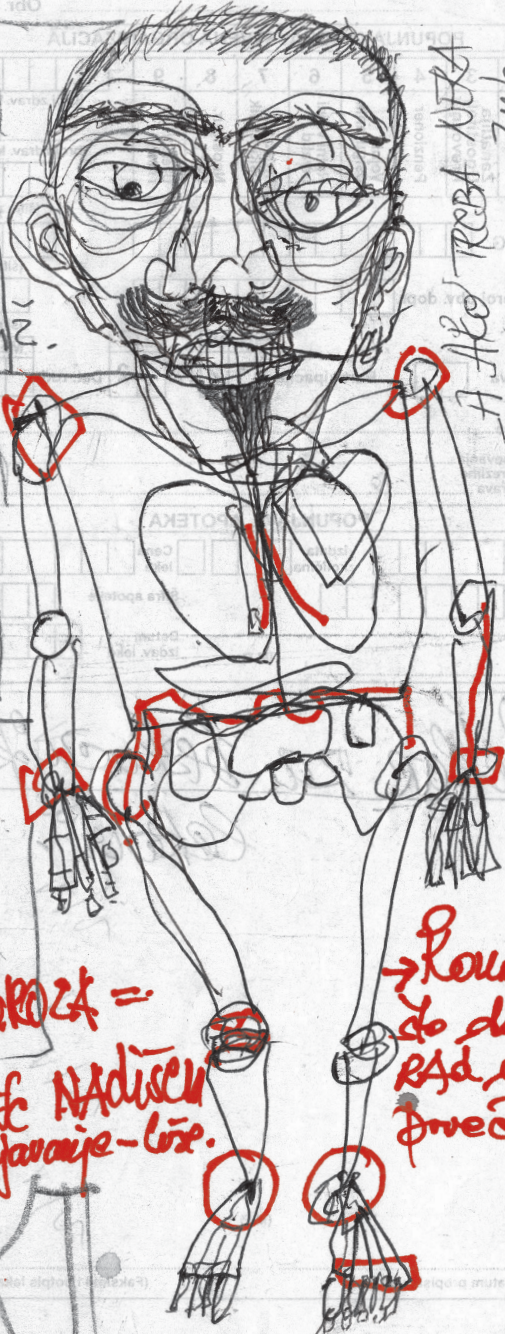

TELO ZA
VEČERNJI AKT

O. Hidroza =

da se NADISEN
iskorjavuje - lise.

→ Roudicija
do da se
RAD, da se
pveca.

A Ako TRBA NEBA
Zub
NAPRANICJA Iu I podeli. Iu
shicub

SVEĆA

Svetlo Utopije

„ART klinika se otvara u Grčkoškolskoj 5 zato što smo bolesni i umorni i dosta nam je svega...” Tako započinje proglas Multimedijalnog centra „Led Art” kojim su početkom 2000-ih manifestno najavili pokretanje još jednog umetničkog (utopističkog) projekta, ovaj put s ciljem da medicinski brinu o društvu sa teškom i komplikovanom kliničkom slikom nakon traumatične poslednje decenije XX veka. Na talasu optimizma koji će nakon 5. oktobra i političkih promena zapljusnuti do juče „izolovano ostrvce” Srbiju, ekipa okupljena oko umetnika Nikole Džafa, prvog među jednakima u Art klinici, krenula je u dvogodišnje adaptiranje podrumskog prostora, dobijenog na korišćenje od grada Novog Sada, koji je zvanično otvoren 16. novembra 2002. na „slepo u mraku”. Renoviran sopstvenim sredstvima i priveden koliko-toliko nameni, prostor u najkraćem novosadskom šoru, u trenutku otvaranja još nije imao struje, pa je većina prisutnih tminu probadala titrajem sveća i svetlosnim snopovima baterijskih lampi. Pre opipavnja prostora, sopstvenog, društvenog i umetničkog pulsa, dežurni tim Art klinike pozvao je publiku da im se pridruži u svojevrsnoj procesiji isceljenja koja je krenula od Zmaj Jovine ulice, u kojoj su umetnici na asfaltu vatrom iscrtavali konture ljudskih figura reminiscirajući *Rekonstrukciju zločina*, uličnu akciju koju je Led Art od polovine devedesetih godina više puta izvodio. Uz simbolički gest-poruku „ne ponovilo se više!”, povorka predvođena predsednikom Saveza slepih, Veliborom Pilićem, uputila se zatim do novoustanovljene Art klinike, gde je podvrgnuta terapiji divljenja i njenim lekovitim svojstvima za sticanje samopouzdanja i vraćanja vere u sopstvene snage i život.

Skoro deset godina nakon prvog pojavljivanja na umetničkoj sceni i sad već kultne akcije „zamrzavnja umetnosti za neka bolja vremena” te potonjih javnih obreda spašavanja ili dozivanja srpskog društva pameti, kolektiv Led Art je lelujanjem plamena označio ulazak u novi termoenergestki umetničko-aktivistički ciklus. Privremeno strateško povlačenje sa ulice u omeđeni fizički prostor za cilj je imalo fokusiraniju i svakodnevnu brigu za traumatizovano i zanemareno društveno i umetničko biće koje su tek očekivali sudari sa posledicama nedavne prošlosti i tranzicione realnosti. Tako je već u prvim danima i neposredno pošto je konačno „zasvetlelo” u Art klinici, upriličeno javno čitanje romana *Korografija* novosadskog pisca Gorana Mimice. Priča o masovnim grobnicama koju je publika naglas čitala odigravala se u ambijentu izložbe ogledala koje su posetiooci, opet po pozivu organizatora, namenski doneli za ovu priliku dok je slogan „nek se i drugi ogledaju u vašem ogledalu” bio više nego aluzivni čin potrebe za kolektivnim suočavanjem sa jednom od najbolnijih tema iz neposredno završenih ratova na prostoru bivše Jugoslavije.

Misiju lečenja zapuštenog zdravstvenog stanja društva umetnošću, ekipa Art klinike, koju su u tom trenutku činili veterani terenskog rada ali i mlađi kadar-stažisti, sprovodi dijagnostikom simptoma i dubinskom analizom uzročnika društvenih maligniteta i slabosti, merama prevencije javnog zdravlja, uključujući i odeljenje „intenzivne nege” u svega dva metra kvadratna ili, kako su je „primarijusi” Klinike nazvali – Šok galerija. Odmah po osnivanju, upravo u ovom prostoru krenuli su jedinstveni tretmani izlaganja pojedinaca višechulnim terapeutskim dejstvima umetnosti, dok su se neretko u protokolima energetske baždarenja, etičko-estetskih stimulacija nalazili i radovi mladih umetnika koje je dežurni tim Art klinike regrutovao kroz različite specijalističke programe. Vrlo brzo mesto je došlo na dobar glas kao nezaobilazni gradski punkt i neformalni centar kulturno-umetničkih seansi, plamičak živosti u sredini koja je, nakon optimističnih očekivanja remisije opšteg stanja društva, počela da pokazuje znake novih boljki – tranzicionog marifetluka i apatije.

Da će ideja o lekovitim učincima umetnosti po bolešljivo društvo biti nebitna i nevidljiva za „neke krugove”, Art klinici je bilo jasno već 2004. godine oko proslave drugog rođendana, kada im, umesto čestitke ili bar pohvale za posvećenu i plemenitu misiju, stiže prva opomena od Poslovnog prostora za neplaćeni zakup od milion i kusur dinara kojeg su, uzgred, obećanjima gradskih otaca, bili oslobođeni. „Puj pike ne važi” poručio je Poslovni prostor koji je narednih nekoliko godina, i u više navrata, Klinici odbrojao dane do iseljenja i sve to u paradoksu situacije gde druga gradska služba (čitaj

Sekretarijat za kulturu) finansijski podržava programe ali se, istina, poslovično drži sa strane ne upuštajući se mnogo u pronalazak trajnijeg rešenja. Svaka promena vlasti na lokalnu za Art kliniku je značila novi krug borbe sa političko-administrativnim silama koje razvijaju sve suptilnije strategije „ugnavi dok ne odustanu“, uz obavezan dramaturški hipnotički sled: red dopisa i pretnji (čak i tužbom), pa sastanci i obećanja, red tapšanja po ramenu, pa red „čujemo se posle godišnjeg odmora“. U međuvremenu, Art klinika nije odustajala, nastavljala je da održava „vitalne umetničke funkcije“ (Igor Burić), redovno i vanredno obaveštavajući javnost o statusu prostora koji je sve više nametao glasno pitanje „trebaju li nam uopšte kultura i umetnost?“ ili „treba li grad osloboditi od kulture?“, imajući u vidu nehajni odnos vlasti prema slučajevima drugih važnih gradskih institucija (Muzej savremene umetnosti Vojvodine) i organizacija (Studentski kulturni centar NS) koji su bili podstanari ili beskućnici u sopstvenom gradu. Tako će se Art klinika aktivno uključiti i u priču koju je pokrenuo Savez udruženja likovnih umetnika Vojvodine, a koja se ticala konačnog rešavanja prostora Gradske galerije u čijem se budućem fondu našlo i više stotina umetničkih dela koja su, kroz akciju Klinike „Slika za kiriju – dar za dar“ sakupljena od strane novosadskih umetnika i raznih dobrotvora kao zalag za otplaćivanje dela duga Poslovnom prostoru.

U solidarnoj borbi za sve kojima je nedostajao prostor za rad, Art klinika će na sebi svojstven način izvesti i javnu akciju *Iz pepela muzej*, pokušavši da ritualnim spaljivanjem i žrtvovanjem 200 umetničkih dela sa „zgarista umetnosti“, u obliku mitološke ptice Feniks, prizove obnovu snage za umetnike i novi život, ali i da prozove svevišnje političke instance kao odgovorne za stanje kulture koju je gutao moćan plamen njihovog nemara. Iako je posle višegodišnje sage sa Poslovnim prostorom, 2008. MMC „Led art“ uspeo da potpiše petogodišnji ugovor o zakupu, već od 2009. ekipa u Grčkoškolskoj broj 5 ulazi u drugu rundu izazova uzrokovanih ozbiljnim izostankom finansijske podrške sa svih nivoa. O zakazivanju svih oblika podrške i koracima koje će preduzeti dežurni tim u svom gorko-duhovitom i lucidnom stilu, medije i javne ličnosti obaveštava slanjem mejla sa instrukcijom „Da bi se tekst pročitao potrebno ga je selektovati, i eventualno obojiti...“, objašnjavajući u nastavku:

„...pošto je iskoristila sve zalihe dobre volje i ostala bez struje, Art klinika proglašava bankrot i najavljuje obustavljanje svih redovnih aktivnosti te prelazak u stanje mirovanja. Sa uverenjem da teška vremena zahtevaju radikalne terapije, simboličkim i faktičkim prefarbavanjem Klinike, povlačimo se u alternativni oblik postojanja – u belo. Belo kao granična vrednost, kao odsutnost boje, otvoreno je na oba kraja svog značenjskog spektra. S jedne strane prepuno je živih mogućnosti i može doneti preobražaj i ponovno rođenje, a s druge, lako može prevagnuti u ništa, u smrt.“¹

Svetlost sveća kojom su obasjani prvi sati života Art klinike, sedam godina kasnije, opet bez struje, zamenilo je bleštavilo beline kao inicijacijski akt započetog preobražaja, gest nepristajanja i oštrog odgovora na apatičnost i nemogućnost zajedničkog fronta u otporu politikama koje će sve više gušiti svaku društveno osvešćujuću inicijativu i kritičku misao u kulturi svodeći je na potkusur u podeli političke vlasti, na sredstvo za sticanje potencijalnih glasača, spektakl za mase i način za profit. Upravo će rezultati u ostvarivanju profita poslužiti bivšem gradonačelniku Novog Sada, Igoru Pavličiću, da izrazi sumnju u rezultate „raznih art klinika“, kako je imenovao širok krug nezavisnih umetničkih udruženja, stavljajući do znanja nove zaokrete u prioritetima podrške komercijalnim projektima kojima će se ubrzo pridružiti i oni s predznakom negovanja tradicije.

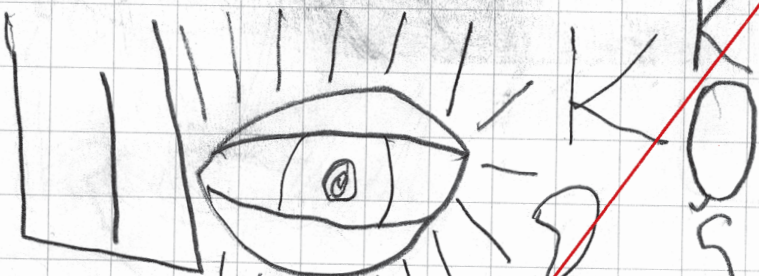
Nadolazeće vreme, kada postaje jasno da će jedina definisanost kulturne politike biti „bolikita“ za savremenu umetničku produkciju, kao i odsustvo bilo kakve reakcije kulturnjaka, osim uobičajenih žalopojki, Art klinici donosi period intenzivne samorefleksije i traženja novih modela delovanja „u tržišnim uslovima na srpski način“.² Kako bi ispitali vrednost umetnosti u datim okolnostima, galeriju su zamenili javnim prostorom i tezgom, proglasili su totalnu rasprodaju umetničkih dela i došli „publici na noge“ želeći da opet, kao i na samom početku, opipaju puls sopstvenog i društvenog bića.

¹ Art klinika odlazi u belo, *Danas*, G. D. Nonin, 3. jun 2009.

² Sa Limanske pijace na Zeleni venac, *Dnevnik*, Igor Burić, 28. septembar 2011.

ART KLINIKA GRČ

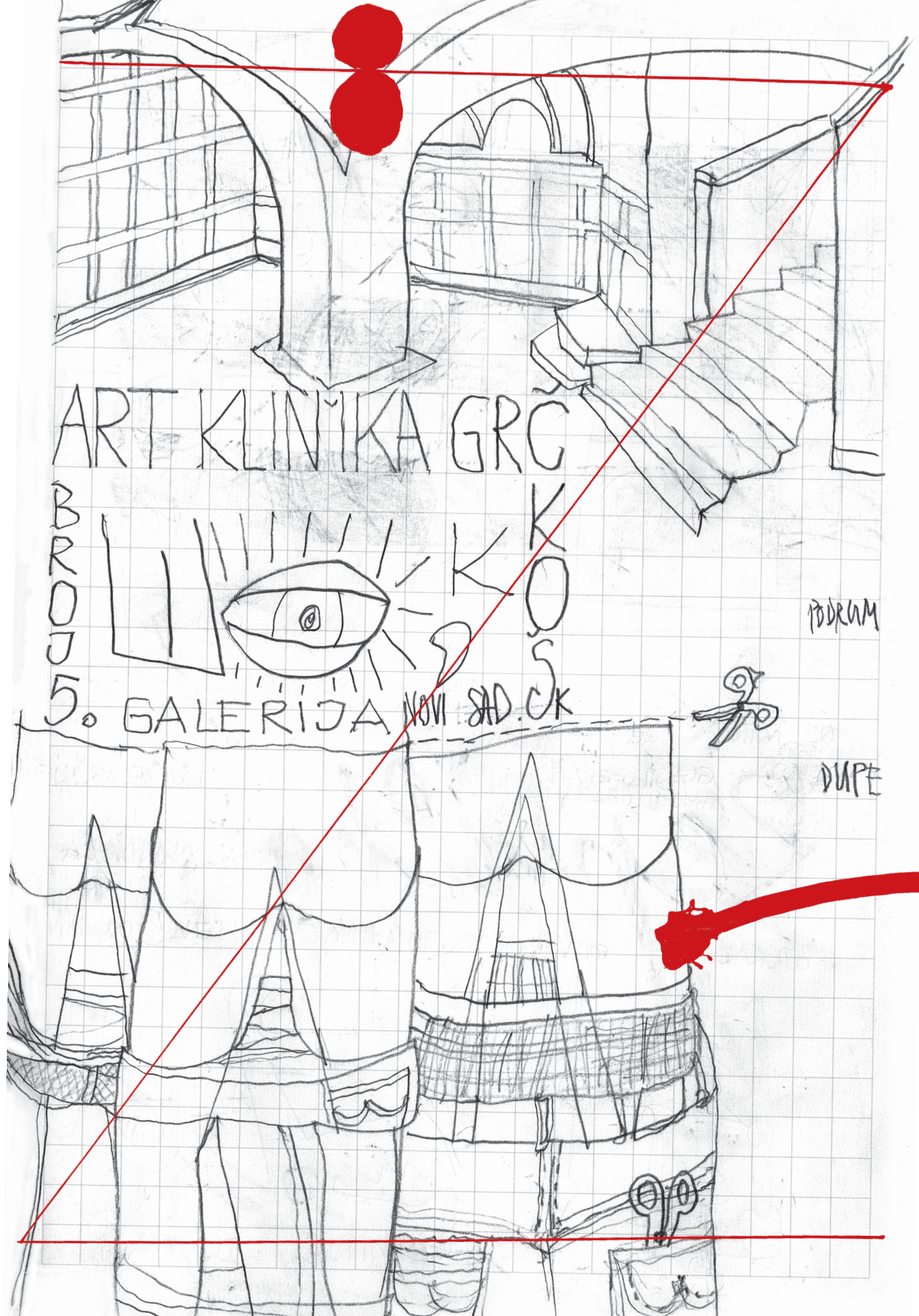
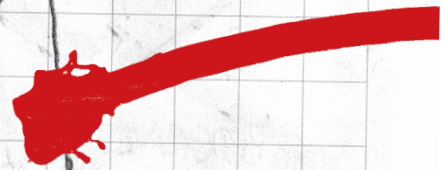
5. GALERIJA NOVI SAD, CK

PODRUM

DUPE

Pripreme velike proslave i obeležavanja desetogodišnjice Art klinike preklapilo se sa pozivom za učešće na 52. Oktobarskom salonu u Beogradu, što je u kontekstu njegove tada aktuelne kustoske koncepcije poziva na društvenu odgovornost, bila prilika, kako je govorio prvi među jednakima Nikola Džafo, da se prošlost rezimira, proceni, te da se time izvrši simbolički čin eutanazije i novog rođenja. Svesni da u pokušaju da leče bolesno društvo i sami postaju deo demagoškog aparata i održavanja privida demokratije, tim Art klinike preuzima odgovornost i odlučuje se za budući koncept zadrugarstva, osnivajući Šok alijansu – mrežu najmanjih galerija na Balkanu, dajući prednost udruživanju, mladim umetnicima – perspektivnima, smelim konceptima i provokaciji u umetnosti. Stosamdeset metara kvadratnih u Grčkoškolskoj broj 5 Art klinika je uskoro napustila i prešla u trostruko manji prostor ozvaničivši ga bez titraja plamena sveća kojima je, deceniju pre, krčila mrak podruma u kojem će stasati generacije mislećih mladih umetnika poput Slobodana Stošića, čije će pismo upućeno kolegama na izložbi *Perspektive*, održanoj u Muzeju savremene umetnosti Vojvodine 2013, biti otrežnjujuća istina:

„Umetnost koju svi perspektivni uče, davno već nema nikakvog smisla. Tradicija tog pogleda opstaje jer niko ne želi da bude svestan posledica koje taj pogled proizvodi i krivice koja ga okružuje. Utešni slogan o tome da ovom društvu ne treba umetnost, navođen toliko puta da se pretvorio u kliše i izlizani lament 'kulturnjaka', zapravo je samo njihova 'labudova pesma', samozavaravajuća predaja i pristanak.“³

Miroslav Karić

³ Šokantan izbor normalnosti ili podrumi u kojima smrdi pasulj, *Dnevnik*, Igor Burić, 21. decembar 2013.

MOST

U Đerdapu, kod sela Tekija nedaleko od Kladova, 6. aprila 1999. iz Dunava je izvučen kamion-hladnjača marke „Mercedes“, koji je pripadao „PIK Progres“, eksportnoj klanici u Prizrenu. U hladnjači su se nalazila tela 86 Albanaca/ki, ubijenih od strane srpskih vojnih i policijskih snaga tokom vojnog sukoba na Kosovu 1999. S ciljem uklanjanja tragova zločina i „asanacije terena“, leševi su prevezeni u Srbiju i zajedno sa kamion-hladnjačom potopljeni u Dunavu. Bila je to državna tajna do 1. maja 2001, kada je *Timočka krimi revija* objavila: *Kada smo otvorili frigo-sanduk iz njega su počeli da ispadaju leševi. Bilo ih je pedeset. A onda su informacije zatvorene i slučaj proglašen državnom tajnom.*¹

Godinu dana kasnije, vlasnik, novinar i urednik *Timočke krimi revije* Dragan Vitomirović (pravo ime Oskar Kliper, 65) poginuo je u saobraćajnoj nesreći nedaleko od Zaječara, 15. decembra 2002, kako su naveli državni organi, nakon što je izgubio kontrolu nad vozilom pošto je doživeo srčani udar. (...)

Kao direktan odgovor na učešće Srbije u Kosovskom ratu, svi mostovi u Novom Sadu uništeni su u NATO bombardovanju. Novi Sad je postao poznat kao grad u kome reka Dunav teče iznad njegovih mostova. Varadinski most, srušen je u 5:05 sati 1. aprila 1999. Grupa Led Art pokupila je ostatke i na godišnjicu rušenja 1. aprila 2000. plasirala je novi proizvod *Bio most*,² seriju dizajniranih suvenira: kutije sa delovima razrušenog mosta, razglednice sa vakumiranim komadićima mosta i *mostovaču*, rakiju sa obrađenim hrastovim delovima mosta. Niko nije doživeo srčani udar, međutim, godinu dana kasnije, grupa Led Art zvanično prerasta u Art kliniku, a na scenu stupaju neki novi klinici. (...)

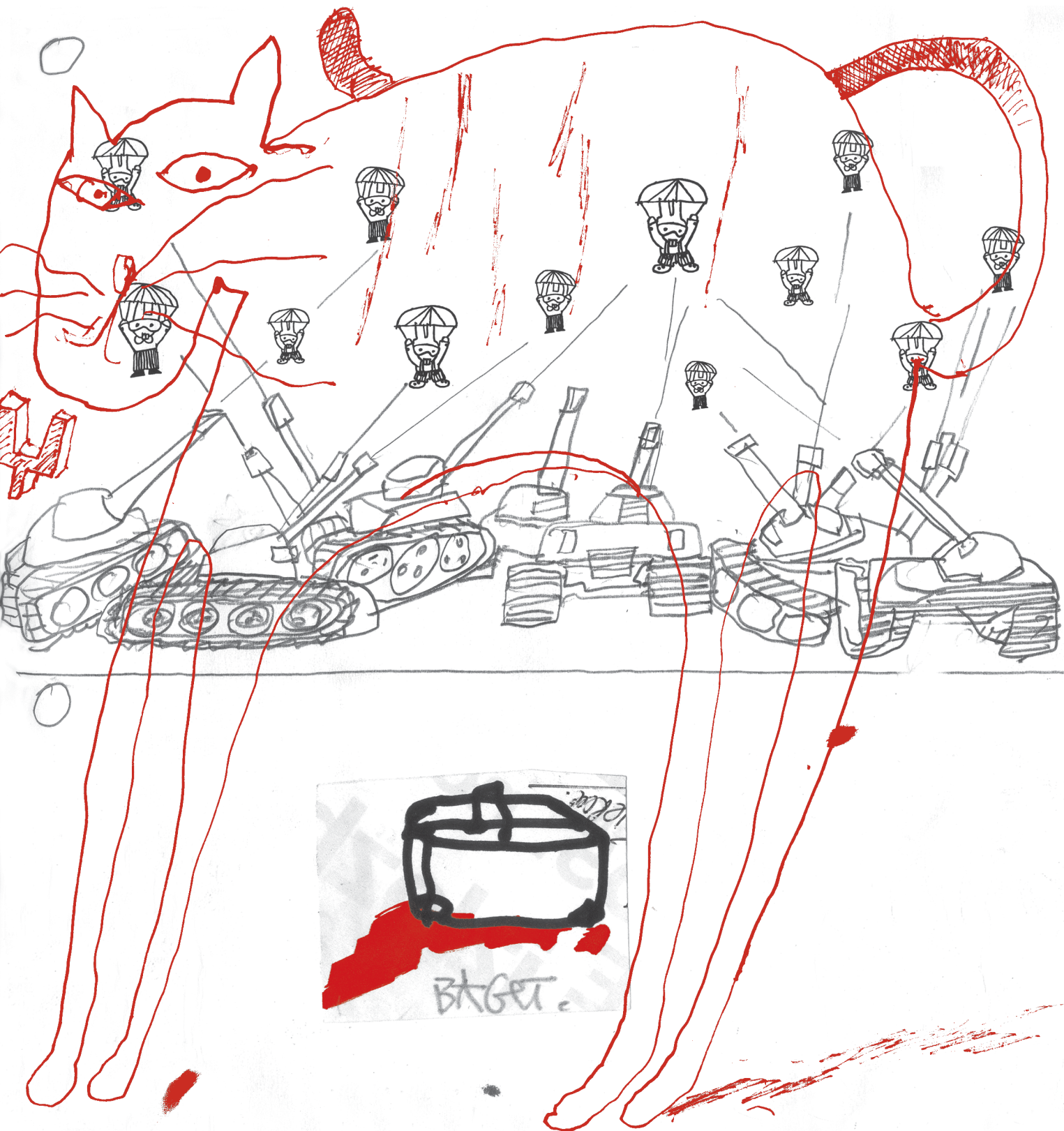
Vratimo se mostu. Varadinski most (do 1991. Most maršala Tita) bio je drumsko-železnički most dužine 344 metra, pušten u saobraćaj 20. januara 1946, koga je „otvorio“ sam maršal Josip Broz Tito. Kako navodi Bogoljub Savin u knjizi *Novosadski mostovi na Dunavu* (2005), Varadinski most je sastavljen od 25.000 šrafova, sagrađen na stubovima starog mosta „Kraljevića Tomislava“, a za konstrukciju mosta korišćeno je 400 tona čelika, od kojih i čelik mosta „Kraljevića Andreja“ (most „Franje Josifa“) koji je izvađen iz Dunava. Varadinski most je po planu trebalo da bude samo privremeni, međutim, potrajao je 53 godine. Danas, neke od talpi tog mosta i šrafovi ugrađeni su u letnju terasu Nikole Džafa. Moglo bi se reći da su sva tri mosta dobila novi život, a istorijske okolnosti novu perspektivu – okruženu divnim cvetnim vrtom.

Sećanje na porušeni Varadinski most izvodi se kontinuirano od 2000. godine kao deo prvoaprilskog programa u različitim prostorima, na pijačnim tezgama, centralnim trgovima, ulicama, mostovima. Uz suvenire, stare fotografije, razglednice, knjige utisaka, glavni motiv koji je opstao svih ovih godina je deo mosta – talpa – na kome piše „Stub srama, Varadinski most“. Stub srama je pred odlazak na izložbu u Berlin 2000. godine osvetio sveštenik crkve Svetog Roka u Petrovaradinu Marko Kljajić. Kao amulet, amajlija protiv zla iznosi se, kao čin opomene, prkosa, podsmeha, izvinjenja i oprostaja, te postavlja pitanje koga treba da je sram – *nas, njih ili svih?*

Andrea Palašti

¹ Videti više u: *Uklanjanje dokaza o zločinima na Kosovu – Srbija, reka Dunav*, Fond za humanitarno pravo, 2001. <http://www.hlc-rdc.org/?p=13794> posećeno: 27. 1. 2021.

² „Bio most“ je igra reči: biološki ili bio – nekada postojao. Videti više u: *Led art – dokumenti vremena 1993–2003*, str. 204.

BAGET

TENK

Tenk, kažu etimološki¹ rečnici, označava „posudu za tečnost“, originalno od „indijske kolokvijalne reči za veliki napravljen rezervoar za vodu, cisternu, bazen itd“. Tenk u smislu *oklopnog vozila* jeste značenje novijeg datuma, od 1915. godine, kada je bilo zgodno kamuflirati bojno vozilo oblikom cisterne za vodu, jer nalikuju po svojoj formi.

Ako bi jedan predmet mogao da bude simbol straha i sredstava razaranja devedesetih godina 20. veka na teritoriji Južnih Slovena, onda bi to bio TENK. Međutim, smisao se nekad pojavi tu gde se najmanje očekuje.

Dokumenti svedoče o samosvojnoj akciji Vladimira Živkovića, vojnog rezerviste iz Valjeva, koji je septembra 1991. godine tenk koji mu je dat na upravljanje, umesto na ratište, dovezao u Beograd, ispred Skupštine SFRJ.

Da li je sprečio rat? Nije.

Šta se sa njim dalje dogodilo? Verovatno nije poslat na ratište, kao neposlušan i nepredvidiv. Nestabilan? Prkosan.

Koliki je značaj njegovog gesta? Neprocenjiv. Inspirativan. Održao je lekciju iz istorije, koju nikako da naučimo.

Tenk kao simbol nosi potencijal razaranja ali on je postao i sredstvo kanalisanja, artikulisanja i upravo činjenja vidljivim onoga što u javnoj sferi ostaje slepa mrlja – polje koje se namerno izbegava da se vidi. Tako su u oktobru 2010. aktivistička grupa Žene u crnom, i umetničke grupe Art klinika i Škart organizovali uličnu akciju *Vraćamo vam tenk!* ispred Narodne skupštine Republike Srbije.

Posvećeni sećanju na prošlost i protivljenju politički „neupitne“ budućnosti, Žene u crnom kao feminističko-aktivistička inicijativa, i Šok zadruga kao angažovana umetnička grupa, saradivali su i u drugim prilikama. Gest u javnom prostoru, samo prisustvo tela koje je „zaglavljeno“ u određeni društveno-politički kontekst koji pokušava da osvesti, da suoči sugrađane, sunarodnike ali i međunarodnu javnost, u crnini kao ustanovljenom znaku žaljenja, on je i znak nekonformizma, otpora, marginalnosti, predstavlja medijum, a kao što Mekluan kaže: „medijum je poruka“: poruka ličnoj hrabrosti i poruka za ličnu odgovornost.

Izvođenje akcija u javnom prostoru jeste praksa koja je od početka devedesetih godina dobila potpuno drugačiji smisao – ako je ona u socijalističkoj Jugoslaviji bila znak objedinjavanja i jednoglasja, devedesetih je bila iskorak u „brisano polje“ prostora između ljudi, koje je više ničije nego što je zajedničko. Javni prostor postao je mesto „izlaska na crtu“, mesto sažimanja (javne) situacije, skidanja velova tajne i ogoljavanja činjeničnog stanja, koje se u medijskim izveštavanjima tako vešto izbegavalo, zaobilazilo, maskiralo, ulepšavalo ili kompletno pretvaralo u nešto sasvim drugo, uglavnom krajnje lepo ili krajnje ružno, prihvatljivo ili odbojno, a u zavisnosti od svrhe koju treba da proizvede. Istupanje na ulicu u izvođenjima Šok zadruga kao i Žena u crnom predstavlja ogoljavanje istine različitim jezicima, ali uvek u suštinskoj saglasnosti angažmana za činjenice. Istupanje na ulicu je ne-odstupanje od pozicije ranjivosti pojedinca sa kojim je lako poistovetiti se.

Moguća definicija istorije može da bude ova: „uglavnom lažna priča o uglavnom nevažnim događajima, koji su posledica dela uglavnom pokvarenih vladara koji su se služili uglavnom glupim vojnicima.“²

Tenkovi su na ulice Beograda dovoženi i namerno, kada je trebalo zastrašiti narod da se buni protiv oportunističke politike državnih čelnika. Međutim, jedan vojnik bio je pametan i tenkom je naciljao upravo simbol narodne vlasti, Skupštinu: istorizujmo taj glas.

Mirjana Boba Stojadinović

¹ <https://www.wordsense.eu/tank/>

² Embrouz G. Birs, *Đavolov rečnik*, Izdavačko preduzeće „Svetovi“, Novi Sad 1992.

ŠANK

Sve je počelo sa šankom iz Maneovog „Bara u Foli Beržeru“ – ikonične slike modernog života Pariza iz perioda kada dramatične društvene promene utiču na tadašnje slikare. U toj slici T. Dž. Klark vidi istorijski značaj jer prikazuje društvene aspekte modernosti – nastanak nove, sitnoburžoaske klase, pojavu konzumerističke kulture te društvenu i rodnu nejednakost.

Od vremena Maneovog šanka do šanka u podrumu Art klinike izdvaja se čitav tok umetničkih pojava koje u središte svog delovanja postavljaju ideju da umetnost kao sastavni deo opštih društvenih kretanja ima značajnu ideološku i političku ulogu u tim kretanjima. U tom smislu šank Art klinike figurira kao totem – amblematski predmet koji jedno (umetničko) pleme podseća na svoje (umetničke) pretke i duhovnu vezu sa njima. Ta duhovna veza se, na ovaj način posmatrano, očitava u aksiološkoj funkciji umetnosti – u prevrednovanju i projektovanju novog društva, svojstveno svim tim pojavama, drugim rečima „u lečenju i menjanju sveta“, kako glasi krilatica Art klinike.

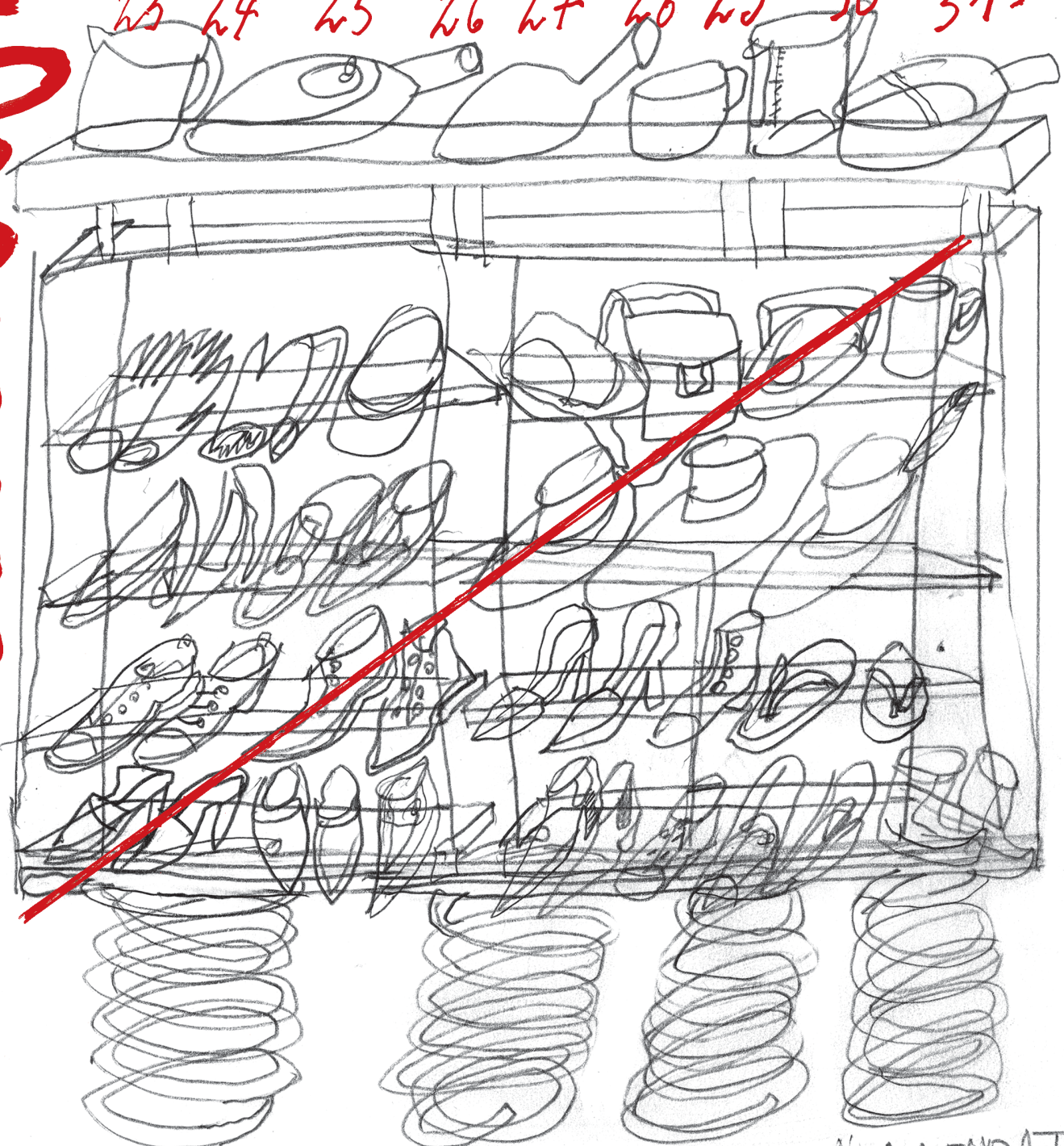
Šank – prostor socijalizacije i interakcije među ljudima – kroz čitavu deceniju postojanja u podrumu Art klinike simbolizovao je mesto susreta, razgovora, tribina, razmene ideja, mesto delovanja i diskusija velikog broja (stalnih i gostujućih, iz zemlje i inostranstva) teoretičara, kritičara, pesnika, muzičara, antropologa. To je bilo mesto različitih – eksperimentalnih, intermedijjskih, kolektivnih, alternativnih, naučnih, graničnih – pristupa, mesto komunikacije, učešća ljudi/publike... Javno, provokativno čitanje romana Gorana Mimice u autorefleksivnom ambijentu sa ogledalima, „tumačenje“ slika kompozitorke Ninete Avramović-Lončar njihovim sviranjem, pozivi za predstavljanje predsedničkih kandidata u formi tradicionalnih rukotvorina – „kuvarica“, gostovanje Remonta, Horkeškarta, programi Kino klinike, Peđine filmske škole, predavanja dr Ljubomira Gligorijevića, Branislava Dimitrijevića, Ljiljane Pešikan-Ljuštanović, neformalni javni razgovori sa Dejanom Sretenovićem i Nešom Paripovićem, eksperimentalne i dečje pozorišne predstave... samo su neki od događaja koji ilustruju dijaloško-aktivistički karakter Art klinike i anticipiraju participativne prakse.

Na taj način šank iz Grčkoškolske 5 je na topografskoj mapi ideološkog reljefa Art klinike ucrtan kao fluksusovska tačka gde se internacionalna i interdisciplinarna fluidnost spaja sa utopijskim društvenim angažmanom.

Svetlana Subašić

23 24 25 26 27 28 29 30 31.

~~ШАНК У ПОТРЕШНЕ СВРХЕ НЕАДКВАТНО.~~

PIŠTALJKA

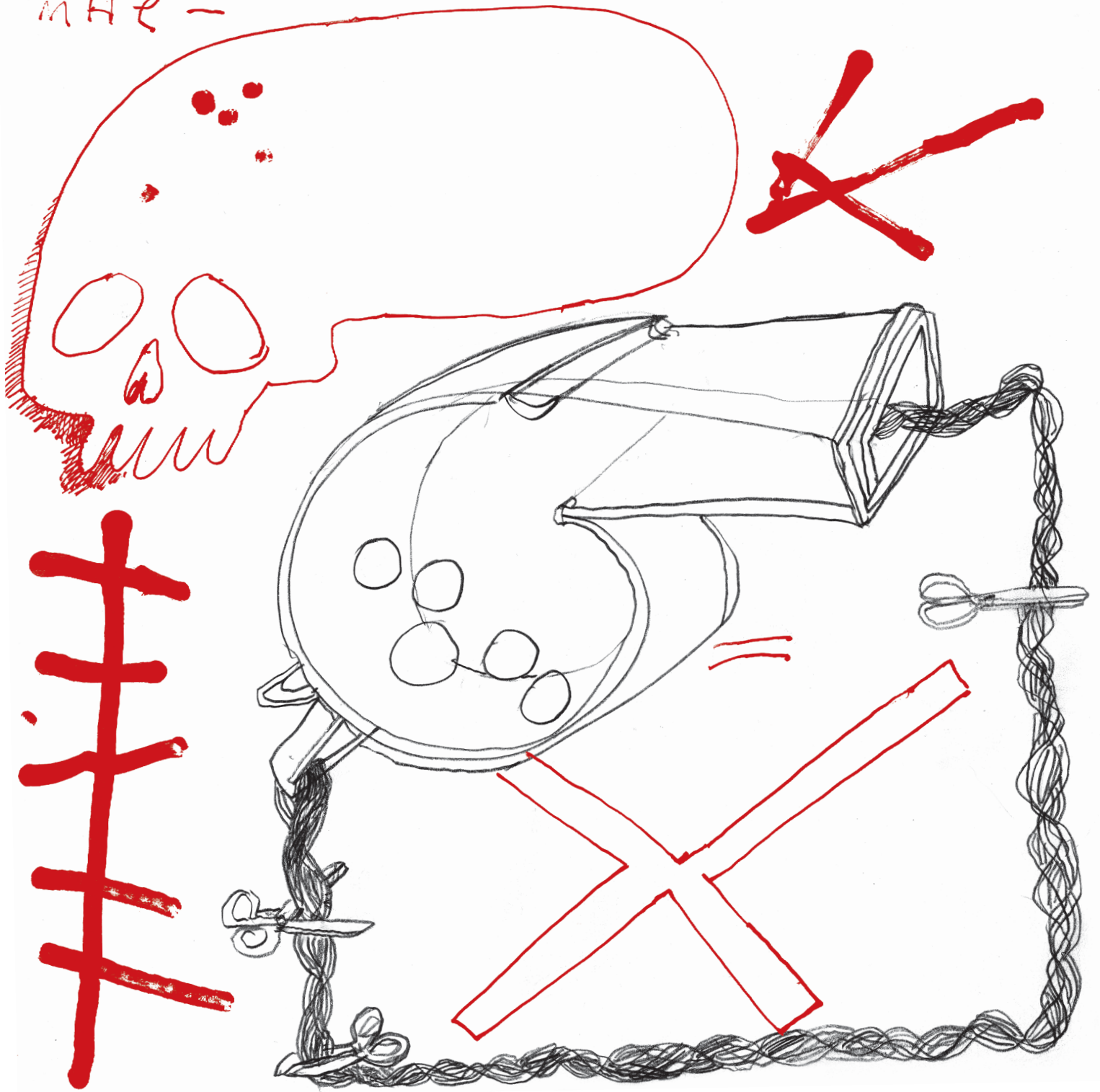
Kao pobornici i neposredni praktičari ideja direktne demokratije (nadovezujući se na subverzivne umetničke pokrete iz 1960-ih i 1970-ih, ali i na tradiciju jugoslovenskog zadrugarstva), *Art-kliničari* nizom akcija tretiraju *iskliznuća* i nedoslednosti umetničkog sistema, njegova odstupanja od normalnosti ili pak njeno ignorisanje. Njihovo kretanje odvija se simultano, u više različitih pravaca istovremeno, gde svojim aktivističkim prisustvom umetnici deluju kao kulturni korektivi koji, ne pristajući na simulakrume, jasnom i svima vidljivom prikazuju činjenicu da je novosadski „umetnički car“, zapravo, obnažen. Koristeći se strategijama umetničkog govora u prvom licu, kao svoju *udarnu pesnicu* isturaju *Hor za reagovanje u vanrednim situacijama*. Najpoznatija intervencija ovog *Hora* bio je upad na svečano otvaranje 38. *Novosadskog salona*, novembra 2009, koje su, s ambicijom da ukažu na stanje u kom se vizuelna umetnost u Novom Sadu nalazila, prekinuli duvanjem u pištaljke. Objašnjavajući razloge upada, kao povod za (re)akciju, Nikola Džafo, između ostalog, navodi: *Nedefinisanost kulturne politike, nerešeni status umetnika, njihov radni i životni prostor, budžet namenjen kulturi i način kako se njime gazduje jasni su pokazatelji zapuštenosti kulture u Novom Sadu...* Prepoznajući baš u Salonu mesto simulacije nepostojećeg sistema – *kliničari* ustaju protiv prakse priređivanja izložbi principom amaterskog *aranžiranja* radova koji se, zapravo, stavljaju u funkciju održavanja simulakruma postojanja nekakve art scene. Koliko su bili u pravu, videlo se već godinu-dve kasnije kada se, priznajući vlastitu nemoć da se transformiše u ozbiljnu i kredibilnu umetničku manifestaciju, *Novosadski salon* prosto samougasio.

Sličnom provokacijom možemo smatrati i realizaciju instalacije *Vladika Pahomije na Bulevaru sumraka* iz 2006, u izložbenom prostoru *Art klinike* u Grčkoškolskoj ulici, čiji je autor Živko Grozdanić Gera. Ova instalacija tematizuje tada aktuelne optužbe za seksualno zlostavljanje maloletnih lica, odnosno sudske procese koji su za navedena nedela vođeni protiv episkopa vranjske eparhije Srpske pravoslavne crkve, vladike Pahomija (u *civilstvu* Tomislav Gačić).

Na istom tragu je i performativni rimejk slavne slike *Slepac vodi slepca*, flamanskog renesansnog majstora Pitera Brojgela starijeg, realizovan na novosadskim ulicama (počev od ulice Ignjata Pavlasa, kroz Dunavsku, Grčkoškolsku, Miletićevu, Zmaj Jovinu, do Trga slobode i natrag), povodom višemesečnih skandala vezanih za sukob, potom i batiranje glumaca *Pozorišta mladih* od strane tadašnje uprave ove pozorišne kuće. Strateški demaskirajući turobnu realnost prigodničarske kulture, koja hronično izbegava svaku diskusiju, dijalog ili otvaranje bolnih i neprijatnih tema – svojim akcijama *Art klinika* ispravno *detektuje* isceliteljske potencijale ekscesa, incidenata i skandala, korišćenih kao *socijalni alat* koji doprinosi uspostavljanju neophodne kulturne i društvene dinamike. Ipak, sad već s pristojne vremenske distance, neminovno je upitati se i o krajnjem ishodu. Nije li i *Art klinika* podelila sudbinu uzornih joj (neo)avangardističkih pokreta koji su, svesni da je idealistička težnja za novim i drugačijim društvom kome je potrebna i Nova umetnost, samo još jedna utopija – naposletku, voljno ili nevoljno, postala deo sistema za čiju se transformaciju zdušno zalagala? Jesu li, deceniju i po kasnije, u bilo kom segmentu i na novosadskoj sceni stvari u bilo kom segmentu drugačije, odnosno da li i *Art klinika* MMC *Led art* [Šok zadruge, bivša *Art klinika*, prim. ured.] – prihvatanjem učešća u još jednom simulakrumu u koji će se, sva je prilika, pretvoriti i manifestacija *Novi Sad evropska prestonica kulture 2022* – priznaje neku vrstu poraza osnivačkih ideala ili u noj i dalje postoji dovoljno subverzivnog naboja i potencijala da, kao svojevrsni *Trojanac*, pobrojane dileme reaktuelizuje i ovom prigodom?! S nemalom dozom nelagode u navedenoj *evropskoj avanturi* prihvatilo sam da učestvujem i sâm, iščekujući odgovor upravo na navedenu dilemu...

Nebojša Milenković

MHE -

Model sa Libezom KECERNIJA i ART u NS

TELO

Nakon što je Dišanov „Akt koji silazi niz stepenice“ radikalno prekoračio vekovnu normu estetizovanog prikazivanja nagog tela, veliki broj umetničkih praksi i kritičko-teorijskih pristupa u fokus svog delovanja stavlja (nago) ljudsko telo – Klajnova antropometrija, (body art) performansi, prikazi tela kroz postmodernističke aproprijacije, feminističke pristupe... Neki od prvih projekata realizovanih u Art klinici nakon njenog osnivanja 2002. godine – *Granična područja erotike*, izložbe fotografija Gorana Denića (*Autoportreti*), fotografije Gorana Bertoka (*Stigmata III*) i dr. – tretirali su upravo nago telo kroz različite diskurzivne pristupe.

S druge strane, *akt je sišao niz stepenice* u podrumске prostorije u Grčkoškolskoj 5 i seo kao model za poziranje (do kojeg se teškom mukom stizalo pa je bilo dolazaka modela i iz drugog grada) u neformalnoj radionici Večernjeg akta. Prvi Večernji akt održan je u Pozorištu mladih 2002. sa modelom „uvezenim“ iz Subotice. Mentori su bili Olivera Marić Nedić i Zdravko Joksimović. Sesije Večernjeg akta u Art klinici od 2008. vode Nikola Macura i Bojan Dojkić. Kao jedan od stalnih segmenata delovanja Art klinike kroz ceo period njenog postojanja ovaj projekat je funkcionisao kao besplatna radionica s ciljem da pruži platformu za kreativno iskazivanje crtačkog potencijala učesnika crtanjem nagog modela pod veštačkim osvetljenjem. Jednom nedeljno, u večernjim satima, radionica je otvarala vrata i pružala pouke ne samo mladim umetnicima nego svim zainteresovanima bez obzira na njihove godine, socio-ekonomski, mentalni i fizički status i stanja deelitizujući tako pojam umetnosti i generišući vrednost kroz interakciju, komunikaciju i razmenu. Časove su pratile redovne korekture i povremena teorijska predavanja, gostovanja umetnika (Ivan Pravdić, Aleksandar Rafajlović, Predrag Kočović, umetnici iz Francuske), kao i izložbe.

Program Večernjeg akta je u jednoj fazi svog postojanja problematizovao i poziciju modela iz aspekta njegove percepcije sopstvene uloge. Kroz istoriju se odnos umetnika ka modelu menjao – od intimizacije i fetišizacije do njegove dehumanizacije i hladne objektivizacije u modernističkoj težnji za redukcijom izvanplastičkih sadržaja (Sezanovo da poziranje modela ne treba razlikovati od „poziranja“ jabuke jer ih slikarski tretira na isti način). Kroz niz časova Večernjeg akta preispitivana je ta pasivna uloga tela i razmatrane mogućnosti aktivnog poziranja, poziranja kao stava, izjave. U okolnostima kada zbog finansijskih nedaća Art klinika ostaje bez modela, njeni brojni prijatelji (Mikrob, Mixup, Igor Piskla, Saša Krga i dr.) preuzimaju tu ulogu i kroz nju demonstriraju aktivni, štaviše angažovani čin, te reč „akt“ iz naziva projekta od pasivnog značenja – prikazanog nagog tela – preuzima značenje njegovog homonimskog para – akt kao čin, akcija, delanje.

Svetlana Subašić

PROJEKTOR

Ne lipši magarče do sledećeg pogleda

„Oni koji čitaju ili slušaju naše priče sve vide kao kroz sočivo. Ovo sočivo je tajna naracije i iznova se melje u svakoj priči, melje između vremenskog i vanvremenskog... U našim kratkim smrtničkim životima, mi smo brusilice ovih sočiva.“

Džon Berdžer

Prvi film koji sam pogledao u bioskopu Art klinike bio je *Zbogom Baltazare* Roberta Bresona. Možda jednu od najpoznatijih tvrdnji u vezi sa Bresonovim srceparajućim *Zbogom Baltazare* izneo je Žan-Lik Godar, koji je film pozdravio kao „Svet u sat i po“. Godar nije aludirao samo na izuzetnu dubinu filma u prikazivanju ogromnih poteškoća i patnji magarca tokom njegovog života u ruralnoj Francuskoj, već je sugerisao i veću, univerzalnu dimenziju Bresonovog remek-dela – onu koja uzdiže plebejsku životinju na viši, čak i nebeski nivo. Prebačen od jednog okrutnog gospodara drugom okrutnom gospodaru, Baltazar prelazi staze golgote, tučen, bičevan, šamaran, zapaljenog repa, ismevan i, u završnom raspeću, upucan i ostavljen da krvari do smrti. To što on umire doslovno opterećen (švercom) sugerishe žrtvu za čovečanstvo. Baltazar je umro za grehe onih koji su se o njega ogrešili. Ovaj obavezujući film i dalje je jedno od najlepših filmskih ostvarenja koja sam pogledao. No ovde se ne radi o studiji filma *Zbogom Baltazare*, niti o sentimentu gledanja tog filma u bioskopu Art klinike, već prvenstveno o motivu magarca koji se godinama provlačio u umetničkom delovanju kolektiva, kako bi se izbegavale reprezentativnosti i identitetske klopke, ne da bi se videlo svetlo, već mrak.

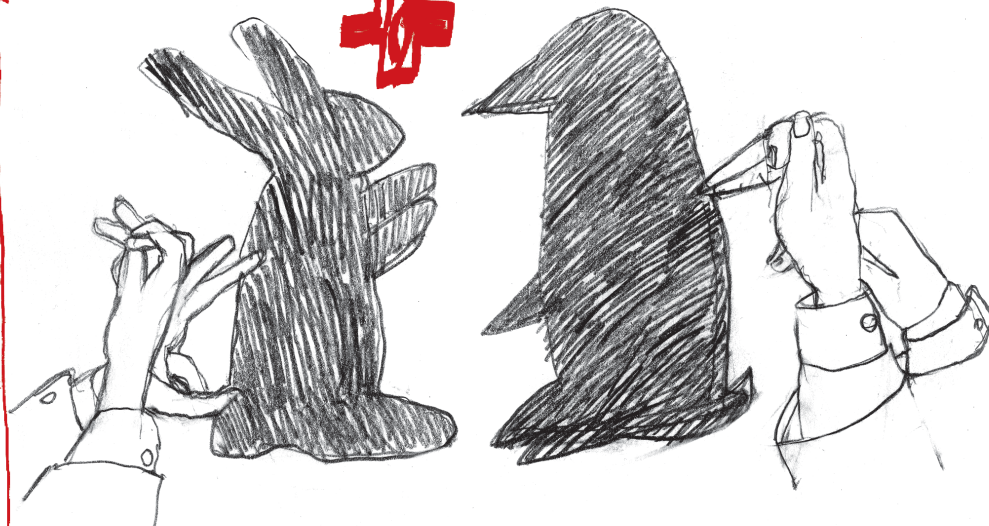
Filmski program u Art klinici pokrenut je 2004. Svakog petka, u 20 sati, Peđa Protić prikazivao je filmove iz privatne kolekcije. Tako je nastala „Peđina filmska škola“ koja se, nasuprot *narastajućem primitivizmu, neukosti, komercijalizaciji i pukoj zabavi*, okrenula filmovima koji su gradili sedmu umetnost. Smenjivali su se ciklusi i filmovi su prezentovani u tematskim celinama. Publike je uvek bilo, ne samo zbog izbora filmova već i zato što u gradu nije ni bilo ničeg sličnog. Drugi filmski program, „Kino klinika“ u redakciji Filipa Markovinovića, promovisao je kratke, eksperimentalne, animirane i dokumentarne forme, kao i filmske i video produkcije mladih autora sa domaće scene. Nakon dve godine Kino klinika se spontano ugasila. U 2009. godini Art klinika, zbog loše materijalne situacije, proglašava bankrot i najavljuje obustavljanje svih redovnih aktivnosti te prelazak u stanje mirovanja, simboličkom akcijom *Odlazak u belo*. Tadašnji gradonačelnik Igor Pavličić tih dana u javnom obraćanju upotrebljava sintagmu „razne Art klinike“ da bi umanjio značaj nezavisnih i alternativnih organizacija za koje je upitno „šta grad ima od toga“. Od tada je podrum Art klinike prekrećen u belo, dežurni tim se promenio, a meni je ponuđeno da nastavim uređivanje filmskog programa. Sve aktivnosti koje će uslediti urađene su iz protesta i bez budžeta (povod za *Odlazak u belo* je odobrena tek trećina traženih sredstava na konkursu za kulturu, čime nije dovedeno u pitanje samo sprovođenje programa, već i plaćanje najamnine za podrumski prostor u većitom karambolu sa JP „Poslovni prostor“). Dogovor kolektiva da se program nastavi bio je motivisan odlukom da Art klinika mora opstati, bez obzira na okolnosti. Nema filma bez mraka. U tom trenutku ni jedan bioskop u gradu nije radio, 120 sala sa velikim platnom u Srbiji pretežno su bile ruine u koje se godinama nije ulagalo. Brojne druge bioskopske sale divlja privatizacija pretvorila je u magacine, kafice i kockarnice. I podrum Art klinike, iako je radio gerilski, u improvizovanim uslovima, zimi uz grejalicu, leti uz hladovinu podruma, bio je jedino mesto gde su se mogla pogledati ostvarenja sedme umetnosti, na razvučenom platnu, uz povremeno crkavanje sijalice projektora, kao praksa deljenja filmova među prijateljima i stvaranje zajednice posvećenika i usputnih posmatrača koji su možda došli samo da se ugrijeju. Bioskop prestaje da radi nakon eutanazije Art klinike 2011, u međuvremenu pojavljuju se cineplexi i festivali.

Paralelno sa filmskim programom koji je nudio mesto svakome ko bi se tu zatekao petkom, dežurni tim Art klinike oprobao se i u sopstvenoj produkciji. Kratki igrani film *Ko je ukrao Mona Lizu?*, realizovan 2007. kao deo izložbe posvećene Mona Lizi tokom Noći muzeja u Art klinici, svojevrsna je noir komedija u režiji Filipa Markovinovića, po scenariju Nikole Džafa. Film *Iz pepela muzej* prati akciju spaljivanja umetničkih radova kao poslednji vapaj i reakciju na odnos vlasti prema umetnicima i kulturi uopšte. Film se završava rađanjem ptice Feniks iz pepela (Feniks je skulptura u obliku muškog polnog organa), kao vodilja ka novom putu, jedino što je ostalo u životu nakon spaljivanja. Zeca za gradonačelnika ide uz kampanju i podnošenje kandidature Belog Zeca na mesto gradonačelnika Novog Sada, *Novi Sad – Venecija grad* (raskopanim ulicama prošetana je gondola) i *Piš-piš plovak* (eksperimentalni film sa jakim autobiografskim motivom), odgovori su na zatečena stanja dežurnog tima Art klinike u eksperimentalno-dokumentarnoj formi, uvek sa smelom dozom autoironije. U formi filma izvodile su se performativne reakcije na sve opstrukcije protiv kojih se borilo umetnošću i aktivizmom. Filmovi su rađeni sa onim što se imalo, kreirao ih je dežurni tim sa saradnicima i prijateljima, s ciljem okupljanja oko zajedničkih potreba.

U slučaju Led arta, većina akcija, pored fotodokumentacije, ispraćena je i video zapisima. Ta dokumentacija, u vhs formatu, beleži i život, ti zapisi nisu umetničke tvorevine niti video art, već otvaraju disparatnost između dokumenta samog i beleženja događaja. Snimljeni devedesetih i početkom dvehiljaditih, kada su izvođene akcije Led Arta, zabeležili su aktere koji žele da menjaju svet i da ga učine boljim mestom, a istovremeno ne žele da prestanu da se bave umetnošću. Umetnici koji spaljuju svoja dela, ili pregrađuju ulicu ledom, ili organizuju kunstlager, menjaju i svet svojih posmatrača – i u pokušaju da se prilagode novim uslovima okruženja, i da, kao posmatrači, u drugom vremenu menjaju senzibilitet i stavove.

Dokumentovani performansi najavljuju ono što će doći. Kao nadgradnja konteksta u kojem se prikazuje, ova dokumentacija nije umetnost, već iskaz o događajima za koje saznajemo ili pretpostavljamo da su se zbili. Važnost i potencijal ovih dokumenata leži u tome da se oni mogu menjati na rubovima događaja na kojima se prikazuju, čitati uvek u zavisnosti od konteksta premošćavanjem vremenske linije dokumentovanja, i ta forma filma nudi ponovljivost pitanja identiteta Led Arta i principa za koje su se umetnici tada borili. Ulične akcije, performansi koji testiraju limite društvene tolerancije, angažovanjem u specifičnim okolnostima, provociraju trenutak koji nam se filmom vraća, kako bismo sada, dok gledamo, učestvovali u razmeni principa i zabeleženog života. Umetnici u ovoj dokumentaciji adresiraju konflikte u društvu koje su živeli i negativne pojave protiv kojih su se borili svojom umetnošću jer samo kritičkim stavom prema vremenu *drugo* vreme može biti moguće. Pitanje identiteta nije pitanje istine, već pitanje moći, onoga ko vrši kontrolu nad društvenim mehanizmima identifikacije. Da li je u ovom slučaju to muzej ili arhiva, neka fondacija ili kustos, može nas vratiti i na pitanje zašto magarac stalno želi da nadiđe vlastita ograničenja i postane nešto drugo. Tada nije potreban rez u kadru, već u načinu na koji posmatramo i beležimo svet, potreban je rez u sočivu.

Slobodan Stošić

PEPEO

Dok je poslednja decenija 20. veka zaLEDila ART i izvukla ga (u hladnjači) u javni prostor manifestujući tako otpor izlaganju u institucijama države čijim su hladnjačama tih turobnih devedesetih prevoženi leševi u masovne grobnice, petooktobarskim prevratom na istorijsku scenu stupa period kojim je trebalo da započne prosperitet – prelaskom na demokratski društveni model, privatizovanjem državne svojine i uspostavljanjem liberalne ekonomske politike i otvorenosti ka Evropi u čiju integraciju se, kao krajnji cilj i put ka blagostanju i pravdi teži. Reakcija koja je usledila od svrgnutog režima sraslog sa kriminalnim strukturama dovela je već nakon par godina do ubistva tadašnjeg premijera i ponovnog pregrupisanja snaga, dok se paralelno sa političko-ideološkim antagonizmima „patriotske desnice“ i „liberalne levice“ oko gorućih pitanja Kosova, ljudskih i manjinskih prava nastavljaao proces pljačkaških privatizacija, korupcije i stvaranja klijentelističkog društva, te daljeg društvenog raslojavanja koje enormno bogati manjinu i stvara sveopštu pauperizaciju.

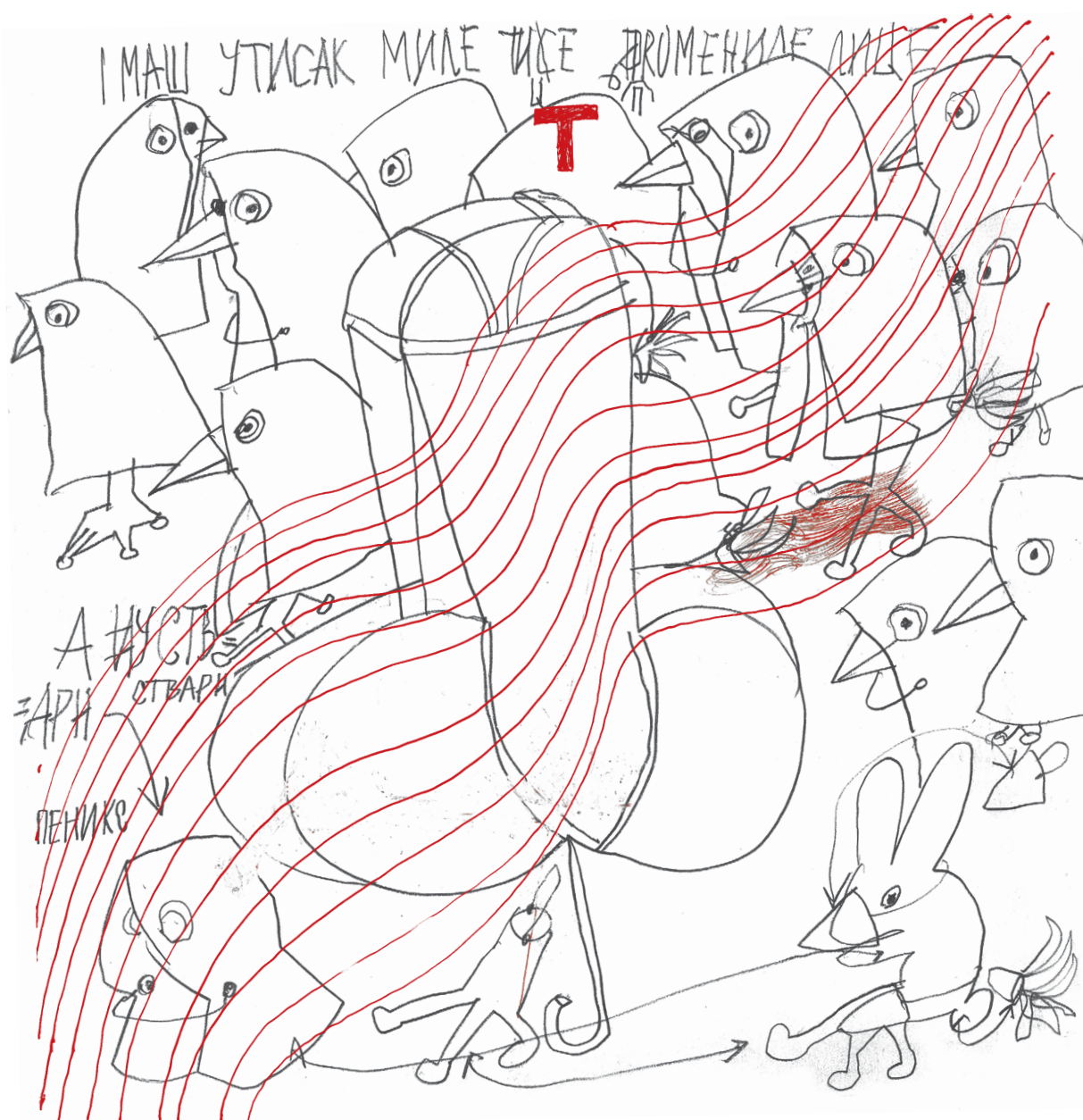
Kultura u takvoj Srbiji, kao državi na marginama neoliberalne Evrope, našla se u globalnom procesu transformacije u „preduzetnički“ kulturni model koji usvaja kompetitivne tržišne odnose, i kao imperativ nezavisnim umetničkim udruženjima sve više nameće samoodrživost i profitabilnost, što se očitovalo u sad već legendarnoj izjavi gradonačelnika Novog Sada iz 2009. kada na temu finansiranja Art klinike iznosi stav da su takva udruženja beznačajna jer „grad nema ništa od toga“. Naravno, misli na materijalnu dobit. Osećajući na sopstvenoj koži efekte ovakve „vizije“, veliki broj umetnika se par meseci ranije, u jesen 2008. u akciji Art klinike našao u Kineskoj četvrti postavljajući pitanja od vitalnog značaja za razvoj kulture: o kulturnim politikama, šta nam se (ne)dešava u kulturi, o izgradnji nove zgrade Muzeja savremene umetnosti Vojvodine, gradske galerije, društvenom položaju umetnika... Potpuno ignorisanje od strane vlasti na svim nivoima i nemogućnost dijaloga rezultiralo je spaljivanjem prethodno popisanih i fotografisanih radova. U protestnom plamenu u Kineskoj četvrti sagorelo je preko stotinu umetničkih dela – slika, crteža, scenografija, knjiga i kostima – sa kojima je ujedno na lomači gorelo preko stotinu umetničkih iskaza i pitanja, položenih kao zalag za neku bolju budućnost. Pepeo iz ove akcije sačuvan je kako bi se jednog dana feniksovski položio u temelje nove zgrade MSUV-a čija je gradnja planirana 2007. upravo u Kineskoj četvrti, ali se od plana odustalo zbog, može se pretpostaviti, interesa krupnog investitorskog kapitala za tom atraktivnom lokacijom.

Danas, gotovo petnaest godina nakon toga, u Novom Sadu ne postoji gradska galerija, niti nova zgrada MSUV-a, a u potpunosti izostaje i sistemska podrška umetnicima kao društveno-kulturnim delatnicima. Vlada Srbije u svom Akcionom planu za razvoj kulture za period 2020–2029. ističe da je poželjno da se kultura usmeri na savremene modele finansiranja i vidi je kao značajan činilac privrednog potencijala nastavljajući trasom kojom se umetnička delatnost i organizacije usmeravaju u polje kreativnih industrija. Ovakva kulturna politika u velikoj meri podupire festivale i manifestacije zabavno-komercijalnog karaktera a umetnost, kojoj su imanentni društvena emancipacija i kritika, dobija slobodu da svoj eventualni društveni angažman legitimiše kroz liberalne i identitetske politike kao što su multikulturalnost, manjinske, marginalizovane grupe, položaj i snaženje žena, ekološke teme... I upravo su navedene politike sastavni deo široko „angažovanog“ koncepta projekta „Novi Sad – Evropska prestonica kulture“, dok su pitanja katastrofalnog socijalnog i materijalnog položaja i prava umetnika, radnika u kulturi ali i uopšteno u društvu skrajnuta jer primećujemo da nisu deo koncepta za bolje društvo.

Ovim se vraćamo na „mesto zločina“ gde je Art klinika upalila plamen nade 2008. godine – u Kinesku četvrt, gde se u prostoru napuštene industrijske arhitekture ugašene fabrike „Petar Drapšin“ upravo tih godina rasplamsava autentični, horizontalno organizovan aktivistički i kreativni potencijal njenih „stanovnika“ i spontano formira jedinstvena oaza alternativnog društvenog (samo)organizovanja. Mesto gde su avangardne težnje o brisanju granice između umetnosti i života delovale ostvarivo odolevalo je razmahanoj urbicidnoj gradskoj politici sprovedenoj u interesu elita. Sve do pre par godina, kada sve to nestaje, objekti se ruše ili renoviraju da bi se u sklopu projekta „Novi Sad – Evropska prestonica kulture“ napravio tzv. Kreativni distrikt. U ime kulture, urbane regeneracije i težnje za povećanjem turističke posete, u zvaničnim izjavama se, pored namene „za kulturu“, pominje i planiranje objekata uslužnog, komercijalnog sadržaja, čak i iz biznis sfere, kao i manji hotel.

Da li je ritualno žrtvovanje umetničkih radova u Kineskoj četvrti zarad boljeg položaja umetnika i statusa umetnosti kao polja slobodne, nesputane aktivnosti i zarad javnog interesa svih građana – nove zgrade Muzeja savremene umetnosti bilo uzaludno i akcija Art klinike poražena logikom kapitala, lokalnih vlasti i građevinskih investitora. Da li je to sudbina i drugih nezavisnih neprofitabilnih umetničkih udruženja, Šok zadruge i ostalih od kojih „grad nema ništa“. Da li je u Kineskoj četvrti i u celom gradu u toku džentrifikacija koja bi ironično preokrenula vapaj Art klinike *Iz pepela Muzej u Iz pepela Hotel*, ostaje da vidimo u predstojećim godinama ali sigurno je da će u novom, od-gore-ka dole iniciranom Kreativnom distriktu vladajuće kulture politike nametati model u kojem umetnost, turizam i biznis konvergiraju, dok je autonomija umetničkog rada pod pretnjom nestajanja.

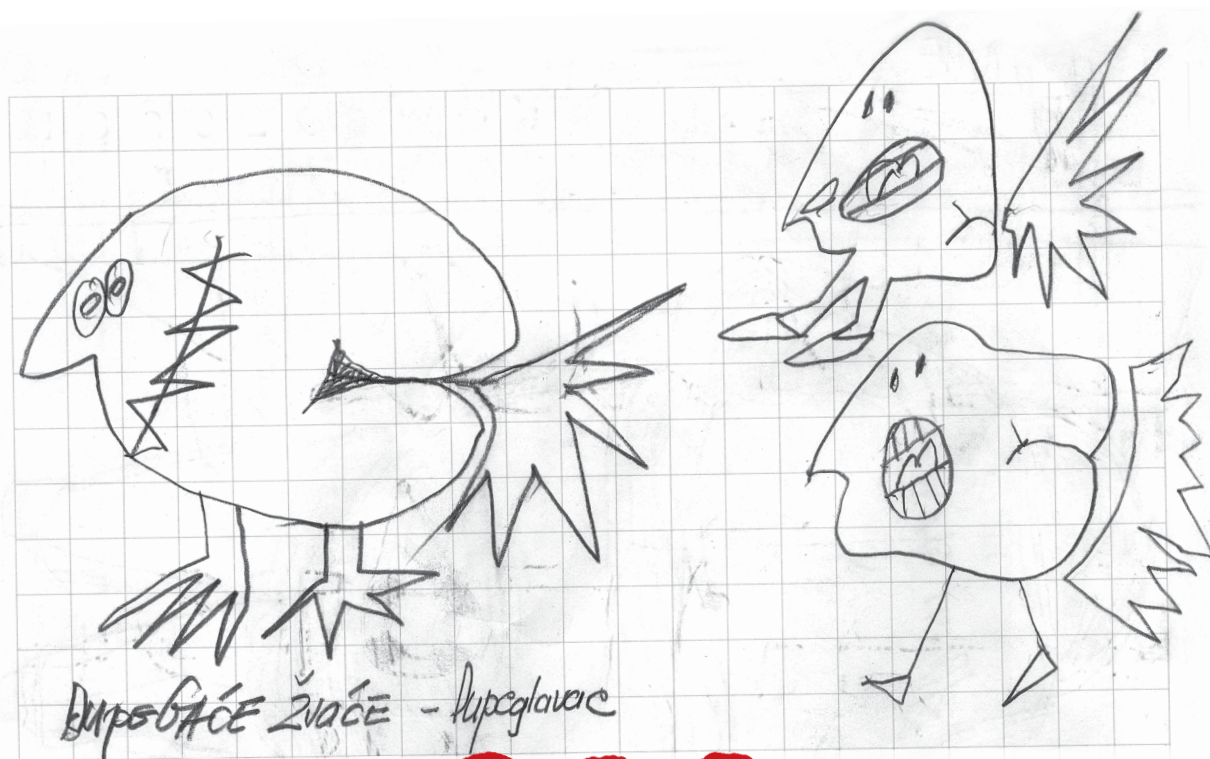
Svetlana Subašić

DUPE

Fenomeni prelazaka, preplitanja i međusobnih prožimanja sfera politike i *popularne* (što, valjda, implicira i postojanje *nepopularne*) kulture, pod (ne)osnovanom pretpostavkom da se u opsegu delovanja umetničkih kolektiva Led Art/Art klinika ova *demarkaciona linija* uopšte može povući – vode nas pred izazov tumačenja niza akcija zasnovanih na aktivističkom reagovanju na (dnevno)političke teme. Pristupajući umetnosti kao *formi mišljenja*, njenim stavljanjem „u funkciju“ promišljanja vlastitog mesta i uloge u svetu koji ih okružuje, koristeći se strategijama avangardističkih agitacija, akcijom *Mrdni dupetom* izvođenom pred predsedničke izbore 2000. godine, umetnički kolektiv Led Art pokazuje empatijsku saživljenost i izražava etičku odgovornost prema vlastitom društvu. Opominjući građane, prikrivene iza floskula kako *od njih ne zavisi ništa* te da ih *ionako niko ništa ne pita* – pomenutom agitacijom želi se probuditi i (iz)graditi svest kako u modernim društvima niko ne može da bude izuzet od odgovornosti. Te da o tome u kakvom ćemo društvu živeti odlučujemo mi, kao njegovi građani. Na tragu (neo)avangardističkih nastojanja da u ovakvim intervencijama aktivno participira i publika koja, masovnim od(a)zivom, tačnije slanjem fotografija vlastitih golih stražnjica, pokazuje u kojoj su meri humor i persiflaža najubojitija, možda i najefikasnija sredstva otpora svakom, pa i tadašnjem srpskom totalitarizmu. Birokratski rigidan i krut, režim Slobodana Miloševića na ovakve gestove umetničkog bunta, koji su bili skoro svakodnevni, prosto nije imao odgovor – te, na neki način, upravo umetnike možemo identifikovati kao ključne motivacijske faktore u buđenju društva, kao ključnom pred-uslovu predstojećih (petooktobarskih) političkih promena.

Nebojša Milenković

GLASAČKI LISTIĆ

U umetničkom i društveno-aktivističkom „slučaju“ umetničkih kolektiva Led Art/Art klinika termin *angažovana umetnost* sinonimska je složenica dveju reči koje, suštinski, imaju identično značenje. Nakon niza emancipatorskih reagovanja na društvene i sistemske anomalije, kampanjom *Glasački listić* oni idu i korak dalje. Umesto da (samo) reaguju na njihove posledice – ovaj put događaje pokušavaju da anticipiraju. Konceptualno se nadovezujući na akcije *Mrdni dupetom* iz 2000, odnosno postupak kandidovanja *Belog zeca za gradonačelnika Novog Sada* iz 2004 – neposredan povod za inicijativu *Glasački listić* bili su predsednički i parlamentarni izbori koji su u Srbiji organizovani 2012. godine. Pružajući logističku podršku spontano nastalom pokretu *Belih izbornih listića* – organizovanjem kursa crtanja na kom bi se glasačima *objasnilo* na koji način (treba) da (umetnički) crtaju po glasačkim listićima – ova agitacija odraz je težnje da se neodgovornoj vlasti, koja je neprincipijelnim koalicijama, kohabitacijama i prolongiranjem otpočinjanja suštinskih reformi izdala ideale petooktobarske Srbije, uputi jasna poruka o tome da su prokockali poverenje društva. Time je ogoljena činjenica kako je, bivajući prinuđena da bira između vlasti bez odgovornosti i opozicije bez programa i ideja, Srbija u tom trenutku bila suočena sa *izborima* na kojima joj izbor/izlaz prosto nije ponuđen.

Glasačkim listićem ukazano je na više društvenopolitičkih devijacija:

1. Uskraćivanjem legitimiteta političkim strankama – iznutra očišćenim od svake unutarstranačke demokratije, alternativnih ideja, vizija ili prava na drugačije mišljenje – njihovi lideri/suvereni/vlasnici označeni su kao zastupnici nakaradnog, po društveni interes štetnog stava: *diktatura u stranci = demokratija u državi*.
2. Izazivanjem nezadovoljstva, pokretanjem diskusija, polemika i ohrabrivanjem prava na drugačije mišljenje, nastojao se otvoriti prostor za nove ljude, ideje, koncepcije i programe koji bi bili u funkciji istinskih društvenih i političkih promena.
3. Artikulacijom svesti kako ideje građanske Srbije suštinski više ne predstavlja niko – upućen je SOS signal čitavom društvu koje se još jednom našlo na prekretnici: hoće li se samoartikulisati ili će nastaviti putem kojim će kao organizovan socijalni organizam jednostavno nestati.

Neminovno je i zapitati se: jesu li, nakon svega što je usledilo, beli listići možda bili greška?! Može li se istorijsko vreme uopšte meriti aršinima današnjice? I da li je istorijsko vreme moguće sameravati *etalonima* današnjice ili ono odražava neuporedivo složenije procese, koji nude (ili ne nude) odgovor na suštinskije pitanje: jesu li društva koja na ovaj način iskazuju hroničnu nesposobnost proizvodjenja i artikulacije vrednosnih alternative uopšte sposobna da na promišljen i odgovoran način razmišljaju o sopstvenoj budućnosti?!

Nebojša Milenković

KOFER

Može li magarac da izvrši samoubistvo?

„Znate, nedostaju ljudi. Svet nedostaje i u isto vreme ne nedostaje.“

Paul Kle

Za jedanaest godina iz Srbije se iselilo 500.000 ljudi. Procene i naslovi u novinama kažu oko 50.000 godišnje. Prema zvaničnim podacima ZSS, čak i ukoliko se u našoj zemlji natalitet poveća, Srbija će do 2040. izgubiti oko 1,1 milion stanovnika. Ostali su (kako ovo zvuči velikosrpski) oni lojalni, partiji i državi, mitologiji Srbije, ucenjeni i ubice, oni uplašeni i mnogo nezainteresovanih u nacionalnoj paradigmi harmonične zajednice. A svako se nada da će otići. Rat se od devedesetih do danas još nije završio jer, kao što je pisao Karl Kraus, *najveće od svih rugla rata je ruglo onih koji o njemu, kad je jednom prošao, više nista ne žele znati i koji doduše podnose da rat jeste, a ne i da je rat bio*. Od devedesetih do danas mediji i narod govore o diktaturi, a mi, koji još nismo ugrabili priliku da spakujemo kofere i treba nam svet, onaj koji na distanci od države stvaramo umetnošću ili politikom, mi možemo reći da je reč o državi koja je kriminalna i gde je vlast aparat proizvodnje nasilja, hibridni režim u kojem je narod na vlasti. Nijedan narod u Evropi nije suveren. Uvek je potrebno tražiti ono moguće. Jedna hronologija koja je bila oblik izvlačenja ljudi iz ruševina bio je dugogodišnji projekat „Perspektive“.

„Perspektive“ je 2001. pokrenula škola crtanja „Perspektiva“ ateljea Džafo, da bi kasnije organizaciju preuzela Art klinika (Multimedijalni centar „Led art“). Izbor je podrazumevao odabir umetnika sa novosadske Akademije umetnosti glasanjem Žirija „laika“ (publika kao žiri), a od 2009. u projekat se uključuje i Fakultet likovnih umetnosti u Beogradu. Žiri „laika“ zamenjen je stručnim žirijem koji čine kustosi, kulturni poslenici i umetnici koji su i sami bili perspektivni. U 2013. godini, nakon eutanazije projekta „Art klinika“, u skladu sa novim konceptom Šok zadruga kao okvirom za saradnju između institucija, udruženja i pojedinaca, „Perspektive“ kao izložba ulazi i u zvaničan program Muzeja savremene umetnosti Vojvodine u Novom Sadu i Muzeja Srema u Sremskoj Mitrovici. Za „Perspektive 14“ uvedeno je nekoliko izmena. Perspektivne su birali prethodni perspektivni. Za razliku od ranijih godina, izbor se nije bazirao na selekciji po departmanima fakulteta, već isključivo na izloženim radovima i uvidu u aktuelni rad odabranih pojedinaca zastupljenih na izložbama završnih godina novosadske Akademije umetnosti i beogradskog Fakulteta likovnih umetnosti. Izbor manjeg broja autora, samim tim i kritičnost u odabiru, skretao je pažnju na problematiku rada na akademijama umetnosti, profesore, njihov uticaj na studente i postavljalo se pitanje koji vid podrške pružiti autorima koji tek završavaju akademije i stupaju na scenu, kako formulisati „Perspektive“ da bi se pratio socijalni status kroz smenu generacija. Od 2014. MMC „Led art“ i Muzej savremene umetnosti Vojvodine raskidaju ugovor o saradnji a „Perspektive“ su svedene na putujuću izložbu u koferima. Uprkos stalnim i nužnim promenama u koncepciji „Perspektiva“ postojao je kontinuitet u različitom pristupu izlagačkim praksama, podršci mlađim autorima i svojevrsnom obliku protesta. Iako je jedna od uzrečica u najavama „Perspektiva“ bila *Perspektive traju*, one su završile u koferima kao prostoru privremenosti i to je bio korak ka njihovom prekidanju.

Godine 2016, usled gubitka sredstava za održavanje programa i odluke da se ne odustaje, izložba „Perspektiva“ u koferima sumirala je pokušaj samoodrživosti i geslo „Zlo ne spava“, padajući uvek s konja na magarca. U alegoriji o Buridanovom magarcu, magarac ugine od gladi, jer se ispred dva jednako dobra stoga sena ne može odlučiti iz kojeg bi jeo. Nakon nesuglasica sa Poslovnim prosto-

Мелница
(4.4.2022 г.)

rom, gradskom upravom za kulturu, nezadovoljni otkupom radova Ministarstva za kulturu i radom Muzeja savremene umetnosti Vojvodine, zapitali smo se ko je tu konj, a ko magarac, smatrajući da je veliki gubitak da se u muzeološkoj praksi Srbije zaista i ne nađe jedan magarac vredan pažnje, koji će čuvati Muzej od zla i upućivati posetioce da pogledaju radove perspektivnih autora, u tužnom gradu zaturenom negde desno.

U kofer može stati izložba, može stati stav ili pištolj, skulptura, zec i knjiga. Kofere treba spakovati i otići iz ove zemlje ili se njoj vratiti, kunderovski rečeno, „na magarcu nesporazuma“. Mnogo toga treba reći da bi se izdržalo u ovakvim uslovima, a da pri tome to sve može ispuniti sadržaj jednog kofera, pisalo je u najavi „Perspektiva“ 15.

Izdvojio bih jedan naslov indijskih medija koji su se bavili izveštajima UN iz Sudana 2008, kada su zabeležena dva slučaja u kojima su magarci sebi oduzeli život. U prvom slučaju, iznureni magarac „odabrao“ je da ga njegov gazda bukvalno ubije od batina umesto da vuče kolica kroz lokalnu pijacu, dok je u drugom magarac sam skočio u reku sa teškim teretom koji je nosio na leđima.

„Perspektive“ dakle nisu promenile ništa. Urušile su se kada je i država pokrenula nacionalne perspektive (2016), kada su se do tad razvijani modeli zajedništva zasitili, a nije bilo ljudi da ih misli u drugačijem kontekstu, i kada je nastao osećaj instrumentalizovanosti. Možemo li govoriti o njihovom uticaju na grad ili društvo u kojem su opstajale? Ne. Pitanje i nije bilo retoričko. U meri svojih mogućnosti uticale su jedino na ljude okupljene oko „Perspektiva“. Sam naziv projekta za mene je uvek bio i autoironijski. Kroz simboličku nagradu, imenovati nekoga perspektivnim, značilo je pre svega pozvati ga da bude deo kolektiva. Neki su ostajali i nastavljali da učestvuju u akcijama Art klinike i Šok zadruge. Mnogi su prestali da se bave umetnošću. Izbegla se kulturalizacija i ono što joj prethodi, institucionalizacija. I to je dobro. Osnovni motiv uvek je bio ohrabriti u situaciji konstantne neodređenosti i demoralizacije, bez upadanja u znanje i kompeticiju, već uz drugog i sa drugim svaki put iznova okretati se ka budućnosti. Okvir toga bile su izložbe, sve oko njih je razmena i pokušaji prijateljstva. Glasovi skepse i pacifikacije retko se probijaju, reinvecija demokratije i izbora je na svakom ponaosob, a ako se ona može sa nekim podeliti i razmeniti, pa i projektno organizovati, imamo o čemu da mislimo. I to nije malo. U svakom slučaju treba se uvek pitati trebaju li nam nove „Perspektive“ ili novi kofer.

*

Od 2001. do 2016, gde god bili i šta god radili, perspektivni su: Jasmina Bošnjak, Viktorija Čikoš, Jelena Mirković, Dunja Nedeljković, Ivana Vukanović, Merima Fetahović, Tadija Janičić, Milan Nešić, Igor Stanisavljević, Vladimir Svorcan, Aleksandar Dimitrijević, Gabriela Hajzler, Vladimir Ilić, Tibor Lazar, Ljubica Čvorić, Nikola Stepanović, Marko Stojanović, Marko Stojanović, Igor Veljković, Duško Bjeljac, Zoran Bulatović, Jakša Čalasan, Nemanja Delja, Vladimir Ivaz, Željko Katanić, Danilo Prnjat, Anita Bakoš, Ana Fekete, Korina Gubik, Tanja Mirković, Uroš Pajić, Isidora Todorović, Tanja Šajin, Srđan Milodanović, Emilija Jagica, Jastrina Jelačić, Jelena Vladušić, Vladislav Ćurčin, Branimir Ćkonjović, Danica Bićanić, Danilo Vuković, Dušan Zaklan, Nevena Prijčić, Davor Gromilović, Janko Katić, Milica Škrbić, Jagda Mićović, Miroslav Dajč, Marko Tubić, Ljubica Stevanović, Ranko Đanković, Sanja Latinović, Ljubomir Šćepanović, Željana Jurković, Marko Ubović, Ivan Bereš, Velimir Andrejević, Vuk Vučković, Jasna Damjanović, Milan Antić, Ivana Ranisavljević, Iva Kuzmanović, Nemanja Dopsaj, Ivan Marković, Tijana Petrović, Bojana Atljija, Dragiša Marinković, Nikola Krstić, Darko Omčikus, Bojana Volas, Jovana Vasić, Ivana Arandjelović, Đorđe Ilić, Đorđe Marković, Laura Limburger, Slobodan Stošić, Aleksandar Bunčić, Milica Dukić, Marija Brkić, Selena Krčevinac, Iva Kaličanin, Branimir Benišek, Ksenija Jovišević, Ana Milenković, Vendel Vaštag, Luna Jovanović, Nora Mesaroš, Gojko Dutina, Simonida Jovanović, Jovana Reljić, Valentina Talijan, Miloš Čolić, Sonja Gajić, Valentina Vagner, Šejma Prodanović, Bojana Radenović, Irena Mirković, Marija Kovač, Klaudio Kračun, Dejan Jankov, Srđan Đurić, Antonia Božanić, Tijana Radenković, Magdalena Pavlović, Maja Đorđević, Antonije Burić, Luka Tripković, Mi-odrag Samardžić, Slavica Obradović, Jelena Mijić, Aleksandar Krnić, Dušan Marino, Samra Šabanović, Sanja Stoilković, Sanja Čopić, Ivana Lazić, Darko Vukić, Jelena Rezač, Ivan Perak, Milan Đorđević, Jana Rastegorac Vukomanović.

Slobodan Stošić

KOLEKTIVNI CRTEŽ

Da magarac ne bude sam

„Zašto ova zaobilaznica? Zato što još uvek ne znamo šta mislimo.“

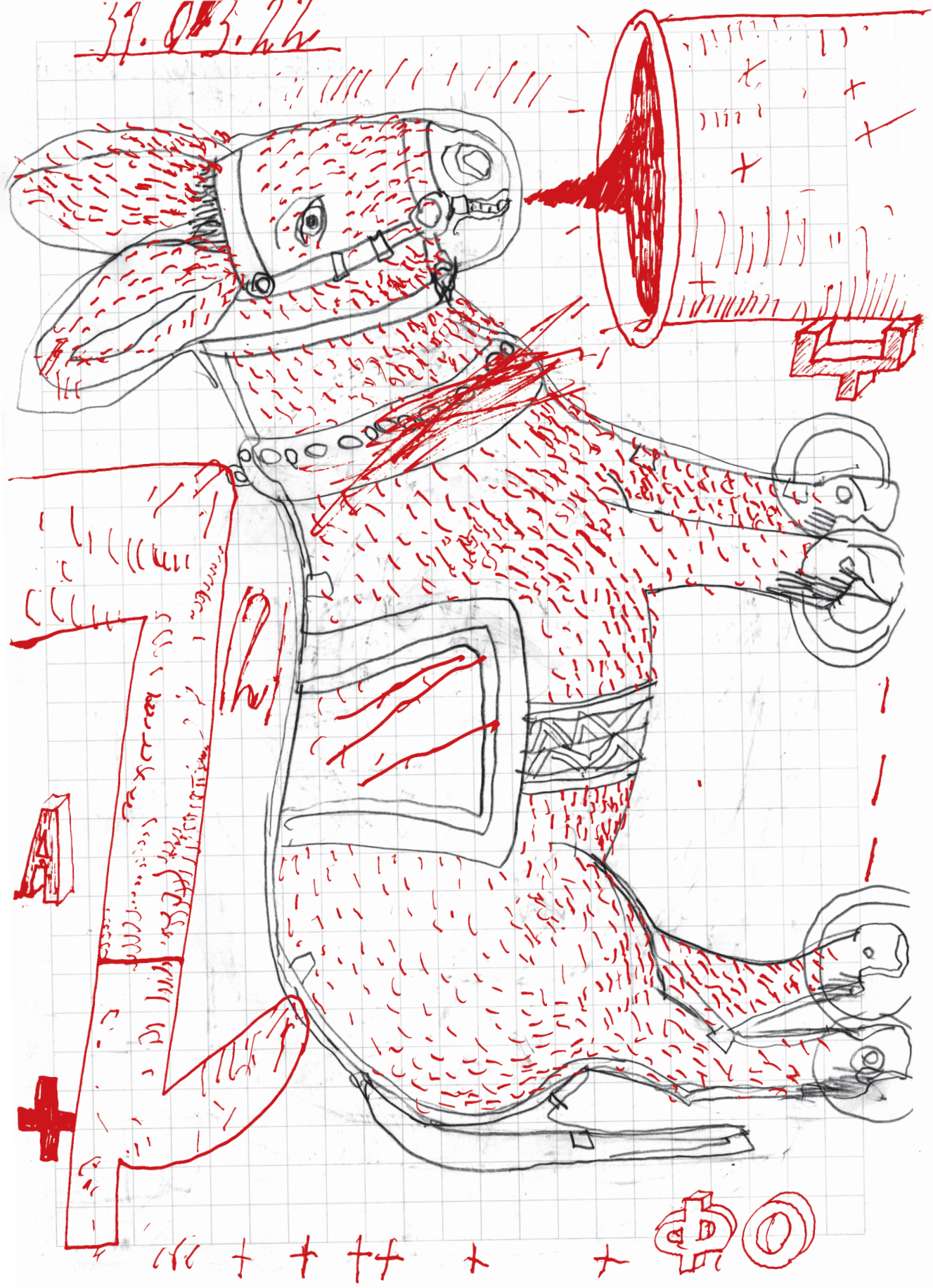
Moris Merlo – Ponti

Ne postoji zajednički crtež koji ne poziva ljude kojih još uvek nema. Svaki put se počinje ispočetka, svakim praznim platnom ili već „gotovim“, svakom egzistencijom i mišljenjem, sa idejom da se treba okupiti. Imati ideju ne spada u poredak komunikacije. U ovom slučaju ona je poziv, ideja je da treba da se radi, kao predlog uspostavljanja poverenja, da se fiksira prizor u kome svi sudeluju ne videći ga. Zajednički imenitelj okupljanja je kolektivni crtež i želja da je bolje pronaći nešto nego ništa.

Prvi put zajedničko crtanje održano je 2005. godine u prostoru Art klinike, kao jedna u nizu akcija koja je „umetnike beskućnike“ okupila „na istom zadatku“, kako bi razmenili svoja umeća i oprobali svoje sujete, radi održavanja prostora koji je bio u permanentnoj krizi. Svesnim zauzimanjem marginalne pozicije, van okvira strukovnih udruženja i akademija, i ova akcija, kao i sve druge akcije koje su ritualnim nepripadanjem ukazivale na nužnost kritičkog problematizovanja okolnosti, Art klinika je postala jedno od mesta okupljanja. U ateljeu Džafo, 2007. dopunski časovi crtanja nastavljaju se u širem sastavu u pokušaju međusobne komunikacije, da ne zakržljaju osetila i crtačka motorika. Radi se na istom platnu, svako crta svoje, ali uz drugog. Godine 2010. započinje saradnja sa učenicima Srednje škole za decu sa smetnjama u razvoju „Milan Petrović“. U naredne tri godine oni obuzimaju platna eksternalizujući svoje specifičnosti, ostavljajući nas, „umetnike“, ogoljenima. Tamo gde je jezik bio društvena barijera, crtanjem se stvara novi jezik. Godine 2015, pod opominjućim geslom „Zlo ne spava“, na istom zadatku istrajava se u prostoru eutanazirane Art klinike, u Šok zadrugi. Uslovi rada ove organizacije civilnog društva u tom trenutku isti su kao i kada su prvi put pokrenuti zajednički crteži; gradski budžeti za kulturu, bazirani na netransparentnosti procedura, malo je reći i uceni, i tad su bili permanentni modeli hegemonije vlasti koji su popločali put osvajanja titule Evropske prestonice kulture. Kolektivno crtanje najtalentovanijih, u želji da ne zalutaju, 2018. predstavilo je aproprijaciju slike Paje Jovanovića „Seoba Srba sa Kosova“ pod nazivom „Unutrašnji dijalog“. Unutrašnji dijalog je stao.

Da li možemo reći da je čin opcertavanja onog drugog, kredom na papiru, analogan iscrtavanju drugosti na platnu. U kontekstu prostora rekapitulacije, ja bih to tako postavio, referišući na *Rekonstrukciju zločina*, dugogodišnji performans Led Arta u kojem su javno, „incidentnom kredom“ opcertavani ljudi kako bi zlo ostalo na papiru. Od „Unutrašnjeg dijaloga“, konceptualni okviri Šok zadruge su se promenili, gerilsko i umetnički subverzivno delovanje je nestalo, prostor se okrenuo samokonstituisanju i testiranju tržišta, ne više na pijacama nego u formatu galerije, u okolnostima kada Evropska prestonica iz inertnosti i nemogućnosti da osnaži strukturu civilnog društva u gradu pravi kulise sadržaja stavljajući svoj pečat i logo na sve aktivnosti u gradu. Izgleda da je utopija ostajanja pri utopiji, koja je pratila ukupan rad, od Led Arta do osnivanja Šok zadruge, istrošena, u istom takvom logou zadrugarstva. Godine 2021, Nikola Džafo, već dugogodišnji povratnik slikarstvu, ponovo poziva na zajedničko crtanje. Uvek je on taj koji poziva. Ovaj put reč je o Paklu, o opštem grobu mrtvog čovečanstva, o Srbiji. Dok jedni dočekuju 7530. godinu u karnevalizaciji, drugi pozivaju prijatelje crtače da se prisvoji i okrene naopačke Botičeljev levak iz „Bezdana pakla“. Za svakog postoji mesto u Luciferovom gnezdu, uz srdačan poklič na samom ulazu *Tko uđe, nek se kani svake nade*, krenimo! Ponovo je započet zajednički crtež, daleko od dočeka. Stvaralačko osvajanje nas samih uvek je naknadno verno nama samima. U reorganizovanju utopije kolektiva crtanjem, pojmove treba stvoriti, tako nismo bačeni u svet već se u njega smeštamo. I tu vidim nastavak *Rekonstrukcije zločina*. Kao

39. 05.26

znak koji izražava razliku u smislu njega i drugih znakova. Trenutak crtanja Pakla je specifičniji od svih prethodnih dopunskih časova, i jedini je preostali oblik *lečenja*, crtanjem protiv uroka, sa motivom srpskog pakla. *Ono što me u svim slikarstvima interesuje, to je sličnost, to jest ono što je za mene sličnost: ono što me navodi da pomalo otkrivam spoljni svet*, kaže Đakometi.

Aktivno delovanje je kada ja mislim, ali ne znam šta mislim. Vraćam se na MI, na mesto kolektivnog crteža gde je moje ja izjednačeno sa drugim ja, ili je to barem početak dijaloga. Kolektivno crtanje je zaobilaznica kako bismo saznali šta mislimo. Ono prikriveno mišljenje jednih o drugima, ako već ne izgovaramo sami sebi ono što tražimo da bismo se prikazali, i bili spremni, ako ne odmah, nadajmo se, uz hrabrost da nas drugi sruši, a mi da mu odgovorimo. Prateći mnoštvo uzoraka, širenje linija smeštenih duž istog puta, tražeći načine gledanja predmeta i ljudi koji se skrivaju, drugog i drugosti. Ovo nije deskripcija. Možda je to put ka onima kojih još nema, koji smo i mi, sami prema drugima. Nepostojanje saznanja o onome šta radimo ne treba kategorisati kao grešku, već postavljati kao otvoren prostor mišljenja u kojem možemo da se upoznamo, držeći zaobilaznicu kao pukotinu u našim interesima. Za početak, radićemo ono o čemu se dogovorimo. Ko izda pizda. Nakon što se objektivnost upoznavanja prebrodi, razotkriva se dotad skriveno stanje stvari. I tu postoji zamka; pružanje društvenih objašnjenja. Kolektivno crtanje je uvek odgovor, ne na pitanje, već na zapitanost šta da radimo, prvo reakcija jednih na druge, a potom i na naše društveno nesvesno, koje, umesto da upadamo u zamku, prevodimo i prevazilazimo gestom ruke. Da li je ruka ta koja je u ulozi posrednika, ona koja poriče, osuđuje ili je upravo suprotno, ruka koja poziva, hvata, provocira i traži istinu koja je slika, jer ne postoji slika istine. Sadržaj moći se menja, a ne širi. Odbačeni ostaci starih struktura prekomponuju se u novu strukturu, u veštini raspoređivanja ostataka, izdvajanju raznolikih elemenata. Odluka gde ćemo stati arbitrarna je, a motiva je pregršt, koliko i zločina. Udvajanja i umnožavanja originala može biti više, ne radi se o replikama, nikako o Benjaminovoj auri, već o duplikatima. Naša je odluka šta smo voljni da uzmemo kao analogiju.

Konačno gledamo svoja posla, ili, kako bi Džafro rekao, jebo vas Benjamin, daj da crtamo. Iz nužnosti, inače nema ničega. Puj spas...

Slobodan Stošić

KNJIGA

Taman kada pomisliš da će se nešto u srpskom društvenom ambijentu uobličiti, sažeti, svesti na razumljive pojmove i odnose, dogodi se još jedno odgađanje završetka, na neodređeno. Izvesni pomaci su toliko mali da deluje kao da vreme stoji. Ili je možda bolje uvideti da mi stojimo u mestu, a da se vreme otisnulo nekim svojim putem.

Jedino što pruža makar neku dozu smirenosti i odmak od privida realnosti jeste pouzdanost crnih slova na papiru i opipljivost knjiga. Kada se događaji opišu, ilustruju i poređaju hronološki, oni opstaju kroz vreme, uokvireni koricama knjige.

Led Art/Art klinika/Šok ZaDruga (LA/Ak/ŠZD) kao višetelesni organizam ove grupe visoko vrednuje izdavaštvo. Posebno od početka dvehiljaditih godina, izdavaštvo LA/Ak/ŠZD obuhvatalo je godišnje–dvogodišnje–petogodišnje kataloge, kataloge posebnih programskih celina, ali i efemeralije kao što su razglednice i graničnici za knjige, sve do monografije prvih deset godina Led Arta. Upravo ovog trenutka u vašim rukama nalazi se osvrt na prvih trideset godina društvenog kotlića koji čini LA/Ak/ŠZD.

Da bi se bolje razumeo iznenađujuće stabilan pristup višeglasju koje se odražava u njihovim izdavačkim podvizima, najbolje je pažljivo listati upravo ovu knjigu koju trenutno držite u svojim rukama i praviti sopstvene zaključke. Osnovna smernica je **mnoštvo**: misli, ideja, ljudi, akcija, produkcije.

[Predlažem ti da u ovu stranicu ubaciš kartu iz prevoza ili račun iz prodavnice ili bilo koji slučajni ili namerni graničnik da bi joj se lakše vratila/o, i da prošetaš stranicama knjige: ponovo je prelistaj od nazad ka napred i od napred ka nazad; otvori nasumično; pogledaj impresum. Kakav je osećaj držati je u rukama? Kako miriše lepak? Koliko je podatna, kako se otvara? Šta ti govori nasumična rečenica? Koji deo ti se dopada? Da li je u knjizi neko ko te baš nervira? Kako je/ga zaobići neokrznut? Kom delu se vraćaš?]*

Već sami nazivi ledartovskoartkličičkošokzadrugarskih publikacija objavljuju humor, poetičnost, lucidnost i britkost političkog i umetničkog prosedea: Šumska patrola, Prva petoletka, Dvogodac, Perspektive, Rekonstrukcija zločina, Zečja opera, Eutanazija, Dopunski časovi iz crtanja–hronologija jednog dijaloga, Postnostalgija, Nesnos: zatvorenih očiju (autoportreti iznutra)...

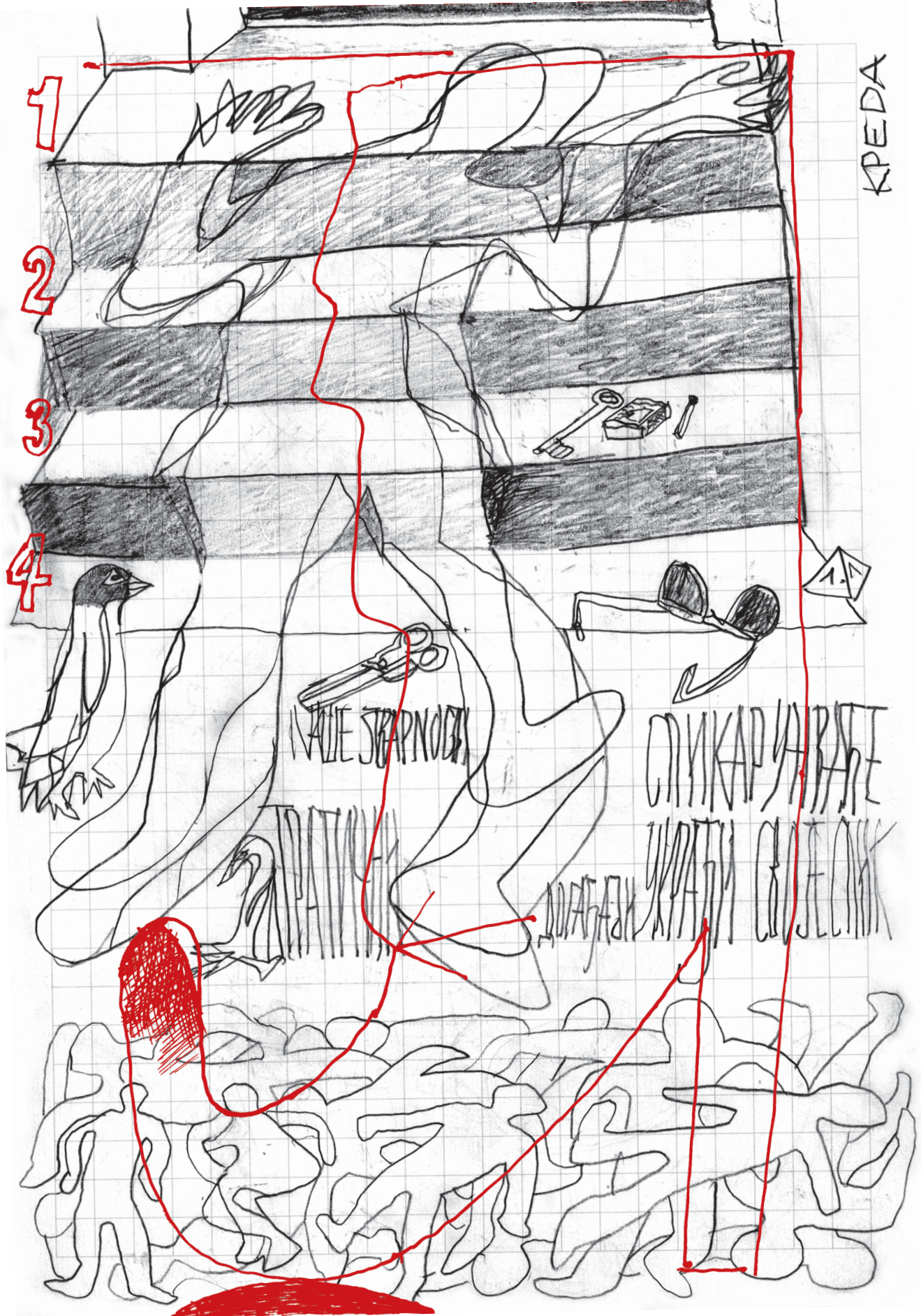
Sam obim publikacija je neuobičajeno kompaktan za sadržaj koji je bogat slojevima čitanja i mogućim vizurama. S jedne strane to su tekstovi, s druge ilustracije.

Tekstopisci su pažljivo odabrani, od umetnika do univerzitetskih profesora, i oni se koncentrišu na kontekstualni diskurs stvaranja umetnosti ni iz čega u uslovima koji prkose razumu. Zanimljivo je da su svi tekstopisci neposredni učesnici u podvizima LA/Ak/ŠZD, što tekstovima daje status svedočenja.

U formi teksta, ali i dugih nabranja, u publikacijama su taksativno navedene hronologije, bibliografije, reference koje čine važan oslonac za trajanje u vremenu. Time je svaka publikacija usidrena u vremenu.

Sve publikacije su bogato ilustrovane: kako je u ledartovskoartkličičkošokzadrugarskoj praksi sve umetnički gest, u najširem spektru mogućih delatnosti u javnom prostoru, od performansa preko obilaska i intervencija u deponiji do javnog časa crtanja, fotografska dokumentacija koja je nastajala na licu mesta predstavlja jednu od glavnih okosnica kataloga, koliko kao vizuelno sredstvo izražavanja, toliko i kao dokument o neupitnosti da se sve to i odvijalo, što posle deset, pa i dvadeset godina, može da deluje začudno.

Uz fotografsku dokumentaciju, grafička oprema knjiga je uvek značajan element. Kao grupa koja se

KPEDA

1

2

3

4

VAIE STARNOBEN

CIVKAD VABARE
UPATM CUVJELNIK
DODAFAN

1.7

bavi vizuelnom umetnošću, ilustracije koje prate sve publikacije su znakovite i protokom vremena nose simbole koji obeležavaju razvoj umetničkog jezika njenih članova, pre svega Nikole Džafa, pa su upečatljivi simbol pingvina i za sam Led Art naslovi u formi uličnih šablona i opcertano ljudsko telo (sa „mesta zločina“).

Upravo zato što nisu svi članovi LA/Ak/ŠZD umetnici (a pod umetničkom praksom možemo razumeti da je neko spretno rukama da uobliči svoje misli i porive), utoliko je učinkovitije što su bez izuzetka svi članovi misaono vispreni. Izdavaštvo je u ovoj konstelaciji zauzelo veoma važno mesto u hronologijama, u sagledavanju i promišljanju produkcije koja je proizilazila iz tog višetelesnog organizma grupe. Mogućnost da se produkcija „ohladi“ i sagleda iz određene opipljive distance, čini ledartovskoartkličničkošokzadrugarsku štampanu produkciju materijalnim osloncem iz kog se radi osvrt na urađeno i istovremeno se konzervira energija za budućnost.

Ako povučemo paralelu sa istorijskim pojavama paljenja knjiga, koje imaju simbolički eho u našim devedesetim, onda produkcija knjiga može da se razume i kao otpor, kao inat, gotovo kao izliv besa da se ne skrajne ono što je u nekom trenutku bilo sve, a post-faktum može da deluje kao ništa; kao borba za opstanak nasuprot zaboravu.

U ukupnom izdavaštvu, jedna knjiga se posebno izdvaja, utoliko više što je jedinstvena, neumnožena. Zamislite *Crnu knjigu* koja dvadeset osam godina beleži tela u prirodnoj veličini. Tela koja u trenutku opcertavanja dišu, smeju se, gledaju, strahuju, vole, čekaju. A onda se naslojavaju stranu po stranu, stotine tela, stotine stranica, stotine kontura. Ukoričena *Crna knjiga* teška je kao dvoje mršavijih ili jedna baš teška osoba. I to telo knjige onda ostaje kao knjiga sećanja na sve one koji su nestali, i one koji su ostarili, i one koji su se promenili, izobličili, na retke u kojima se rodila svetlost, i još ređe koji ostave večni trag u telima drugih ljudi.

Mirjana Boba Stojadinović

TEZGA

1. a. pult u trgovini (za kojim trgovac radi ili izlaže robu) b. stol na tržnici gde se prodaju životne namirnice [prodavati na tezgi; držati na tezgi; stajati za tezgom]

2. žarg. dodatna zarada [imati tezgju; terati/goniti tezgju, pejor.; (dobiti, nabaviti, kupiti) ispod tezge (dobiti, nabaviti, kupiti) neredovnim putem]

Etimologija tur. tezgâh ← perz. destgâh: mesto za ruku¹

3. Totalna rasprodaja umetnosti!

*

Kupus skuplji gotovo 100% u odnosu na prošlu godinu:

KUPUJTE UMETNOST!!!

I umetnost je lek!

Prema statističkim podacima koje u okviru Potrošačke korpe objavljuje Ministarstvo trgovine, za prosečnu platu od 60.029 dinara građani Srbije su u julu 2020. mogli da kupe 1.566 kilograma kupusa, a 2021. za prosečnu zaradu od 64.731 čak pola tone manje, odnosno svega 1.030 kilograma. Prognoza za 2022. godinu: Cena kupusa biće PAPRENA! Zbog sve većih vrućina, ali i naglih promena temperature, prinos kupusa biće katastrofalan. Dodamo li tome i nove hibridne sorte i veštačko đubrivo, kupus gubi na kredibilitetu. Dok umetnost nikada ne gubi na kredibilitetu. Umetniku ne smetaju vrućine, ni nagle zime, a zaključavanje u atelje znači samo više rada i novih umetnosti.

Kako bi iskoristila pogodnu klimu za prodaju umetnosti nastale u uslovima hiperprodukcije, Šok zadruge iznajmljuje tezgju na pijaci i kreće u !AKCIJU! – plasman proizvoda kroz popuste kao što su happy hour, nagradna igra, prodaja na kilo, print za kupus. Ali ko su novi piljari? I kakve veze ima tezgja sa artom?

Totalna rasprodaja umetnosti je interventni projekat specijalizovane jedinice Šok galerije (bivše-Art klinike/Šok zadruge), koja je zadužena za samoodrživost i borbu protiv kriminala u kulturi i umetnosti. Projekat je formiran 2011, odvija se nekoliko puta godišnje uz slogan *Publici na noge – za publiku* koja nema naviku da odlazi u galerije, a podrazumeva prodaju umetničkih predmeta na pijacama i na uličnim tezgama, koju prate izložbe in situ, performansi, ankete. Otvaranjem polja komunikacije sa slučajnom publikom, *Totalnom rasprodajom umetnosti* se 2011. prvi put izašlo iz prostora Art klinike (podrum u Grčkoškolskoj 5) na svetlost dana i otvorilo novo polje za umetničko delovanje. Akcija *Totalna rasprodaja umetnosti* ima za cilj da promeni nedelotvornu i autističnu kulturnu politiku, da ukaže na nedostatak finansijskih sredstava, angažmana i interesa u svim segmentima kulture, ali u isto vreme, ona funkcioniše i kao samoironizujući gest koji ukazuje na robni karakter kulture i umetnosti u današnjem društvu. S druge strane, može da se posmatra i kao „trening iz samoodrživosti“ Šok zadruge, jer resemantizuje umetnost u lokalnom kontekstu: problematizuje nepostojanje adekvatnih galerijskih prostora i prostora za rad, kao i traganje za tržištem umetnosti i njenim mestom u društvu. Kao najnoviji produkt, pored originalnih umetničkih dela, tu su i još jeftiniji digitalni printovi – moglo bi se reći hibridi doba Benjaminove mehaničke reprodukcije, kroz koje se trampila aura umetničkog dela zarad veće i brže prodaje. Poput lažnog futoškog kupusa, ove kopije imaju sve predispozicije umetničkog dela, mada su ovi listovi samo malo deblji i sa više žila. Pitanje je koliko godina će izdržati visokokvalitetna UV štampa dok ne počne da bleđi. Reklamacije se ne primaju, jer umetnost se dajdžestira u momentu, u trenutku kupovine za jednu crvenu. U tom svetlu, kroz igru, performanse i

¹ Veliki rječnik hrvatskoga jezika, 2013.

ulične akcije (hepeninge!), umetnici ispred Šok zadruga postaju piljari umetnosti, ili da upotrebimo savremeniji termin menadžeri prodaje. Upliću se u sivu zonu umetničkog tržišta, insistiraju na dijalogu i novim (subverzivnim) oblicima saradnje između umetnika i publike. Totalna rasprodaja umetnosti je u različitim formatima Art klinike i Šok ZaDruge prezentovana kao oficijelni deo Oktobarskog salona u Beogradu, na pijaci Zeleni venac 2011, kao i kroz akcije na Limanskoj pijaci u Novom Sadu tokom 2011. i 2012, na izložbi (dis)kontinuiteti: Savremena umetnost u Vojvodini, 2017. Totalna rasprodaja umetnosti kontinuirano se izvodi ad-hoc ispred Centralne galerije Šok zadruga, u Zmaj Jovinoj ulici na državne i verske praznike, rođendane, prestupne godine, imendane, kišne dane, slave, dane za-ljubljenih ali i međunarodne dane mačaka. Pored tezge na pijacama, Šok zadruga razvija i „digitalnu“ tezgu, sistem distribucije onlajn prodaje putem digitalnog kataloga, a prima i telefonske narudžbine, primenjujući marketinške poteze dostave umetnosti od vrata do vrata.

Andrea Palašti

Ovaj put slavimo reKAPITULACIJU!

Imate jedinstvenu priliku da u okviru izložbe u kojoj obeležavamo 30 godina rada nabavite originalna dela ili reprodukovane printove naših savremenih umetnika!

Nađite nas na tezgi unutar Muzeja savremene umetnosti Vojvodine ili na Ribljoj pijaci, a možete i naručiti umetničko delo po principu 'slika do vrata'.

I ne zaboravite!

Sve je dozvoljeno, cenkanje i trampa za kupus, samo pozovite dežurnog piljara Željka i dogovorite se za svoj popust na **0606090500.**

ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ВИДЕ
ДУПЕТ, ДА СЕ ВИДЕ
ЦРХТЕТЕЗГЕ ДА
СЕ ЗНА, ДА СМО НА
ТРЖНИЦИ, ПИЈАЦИ

ПИЈАЦИ

MIKROFON

Podcast – nova platforma za razgovore o umetnosti

Dragi slušaoci, da li se čujemo?
Filipe, sve je u redu? Čuješ i Željka i mene?
Hajmo još jednom, jedan, dva... jedan, dva, tri!
Dobro, sve je u redu.

Dragi slušaoci, dobrodošli u KONTEKST SAVREMENE, podcast u kojem pričamo o fenomenu savremenosti i savremene umetnosti. Gosti i gošće našeg podcasta su radnici/radnice u kulturi – umetnici/umetnice, kustosi/kustoskinje, teoretičari/teoretičarke, menadžeri/menadžerke u kulturi, ali i ljubitelji/ljubiteljke savremene umetnosti. Kroz epizode podcast nudi različita viđenja, stavove i razmišljanja o kompleksnosti savremene umetnosti u svakom smislu – produkcionom, teorijskom, istorijskom, institucionalnom, s idejom razumevanja i približavanja savremene umetnosti kao neizostavnog i integralnog dela svakodnevice.

Potreba za razmenom znanja i iskustava u domenu savremene umetnosti proistekla je iz uočavanja problema da dominantni mediji informisanja ne pokazuju interesovanje za kulturne događaje ili angažman radnika/ca u kulturi. Retki su naslovi iz sfere savremene umetnosti koji, kada ih urednici „uglave“ u svoje rubrike o kulturi, najčešće senzacionalistički stvaraju „misterioznu auru“ koju je teško razumeti. Interesovanje za savremenu umetnost postoji, ali je posledica takvog informisanja nemogućnost razumevanja njene uloge u društvu u kojem se svakodnevno suočavamo sa mnogim egzistencijalnim problemima upakovanim u celofan nepotrebnih „vrelih priča“ političkog, rijaliti i političkog/rijaliti spektakla.

Iz tih razloga, članovi Šok zadruga odlučuju se na produkcijski poduhvat pokretanja podcasta. Uz pomoć Goethe Instituta u Beogradu, koji se od početka krize uzrokovane pojavom virusa COVID-19 pokazao kao najozbiljnija podrška nezavisnoj kulturnoj sceni Srbije, uspeli smo da kupimo neophodnu opremu za profesionalno snimanje audio zapisa. Drugi izvor projektne podrške bila je Novi Sad 2022 – Evropska prestonica kulture, raspisivanjem konkursa za jačanje lokalne umetničke scene.

Zašto Podcast?

Podcast kao medijski format pruža mogućnost direktnog dijaloga, često neposrednog i neformalnog, koji je oslobođen strogo zadatog vremenskog okvira i broja slovnih karaktera. Mediji informisanja koji se specifično bave kulturom i savremenom umetnošću najčešće deluju u formi onlajn platformi ili časopisa/magazina (koji izlaze u malom broju na godišnjem nivou), te je podcast kao „rastećenija“ platforma logičan izbor. Bitno je pomenuti da je u periodu pokretanja podcasta na snazi virusna pandemija sa promenljivim restrikcijama, te je pozicija sigurnosti u kojoj iz topline svog doma možete da slušate razgovore i izbegnete rizik kojem biste bili izloženi da se nalazite u nekom drugom prostoru, olakšavajuća okolnost. Ne zaboravimo, dok slušate razgovore o savremenoj umetnosti na podcast platformi, možete uporedo konačno da očistite vaš dom ili da pripremite jelo koje ste dugo želeli.

Naša ambicija je da kroz podcast KONTEKST SAVREMENE pomno pratimo razvijanje lokalne i šire umetničke scene i da kroz emisije ponudimo diverzitet mišljenja koji stvara potencijal za uzbudljiva umrežavanja, neophodne razmene znanja i nove platforme uzbudljivog formata. Nepostojanje sličnih platformi na novosadskoj umetničkoj sceni pokreće mnoga pitanja o kulturnoj strategiji institucija kulture koje bi trebale da se koriste aktuelnim medijima informisanja kako bi animirale potencijalnu publiku. Ipak, ova situacija je nama, dvojici voditelja bez iskustva rada u medijima informisanja, pružila

mogućnost za stvaranje nove onlajn adrese na kojoj će neki zaljubljenici/ce u savremenu umetnost ili ambiciozni studenti/tkinje akademija umetnosti pronaći utehu.

Gosti/gošće našeg podcasta bili su Adrienn Újházi, Bojan Dojkić, Nikola Radosavljević, Dragana Durbjević, Lidija Krnjajić, Vesna Vojvodić i Filip Markovinović, Vokalno Kustoski Sindrom (VKS), Mirjana Boba Stojadinović i Andrea Palašti. Svako od njih ponudio je svojstvena gledišta o savremenoj umetnosti, interesantne teorije i ideje u kojem smeru će se savremene umetničke prakse razvijati, a pričalo se i o umetničkim praksama i projektima na kojima trenutno rade.

Toliko za sada od našeg tima, Filipa Markovinovića koji vodi računa o tehničkim elementima, i konačno ostvarenih voditelja Željka Grulovića i Nemanje Milenkovića.

Specijalnu zahvalnost upućujemo za tehničku podršku Srđanu Pekezu i SunRadiju.

Nemanja Milenković

TEPIH

U periodu krize, jače se grize!

O neočekivanom pozivu i još neočekivanijem performansu

Rad radnika/radnica u kulturi u nezavisnim kulturnim institucijama/asocijacijama/udruženjima, u zemlji koja izdvaja manje od jednog procenta državnog budžeta za kulturu, odličan je primer za koncepciju reklame za neki multipraktični elektronski uređaj.

ON/ONA RADI SVE!

PIŠE PROJEKTE, PLANIRA, KUSTOSIRA, ARHIVIRA, PERFORMIRA, PREVOZI, ČISTI, KREČI, BUŠI, FOTOGRAFIŠE, SNIMA, DIZAJNIRA, PROMIVIŠE, FINANSIRA I JOŠ MNOGO TOGA! SVE TO ZA REDAK, SKROMAN PROJEKTNI HONORAR I ČEST VOLONTERSKI ANGAŽMAN!

Kolektiv okupljen oko Multimedijalnog centra „Led art“ navikao je na multipraktični sistem rada u kojem svaki član/članica preuzima na sebe više od jedne, a neretko i dve uloge, sa svešću da je prekarni rad slobodan izbor u zamenu za korisno iskustvo. Ipak, izvođenje godišnjeg programa nakon pojave koronavirusa, stavilo je kolektiv pred neočekivani lavirint prepreka čiji su se zidovi često pomerali i time menjali smer našeg kretanja. Znali smo da je olakšavajuća okolnost što u tom lavirintu nismo sami, već smo se svi zajedno zagubili, ali naša ekipa suočila se sa još jednim novitetom – promenom članova, te smo se usred opšte krize upoznavali na „poslovnom“ i ličnom nivou. Verujem da nekima ovo zvuči ludo, traumatično ili zabavno, ali verujem i da su se mnogi suočili sa sličnim scenarijem. Program zamišljen za 2020. i 2021. godinu izveli smo uz puno znoja, tankih živaca i progutanih knedli, ali smo realizovali neočekivani broj aktivnosti koje smo koncipirali u dva godišnja kataloga.

Tu, tik pred kraj 2021. godine, kada smo se upoznali i navikli na čestu smenu uslova u kojima radimo, dobili smo neočekivani poziv da se priključimo ambicioznom umetničkom projektu „Art Weekend Belgrade“. Na osnovu poziva koji su poslale umetnička direktorka Ljudmila Stratimirović i kustoskinja izložbe En Paenhajsen (An Paenhuysen), dobili smo mogućnost da se predstavimo u jednoj sobi u hotelu „Hotel Beograd“, oronulom petospratnom hotelu sa šezdeset sedam soba. Zdanje izgrađeno 1937. restitucijom je vraćeno vlasnicima koji su hotel ustupili za ovaj događaj. Zahvaljujući bučnom marketingu i dobroj promotivnoj strategiji, umetnička scena je „Art Weekend Belgrade“ neformalno okarakterisala pandanom Oktobarskog salona zbog sličnog organizacionog modela – kustoski par koji čine domaći i inostrani kustos, arhitektonsko zdanje zrelo za restauraciju kao izlagački prostor i autori/ke – izlagači/ce po pozivu. Čini se da je ovaj događaj pokupio daleko veće simpatije od prošlog izdanja Oktobarskog salona iz mnogih razloga – u kustoskom timu prisutna je domaćoj javnosti poznata ličnost, među izlagačima/izlagačicama prisutni su većinom domaći autori/ke različitog uzrasta, profesionalnog iskustva i poetika, a svaki od njih dobio je mogućnost da se predstavi u jednoj sobi hotela, čime se princip demokratičnosti prilikom raspodele prostorija strogo poštovao.

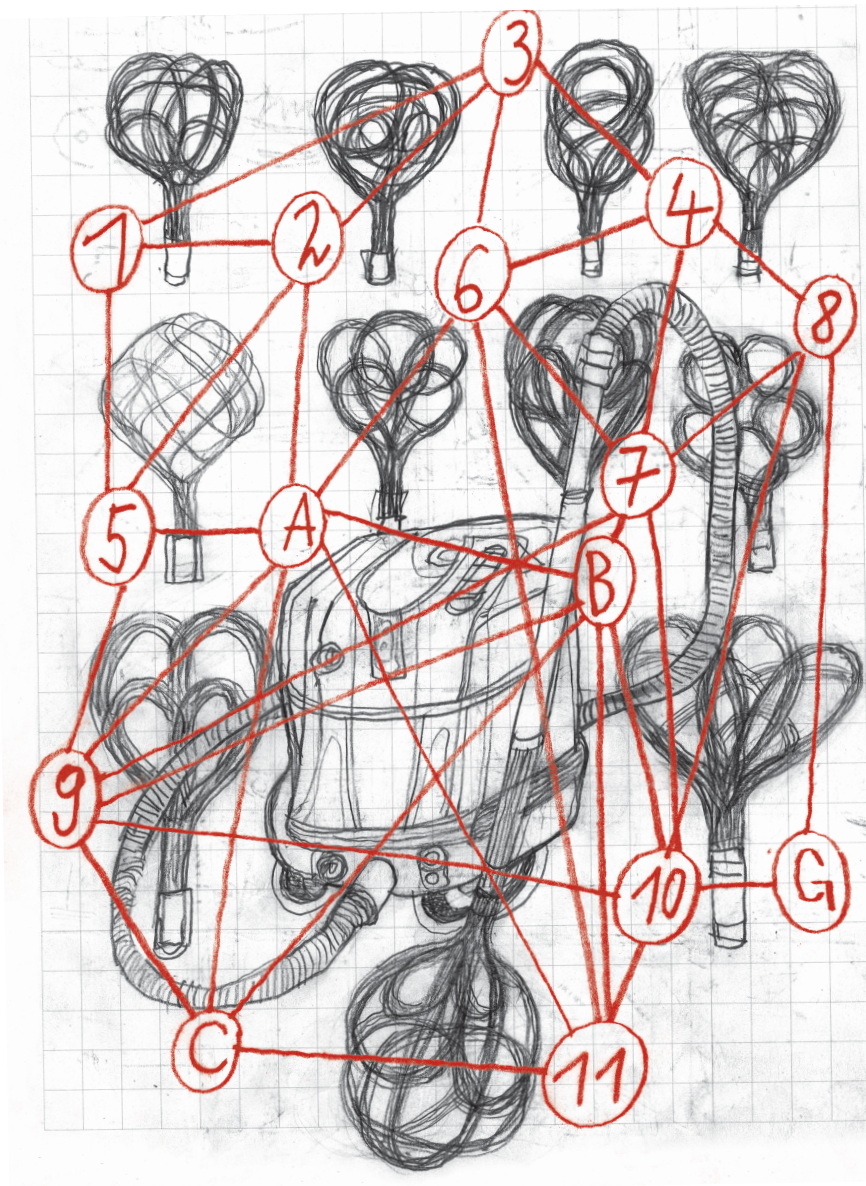
Koncipirajući rad kojim bismo se predstavili, došli smo do rešenja da u izabranoj sobi izložimo rekvizite za izvođenje performansa kojim bismo zatvorili „Art Weekend Belgrade“. Razmišljali smo ekskluzivno, luksuzno i hotelski, pa smo na ulazu u izlagački deo hotela koji vodi ka spratovima postavili crveni tepih koji je sakupljao otiske obuće svih posetilaca. U sobi br. 24 na drugom spratu izložili smo štanglu za lupanje tepiha, radne mantile i udaraljke za čišćenje tepiha („prahere“, „klofere“), te time zbunili posetioce koji su se iz sobe u sobu susretali sa koncizno predstavljanim radovima. Odlučili smo da ne budemo umetnički kolektiv, već čistači tepiha. Pred zatvaranje izložbe, Željko Grulović, Darija Dragojlović i ja, otišli smo u sobu i obukli mantile, te spustili štanglu i udaraljke. Štanglu smo postavili ispred hotela koji se nalazi na uglu dve poznate beogradske ulice – Balkanske i Nemanjine, otišli smo po tepih, raširili ga preko štangle, istegli prstiće i počeli da čistimo.

Udarcima o tepih različitom jačinom i dinamikom, smenjivali su se oblaci prašine koja se sakupljala tačno jedanaest dana. Razmišljali smo o svim ličnim frustracijama koje smo projektovali u tu crvenu

površinu. Razmišljali smo i o suludosti situacije, kako ispred napuštenog hotela, u jednoj od najprometnijih beogradskih ulica, dva metra udaljeni od reda kontejnera, pred svečano odevenim ljubiteljima umetnosti, agresivno mlataramo po tepihu s idejom da ćemo uspjeti da ga očistimo. Toj suludosti doprinelo je i to što se ispod nas, niz Nemanjinu ulicu, nalazi najviši spomenik na teritoriji Republike Srbije – spomenik Stefanu Nemanji (svečano otkriven početkom iste godine), dok se s druge strane ulice nalazi saobraćajna noćna mora – kružni tok Slavija sa pevajućom fontanom. Zvuk jednočasovnih udaraca bio je asocijativne prirode i vodio je ka mnogim potencijalnim uzrocima koji bi proizveli sličan zvuk, ali u kontroverznom kontekstu u kojem se performans izvodi, neizbežno je i podsećanje na atentat na premijera Zorana Đinđića, izvršen prilikom njegovog ulaska u zgradu Vlade Srbije koja se nalazi u istoj ulici pod brojem 11.

Učešćem u okviru „Art Weekend Belgrade-a“ pokušali smo da damo odgovor na pitanje koje iznova postavljamo: Da li ima smisla svesno odlaziti u finansijski minus kako bi na nekom drugom (još uvek nepoznatom) kraju postigli plus? Realnost je velika posećenost ovog događaja i našeg performansa kojim smo ga svečano zatvorili, realnost su i brojne reakcije na performans, ali je realnost i da smo, nakon učestvovanja, kraći za više hiljada dinara.

Nemanja Milenković

GRAFIČKA PRESA

Grafička presa u okviru Grafičke zadruge je alat za rad ali, u isto vreme, može da se shvati i kao – za sada još uvek neproklamovani – ready made. Grafička presa kao objekat predstavlja potencijalno umetničko delo ukoliko njenu funkciju potražimo u stvaranju novih društvenosti. Rad na grafičkoj presi proizvodi oblik društvenosti: zagovara socijalizaciju (*druženje i udruživanje!*) uz štampanje, i time se stvara društveni projekat koji je na granici između života i umetnosti, alata i umetničkog dela. Karakteristika grafičke umetnosti je da reprodukuje određeni tiraž s jedne iste matrice, međutim, grafička presa nikada ne otiskuje isto! Prilikom otiskivanja jednog tiraža stvaraju se reprodukcije-multioriginali s jedinstvenim rednim brojem. Koristeći se manifestom Grafičke zadruge, u ovom tekstu, izvodi se jedan tiraž, reprodukcija ranije napisanih tekstova njihovim otiskivanjem na malo drugačiji način.¹

1/11

Grafička zadruga je participativna i otvorena.

Grafičku presu koristi Grafička zadruga – umetničko udruženje osnovano iz strateških razloga *odbrane* i afirmacije medija grafike. Grafička zadruga nije u pravom smislu umetnička grupa, već svojevrsno *grafičko društvo* (telo!) koje nastaje radi stvaranja umetničkog prostora – grafičke scene izvan institucija galerija i muzeja, stvarajući tako jedno participativno i otvoreno polje za rad svih njenih članova.

2/11

Grafička zadruga nastaje zbog manjka prostora i uslova za rad.

Grafička presa postavljena je u *zadrugarskom* ateljeu-radionici na Telepu, na čošku Ilirske i Jovana Popovića. Naselje Telep (nekada na mađarskom Darányi-telep), formirano oko 1889, u početku su naseljavali radnici koji rade na železnici, a danas, pomoću grafičke prese, postavljanjem dostupnih alata i materijala za umetnički rad, Telep postaje *izvorište* grafičke scene.

3/11

Grafička zadruga teži povezivanju i saradnji.

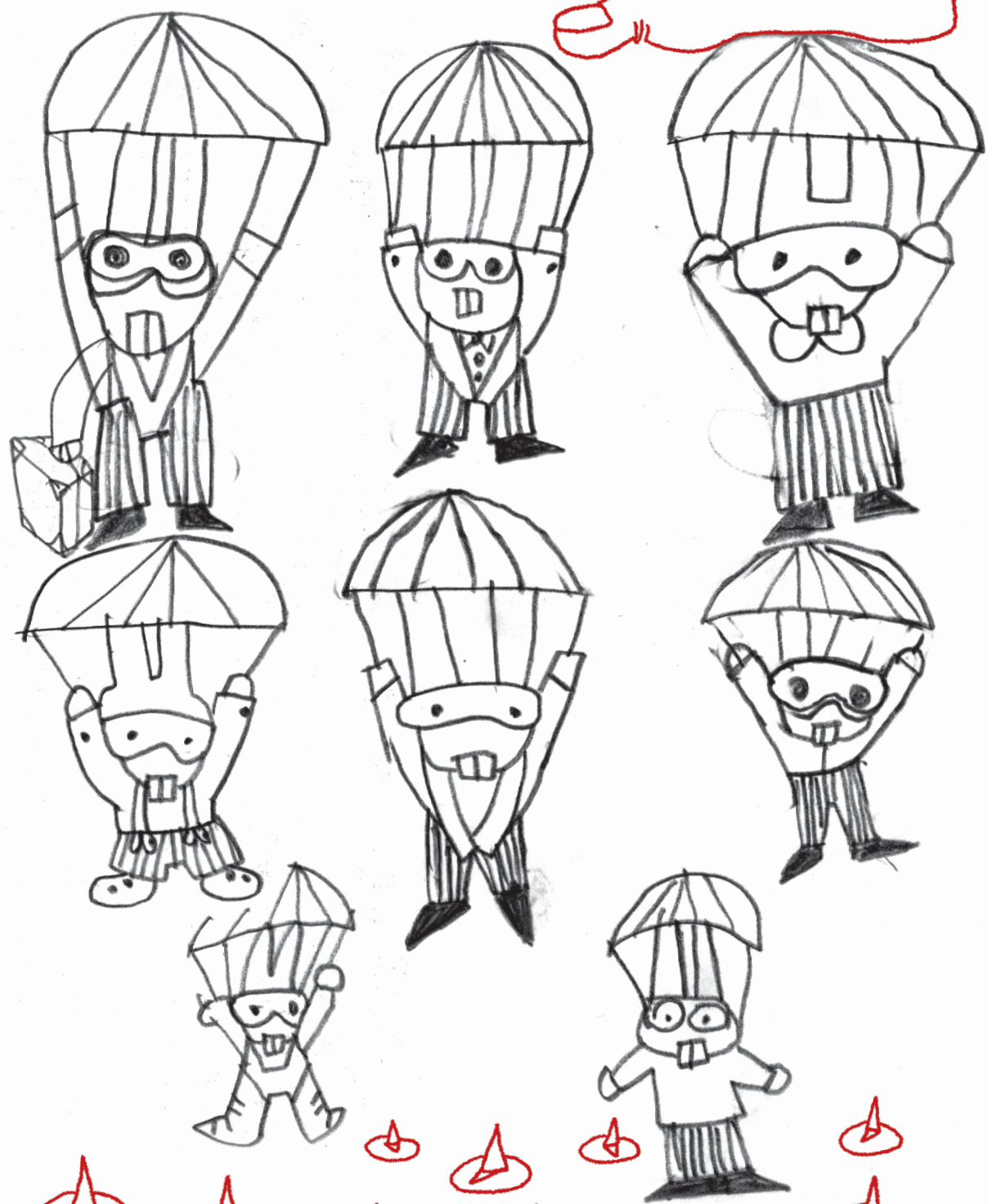
Grafička presa je socijalni gest! Kroz rad na grafičkoj presi izvode se posebne aktivnosti, projekti i koncepti grupnog delovanja, zajednički nastupi (izložbe, predavanja, publikacije) ali i gradi atmosfera intenzivnih druženja, živih diskusija, radionica.

4/11

Grafička zadruga je poslednji projekat MMC Led Art i kao takva veruje u utopiju.

Grafička presa je utopija i spasenje. Kao spasenje, jedan je od najbitnijih i najkorisnijih objekata za mlade grafičare u Novom Sadu! Kao utopistička misao, grafička presa ima za cilj da podstakne raspravu o poziciji grafičke umetnosti u gradu, promeni pitanje neadekvatnih prostora za stvaranje i izlaganje, ali i da ukaže na moć umetnosti da se samoorganizovanjem i udruživanjem može stvoriti jedan kolektivni prostor – *novi svet umetnosti*.

¹ Zahvaljujem tekstualnoj podršci Grafičke zadruge, Lidiji Krnjajić i Ivani Purčić.

5/11

Grafička zadruga je otvorena za eksperiment/e.

Grafička presa je eksperimentalni objekt i subjekt, ona je alat i umetnost, rad i svakodnevica, kroz koju Grafička zadruga postaje u isto vreme i radionica i dom.-

6/11

Grafička zadruga je radionica, mesto, zajednica, ideja.

Ontološko tumačenje grafičke prese ne ukazuje samo na tehnički objekat, već i na *društveno-informacijski objekat*. Grafička presa je politička i kulturalna stvar, ona je koncept za proizvodnju društvenosti kao jedine prakse koja pruža otpor društvu spektakla, kulturi šunda, proračunatosti i atomizaciji društva. Iako mikroskopskih dimenzija, od suštinskog je značaja za novosadsku, mikroskopsko-lokalnu zajednicu.

7/11

Grafička zadruga je tu da se stvara.

Grafička presa bila je jedno od najznačajnijih otkrića i događaja u istoriji čovečanstva! Tekstovi i slike, informacije i znanje postali su širom dostupni. U sklopu Grafičke zadruge, grafička presa obrazuje dok stvara, jer se bazira na društvenosti i strategijama bliskosti svojih članova.

8/11

Grafička zadruga je pokrenuta 2020. godine.

Grafička presa olakšava egzistenciju! Kupljena je u okviru 'Međunarodnog fonda za pomoć kulturi i obrazovanju' Goethe-Instituta, obezbeđivši tako prvi stepenik u borbi za mogućnost rada u kulturi.

9/11

Grafička zadruga je matrica za štampanje.

Grafička zadruga zagovara socijalizaciju uz proizvodnju grafike i otvara horizontalnu strukturu vrednosti koja se razlikuje od hijerarhijske strukture institucionalizovanog sveta umetnosti. Stoga, radom na grafičkoj presi reprodukuje se bliskost.

10/11

Grafička zadruga nema rok trajanja.

Grafička presa je večna! Izrađena je od izdržljivih materijala čija se struktura i tehnologija nisu bitno menjale od renesansnih vremena i majstora iz 15. veka, od Gutenberga i Direra. Međutim, grafička presa kao ideja koja se zasniva na međuljudskoj interakciji, bliskosti i solidarnosti, tek treba da testira svoju dugovečnost!

11/11

Grafička zadruga vas poziva da se pridružite.

Na grafičkoj presi trenutno štampaju i družu se: Ivana Purčić, Lidija Krnjajić, Sanja Žigić, Sonja Halilović, Mia Džidara, Dragana Dubljević, Viktorija Zdravković, Konstantinos Petrović, Andrej Julher i Vladimir Ilić. Međutim, grafička presa kao alat, ali i kao ideja 'stanja susretanja' pruža mogućnost proširivanja ovog društvenog konteksta s ciljem stvaranja novih prostora saradnje, novih zajednica i promovisanja grafike kao medija!

Andrea Palašti

VRATA

Sa vratima nije lako. Mahom se ne zna kako stoje stvari. Jer vrata su uvek dvosmislena. Otvorena ili zatvorena. Dvojba može biti i radikalnija i aktivnija: otvoriti ih ili zatvoriti? Ući ili izaći? Čini se da srpski jezik čuva tu nedoumicu, to dvojstvo. Jer vrata su *pluralia tantum*. Ne postoje u jednini. Semantički, većina takvih predmeta sastoji se iz dva dela koja čine jednu celinu. Ovde bismo rekli dve mogućnosti.

Sam jezik rado razigrava ovu dvoznačnost. Mnogo je fraza koje razvijaju jedan ili drugi njihov potencijal. Jedne tematizuju zatvorenost, kao, na primer: iza zatvorenih vrata, zatvoriti nekome ili nečemu vrata, a ima i onih koje je ne izgovaraju, ali je ipak impliciraju: poljubiti vrata, objijati tuđa vrata, kucati na nečija vrata, pa i prodreti na mala ili zadnja vrata. Zatvorena vrata zatvorena su za sve one koji se nisu, milom ili silom, već našli unutra ili zahtevaju neko posebno lukavstvo da se kroz njih prođe (na mala vrata). Ima nečeg teskobnog u tom zatvaranju. I Baš Čelik sedi zakovan iza zatvorenih vrata.

Otvorenost je naizgled jednostavnija: otvoriti ili širom otvoriti vrata nekome ili nečemu. Već se oseća svež dah. Nadiranje mogućnosti. Otvorena vrata nisu samo činjenično stanje, ona su u isti mah i poziv: poziv na promenu, na putovanje, na prelaz...

Vrata mogu biti granica, ali i ukidanje granice. Ona mogu biti veza i mesto prelaza: između različitih ljudskih stanja („vrata percepcije“) ali i različitih svetova („vrata raja“). Tako, na primer, za Valtera Benjamina, budućnost nije homogeno i prazno vreme jer u budućnosti svaka sekunda može predstavljati mala vrata kroz koja bi mogao ući Mesija.

U poslednjem tomu romana *Moja borba* Karla Uvea Knausgora, među nekoliko stotina stranica posvećenih nemačkoj poeziji, posvećenih pre svega Paulu Celanu ali i Rilkeu, može se naći i jedan Helderlinov stih. Stih potiče iz pesme „Hleb i vino“ i po snazi može se pridružiti njegovim čuvenim stihovima koji već kruže kulturnim nebom. Jedan je onaj koji se pita *Čemu pesnici u oskudna vremena*, a drugi, utešiteljski, da u *Opasnosti raste i ono spasonosno* možda nam čak i danas može pružiti neku nadu.

Stih o kome je reč u ovom obliku postoji samo u Knausgorovoj knjizi, jer već postojeći srpski prevod Helderlinove pesme ne glasi isto. Ipak, čini se da je tek u tom dvostrukom posredovanju, najpre na putu od nemačkog do norveškog, a potom sa ostalih hiljadu Knausgorovih stranica, možda grabeći nešto od skandinavske neposrednosti, do srpskog, postao neka vrsta poziva.

„**IZAĐI NA OTVORENO, DRUŽE**“, piše Helderlin.

Kako nas brižljivo čitanje ovih stihova napredovanjem reč po reč može pokrenuti ili preokrenuti?

Glagol **IZAĐI** je u gramatičkom obliku imperativ ali ne zapoveda. Više je to poziv, obraćanje. Izađi može da nam kaže: pokreni se, nemoj ostati tu gde jesi, promeni nešto, promeni život. Ali isto tako može da znači i javnost: pokaži se, izloži se, rizikuj.

A kome se taj poziv obraća, gde se taj zov završava, sidri, koga poziva, to je ona reč koja čeka na kraju stiha, to je **DRUŽE**. Ona celom stihu daje izvesnu prisnost, zajedništvo. Ti i Ja živimo u istom svetu. Delimo istu bačenost u svet i samo mi je možemo istrpeti ili promeniti. Ovde je na delu vrsta nepolitičarske politike. Politike kao brige za zajednicu, za polis. Konačno, brige za život, za ovde i sada.

I ključna reč: **OTVORENO**. Šta sve može da znači otvoreno ili šta znači izaći, naći se na otvorenom. Otvoreno je mesto bez uporišta, bez onoga na šta se oslanjamo, bez naviknutog, uhodanog, uvreženog. Otvoreno je mesto bez sigurnosti, bez zaštite naših uobičajenih rutina, stavova, stilova života. To može biti mesto gde politički, racionalni, društveni i porodični sistemi koji uređuju život više ne važe. Otvoreno može biti sama utopija. Mesto sa koga je sve moguće.

Dakle: „Izađi na otvoreno, druže“.

Taj poziv nije lako čuti, još je teže odazvati mu se, bez sumnje najteže je u njemu istrajati. Ali on je uvek otvoren i aktuelan.

Italijanski filozof, levičar, Paolo Virno, kao poslednje oružje političke borbe predlaže Egzodus ili masovno odmetnuće od države i uspostavljanje nedržavne javne sfere. Egzodus nije melanholična egzistencijalna strategija, niti izlazak na prstima kroz mala vrata. Neposlušnost je jedan od njegovih ključnih alata.

Delovanje Led Arta, Art klinike, Šok zadruge kao praktikovanje neposlušnosti mali su predujam takve mogućnosti.

Silvia Dražić

ARBEIT MACHT FREI

od vrata

REKONSTRUKCIJA LUČNA

Gde smo bili, šta smo radili, 1992–2022.

POLIGON ZA DECU

ПОТОП

16. OKTOBAR 1993.

Dom omladine Beograd, 2–6. septembar 1992; Galerija savremene likovne umetnosti, Novi Sad, novembar–decembar 1992.

Nikola Džafo: Izlaganje lavirintu, samostalna izložba

Grupa Led art

Beograd, kamion hladnjača ispred Doma omladine, 15. maj 1993.

Zamrznuta umetnost

Učesnici: Nikola Džafo, Dejan Anđelković i Jelica Radovanović, Mrđan Bajić, Nenad Vitas, Suzana Jovanović i Emir Geljo, Marija Ilić, Branka Janković, Dragoslav Krnajski, Darija Kačić, Saša Marković Mikrob, Svetlana Milić, Gabriela Pajević, Mileta Prodanović, Milan Rakočević, Vera Stanišić, Vera Stevanović, Talent, Dragoljub Raša Todosijević, Milorad Cvetičanin, Jovan Čekić, Aleksandar Grujić, Gradimir Aleksić, Nenad Vitomirac, Vesna Pavlović, Slavimir Stojanović, Nikola Majdak; donatori: Želmira i Vukan Svirčević (Arbor), Ilija Surdučki

Novi Sad, 16. oktobar 1993.

Zmaj Jovina ulica/**Javni rad**; Kafe Šmaug/**Potop**; Galerija VLV/**Izložba**

Učesnici: Nikola Džafo, Dejan Anđelković, Miša Cvetičanin, Ivan Gjafo, Dragan Gucunski, Slavko Hauptman, Suzana Jovanović, Sonja Ketig, Jovan Komšić, Dragoslav Krnajski, Violeta Labat, Miško Lazović, Saša Marković Mladoženja, Vera Mihalj, Gabriela Pajević, Zoran Pantelić, Dragan Pavkov, Vesna Pavlović, Jelica Radovanović, Darko i Saša Savanović, Miodrag Smajić, Zizi Stone, Talent, Dragoljub Raša Todosijević, Slobodan Vilček Willy, Srđan Jovanović Weiss, Vladislav Šešlija, Dragan Živančević
Performans u Šmaugu: Ratko Radivojević, Lidija Stevanović, Gordana Kamenarović, Tijana Maksimović, Olivera Stamenković, Mihajlo Pleskonjić, Laslo Seleši, Milica i Dubravko Badalić, Maja Padrov
New art forum: Nineta Avramović. Višnja Kosanović, Vera Božović, Čila Eri, Slobodan Dragaš, Vladimir Nežić, Nebojša Pandurović
Podrška: Biserka Komnenić i Miroslav Simić, Marko Kljajić, Violeta Mitrašinović-Labat, Leštar Stevan, Želmira i Vukan Svirčević (Arbor), Dragan Srećkov, Nada Bogut, Nikola Hrvojević
Nezavisni, podlistak Potop: Miško Lazović, Vesna Pavlović i Miodrag Smajić, Gordana Draganić, Slobodan Vilček, Dragan Živančević

Beograd, Kafe galerija Jazzbina, 17. decembar 1993.

Art kuvar

Učesnici: Nikola Džafo, Dejan Anđelković, Mrđan Bajić, Bing i Čipola Kolt, Ljubiša Bogosavljević, Velimir Čurgus Kazimir, Vuk Ćosić, Jovan Čekić, Dušan Gojkov, Suzana Jovanović, Darija Kačić, Klipani u pudingu, Dragoslav Krnajski, Saša Marković Mladoženja, Vera Mihalj, Mirjana Ognjanović, Gabriela Pajević, Vesna Pavlović, Branko Popović, Mileta Prodanović, Željko Radić, Jelica Radovanović, Vojkan Ristić, Vera Stevanović, Lazar Stojanović, Talent, Dragoljub Raša Todosijević, Slobodan Vilček Willy, Miloš Vujanović, Zizi Bon-Bon, Dragan Živančević Organizator: Mirna Gavrilov
Podrška: Gradimir Božić Dada

Subotica, Stadion malih sportova, 19. februar 1994.

Lokalitet No 1

Učesnici: Milica Badalić, Vuk Ćosić, Nikola Džafo, Suzana Jovanović, Eva Kišferenc, Imre Kothenc, Dragoslav Krnajski, Franjo Mačković, Saša Marković Mikrob, Slavko Matković,

Vera Mihalj, Gabriela Pajević, Vesna Pavlović, Petar Popović, Edit Sabo, Laslo Salma, Miodrag Smajić, Talent, Istvan Terek, Slobodan Vilček, Miloš Vujanović, Milić Vuksanović, Dragan Živančević

Beograd, Ledena dvorana hale Pionir, 24. februar 1994.

Lokalitet No 2

Učesnici: Milica Badalić, Nikola Džafo, Suzana Jovanović, Dragoslav Krnajski, Gabriela Pajević, Vesna Pavlović, Darko i Saša Savanović, Slobodan Vilček, Talent

Priština, ? 1994.

Službeni put

Učesnici: Gabriela Pajević, Suzana Jovanović, Dragoslav Krnajski, Škeljzen Malići

Nedeljnik Vreme, Beograd, juni–juli 1994.

Šta zamrznuti/Šta odmrznuti?

Serijski napisa objavljenih pod pseudonimima

Led art u okviru Centra za kulturnu dekontaminaciju

CZKD, 1. januar 1995.

Tačno u podne (prvo dekontaminiranje)

Učesnici: Nikola Džafo, Dragoslav Krnajski, Vera Mihalj, Dragan Živančević, Borka Pavičević, Ana Miljanić, Dubravka Knežević, Dejan Radovanović, Safet Lukić, Milica i Dubravko Badalić, Maja i Aleksandar Izrailovski, Moris Vit, Gradimir Aleksić, Zoran Vemić, Saša Savanović, Zoran Jerković, Đorđe Rakić, Suzana Jovanović, Violeta Čurčić, Nova, Zemunski gudački kvartet, Marija Gajicki, Beli Zec

Zmaj Jovina ulica, Novi Sad, 2. jun 1995

STOlica, višenamensko-poligonski objekat N. Džafa izašao u javnost
Izrada: Želmira i Vukan Svirčević (Arbor), Ilija Surdučki (donator)

CZKD, 31. jun 1995.

Zli dusi

Režija: Ana Miljanić; scenografija: Nikola Džafo, Dragoslav Krnajski

CZKD, 5. septembar 1995.

Dragoslav Krnajski: Art Aid

CZKD, 7. septembar 1995.

Nikola Džafo: Ko was šiša 1 (javno šišanje)

Izvedeno na višenamensko-poligonskom objektu STOlica N. Džafa

Učesnici: Nikola Džafo, Vesna Grginčević, Nela Antonović, Tanja Petovar, Marija Gajicki, Ana Miljanić, Gabriela Pajević, Gordana Pantelić, Mirna Kosanović, Borka Pavičević, Dragoslav Krnajski, Maša Badalić, Milica Badalić, Dubravko Badalić, Slavica Vučetić, Zoran Jovanović, Danijela Petrović (frizerka). Darodavci pramena: Erland Jozefson, Andrej i Dragan Živančević, Elena Popović, Srba Gajicki, Aleksandra Kolarić, Milan Bajac

21. novembar 1995, Radnički univerzitet „Radivoj Čirpanov“ Novi Sad

Nikola Džafo: Ko was šiša 2 (javno šišanje)

Izvedeno na višenamensko-poligonskom objektu STOlica N. Džafa

Učesnici: Nikola Džafo, Vesna Grginčević, Ivana Vukelić, Sima Čekić, Petar Srbinovski, Zorka Plavšić, Staniša Ristić, Gojko Savić, Goran Šušljik, Anđelija Vučurević, Gordana Kamenarović, Srba Gajicki, Zoran Dejanović, Erdeš Janoš, Dragan Buača, Smiljka Vukelić, Milan Mirković, Uroš Vla, Mirjana Petkov, Marija Gajicki, Slobodan Vilček Willy, Aleksandar Bikicki, Vladimir Čanković i Zora Vuković, Biljana Ivkovic (frizerka)

CZKD 8. septembar 1995; Novi Sad, 22. novembar 1995.

Zastave

Učesnici: Nela Antonović – Mimart, Ljubiša Bogosavljević, Slobodan Čelebić Cober, Staniša Dautović, Nikola Džafo, Vesna Grginčević, Dragoslav Krnajski, Saša Marković-Mikrob-Mladoženja, Mihael Milunović, Dušan Otašević, Vera Stevanović, Dragoljub Raša Todosijević, Vuk Veličković, Slobodan Vilček

CZKD, 29. februar 1996.

Prestup. Bubnjarski simpozijum

Učesnici: Igor Malešević, Dragoljub Đuričić, Lav Bratuša, Dejan Nikolić, Vladimir Migrić, Aleksandar Petrović, Siniša Jović, Ilija Đukić, Gabriela Vasić

Šećerana, Magazin suvih rezanaca, 16. april 1996.

Projekt X

Učesnici: Nikola Džafo, Dragoslav Krnajski; Podrška: Republika

CZKD, 17. maj 1996.

Bekstvo iz centra – Dan leda / Opasuljivanje (1)

Učesnici: Nikola Džafo, Borka Pavićević, Nebojša Popov, Nela Antonović i Mimart, Igor Malešević Barabaršnjikov, učenici Baletske škole „Lujó Davičo“, Dragoslav Krnajski, Vesna Grginčević, Andrija Barila, Velimir Čurgus Kazimir

12. jul 1996: Kragujevac (centar grada; Stara kolonija)

Aj' sad Kragujevac (Presto traži prestonicu)

STOlica (presto) je prošetala do Kragujevca, u njenom podnožju izvedeno Opasuljivanje (2).

Učesnici: Nikola Džafo, Dragoslav Krnajski, Gabriela Pajević, Vesna Grginčević, Nela Antonović i Mimart, Nebojša Popov, Dragan Romić

Podrška: UGS Nezavisnost i Republika

Led art u studentskom protestu (1996/1997)

21. januar 1997.

Vratimo im sliku (Ogledalima na kordon)

Učesnici: Nikola Džafo, Dragoslav Krnajski, Goran Denić, Vera Stevanović, Milica Bravačić, Aleksandar Rafajlović

11. februar 1997.

Predsednikov S.O.S. pojas

Učesnici: Nikola Džafo, Dragoslav Krnajski, Suzana Jovanović, Dragan Živančević

18. februar 1997.

Incidentna kreda

Učesnici: Nikola Džafo, Goran Denić, Ratko Vučinić

Januar/februar 1997.

Nebojša Popov: **Opasuljivanje (3)** na Trgu Nikole Pašića u **podnožju STOlice**. Objekat se potom premešta u Kolarčevu ulicu (Kordonom na kordon); između 2. i 3. februara u

vreme akcije policije protiv demonstranata, demontirana je i odneta na gradsku deponiju, odakle je u aprilu vraćena ispred zgrade SO Vračar.

31. oktobar 1997.

Prva ekspedicija – Deponija „Vinča“

Učesnici: Nikola Džafo, Dragan Živančević, Dragoslav Krnajski, Goran Denić, Nebojša Milikić, Branimir Karanović, Dobrica Kamperelić, Gabriela Vasić, Svetlana Milić, Miroljub Filipović Filimir, Kristina Ristić, Vesna Grginčević, Mikloš Božić, Nadežda Skočajić, Mrđan Bajić, Petar Jončić, Nada Mijatović, Smiljana Pešić

Bioskop Rex Beograd, 30. novembar - 1. decembar 1997.

Sajam sekundarne upotrebe i neshvaćenih izuma

Učesnici: Nebojša Milikić, Nikola Džafo, Dragoslav Krnajski, Dragan Živančević, Vesna Grginčević

Beoizlog Beograd, 20. januar 1998.

Promocija proizvodnog programa sa deponije „Vinča“

Učesnici: Nikola Džafo, Dragan Živančević, Nebojša Milikić, Goran Denić, Vesna Grginčević, Srđan Veljović

Klub „Zeleno zvono“ Zrenjanin, 1. februar 1998.

Urbana provokacija: Rekonstrukcija zločina i Fotografisanje protiv uroka

(Nikola Džafo, Dragan Živančević, Vesna Grginčević, Goran Denić, Dragoslav Krnajski, Nebojša Milikić, Miroslav Perić, Aleksandar Pajtić; domaćin: Branislav Grubački Guta)

Galerija „Srbija“/Deponija „Mediana“ Niš, 18. i 19. februar 1998.

Rekonstrukcija zločina

Učesnici: Nikola Džafo, Dragoslav Krnajski, Dragan Živančević, Goran Denić, Vesna Grginčević, Srđan Veljović, Nebojša Milikić, Nataša Tomić, Marija Peternel, Marija Mitić, Mima Tomanović, Perica Donkov, Boris Kandolf

Druga ekspedicija – Deponija „Mediana“ Niš

Učesnici: Nikola Džafo, Dragoslav Krnajski, Dragan Živančević, Goran Denić, Vesna Grginčević, Srđan Veljović, Nebojša Milikić, Nataša Tomić, Marija Peternel, Marija Mitić, Mima Tomanović, Perica Donkov

Stokholm (Švedska), 13–17. maj 1998.

Konferencija „City and Culture“

Učesnik: Dragan Živančević

Priština, 21 i 22. maj 1998.

Službeni put 2 – Rekonstrukcija zločina

Učesnici: Nikola Džafo, Goran Denić, Ratko Vučinić, Ervin Catović

Festival Infant, Novi Sad, 28. jun 1998.

Rekonstrukcija zločina – Grafike na asfaltu

Učesnici: Nikola Džafo, Dragoslav Krnajski, Dragan Živančević, Goran Denić, Ljubiša Bogosavljević, Vesna Grginčević, Ljubomir Vučinić, Miroslav Perić (foto), Aleksandar Karišik (kamera)
U „Rekonstrukciji zločina“ ovekovečeni u asfaltu: Miodrag Isakov (savezni poslanik), Ratimir Svirčević (republički poslanik), Ksenija Popović (ministar za kulturu grada Novog Sada), Dragan Srećkov (direktor Kulturnog centra Novog Sada), Slavko Hauptman (šef hladnjače u Novosadskoj mlekarji), Mića Ustalac (autolimar), Cvjetko Kostić (vozač valjka u KRO „Put“.

Centar za metamedije, Plasy (Češka Republika), 14 jul – 4. avgust 1998.

Ledena svečanost

Učesnici: Nikola Džafo, Dragan Živančević, Vesna Grginčević, Miroslav Perić

Ekspedicija na deponiju Plzenj

Učesnici: Nikola Džafo, Dragan Živančević, Vesna Grginčević, Miroslav Perić, Karel Sidorjak, Jakub Patejdl, Tomaš Plaček (Češka Republika), Jeremy Schaller (Nemačka), Allison Hunter (SAD), Jo Truman (Australija)

Galerija "Nadežda Petrović", Čačak, septembar – oktobar 1998.

20. Memorijal „Nadežda Petrović“

Izložen dokumentacioni material Led arta iz projekta Grafike na asfaltu (Infant)

Selektor: Jovan Despotović

Dom kulture Niš, 19. novembar 1998

Ko was šiša 3, hepening javnog šišanja

Učesnici: Nikola Džafo, Nebojša Milikić, Vesna Grginčević

CZKD Beograd, 25. decembar 1998.

Ikonomahija

Učesnici: Nikola Džafo, Dragoslav Krnjski, Dragan Živančević, Saša Marković Mikrob, Aleksandar Rafajlović, Ratko Vučinić, Nenad Bračić, Sanvila Porej, Dušan Junačkov, Božidar Babić, Uroš Đurić, Nebojša Milikić, Fatima Dedić, Miomir Grujić Fleka, Predrag Kočović, Vera Maredo, Mihailo Petković, Goran Desančić, Gradimir Rajković, Miroslav Todosijević, Miroljub Filipović Filimir, Goran Denić, Ana Milovanović, Slađana Stojanović, Srđan Veljović, Miloš Vujanović, Dragan Matić, Željko Piškorić, Vesna Grginčević, Saša Stojanović, Ljubiša Bogosavljević, Milivoje Bogosavljević, Ivan Ilić, Vera Stevanović, Dobrica Kamperelić
Grupa Torpedo: Darijan Mihajlović, Ivan Jevtović, Miloš Samolov, Ivan Tomić

Cinema Rex, Beograd, 14. januar 1999.

Kako ubiti vreme (univerzalni kalendar)

Učesnici: Art circus (Miloš Vujanović, Željko Piškorić, Dragan Matić), Nenad Bračić, Fatima Dedić, Goran Denić, Nikola Džafo, Danko Đurić, Miroljub Filipović Filimir, Grupa FIA, Idiot, Moca Jeremić, Mila Jurić, Dobrica Kamperelić, F. Karies, Vera Maredo, Saša Marković Mikrob, Nebojša Milikić, Darijan Mihajlović, Omega (slovo), Otpor, Popov (Republika), Gradimir Rajković, Hana Rajković, Nebojša Nikola Šindik, Srđan Veljović, Ratko Vučinić

Knez Mihailova ulica Beograd, 10. april 1999.

Puj spas za sve nas

Učesnici: Ljubiša Bogosavljević, Nenad Bračić, Nikola Džafo, Miroljub Filipović, Dobrica Kamperelić, Gradimir Rajković, Saša Stojanović, Nikola Šindik, Nataša Tomić, Dragan Ursulov, Srđan Veljović, Zoran Vemić, Ratko Vučinić

Zmaj Jovina ulica Novi Sad, 16. april 1999.

Puj spas za sve nas

Učesnici: Nikola Džafo, Dragan Živančević, Slobodan Vilček, Vesna Grginčević, Ljubiša Bogosavljević, Branka Janković-Knežević, Željko Piškorić, Ratko Vučinić
Opcrtani: Ksenija Popović, Dragan Srećkov, Gordana Novaković, Miško Lazović, Saša Nešković, Sveta – Modna agencija Total, Andrea Uzelac, Sava Stepanov, Sonja Krnjski, Danijela Nešković, Nikola Petrović, Ranko Plavšić, Ana Džambarski, Miloš Dimitrijević, Radomir Ristić, Tamara Marinković, Edhem Čepalo, Dejan Vucelja, Radenko Čonkić, Biba Mijatović, Đorđe Subotić, Miroslav Čosić, Drago Divljak, Branislav Šainov, Simon Grabovac, Kristina Mićanović, Ružica Crnojački

Tašmajdanski park Beograd, 18. Septembar 1999.

Belgrade Peace Parade

Učesnici: Nikola Džafo, Nataša Tomić, Srđan Veljović, Hana Rajković, Miroljub Filipović Filimir, Ratko Vučinić, Ivan Jevtović

KUC Lampana, Labin (Hrvatska), 2–3. oktobar 1999.

Transart festival Istra – 2000

Fotografisanje protiv uroka

Učesnici: Rajko Tasić, Srđan Veljović, Nikola Džafo, Ratko Vučinić, Dragan Živančević, Nataša Tomić, Vesna Grginčević, Vlasta Tasić

Rekonstrukcija zločina

Učesnici: Nikola Džafo, Ratko Vučinić, Dragan Živančević, Srđan Veljović, Nataša Tomić, Vesna Grginčević, Dean Zahtila, Ranko Vučinić, Rajko Tasić

Ekspedicija deponija „1. maj“ Labin

Nikola Džafo, Ratko Vučinić, Dragan Živančević, Srđan Veljović, Nataša Tomić, Vesna Grginčević, Rajko Tasić

Paviljon „Cvijeta Zuzorić“ Beograd, 6–31. oktobar 1999.

Svitak – bukvar

Učesnici: Nikola Džafo, Predrag Kočović, Srđan Veljović, Fatima Dedić, Ljubiša Bogosavljević, Nenad Bračić, Gradimir Rajković, Ratko Vučinić, Miroljub Filipović Filimir, Nikola Šindik, Miroslav Nune Popović, Saša Stojanović

Kulturni centar Novog Sada, 29. februar 2000.

Kunstlager

Učesnici: Zoran Andrejin, Art cirkus (Miloš Vujanović, Željko Piškorić, Dragan Matić), Goran Augustinov, Milica Badalić, Dubravko Badalić, Ljubiša Bogosavljević, Goran Denić, Perica Donkov, Nikola Džafo, Miroljub Filipović Filimir, Marija Gajicki, Vesna Grginčević, Dobrica Kamperelić, Aleksandar Karišik, Predrag Kočović, Miško Lazović, Nikola Macura, Igor Malešević, Aleksandar Medovarski, Slobodan Milinov Toba, Igor Milošević, Bojan Novaković, Otpor, Jelena Prebiračević, Ratko Radivojević, Saša Stojković, Đorđe Subotić, Nataša Tomić-Veljović, Darko Topalović, Ivana Vasiljević, Srđan Veljović, Slobodan Vilček, Ratko Vučinić, Anđelija Vučurević, Zec Beli

Riblja pijaca, Novi Sad, 1. april 2000.

Novosadski suvenir 2000: In memoriam – Varadinski most

Učesnici: Nikola Džafo, Dragan Živančević, Vesna Grginčević, Ratko Radivojević, Srđan Veljović, Nataša Tomić-Veljović, Miloš Vujanović, Željko Piškorić, Dragan Matić

Novi Sad, Pančevo, Vršac, Zrenjanin, oktobar 2000.

Mrdni dupetom („Tur d Vojvodina“)

Učesnici: Nikola Džafo, Dragan Živančević, Vesna Grginčević

Dossier Serbia, Akademie der Kunste, Berlin, 19.

novembar–17. decembar 2000.

Dossier Serbia, Akademie der bildenden Kunste, Wien, 17.

Januar–14. februar 2001.

Dossier Serbia, Muzej „25. maj“ Beograd, 5–15 oktobar 2001.

Multimedijalni centar „Led Art“ – Art klinika

MMC „Led Art“, Grčkoškolska 5, 18–29. jun 2001. / u saradnji sa Novosadskim humanitarnim centrom

Lavrint (Ja Rom)

Multimedijalna prezentacija programa za Rome
Učesnici: Nikola Džafo, Snežana Vujanović

Pozorište mladih, 21. mart 2002. [Dan proleća]
Prvi javni čas crtanja
Mentori: Olivera Marić Nedić, Zdravko Joksimović

Pozorište mladih, 23. april 2002.
Drugi javni čas crtanja
Mentori: Nikola Džafo, Miloš Vujanović

Pozorište mladih, 28. maj 2002.
Treći javni čas crtanja
Mentor: Nikola Džafo

Oktoibar–novembar 2002. (organizatori: mmc Led art /
Galerija Perspektiva / Izba)
Perspektive I
Organizatori: Nikola Džafo, Vesna Grginčević, Svetozar i
Mileta Poštić
Učesnici: Jasmina Bošnjak, Jelena Mirković, Dunja
Nedeljković, Viktorija Čikoš, Ivana Vukanović

Grčkoškolska 5, Novi Sad, 16. novembar 2002.
Otvoranje Art klinike
Učesnici: Nikola Džafo, Lidija Stevanović, Gordana
Kamenarović, Draganja Voganjac, Ratko Radivojević, Vesna
Grginčević

Art klinika, 23. decembar 2002.
Javno čitanje „Korografije“ Gorana Mimice
Učesnici: Goran Mimica, Mladen Mimica, Neda Mimica, Therese
Davies, Nikola Džafo, Radivoj Doderović, Vesna Grginčević, Ratko
i Duška Radivojević, Relja i Silvia Dražić, Draganja Voganjac,
Lidija Stevanović, Svetozar Poštić, Milica Jovanović, Ana
Dević, Vojin Ivkov
Izložba ogledala (neka se i drugi ogledaju u vašem ogledalu)
Izlagači: Duška Radivojević, Svetozar Poštić, Franja i
Tatjana Tot, Marina Jablanov Stojanović, Radivoj Doderović,
Gordana Kamenarović, Silvia Dražić, Lidija Stevanović

2003.

CZKD Beograd, 1. januar 2003. (proslava 8. rođendana
CZKD)
Nikola Džafo: Pazi, umetnost ne ujeda! (izložba i
performans)
Učesnici: Nikola Džafo, Velibor Pilić, Lidija Stevanović,
Gordana Kamenarović, Draganja Voganjac

Šok galerija, mart–april 2003.
Galerija Meandar Apatin, april–maj 2003.
Granična područja erotike
Učesnici: Marijan Boroš, Miroslav Bata Blagojević Cincaro,
Dušanka Bodulić, Slobodan Bodulić, Ljubiša Bogosavljević,
Duško Bojinović, Pavel Čanji, Tamara Čeman, Dragan Čulo,
Ljubica Čvorić, Velimir Kazimir Đurgus, Goran Denić, Nada
Denić, Bojan Dojkić, Ljiljana Dragović, Darko Đorđević, Sima
Gucunski, Milan Jakšić, Đorđe Jovanović, Maja Jovanović,
Vladimir Klisić, Slobodan Abi Knežević, Tijana Krstić, Kolektiv
Smosta, Ivan Lokin, Nikola Macura, Ana Mikić, Dragoslav
Dragan Momčilović, Dragan Nastasić, Dragana Nikolić,
Emilija Nikolić, Vlado Njaradi, Miroslav Ogorelica, Vesna
Olujčić Božić, Vesna Pantelić, Zorica Pavković Bižić, Slobodan
Pešić, Aleksandar Pribičević, Zoran Purić, Ana Maria de
Silva Quitero, Aleksandar Rafajlović, Nikica Raičević, Hana
Rajković, Georg Redžek, Svetlana Ribica, Tatjana Savić,
Robert Semnic, Nina Stanković, Marko Stojanović, Gordana
Šijački, Jelena Šimić, Tijana Titin, Trio Anonymus, Dragan

Vojvodić, Anica Vučetić, Ljubomir Ljube Vučinić, Ratko
Vučinić, Mila Vukobratović Morača, Drago Vuković, Milan
Zulić, Dragan Živanović, Stevan Knežević, počasni izlagač

Zmaj Jovina ulica Novi Sad, 1. april 2003.
Stub srama
Godišnjica rušenja varadinskog mosta, performans

Galerija A+A, Venecija, 28. april – 31. maj 2003.
Led art ili Deset godina rekonstrukcije zločina na Balkanu
(video radovi Led arta: Zamrznuta umetnost; Potop;
Kunstlager)

Šok galerija, 16–28. maj 2003.
Milan Zulić: Erotmika, samostalna izložba

17. maj 2003.
**Od hladnjače do hladnjače: Led art ili Deset godina
rekonstrukcije zločina na Balkanu** medijska akcija
(razglednica + website)

Šok galerija, 6–20. jun 2003.
Ljubica Čvorić: Moje..., samostalna izložba

Šok galerija, 4. jul–4. avgust 2003.
Đula Šanta: In-Out-In-Out-In, samostalna izložba

Art klinika, 4. jul – 4. avgust 2003. / u organizaciji MSLUNs
Đula Šanta: Hot Corn, instalacija

Šok galerija, 15–29. avgust 2003.
Nikola Macura: Z(a)gaziti, samostalna izložba

Šok galerija, 29. avgust–12. septembar 2003.
Bora Vitorac: Akrobacije muzikalnog mačka, samostalna
izložba

Art klinika, 29. avgust 2003.
Modna revija, performans
Human teatar i Gordana Kamenarović

Art klinika, 29. avgust–9. septembar 2003.
Naslikaj majicu obuci galeriju, izložba
Učesnici: Bora Vitorac, Danijel Babić, Goran Denić,
Aleksandar Bunčić, Duška Radivojević, Ljiljana Milivojević,

Art klinika, 10–24. septembar 2003. / u organizaciji MSLUNs
Svetlana Jović: Planovi, instalacija

Šok galerija, 12–26. septembar 2003.
Paula Miklošević: Otkrivanje samoće, samostalna izložba

Šok galerija, 3–17. oktobar 2003.
Goran Denić: Fotografije, samostalna izložba

12. oktobar 2003. (Art klinika)
Gigant + Šok galerija = Pičvajz, performans i koncert
Učesnici: Ivan Stojković Gigant i bend Mila Čopezo

Šok galerija/Art klinika, 21–30. oktobar 2003.
**Nineta Avramović-Lončar: Umetnost muzičke žrtve/Kunst
der Musikalischen Opfer**, koncert i izložba
Učesnici: Nineta Avramović Lončar, Jelena Glušica, Goran
Erić, Vladimir Šatrić, Nemanja Radivojević, Maja Stojiljković

Art klinika, 4. novembar–8. decembar 2003.
Perspektive 2, izložba
Organizacija: Nikola Džafo, Vesna Grginčević, Radivoj

Doderović

Učesnici: Vladimir Svorcan, Merima Fetahović, Milan Nešić, Tadija Janičić, Igor Stanisavljević

Šok galerija, 4–10. novembar 2003.

Milan Nešić: Crteži [Perspektive 2], samostalna izložba

Šok galerija, 11–17. novembar 2003.

Igor Stanisavljević: Crteži [Perspektive 2], samostalna izložba

Šok galerija, 18–24. novembar 2003.

Vladimir Svorcan: Crteži [Perspektive 2], samostalna izložba

Šok galerija, 25. novembar–1. decembar 2003.

Merima Fetahović: Crteži [Perspektive 2], samostalna izložba

Šok galerija, 2–8. decembar 2003.

Tadija Janičić: Crteži [Perspektive 2], samostalna izložba

Art klinika, 15–31. decembar 2003.

Treš-art izložba i buvljak, prodajna izložba

Šok galerija, 17–31. decembar 2003.

Dušan Stošić: Crteži, samostal na izložba

Art klinika, 26–29. decembar 2003.

Hugo Nemet: Predizborna tišina, samostalna izložba

2004.

Zmaj Jovina ulica, 29. februar 2004.

Deset (i više) godina Led arta, dokumentarna izložba u šatoru;

Prestup 2004, performans

Šok galerija/Art klinika, 30. mart –14. april 2004.

Jan Triaška: Dribling, samostalna izložba i performans

Riblja pijaca, 1. april 2004. / u saradnji sa Akademijom umetnosti Novi Sad

Prvi april ponovo međ' narodom (In memoriam Varadinski most)

Performans: Ratko Radivojević, Nikola Džafo
Verujem / ne verujem – prva pučka predstava, performans studenata prve godine glume Akademije umetnosti u Novom Sadu u klasi prof. Borisa Isakovića (Marko Janketić, Tijana Karančić, Marija Medenica, Marija Mitrović, Minja Peković, Zlatko Rakonjac, Marko Savić, Anđelka Stević, Stefan Trifunović, Milica Živanović)

Šok galerija/Art klinika, 4–18. maj 2004.

Srđan Veljović: Gordana Šuković: Arhitektura i fašizam, samostalne izložbe

Šok galerija, 21. maj – 4. jun 2004.

Bajubadum – saga o Venerinim gresima, izložba (Filip Nemet, Nikola Berbakov, Boris Lukić)

Art klinika, 3–11. jun 2004.

2. godina Likovnog odseka Akademije umetnosti u Novom Sadu, godišnja izložba (Klasa prof. Vlade Rancića i asistentkinje Lidije Marinkov)

Šok galerija, 10–14. jun 2004. / u saradnji sa Radiom 021

Jovankina kuvarica
Radijski tokšou Jovanke Zlatković i izložba

Art klinika, 12–26. jun 2004.

Težak umetnost (TY): Trotoarska grafika, izložba i prezentacija (Mateja Berbakov, Luka Tadić, Ivana Andrejević, Bojan Krstić)

Šok galerija, 15–29. jun 2004.

Vesna Miličević: Pattern / Obrazac, samostalna izložba

Zmaj Jovina ulica i pešačka zona u centru Novog Sada, 18. jun 2004.

Novi Sad – Venecija grad, performans
Autori: Nikola Džafo, Ratko Radivojević; Učesnici: Vesna Grginčević, Marija Mihajlov, Lidija Stevanović

Šok galerija, 25. jun – 5. jul 2004.

Hana Rajković: Puzzle, samostalna izložba

Art klinika, 2. jul 2004.

Wait a Minute (režija Michal Kosakowski, scenario Goran Mimica), jugoslovenska premijera filma

Šok galerija/Art klinika, 6–20. jul 2004.

Marko Stojanović: Kolekcija H&H, samostalna izložba

Zmaj Jovina ulica/Art klinika avgust – septembar 2004.

Belog Zeca za gradonačelnika Novog Sada!
Performans u Zmaj Jovinoj ulici (30. avgust): Nikola Džafo, Jovanka Zlatković, Nikola Macura, Aleksandar Dimitrijević, Boris Lukić, Vesna Grginčević, Đula Šanta [dizajn], Filip Markovinović [dokumentarni film]

Predizborna tribina o stanju u kulturi (30. avgust): Milan Matavulj, Lazar Marković, Zoran Pantelić, Dragoslav Krnajska
Izložba Zec koji je pojeo muzej (30. avgust): Ratko Radivojević [otvorio izložbu]

Predaja kandidature Belog Zeca u Skupštinu grada (3. septembar): Nikola Džafo, Jovanka Zlatković, Nikola Macura, Aleksandar Dimitrijević, Boris Lukić

Art klinika, 31. avgust 2004. / u saradnji sa Radiom 021
O stanju i perspektivama gradske kulture, tribina

Art klinika, 7. septembar 2004. / u saradnji sa Radiom 021
Status i funkcionisanje mesnih zajednica i gradskih opština u Novom Sadu, tribina

Art klinika, 14–18. septembar 2004.

Filmske večeri evropske kinematografije

Art klinika, 29. septembar – 12. oktobar 2004.

Mikrob & Mixup: Never Ending Story, izložba i performans

Art klinika oktobar – novembar 2004.

Led art: Dokumenti vremena: 1993–2003, izložba

Medija centar Beograd, 10. novembar 2004.

Led art: dokumenti vremena: 1993–2003, promocija knjige

Galerija Remont Beograd, 10–17. novembar 2004.

72 unikatna primerka knjige Led art – Dokumenti vremena, izložba

Art klinika, novembar 2004. – januar 2005.

Perspektive 3, grupna izložba (Aleksandar Dimitrijević, Tibor Lazar, Vladimir Ilić, Gabriela Hajzler)

- Šok galerija, 5–12. novembar 2004.
Aleksandar Dimitrijević, samostalna izložba [Perspektive 3]
- Šok galerija, 12–19. novembar 2004.
Tibor Lazar, samostalna izložba [Perspektive 3]
- Šok galerija, 19–26. novembar 2004.
Vladimir Ilić, samostal na izložba [Perspektive 3]
- Šok galerija, 30. decembar 2004. – 15. januar 2005.
Gabriela Hajzler, samostal na izložba [Perspektive 3]
- Marronnier Art Centre / Insa Art Space, Seul, decembar 2004 – februar 2005.
A New Past, grupna izložba
Who Cares Local Realities, simpozijum
(Nikola Džafo, Radivoj Doderović, Vesna Grginčević)
- 2005.**
- Kulturni centar Inđija, januar–februar 2005.
Led art: Dokumenti vremena: 1993–2003, prezentacija
- Šok galerija, 1–14. februar 2005.
Aleksandar Rafajlović: Pošta, samostalna izložba
- Šok galerija/Art klinika, 15–27. februar 2005.
Šumska patrola predstavlja: Veće Fantomovih prijatelja, izložba i performans
(Ivan Đurić, Gordan Jarić, Filip Markovinović, Dušan Tomić, Marko Tasić, Đorđe Šipoš)
- Šok galerija, 23–28. februar 2005.
Anica Vučetić: Centriranje, instalacija i prezentacija rada
- Šok galerija/Art klinika, 1–7. mart 2005.
Ljubica Čvorić: Zapis iz davljine, samostalna izložba i instalacija
- Art klinika, 5, 12, 19, 26. mart; 2, 9, 16, 23, 30. april 2005.
Art–buvljak u Art klinici, javna berza
- Šok galerija/Art klinika, 8–11. mart 2005.
Goran Bertok: Stigmata III, samostalna izložba i instalacija
- Art klinika 15. mart – 5. april 2005.
Art Femina, grupna izložba
(Milena Stojanović, Jelena Stojković, Svjetlana Došen)
- Šok galerija, 15–21. mart 2005.
Art Femina: Milena Stojanović, samostalna izložba
17. mart 2005. (Art klinika) / u saradnji sa Kino klubom Novi Sad
Filmski program – **Projekcija filmova Boba Miloshevica**
- Šok galerija, 22–28. mart 2005.
Art Femina: Jelena Stojković, samostalna izložba
- Šok galerija 29. mart – 4. april 2005.
Art Femina: Svjetlana Došen, samostalna izložba
- Art klinika, 1. april 2005.
In memoriam Varadinski most (1999–2005) – Otvoreno prvenstvo Novog Sada u gađanju mostova sportskom disciplinom pikado, performans
- Šok galerija, 5–11. april 2005.
Milica Rakić: Ljubav ljubavi, samostalna izložba
- Art klinika, 12–19. april 2005.
Nikola Macura: ZaGaziti, instalacija
- Art klinika, 19–25. april 2005.
Tadija Janičić: Crteži, samostalna izložba
- Narodni muzej, Kragujevac, 22. april 2005.
Led art: dokumenti vremena: 1993–2003, promocija knjige
- Kragujevac, deponija „Jovanovac“, 23. april 2005.
Ekspedicija deponija „Jovanovac“ / Led art v.s. Težak Umetnost (Ty)
(Učesnici: Nikola Džafo, Predrag Kočović, Nikola Macura, Tadija Janičić, Boris Lukić, Jovana Budošan, Mateja Berbakov, Bojan Krstić, Luka Tadić, Ivana Andrejević)
- Šok galerija, 26. april – 3. maj 2005.
Zdravko Joksimović: Kuća, instalacija i prezentacija rada
30. april 2005. (Art klinika) / u saradnji sa Kuda.org
John Zerzan (USA) – Kriza moderniteta, kritika tehnologije i civilizacije, predavanje
- Art klinika, 9. maj 2005. / u saradnji sa: Evropski pokret, Kuda.org, SKCNS, Dizalica i SUNS
Mapiranje desnog ekstremiteta, prezentacija video radova
- Šok galerija, 9–16. maj 2005.
Srdan Veljović: Nebo nad Dahauom, samostalna izložba
- Art klinika, 11–17. maj 2005.
Dušan Stošić: Skulpture, objekti, instalacije, samostalna izložba
- Šok galerija, 17–23. maj 2005. / Led art v.s. Težak Umetnost (Ty)
Rođendan Led arta
Nikola & Nikola: Ekspedicija deponija Kragujevac, izložba fotografija
(Nikola Džafo, Nikola Macura)
- Art klinika, 18–23. maj 2005.
Izložba studenata IV godine Likovnog odseka Akademije umetnosti u Novom Sadu
Izbor prof. Olivera Marić Nedić, asis. Miloš Vujanović
(Kristina Pantelić, Vanja Krstić, Jasmina Milenković, Luka Kulić, Ivan Sabo, Aleksandra Erdeljan, Dragana Stojčić, Višnja Nikolić, Marko Stojanović, Ivana Rajačić, Martina Karavla, Milica Gamber, Nikola Stepanović, Renata Koler)
- Šok galerija/Art klinika, 24–31. maj 2005.
Dragana B. Stevanović: Crteži–slike–fotografije, samostalna izložba
- Šok galerija/Art klinika, 31. maj – 7. jun 2005.
Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu
Izbor prof. Branka Janković-Knežević
(Selena Avramov, Irena Bosiljko, Ljubica Denković, Biljana Jankoski, Pavle Maksimović, Vesna Pantović, Bojan Stankov, Tijana Titin, Miroslav Tucakov, Sanja Vavrin, Igor Veljković, Latinka Krek, Dušan Basara, Vladimir Čkonjović, Ivan Mali, Nikola Pršendić, Ivan Radojević, Jelena Sredanović, Marina Tomić, Jovana Ćirić, Ljubica Čvorić, Zoran Krička, Milena Veljković, Miloš Vujaklija, Ana Rodić, Igor Bajin, Maja

Jovanović, Anita Knezi, Dragana Nikolić, Gabrijela Sigeti, Aleksandar Stojić, Sunčica Marković, Natalija Jokić, Jovan Tilić)

Šok galerija, 31. maj 2005.

Crteži studenata završne godine akademije umetnosti u Novom Sadu

Izbor prof. Branka Janković-Knežević: **Jelena Vuković**

Šok galerija, 2. jun 2005.

Crteži studenata završne godine akademije umetnosti u Novom Sadu

Izbor prof. Branka Janković-Knežević: **Ivana Andrić**

Šok galerija, 4. jun 2005.

Crteži studenata završne godine akademije umetnosti u Novom Sadu

Izbor prof. Branka Janković-Knežević: **Emilija Boroja**

Art klinika, 8. jun 2005.

Lazar Marković: Visoki multipli, performans – Javni čas

Art klinika, 10. jun 2005.

Vladimir Kojić: Primus, projekcija kratkog animiranog filma

Galerija Remont, Beograd, 13. jun – 1. jul 2005.

Novosadska scena

(Nikola Džafo, Dušan Stošić, Aleksandar Dimitrijević, Vladimir Ilić)

Kustos izložbe: Darka Radosavljević

Art klinika, 14–21. jun 2005.

Tatjana Vasović: Slike, samostalna izložba

Šok galerija, 14–21. jun 2005.

Tamara Popović: 2 srećna monstruma, samostalna izložba

Art klinika, 21–28. jun 2005.

Remont galerija u Art klinici, prezentacija rada (Darka Radosavljević, Saša Janjić, Miroslav Mića Karić)

Šok galerija, 21–28. jun 2005.

Ivan Zupanc: Foto dnevnik, samostalna izložba [Remont galerija u Art klinici]

Šok galerija, 28. jun – 4. jul 2005.

Šejma Prodanović: Tapete, instalacija

Art klinika, 30. jun – 7. jul 2005.

Arh. Aleksandar Stanojlović: Četiri podunavska grada, izložba mapa

Muzej savremene likovne umetnosti Novi Sad, 5–19. jul 2005.

Kao skulptura_kako skulptura

(Nikola Macura, Ljubica Čvorić, Vladimir Ilić, Dušan Stošić)

Kustos izložbe: Suzana Vuksanović-Soleša

Art klinika, 9. jul 2005. / u saradnji sa: EXIT Festival
Dokumentarni film o festivalu Exit – Petrovaradin Tribe

Art klinika, 10. jul – 23. oktobar 2005.

Umetnici/beskućnici u Art klinici, letnja radionica crtanja
Mentor: Nikola Džafo. Učesnici: Duško Bjeljac, Jovana Budošan, Ljubica Čvorić, Aleksandar Dimitrijević, Vladimir Ilić, Tadija Janjić, Vladimir Kojić, Boris Lukić, Nikola Macura, Milan Nešić, Branka Savanović, Dušan Stošić

12. avgust 2005. (Art klinika)

Dr Nenad Muškinja: Kako sprečiti besnilo (u Novom Sadu)?, predavanje

Art klinika, 13. avgust 2005.

Happy Trash, Vol. 4 – DJ Čkalja, DJ Mija, DJ Taško, DJ Burduš, performans

(Branislav Petrić, Staniša Dautović, Dragan Matić, Željko Piškorić)

Art klinika, 19. avgust 2005.

O problemima i statusu slobodnih umetnika, tribina

Šok galerija, 22–29. avgust 2005. / u saradnji sa: F.A.C.E. Festival

Jean Christophe Cros (FR), instalacija

Art klinika, 24–27. oktobar 2005.

Živko Grozdanić Gera: Meteorska kiša, instalacija

Art klinika, 26. oktobar 2005.

Zid ćutanja, rasprava povodom izložbe Ž. Grozdanića

Šok galerija, 25–31. oktobar 2005.

Branka Savanović: Samostalna izložba

Salon Muzeja savremene likovne umetnosti Novi Sad, 3. novembar 2005.

Skica za buduću izložbu u budućem muzeju

(Nikola Džafo, obraćanje putem video snimka; Duško Bjeljac, Jovana Budošan, Ljubica Čvorić, Aleksandar Dimitrijević, Vladimir Ilić, Tadija Janjić, Vladimir Kojić, Boris Lukić, Nikola Macura, Milan Nešić, Branka Savanović, Dušan Stošić)

Art klinika, 4. novembar/2. decembar 2005.

Ljubomir Gligorijević: Svetlost u slikarstvu/Prostor u slikarstvu, predavanja

Šok galerija / Art klinika, 16. novembar 2005.

Proslava trećeg rođendana art klinike

Izložba i projekcija dokumentarnih filmova

Šok galerija, 29. novembar – 3. decembar 2005.

Art Circus: Параспихолошко решение за проблемот Вранишковски

(Miloš Vujanović, Dragan Matić, Željko Piškorić)

Art klinika, 30. novembar 2005.

Branislav Dimitrijević: Istraživanje umetnosti na primeru Bijenala u Istanbulu, predavanje

Šok galerija/Art klinika, 6. decembar 2005.

Zoran Pantelić, samostalna izložba i prezentacija rada

Šok galerija/Art klinika, 13. decembar 2005.

Slavoljub Čaja Radojčić, samostalna izložba i prezentacija rada

Šok galerija/Art klinika, 17. decembar 2005. / u saradnji sa Kino klubom Novi Sad

Obeležavanje 100-godišnjice od rođenja D. I. Harmsa, izložba i filmovi

Art klinika, 20. decembar 2005.

Ptičica, izložba majica

Bunker/Art klinika, 23. decembar 2005. / u saradnji sa:
SKCNS

Predrag Kočović: Žmurke (Novi Sad : SKCNS ; Led art, 2005), promocija knjige

Šok galerija/Art klinika, 24. decembar 2005.

Mp_Art: Big Brother (Reality Show)
(Predrag Šiđanin, Maja Budžarov)

Art klinika, 27. decembar 2005.

Perspektive 4

(Igor Velj ković, Nikola Stepanović, Marko Stojanović, Ljubica Cvorić)

Plato ispred Muzeja revolucije, 31. decembar 2005.

Nikola Macura: Isceljivanje

Art klinika, 18. mart – 25. novembar 2005.

Peđina filmska škola

Urednik programa: Predrag Peđa Protić
(Ciklus: Georges Melies; Vajmarski ekspresionizam; Uticaj nemačke kinematografije na Hitchcocka; Nemački autori u SAD; Rani filmovi Yasujira Ozua; Eurosin: Rainer Werner Fassbinder, Kosta Gavras, Marco Ferreri, Federico Fellini, Pier Paolo Pasolini; Savremeni azijski film; Zbirka zadatka iz veronauke; Komedije sedamdestih; Vreme je stalo)

Art klinika, 5. avgust – 29. decembar 2005.

Večernji akt u art klinici, javni časovi crtanja
Mentor: Nikola Macura

2006.

Muzej Srema, Sremska Mitrovica, 24. januar –18. februar 2006.

Art klinika u Muzeju Srema

Organizatori: Nikola Džafo, Svetlana Subašić
(Perspektive 4: Igor Veljković, Nikola Stepanović, Marko Stojanović, Ljubica Čvorić)

Art klinika, 4. mart 2006 / u saradnji sa Kulturanova
Fotovremeplov

Galerija ULUV-a, 6–18. februar 2006.

Nikola Džafo: AutoPortreti [izložba fotografija]; **Pereca za umetnika** [humanitarna akcija i performans]
(Foto-sešn: Srećko Katić, Dragiša Stanković, Ratko Radivojević, Toomislav Miljašević, Aleksandar Gusman, Fuada Stanković, Jovanka Zlatković, Slavko Bogdanović, Ana Lagator, Aleksandar Čer, Milan Vračar, Radivoj Doderović, Zoran Štasni, Duška Radivojević, Slobodan Knežević, Abi, Jovan Gvero, Đula Šanta, Miroslav Šilić, Zoran Pantelić, Gordana Štasni, Željko Piškorić, Bojana Vlahović, Dragica Mitrović, Nenad Muškinja, Radovan Jokić, Branislava Opranović, Dušica Mihajlov, Vesna Grginčević)

Art klinika, 21. februar – 6. mart 2006.

MP_pre_02 [art] Presentacija/Izložba/Koncert
(Predrag Šiđanin, Maja Budžarov)

Šok galerija, 7–20. mart 2006.

Milena Maksimović: One-Way Ticket, samostalna izložba

Šok galerija, 21. mart – 3. april 2006.

Bojan Dojkić: Pupiljci, samostalna izložba crteža

Art klinika, 22. mart 2006.

Branislav Dimitrijević: Backyard teme, predavanja iz savremene umetnosti

Art klinika, 28. mart 2006.

Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešn]

1.april 2006.

Da vas podsetimo: Varadinski most 1999–2006.

Dnevna akcija – iznošenje „Stuba srama“ na ulice Novog Sada

Art klinika/Šok galerija, 1. april 2006.

Živko Grozdanić Gera: Performans "Was ist kunst";
Projekcija video rada „Šta je hteo Joseph Beuys“; Vladika
Pahomije na bulevaru Sumraka

5. april 2006.

Pećinko i Radule u Art klinici

Vladimir Kozbašić Pećinko i Vladimir Radusinović Radule o grupi ATHEIST RAP, kulturi, fudbalu...

Art klinika: 8. april 2006.

Vlasta Delimar (Hrvatska): **Performans**

Šok galerija, 11. april 2006.

Mladen Marinkov: Skulpture, samostalna izložba

Art klinika, 17. april 2006.

Zorica Jevremović: Antiratni video zapisi i art produkcija 1992–1999. jedne građanke Beograda

Šok galerija, 18. april 2006.

Gordana Zlatanović: Portreti, samostalna izložba

Art klinika, 25. april 2006.

Škart (Beograd) – izložba i prezentacija rada

Art klinika, 3. maj/7. jun 2006.

Prof. dr Ljubomir Gligorijević: Uvod u umetnost XX veka, ciklus predavanja
(Upotrebn predmeti u modernoj umetnosti; Marcel Duchamp)

Art klinika, 6. maj 2006.

Horkeškart otvara Interzone festival

Šok galerija, 9. maj 2006.

Ivan Pravdić: Non-stop, izložba na Dan pobjede

Šok galerija, 16. maj 2006.

Olga Glišin: Alef – objekti beskonačnog, samostalna izložba

Art klinika, 17. maj 2006.

Rođendan Led arta: torta + video

Šok galerija, 20. maj 2006.

Staniša Dautović: Tuđa snaga, samostalna izložba
Zajednički radovi Staniša Dautović–Branislav Petrić

Art klinika/Šok galerija, 23. maj 2006.

Igor Čorić: Flash animacija + izložba

Šok galerija, 31. maj 2006.

Uroš Đurić: 3:1, samostalna izložba

Art klinika/Šok galerija, 6. jun 2006.

Perica Donkov: Freske destrukcije, samostalna izložba i prezentacija rada

Art klinika, 10. jun 2006.

Danilo Prnjat: Performances

Art klinika/Šok galerija, 13. jun 2006.

Ljubiša i Tatjana Dimitrijević: Trajno deponovanje crteža, izložba
(Gost Aleksandar Dimitrijević)

Art klinika, 14/21. jun 2006.

Dr Ljiljana Pešikan Ljuštanović: Drevna obrednost i elementi likovnosti, I, II, predavanja

Šok galerija, 20. jun 2006.

Dimitrije Tadić i Maja Josifović: Istorijska čitanka, izložba

Art klinika, 22. jun 2006.

Jovana Stokić: Proširenja područja borbe: Njujorška likovna scena 2005/2006 (Making Art/Making It), predavanje

Šok galerija, 27. jun 2006.

Uroš Pajić: Beleške, samostalna izložba

Art klinika, 6. jul 2006.

Radovi polaznika Večernjeg akta 2005/2006.
(Anamarija Pap, Aleksandar Ilić, Jovan Jakšić, Stojan Simić, Mara Momić, Marina Lauš, Nenad radovanović, Dragana Anđelković, ? Bereš, Sonja Trpovski, Neva Đuranović Sabo, Grozdana Milenković, Željana Jurković, Dušan Petrić, Miroslav Petrik, Uroš Pavlović)

Šok galerija, 26. jul 2006.

Siniša Savić: Kad bi ljudi mogli da vide..., samostalna izložba

Art klinika, 2/9. avgust/28. oktobar 2006.

Marija Mihajlov: Predavanje o homeopatiji, I, II, III

Art klinika, 4. avgust 2006.

Goran Bertok: Posetioci, samostalna izložba

Centar za kulturu Pančeva, 2–30. septembar 2006.

12. bijenale umetnosti

Nikola Džafo: Zec koji je pojeo muzej/ Muzej u muzeju
(Saradnici: Jovana Budošan, Igor Čorić, Filip Dolinaj, Tanja Dukić, Biljana Đurđević, Vesna Grginčević, Vladimir Ilić, Tadija Janičić, Predrag Kočović, Boris Lukić, Nikola Macura, Nebojša Milikić, Hana Rajković, Tanja Stajšić, Dimitrije Tadić, Miloš Vujanović, mađioničar Rossy, Tima)

Šok galerija, 12. septembar 2006.

Mihailo Beli Karanović: Gradovi, samostalna izložba

Šok galerija, 17. oktobar 2006.

Konj-sky trans (port), multimedijalna predstava i izložba
Učestvuju: Snežana Živković (recital) – Apsolutno romantično, Ištvan Čik, Pavel Gatajancu, Doktor Filgud i konj Žika

Šok galerija, 24. oktobar 2006.

Beogradska umetnička radionica (BURA): Erotska fantazija, izložba za pipanje
(Dragana Nikoletić, Marija Kaulzarić, Goran Kaulzarić, Vera Bošković, Dušica Vesić, Tatjana Andrijašević, Jadranka Maca Koceić, Aleksandra Rajković)

Art klinika, 28. oktobar 2006.

Miro Stefanović: Le liberta di Miro Stefanović
(povodom obeležavanja 120 godina od postavljanja Kipa slobode)

Art klinika, 31. oktobar 2006.

Danilo Prnjat: Beautiful Death

Prezentacija projekta letnje radionice Street Art

Art klinika, 14. novembar 2006.

Dr Protić: Was ist Kunst?, video zapisi

Art klinika, 20. novembar 2006.

Satan Vermacht: Bob Miloshevic + Johnny Rackovitzcsh

Muzej savremene likovne umetnosti Novi Sad, 21. novembar–2. decembar 2006.

U slavu ošišanih. Hibridno/imaginarno. Slikarstvo i/ili ekran. O slici i slikarstvu u epohi medija, grupna izložba
Kustosi: Dragomir Ugren, Miško Šuvaković
Učesnici: Nikola Džafo, Boris Lukić, Vladimir Ilić, Nikola Macura, Filip Dolinaj, Uroš Pajić, Jovana Budošan, Vesna Grginčević, mačak Žukov

Šok galerija, 28. novembar 2006.

Srdan Veljović: Ekonomija moći heteroseksualne veze, samostalna izložba

Šok galerija 5. decembar 2006.

Marija Kaulzarić: Caffeine Overdose, samostalna izložba

Art klinika, 6. decembar 2006.

Jelena Đokić: Smešci; Vladimir Ilić–Uroš Pajić: Hitno interventna služba Art klinike
Prezentacija projekata letnje radionice Street Art

Art klinika, 12. decembar 2006.

Perspektive 5

(Duško Bjeljac, Zoran Bulatović, Jakša Čalasan, Nemanja Delja, Vladimir Ivaz, Željko Katanić, Danilo Prnjat)

Šok galerija, 19. decembar 2006.

Podvodna umetnost

(Srđan Milodanović, Ivan Marinkov, Janez Kranjc, Ivana Orlović-Kranjc)

Art klinika. 26. decembar 2006.

Duško Bjeljac, Nikola Macura: U najavi

Prezentacija projekata letnje radionice Street Art

Art klinika, 30. decembar 2006.

Kravarić Marko, premijera animiranog filma
Autor: Aleksandar Ilić; izvršni producunt: Žanja Ilić;
Autor špice i vizuelnih efekata: Endre Ajandi;
Autor glinenih reljefa: Vladimir Ilić
Autor muzičke i zvučne slike: Milan Jančurić

Kino klinika (ponedeljkom)

Urednik: Filip Markovinović
(Eksperimentalni i animirani film i video; Zorica Jevremović: Antiratni video zapisi i art produkcija 1992–1999 jedne građanke Beograda; Filmska produkcija Lazara Stojanovića; Luksuz produkcija predstavlja – filmovi DZMP Krško, Slovenija; Kratki filmovi autora iz Španije; Permanentni festival filmova Peti ponedeljak; Mladi novosadski autori vol. 2: Marko Kačanski; Filmski klasici – eksperimentalni i kratki filmovi Maje Deren; Milarepa Verzio (Budimpešta, Mađarska); Kratki filmovi poznatih autora – Roman Polanski; Dejvid Linč;

Džim Džarmuš, Skorseze, Vorhol, Luis Bunjuel; Kratki filmovi starih majstora; Jim Jarmush – Coffe & Cigarettes; Ciklus filmova „Obećali smo a nismo pustili“; Ciklus filmova Tačka razno (Godar, Cronenberg, Malešević...); Najveći uspesi NFC Kino klub NS – filmovi filmskih radionica; Ciklus filmova Svetske premijere – kratki filmovi poznatih autora; Kratki filmovi Martina Scorsezea; Rani radovi Petera Grinaveja; Ciklus filmova Tačka razno; Italijanski film; Peti ponedeljak, permanentni filmski festival; Studentski Kulturni Centar Kragujevac / Težak umetnost; Johnny Rackowitch & Bob Milošević: video/audio/performans; Predstavljanje video produkcije Nezavisne produkcije Undergrad iz Užica; Izbor najznačajnijih ostvarenja Filmskog Fronta 2005; Izbor filmova studenata Akademije umetnosti u Novom Sadu; Izbor filmova studenata Fakulteta dramskih umetnosti u Beogradu)

Govorni programi / u saranji sa SKC Novi Sad (sredom)
Urednik i voditelj: Jovan Gvero
(Promocija knjiga: Zoran Mirković i Relja Dražić, *Kraljevi zlata*; Dejana Nenadov, *Elazar*. Gost: Vuk Marković, izdavač; *Role model*, tribute to Ljubiša Georgijević; Igor Marojević, *Mediterani*, Zvonko Karanović, *Četiri zida grada*, Miomir Petrović, *Staklena prašina*; Teofil Pančić, *Na hartijskom zadatku* i *Osobeni znaci*. Gosti: Teofil Pančić i Zoran Paunović; Srđan Tešin, *Kuvarove kletve i druge gadosti*. Gosti: Gojko Božović i Srđan Tešin)

Večernji akt, javni časovi crtanja i vavanja (četvrtkom)
Mentor: Nikola Maura
(6. jul 2006: Izložba radova polaznika Večernjeg akta 2005/2006)

Peđina filmska škola (petkom)
Urenik: Petar Protić Peđa
(Ciklusi filmova: Tarkovski; Savremeni azijski film; Sundance Heat (Todd Solondz, György Pálfi, Robert Rodriguez, Todd Browning, Peter Jackson, John Landis, John Waters); Češke komedije (Ivan Passer, Jirži Mencel, Miloš Forman, Jan Hřebejk,); Euro sin: Novi evropski film (Nimrod Anal, Rainer Werner Fassbinder, Wim Wenders); Ekser u čelo (Robert Bresson, Karpo Aćimović Godina, Alejandro Jodorowski, Tengiz Abuladze); The Best of Film-noir (Stanley Kubrick, John Huston)

Art buvljak (redovna berza subotom)
Kutak za berzu – razmena, rasprodaja, pokloni...

2007.

Šok galerija, 16. januar 2007.
Biografija protiv biografija
Podrška glumcima štrajkačima u Pozorištu mladih (Nikola Džafo, Jovana Budošan, Filip Dolinaj, Nikola Macura, Vladimir Ilić, Filip Markovinović, Peđa Protić, Vladimir Mitrović, Jovan Gvero)

Šok galerija, 23. januar 2007.
Zoran Bulatović: Koža? [Perspektive 5], samostalna izložba

Galerija Remont Beograd, 26. januar 2007.
Art klinika u Remontu
(Učesnici Perspektiva 5: Duško Bjeljic, Zoran Bulatović, Jakša Čalasan, Nemanja Delja, Vladimir Ivaz, Željko Katanić, Danilo Prnjat)

Pozorište mladih, Zmaj Jovina ulica, 12. februar 2007.
Slepac vodi slepce, performans
(Nikola Džafo, Emil Kurcinak, Saša Stojanović)

Šok galerija, 13. februar 2007.
Nemanja Delja: Memory stick [Perspektive 5], samostalna izložba

Art klinika, 22. februar 2007.
Dizajn vremena – primenjene medijske dramaturgije
Predavanja i radionice Ivana Pravdića

Art klinika, 24. februar 2007.
Lice na metar, predstava Kamernog pozorišta muzike Ogledalo
(Režija: Ivana Indjin; Igraju: Olga Simić, Tanja Šovanj, Jelena Zdravković, Jelica Mladenović, Bojan Krivokapić, Zoltan Varga, Saša Đukić)

Art klinika, 3. mart 2007. / Koprodukcija Strade i Mmc Led art
S. Beket, Srećni dani, premijera pozorišne predstave
(Autori i izvođači: Marijana Prpa Fink i Miljan Vojnović; Stručni saradnik: prof. Živko Popović; Muzika: grupa Black light)

Muzej Srema Sremska Mitrovica, 6. mart 2007.
Art klinika u Muzeju Srema
Organizatori: Nikola Džafo, Svetlana Subašić
Učesnici: Perspektive 5: Duško Bjeljic, Danilo Prnjat, Jakša Čalasan, Željko Katanić, Zoran Bulatović, Nemanja Delja, Vladimir Ivaz; Street Art (Letnja radionica 205): D. Prnjat, Nikola Macura, Jelena Đokić, D. Bjeljic, Vladimir Ilić, Uroš Pajić; Instalacija U slavu ošišanih: Nikola Džafo, Nikola Macura, Vladimir Ilić, Boris Lukić, Filip Dolinaj, U. Pajić, Jovana Budošan, Vesna Grginčević; Deponija „Jovanovac“: N. Džafo, N. Macura; Gost: Siniša Savić

Art klinika, 11. mart 2007.
Živko Grozdanić Gera–Nikola Džafo: Misao, performans

Art klinika, 13. mart 2007.
Ender Gelgec (Istanbul, Turska): **Rat sećanja**

Art klinika, 26. mart 2007.
Šumska patrola: Strpi se, o duše koji hodaš..., multimedijalni spektakl
Premijerno prikazivanje prvog dokumentarnog filma u produkciji Šumske patrola

Zmaj Jovina ulica, 1. april 2007.
In memoriam Varadinski most

Art klinika, 4. april 2007.
Premijera filma Re:aktiviraj(se)!
(Autorski projekat: Tijana Budošan, Jelena Vukmanović, Andraš Juhas, Daniel Mandić, Nebojša Gornjak)

Šok galerija, 10. april 2007.
Željko Katanić: Četiri noge dobre, dve noge loše, instalacija [Perspektive 5]

Art klinika, 17. april 2007.
Dejan Sretenović: Primeri konceptualne umetnosti u Beogradu I, predavanje
(Neša Paripović: Umetnost kao praksa postajanja umetnošću)

Art klinika/Šok galerija, 24. april 2007.

Ivana Indin: Ključevi kulturnih politika, predavanje i izložba (Ključne reči: Menadžment. Kultura. Politika. Radni prostor. Razvoj. Mogućnosti)

Art klinika, 9. maj 2007. / povodom Dana Evrope program uređuje SKCNS

Evropske strategije stvaralaštva, tribina
Učestvuju: Vladimir Gvozden (teoretičar književnosti, Srbija), Vladimir Mitrović (arhitekta, Srbija), Dragan Prole (filozof, Srbija), Irina Subotić (istoričarka umetnosti, Srbija), Esad Bajtal (sociolog, BiH), Igor Galo (glumac, Hrvatska), Rajko Božić (Udruženje EXIT, Srbija), Mileta Prodanović (FLU Beograd, Srbija), Ivan Pravić (FDU Beograd, Srbija); predstavljanje knjige dr Alpara Lošonjca

Šok galerija, 15. maj 2007.

Jovanka Zlatković: Bekstvo od ludila, izložba digitalnih grafika

Art klinika, 17. maj 2007.

Prva petoletka
Obeležavanje pet godina Art klinike; Najava publikacije *Prva petoletka*

Art klinika, 19. maj 2007.

Noć muzeja: Mona Liza, grupna izložba
Premijera filma *Koje ukrao Mona Lizu*
Autor: Filip Markovinović; scenario: Nikola Džafo; kamera: Peđa Radosavljević; igraju: Ivan Đurić, Vladimir Ilić, Ratko Radivojević, Draganja Voganjac, Filip Markovinović, Nikola Džafo, Filip Dolinaj, Dragan Vulović Gagi; specijalni gosti: Uroš Pajić, Jovana Budošan, Nikola Macura, Jelena Vladušić, Željko Katanić
Peđa Protić: Priča o Mona Lizi, video rad

Art klinika, 21. maj 2007.

Jeremy Schaller: Mostovi Bruklina, video projekcija

Šok galerija, 29. maj 2007.

Mila Matijašević: Penicilinski šok, samostalna izložba fotografija

Art klinika, 4. jun 2007.

Mlade nade video scene: Milica Rakić, Nataša Jovanović, Marija Aranđelović (u okviru Kino klinike)

Art klinika, 12. jun 2007.

Vladimir Bojić: Yugo, performans

Art klinika, 13/20. jun 2007.

Đorđe Milović: Strip kao nevidljiva umetnost, predavanje

Art klinika, 28. jun 2007.

Izložba radova polaznika Večernjeg akta
(Dragan Čolo, Vesna Čupurdija, Dejan Jankov, Sonja Jankov, Saša Mijatović, Marina Milanović, Zoran Perić, Novica Sovtić, Kristina Trajković, Zoltan Varga, Jelena Vurdelja, Milica Đokić, Aleksandar Đorović; mentor: Nikola Macura)

Art klinika, 29. jun 2007.

Slavko Bogdanović-Živko Grozdanić: Final Shot – Final Cut, performans

Art klinika, 2–15. jul 2007.

Popodnevno gradsko buđenje u Art klinici za goste Exita

Art klinika, 5. jul 2007.

Fens teatar: L'art pour l'action, performans

Šok galerija, 6. jul 2007.

Filip Matić: Šta ima novo? Was gibt es neues?, samostalna izložba

Art klinika, 13. jul 2007.

Aleksandar Gusman: Alter grad, izložba dokumentarnih fotografija

Art klinika, 4. avgust 2007.

Michal Kosakowsky: Just Like The Movies, premijera dokumentarnog filma
Muzika: Paolo Marzocchi

Šok galerija, 22. avgust 2007.

Darija S. Radaković: Prvih 100 dana, samostalna izložba

Art klinika, avgust 2007.

Dopunski časovi iz crtanja za talentovane, letnja radionica Art klinike
Mentor: Nikola Džafo. Učesnici: Nineta Avramović Lončar, Vladimir Božić, Jovana Budošan, Aleksandar Dimitrijević, Bojan Dojković, Filip Dolinaj, Tanja Dukić, Adam Hajzler, Vladimir Ilić, Dejan Jankov, Boris Lukić, Nikola Macura, Dušica Mihajlov, Dragan Miličić, Srđan Milodanović, Milan Nešić, Aleksandra Nikić, Uroš Pajić, Biljana Stanimirović, Miloš Vujanović

Art klinika, 15. oktobar 2007.

Šumska patrola: Fantom u epizodi Venčanje

Šok galerija, 16. oktobar 2007.

Milica Čizmić: Dumpscamping, samostalna izložba

25. oktobar 2007.

Piš-piš plovak, kratka elektronska forma
Autor: Nikola Džafo; snimatelj: Aleksandar Ramadanović; montažer: Branislav Klačnja; realizacija i performans: Filip Dolinaj, N. Džafo, Vesna Grginčević, Jovan Gvero, Vladimir Ilić, Filip Markovinović, Srđan Milodanović, Milan Nešić, Borislav Nikolić, Uroš Pajić, Jelena Vladušić (Prva nagrada na festivalu mini filma u organizaciji Radija 021)

Art klinika, 10. novembar 2007.

Apokalipsu, molim! Pozorišno-vizuelna predstava, Slovenija
Scenario i režija: Grega Močivnik; igraju: G. Močivnik i Damjan Kolovrat; vizuelizacija: Edvin Nepužian

Šok galerija, 13. novembar 2007.

Borislav Nikolić: Konstrukcije, samostalna izložba

Art klinika, 16. novembar 2007.

Prva petoletka
Promocija publikacije i premijera filma

Art klinika, 20. novembar 2007.

Staniša Dautović: O slučajnosti, predavanje i izložba

Art klinika, 24. novembar 2007.

Slavko Bogdanović: Final Shot – Final Cut, premijera kratkog filma

Art klinika, 26. novembar 2007.

Milica Rakić: Zovem se crvena

Art klinika, 18. decembar 2007.

Perspektive 6

(Anita Bakoš, Ana Fekete, Korina Gubik, Tanja Mirković, Uroš Pajić, Isidora Todorović, Tanja Šajin; Izložbu otvorila Svetlana Mladenov)

Šok galerija, 22. decembar 2007.

Slobodan Knežević – Abi: Dan armije, samostalna izložba

Art klinika, 27. decembar 2007.

Dečija Nova godina/Pojedi galeriju

(Marta Kiš-Buterer, Valerija Turanski, Marina Ileš, Nataša Dobrić; Dečija predstava *Ivica i Marica*)

Kino klinika (ponedeljkom)

Urednik: Filip Markovinović

(Postpraznični chill out; Niška low-fi scena; Permanentni filmski festival Peti ponedeljak; Veče jednogminutnog filma; Branko Andrić; Kratki filmovi Davida Lyncha, Il deo; Tačka razno; Veče bizarnih filmova; The Residents - Video Voodoo / One Minute Films; Povratak Šumske patrola –premijera prvog dokumentarnog filma u produkciji Šumske patrola; Filmska lektira: Nanuk sa severa; Pobeda pod suncem / red. Goran Gajić; Filmska lektira: Trijumf volje; Video radovi umetnika sa Kosova; Dishtrikt 0230, Filmovi sa festivala Low Budget, Kikinda; Najbolje sa Filmskog fronta; Mlade nade video scene; Germany Dada / Anemic Cinema; 37 kratkih fluxus filmova: Šumska patrola: Fantom u epizodi venčanja; Zagrebačka škola animacije; The Residents - Comercial DVD; Zovem se crvena / Autor: Milica Rakić; Studentski front; Pobjednici Filmskog fronta 2007. na bis)

Govorni programi / u saradnji sa KCNS (sredom)

Urednik programa: Jovan Gvero

(Miroslav Majkić, *Miš, puž i ker*; Promocija časopisa *Habitus* sa temom Evropa i manjine. Gosti: Dragan Prole & Alpar Losonc; Promocija časopisa *Pogonik*. Gosti: Dragiša Mirković i Aleksandar Oparnica; Nenad Milošević: *Portret pesnika*. Gosti: Nenad Milošević i Slobodan Tišma; Novosadski strip vikend)

Večernji akt, javni časovi crtanja (četvrtkom)

Mentori: Nikola Macura i Bojan Dojkić

Dizajn vremena, primenjene medijske dramaturgije
Predavanja i radionice Ivana Pravdića
(Tehnologije tela; Modulativne dramaturgije; Telesne improvizacije)

Peđina filmska škola (petkom)

Urednik: Petar Protić Peđa

(Ciklusi: Eurosin; Sundance Heat; Biografije (Stanley Kubrick, Jan Harlan); U susret festu; Noir Drama; Kurosawa Power; Ekser u čelo; Dečja igra; Fenomen Fasbintera; Fuller The Master of B Movies; Michelangelo Antonioni: in memoriam; Novi vek filma; Savremeni azijski film)

Art buvljak (subotom)

Berza; rasprodaja; razmena

2008.

CK 13 Novi Sad, 24. januar 2008.

Predstavljanje monografije Art klinika – Prva petoletka

Učestvuju: Svetlana Subašić, Svetlana Mladenov, Silvia Dražić, Dragana B. Stevanović, Jovana Budošan, Vladimir Mitrović – moderator.

Galerija Remont Beograd, 31. januar 2008.

Knjiga i rakije

Predstavljanje monografije *Art klinika – Prva petoletka*
Učesnici: Nikola Džafo, Vladimir Mitrović, Silvia Dražić, Vesna Grginčević, Saša Marković Mikrob

Šok galerija, 31. januar 2008.

Vladimir Ivaz: Istina, samostalna izložba

Art klinika, 29. februar 2008.

Danas nam je divan dan, proslava rođendana svima koji su rođeni 29. februara

1.mart 2008.

Nikola Džafo: Ciganska posla, performans

Referendum: Hoću da budem Cigan – Neću da budem Cigan

Galerija „Dr Vinko Perčić“ Subotica, 28. mart 2008.

Promocija Petoletke, izložba radova Art klinike

Učesnici: Nikola Džafo, Silvia Dražić, Vladimir Mitrović

Galerija Remont Beograd, 31. mart 2008.

Perspektive u Remontu

Šok galerija, 1. april 2008.

Silvija Jelačić: Mi, samostalna izložba

Art klinika, 6. april 2008.

Emigranti S. Mrožeka, premijera predstave

Autori: Miljan Vojnović i Saša Stojković

Art klinika, 11. april 2008. / Pozorište mladih i Teatro del baglio, Villafrati, Italija

Terramaterlingua, pozorišna predstava

Reditelji: Ratko Radivojević i Enco Toto; kostimi: Romana Knežević; scenografija: dežurni tim Art klinike; igraju: Slavica Vučetić, Valeria Lo Bue, Salvina Chetta, Slobodan Ninković, Giuseppe di Dato, Saša latinović, Rosario Mercante

Art klinika, 15. april 2008.

Srdan Veljović i Džoni Racković: Transponovanje

Izložba fotografija i razgovor sa autorima

MSUV Novi Sad, 7. maj 2008.

Dopunski časovi iz crtanja u Muzeju savremene umetnosti Vojvodine

Učesnici: Nikola Džafo, Nineta Avramović Lončar, Vladimir Božić, Zoran Bulatović Jovana Budošan, Aleksandar Dimitrijević, Bojan Dojkić, Filip Dolinaj, Tanja Dukić, Adam Hajzler, Vladimir Ilić, Dejan Jankov, Boris Lukić, Nikola Macura, Dušica Mihajlov, Dragan Miličić, Srdan Milodanović, Milan Nešić, Aleksandra Nikić, Uroš Pajić, Biljana Stanimirović, Miloš Vujanović

Art klinika 17. maj 2008.

Nacionalna noć muzeja: Petrovaradinska tvrđava u delima umetnika

Art klinika, 26. maj – 5. jun 2008.

Promo klub 53. Sterijinog Pozorja

Stadtische Kunsthalle Munchen „Lothringer 13“, 5. jun 2008.

Rekonstrukcija zločina, performans i razgovor

Učesnici: Nikola Džafo, Radivoj Doderović, Nikola Macura, Goran Mimica

Art klinika, jun–jul 2008. / u saradnji sa Novosadskim kreativnim centrom

Dečija radionica za recikliranje tekstila

Mentor: Dušica Mihajlov

Art klinika, 25. jun 2008.

Izložbe studenata završne godine Akademije umetnosti NS

Art klinika, 26. jun 2008.

Jelena Đokić: Intimne beleške, svetlosna instalacija

Art klinika, 28. jun 2008.

Koji život?, performans

Dramaturg: Vanja Nikolić; režija: Atila Antal

Beogradski kej, 13. i 14. avgust 2008.

Šta sve možeš u Njujorku kad si mrtav oduvek, pozorišna predstava na brodu

Brod teatar u saradnji sa Art Klinikom i SKCNS-om

Art klinika, 28. avgust 2008.

Umetnost radi akcije 2

Art klinika, 11. septembar 2008.

Mikrob (Srb) & Mixup (Gb), izložbe i performans

Art klinika, 16. septembar 2008.

Zoran Gaši: Meta-makulature, samostalna izložba

Kineska četvrt, 20. septembar 2008.

Iz pepela muzej

U okviru izložbe Prostor za novi dijalog Muzeja savremene umetnosti Vojvodine (kustoskinja Sanja Kojić Mladenov), održana je akcija Art klinike spaljivanja umetničkih dela. Akcija je nastala u čast projekta *IkonoMAHIJA* (Beograd, 1998) kada je prvi put postavljeno pitanje „Zašto dobri i pametni ljudi uništavaju svoj rad?“

Učesnici: inicijator Nikola Džafo, Gordana Čekić, Predrag Kočović, Aleksandra Zender, Srđan Milodanović, Filip Kadvanj, Šula Šanta, Mirjana Blagojev, Jovana Budošan, Velimir Marinko, Dušica Mihajlov, Maja Dujić, Miloš Vujanović, Danijel Babić, Predrag Nikolić, Zoran Gaši, Borislav Nikolić, Kolja Obrovski, Aleksandar Bunčić, Irena Peškova, Aleksandra Paroški, Sanja Žigić, Svetlana Ninković, Aleksandar Matijević, Sima Gucunski, Bora Vitorac, Branka Miličić, Vladimir Barbul, Vesna Grginčević, Ida Softić, Tatjana Dukić, Dejan Jankov, Ratko Radivojević, Jovanka Zlatković, Vesna Čupardija, Bojan Dojkić, Jelena Vladušić, Vladimir Ilić, Milan Nešić, Zoran Bulatović, Vasja Nagy, Lidija Sakal, Željko Anđelić, Petar Balaban, Branislav Perić, Marina Milanović, Maja Čurčić, Vladana Moldovan, Biljana Stanimirović, Narcis Alispahić, Milan Matavulj, Aleksandra Pleskonjić Ilić, Sibila Petenji Arbutina, Jastr Jelačić, Tamara Vajs, Anica Vučetić, Dušan Stošić, Nebojša Milikić, Zlatko Teleki Silver, Goran Denić, Dragana Nikoletić

Art klinika, 1. oktobar 2008.

Nebojša Milikić: Rečnik rata / kolekcija

Art klinika, 2. oktobar 2008.

Iz pepela muzej, promocija video rada (autor Filip Markovinović) i razgovor

Učesnici: Nikola Džafo, Dragan Srećkov, Milan Đurić

Glajdsdorf/Grac/Vajc, 9–16. oktobar 2008.

Steirischer Herbst: Rekonstrukcija zločina, performans

Učesnici: Nikola Džafo, Nikola Macura, Srđan Milodanović, Tatjana Dukić, Biljana Stanimirović, Vesna Grginčević
Domaćini: Martin Krusche i Mirjana Peitler

Šok galerija, 4. novembar 2008.

Biljana Stanimirović: Savremena pećina, samostalna izložba

Muzika: Aleksandar Šećerov

Art klinika, 11. novembar 2008.

Mitropolit Metodi Zlatanov: Doubletree rekvijem, samostalna izložba

Art klinika, 17. novembar 2008.

Perspektive 7

(Srđan Milodanović, Emilija Jagica, Jastr Jelačić, Jelena Vladušić, Vladislav Čurčin, Branimir Čkonjović, Danica Bičanić)

Šok galerija, 25. novembar 2008.

Maja Josifović i Dimitrije Tadić: U strahu su velike oči, izložba

Art klinika, 10. decembar 2008.

Održivost nezavisnih inicijativa danas: tehnike i slučajnosti

Dijalog Beograd (Remont) – Novi Sad (Art klinika)

Učesnici: Nikola Džafo, Miroslav Mića Karić, Saša Janjić

Art klinika, 13. decembar 2008.

Sanjar je sanjao vrata, pozorišna grupa Studio

Režija: Jan Makan; igraju: Aleksandra Pleskonjić Ilić, Igor Piskla, Agota Vitkai Kučera, Jan Jambrih, Aleksandra Lender, Zoran Bjeljac, Andrea Beronja, Saša Krga, Valentina Kovač

Art klinika, 27. decembar 2008.

Dečja nova godina

Učesnici: Marta Kiš Buterer, Nikola Macura, Ivan Đurić

Stalni programi

Kino klinika (ponedeljkom)

Urednik programa: Filip Markovinović

Večernji akt, javni časovi crtanja (četvrtkom)

Voditelj programa: Nikola Macura, Bojan Dojkić

22. avgust 2008: gosti Aprilija Lužar i Biljana Stanković

Peđina filmska škola (petkom)

Urednik programa: Petar Protić Peđa

Ciklusi: Jednim je okom plakao; Novi vek filma; Antonioni; Ekser u čelo; Eurosin; Kinogenijalno; Savremeni azijski film; Kaubojština; Tarr bela

2009.

Art klinika, 3. februar 2009 / u saradnji sa knjižarom Velikoškolska

Apoteka i Velika rasprodaja umetnosti

Art klinika, 4. mart 2009.

Dvogodac 2007–2008, promocija kataloga

Šok galerija, 18. mart 2009.

Jelena Vladušić: Pb-inf-28-10-25-soba-br-2, samostalna izložba fotografija

Art klinika, 25. mart 2009.

Beton u Art klinici, tribina

Učesnici: Toma Marković, Saša Ćirić, Saša Ilić, Kristina Rac

Zmaj Jovina ulica, 1. april 2009.

Bio most, performans, sećanje na srušeni Varadinski most

Šok galerija, 21. april 2009.

Jastra Jelačić: Isijavanje, samostalna izložba

Art klinika, 26. april 2009.

Metamorfoze, predstava grupe Studio

Art klinika, 16. maj 2009.

Noć muzeja: Granična područja erotike

Šok galerija, 26. maj 2009.

Ana Fekete: izložba fotografija

Art klinika, 3. jun 2009.

Bankrot

Performansom krečenja prostora Art klinike u belo proglašen „bankrot“

Učesnici: Nikola Džafo, Silvia Dražić, Marija Kostić, Nikola Macura, Dejan Jankov, Filip Markovinović, Milica Dukić, Bojan Dojković, Željko Grulović, Vladimir Ilić, Jovan Gvero, Peđa Protić, Đorđe Popić, Srećko Katić

Art klinika, 10. jun 2009.

Pozorište kao stvaranje sveta Zorice Jevremović, promocija knjige

Učestvuju: Laslo Vegel, Vuk Stambolović, Zorica Jevremović

20. jun 2009.

Izbor za Perspektive 8

Pored Akademije umetnosti N. Sad, prvi put izbor održan i na Fakultetu likovnih umetnosti Beograd

Žiri: Nikola Džafo, Jovanka Zlatković, Zoran Bulatović, Bojan Dojković, Milan Nešić, Korina Gubik, Jelena Vladušić, Vladimir Ilić, Vesna Grginčević, Marija Kostić
Koordinator projekta: Marija Kostić

Trandžament – Exit festival, 7–13. jul 2009.

Najduži crtež na svetu, performans

Učesnici: Nikola Džafo, Vladimir Ilić, Slobodan Stošić, Marija Kostić, Željko Grulović, Dejan Jankov, Jovana Budošan

Art klinika, 8–12. jul 2009.

Majkl Džekson u Art Klinici, performans povodom smrti M. Džeksona

Učesnici: Nikola Džafo, Vladimir Ilić, Željko Grulović, Jovana Budošan, Marija Kostić

Šok galerija, 29. septembar 2009.

Mario Fijatović: Lica od papira, samostalna izložba

Art klinika, 28. oktobar 2009.

Emil Holcer: Prikupljanje sredstava iz alternativnih izvora, predavanje

5. novembar 2009.

Pismo nezadovoljstva gradonačelniku i Gradskoj upravi zbog stanja u kulturi i niskog budžeta za ovaj segment.
Povod: otvaranje 38. Novosadskog salona

Galerija Rajka Mamuzića, Novi Sad, 8. novembar 2009.

Hor i orkestar za vanredne situacije na 38. Novosadskom salonu, performans

Učesnici: Nikola Džafo, Jovanka Zlatković, Vesna Grginčević, Jovana Budošan, Vladimir Ilić, Marija Kostić, Bojan Krivokapić, Slobodan Stošić, Aleksandar Bede, Živko Grozdanić, Branka Savanović Belić; video rad *Od zviždanja do skidanja*: Tijana Budošan

Šok galerija, 9. novembar 2009.

Jelena Vladušić–Andrea Palašti: Strabizam, fotografska izložba

Galerija Rajka Mamuzića, Novi Sad, 10. novembar 2009.

Umetnici povlače radove sa 38. Novosadskog salona (Nikola Džafo, Živko Grozdanić, Goran Jureša, Vladimir Ilić, Branka Miličić, Vladimir Barbul, Nikola Macura)

Galerija Remont Beograd, 18. novembar 2009.

Nema predaje, gostovanje Art klinike

Hronologija pobune protiv kulturne politike gradskih vlasti Novog Sada

(Nikola Džafo, Silvia Dražić, Bojan Krivokapić, Marija Kostić, Jovana Budošan, Vladimir Ilić)

Plato ispred MSUV-a, novembar 2009.

Polaganje urne sa pepelom koji je nastao spaljivanjem umetničkih radova u akciji *Iz pepela muzej* (Kineska četvrt, 2. oktobar 2008)

Art klinika, 24. novembar 2009.

Jovanka Zlatković: Zašto je Albanija postala junak mog balkanskog detinjstva

Art klinika, 21. decembar 2009.

Perspektive 8

(Danilo Vuković, Dušan Zaklan, Nevena Prijjić, Davor Gromilović, Janko Katić, Milica Škrbić, Jagoda Mićović, Miroslav Dajč, Marko Tubić, Ljubica Stefanović, Ranko Đanković, Sanja Latinović)

Žiri: Nikola Džafo, Jovanka Zlatković, Zoran Bulatović, Bojan Dojković, Milan Nešić, Korina Gubik, Jelena Vladušić, Vladimir Ilić, Vesna Grginčević, Marija Kostić
Koordinator projekta: Marija Kostić

2010.

Šok galerija, 18. februar 2010.

Darija S. Radaković: Psihologija svinje, samostalna izložba

Art klinika, 25. februar 2010.

Feministički pristup pravdi

Projekcija filma *Ne u naše ime* i diskusija u okviru saradnje sa Ženama u crnom

Šok galerija, 12. mart 2010.

Milica Škrbić: Komunikacija, multimedijalni iskaz

Šok galerija, 30. mart 2010.

Selena Junačkov, Nemanja Delja, Dušan Bracić: Fotografije

Radio kafe 021, 1. april 2010.

Biomost, performans sećanja na srušeni Varadinski most

Art klinika, 26. april 2010.

Gostovanje Miće Jokića

Šok galerija, 4. maj 2010.

Dušan Zaklan: Anatomija jednog čudovišta, samostalna izložba

Šok galerija, 14. maj 2010.

Jagoda Mićović: Pisma iz podzemlja – Ljubavni jadi, samostalna izložba

Art klinika, 15. maj 2010.

Noć muzeja: Nikola Džafo: Zec koji je pojeo muzej, instalacija

20. maj 2010.

Gostovanje grupe Dhalaristan

Šok galerija, 25. maj 2010.

Ljubica Stevanović: Odrzi, samostalna izložba

Art klinika, 1. jun 2010.

Izložba grafika učenika Srednje škole za dizajn „Bogdan Šuput“

Profesor: Gabriela Hajzler

Šok galerija, 7. jun 2010.

Slobodan Stošić: Zvuk prašine, samostalna izložba

Art klinika, 9. jun 2010.

Velika proslava / Promocija i degustacija zekura

Šok galerija, 15. jun 2010.

Goran Denić: Srbijica u Šoku, samostalna izložba

Knez Mihajlova, Beograd, 1. jul 2010.

Par cipela – jedan život, akcija u saradnji sa Ženama u crnom (Nikola Džafo, Vesna Grginčević, Nikola Macura, Staša Zajević, Violeta Đikanović, Srđan Veljović)

Art klinika, 5. jul 2010.

Med i krv

(Projekat multimedijalnog karaktera 25 srpskih, grčkih i francuskih umetnika)

Europäische Ost-West Akademie für kultur, Berlin, 17–18. jul 2010.

InSightSerbia/Rekonstrukcija zločina

(Učesnici: Nikola Macura, Slobodan Stošić, Marija Kostić)

Art klinika, 20. jul 2010.

In memoriam Ljubiša Dimitrijević (1961–2010)

Saša Marković Mikrob (1959–2010)

Bad Radkersburg, 25–27. jun 2010.

Konferencija Das Gute Leben fur Alles / u organizaciji

Grüne Akademie iz Graca

Učesnici: Silvia Dražić, Nikola Macura

Radni centar Čenej, jul 2010. / u saradnji sa ŠOSO „Milan Petrović“

Na istom zadatku, letnja radionica crtanja

Učesnici: Vir Dioši, Samko Moravek, Jelena Damjanović, Bojana Subić, Srđan Vucelja, Bojan Pećo, Milica Zorić, Lazar Prica, Jelena Dokić, Rajko Reljić, Mladen Malić, Bojan Kanački, Jelena Stefanovska, Majda Kerešević, Marko Krasula, Nenad Žigić, Vanja Ristić, Zorana Korpaš, Nada Davidović, Rajko Reljić, Dušan Donković, Miroslav Makarić
Vaspitači: Jovan Marković, Snežana Josimov
Art klinika: Nikola Džafo, Silvia Dražić, Zoran Bulatović, Gabriela Hajzler, Slobodan Stošić, Jelena Vladušić, Vesna Grginčević

Ohrid, 16–20. avgust 2010.

The Journart Cooperativa Conference, u organizaciji CEI (Central European Initiative) i Ministarstva za kulturu Republike Makedonije.

Silvia Dražić predstavila rad Art klinike i promovisala projekat Šok alijansa

Šok galerija, 21. septembar 2010.

Olivera Vučinić Leko: Intimni kutak, samostalna izložba

Art klinika, 10. oktobar 2010.

Karavukovo 0001, izložba (grafike, skulpture, fotografije, dokumentarni film)

Učesnici kolonije: Daniela Fulgosi, Ivana Vidić, Ana Krstić, Goran Denić, Marko Kovačić, Marija Kauzlaric, Sonja Radaković, Dragana Nikoletić, Darko Cvetanović, Marko Mamuzić, Goran Orge Nikolić, Pasko Burdelez

55. međunarodni sajam knjiga Beograd, 25–31. oktobar 2010.

Crna knjiga

Sadrži više od 100 crteža iz Rekonstrukcije zločina na crnim papirima u prirodnoj veličini; dimenzije 2 x 1,3 m; težina: 120 kg; korice presvučene prirodnom kožom, stoji na metalnom postolju; pored brojnih učesnika u opcrtavajima, u izradi knjige učestvovali: Nikola Džafo (idejni tvorac), Georg Jovanović (knjigovezac), Srećko Katić (postolje), Filip Markovinović, Ana Lagator (montaža video rada)

Skupština Srbije, 29. oktobar 2010. / u saradnji sa Ženama u crnom

Vraćamo vam tenk, akcija

(Skupštinskim poslanicima podeljena razglednica sa tenkom koji je rezervista iz Valjeva Vladimir Živković dovezao pred Skupštinu SFRJ 1991. godine odbijajući da učestvuje u ratu [foto Zoran Raš]. Razglednica je upotpunjena sa 20 pitanja o posledicama ratova u kojima „Srbija nije učestvovala“)

Art klinika, 1. novembar 2010. / u saradnji sa Ženama u crnom

Kuda ide feminizam danas – ovde i drugde, panel diskusija (Staša Zajević, Svenka Savić, Jovanka Zlatković, Silvia Dražić, Gordana Stojaković, Slobodan Sadžakov)

Galerija O3one, Beograd, 9. novembar 2010.

Nikola Džafo: Pazi, umetnost ne ujeda, samostalna izložba

Galerija FLU Beograd, 11. novembar 2010.

Perspektive 8, izložba crteža

Art klinika, 13. novembar 2010.

Boris Kadin (Via negativa): Kriv, predstava

Art klinika, 26. novembar 2010.

Goran Orge Nikolić, Marko Mamuzić: Veliko vozilo, muzička terapija Zvukoplov

Art klinika, 3. decembar 2010.

Bojan Dakić: Građanin, predstava

Plava sala ŠOSO „Milan Petrović“, 10. decembar 2010.

Na istom zadatku, izložba radova sa letnje radionice

Šok galerija, 13. decembar 2010.

Igor Fridrih Petković: (Propali anđeo, samostalna izložba

14. decembar 2010.

Prvi radni sastanak učesnika projekta Šok alijansa

Asocijacija Šok alijansa osnovana je jula 2010: Art klinika, ZMUC (Zemunski mali umetnički centar) Zemun, Galerija Remont Beograd, Škart Beograd Kultur.at Balkan Biro Glajsdorf, Centar za medijske aktivnosti Skoplje, Schaumbad Grac

Na sastanku je odabran Umetnički savet alijanse, definisan programski koncept i raspored budućih dešavanja u radu Šok alijanse.

TIC Novi Sad, 14. decembar 2010.

Martin Kruše: Talking communities, razgovori u izlogu
Učestvuju: Vladimir Kopicl, Bojan Krivokapić, Jovanka Zlatković, Igor Burić, Dragan Prole
Simultani prevod: Renata Suču

Miletićeva ulica, Novi Sad, 14. decembar 2010.

Mobilna galerija, promotivno prikazivanje
Idejni tvorac i konstruktor: Dejan Jankov
U izradi galerije učestvovali: Vladimir Ilić, Slobodan Stošić, Aleksa Tucakov

Art klinika, 15. decembar 2010.

Martin Kruše: Umetničke prakse, predavanje

Art klinika, 22. decembar 2010.

Perspektive 9

(Velimir Andrejević, Milan Antić, Ivan Bereš, Jasna Damjanović, Nemanja Dopsaj, Željana Jurković, Iva Kuzmanović, Ivan Marković, Vuk Vučković, Marko Ubović, Ljubomir Šćepanović, Ivana Ranisavljević)
Žiri: Nikola Džafo, Silvia Dražić, Saša Janjić, Sanja Kojić Mladenov, Miroslav Mima Marjanović, Tadija Janičić, Sanja Latinović

Koordinator projekta: Marija Kostić

Art klinika, 28. decembar 2010.

Superumetnik u epizodi Paketići

(Nikola Macura, Uroš Pajić, Vladimir Ilić)

Stalni programi

Kino klinika (ponedeljkom)

Voditelj programa: Slobodana Stošić

Prikazani filmovi: Simisao života Monti Pajtona, Ljubavi jedne plavuše (M:Forman), Deca nas gledaju (Vitorio de Sika), Menheten, Čudnije od raja (Dž.Džarmuš), Ukraden poljupci (F.Trifo), Tajna Kaspara Hauzera (V.Hercog), Kratak susret (D.Lin), Evropa (Lars fon Trir), Smrt bicikliste (J.A.Bardam), Žena je žena (Ž.L.Godar), Uvećanj (M.Antonioni), Povratak (Andrej Zviagincev), Žil i Džim (F. Trifo), Ukus trešnje (Abas Kiarostami), Sećanje zvezdane prašine (V.Alen), Harvi, Ronilačko odelo i leptir, (ĐUlijan Šnabel), Anđeo uništenja (L. Bunjuel), Strogo kontrolisani vozovi (J.Mencl), Kleo od 5 do 7 (A.Varda), Ko se boji Virdžinije Vulf (M.Nikols), Čistači cipela (V.de Sika), Sinegdoha (Č. kaufman), Poslednji tango u Parizu (B.Bertolucci), Živeti svoj život (Ž.L.Godar), Divlje jagode (I.Bergman), Smrt u Veneciji (L.Viskonti), Gori moja gospođice (M.Forman), Banda razbojnika (Ž.L.Godar), Stalker (Tarkovski), Pariz Teksas (Vim Venders), Boja nara (Sergej Paradzanov).

Večernji akt, javni časovi crtanja (četvrtkom)

Voditelj programa: Nikola Macura

Tokom aprila i maja organizovana je besplatna priprema za polaganje prijemnog ispita na Akademiji umetnosti. To je bila prilika da na Večernjem aktu učestvuju i gostujući predavači, profesori akademije i studenti starijih godina. Na Večernjem aktu gostovala je i hrvatska grupa ABS.

2011.

MSUV Novi Sad, 22. februar 2011.

Nikola Džafo: Lepus in fabula, samostalna izložba

Šok galerija, 1. mart 2011.

Niko ne želi da bude niko, prva izložba Šok alijanse

(Nikola Džafo, Slobodan Stošić, Tomislava Sekulić, Zoran Bulatović, Gabriela Hajzler, Marija Kostić, Uroš Pajić, Vladimir Ilić, Dušan Zaklan, Željko Grulović)

22. mart 2011.

Neverovatna slika koja govori

Izložba dečjih radova

Grčkoškolska ulica, 1. April 2011.

Biomost, sećanje na srušeni Varadinski most

11. maj 2011.

Ivan Radenković: Višak uživanja i višak vrednosti, predavanje

Kružok istorijskog materijalizma

22. maj 2011.

Prezentacija nagrade „Dimitrije Bašičević Mangelos“

Šok galerija, 24. maj 2011.

Velimir Andrejević: Five Point Star/Zvezda petokraka, samostalna izložba

25. maj 2011.

Željko Popović: Fabričko zakonodavstvo i radnički pokret, predavanje

Kružok istorijskog materijalizma

Art klinika, 13. jun 2011.

Bojana Knežević: Estetika straha, samostalna izložba

15. jun 2011.

Relativni i apsolutni višak vrednosti, radionica

Kružok istorijskog materijalizma; Moderator Zoran Gajić

Šok galerija, 30. jun 2011.

Aleksandra Urošević: Ne menjajte kanal, video instalacija

Art klinika, 2. jul 2011.

Nikola Macura: Radionica za superumetnika

Šok galerija, 4. jul 2011.

Bojan Dojkić: Sto minijatura Exit kreatura, samostalna izložba

ŠOSO „Milan Petrović Čenej“, 4–8. jul 2011.

Na istom zadatku, letnja radionica crtanja

Učenici: Vir Dioši, Samko Moravek, Jelena Damjanović, Bojana Subić, Srđan Vucelja, Bojan Pećo, Milica Zorić, Lazar Prica, Jelena Dokić, Rajko Reljić, Mladen Malić, Bojan Kanački, Jelena Stefanovska, Majda Kerešević, Marko Krasula, Nenad Žigić, Vanja Ristić, Zorana Korpaš, Nada Davidović, Rajko Reljić, Dušan Donković, Miroslav Makarić
Vaspitači: Jovan Marković, Snežana Josimov
Art klinika: Nikola Džafo, Silvia Dražić, Zoran Bulatović, Slobodan Stošić, Dejan Jankov, Vladimir Ilić

12. jul 2011.

Selena Junačkov: Prostor tela, video rad

Limanska pijaca NS, 16. jul 2011.

Totalna rasprodaja umetnosti – Publici na noge

Limanska pijaca NS, 23. jul 2011.

Publici na noge: Đula Šanta, izložba

Totalna rasprodaja umetnosti

Limanska pijaca NS, 6. avgust 2011.

Publici na noge: Aleksandar Dimitrijević, izložba
Totalna rasprodaja umetnosti

Art klinika, 25. avgust 2011.

Vladimir Ilić: Primitivni mehanizam, samostalna izložba

Limanska pijaca NS, 10. septembar 2011.

Publici na noge: Radovi sa letnje radionice Na istom zadatku, izložba
Totalna rasprodaja umetnosti

Limanska pijaca NS, 17. septembar 2011.

Publici na noge: Milan Nešić, izložba
Totalna rasprodaja umetnosti

Limanska pijaca NS, 24. septembar 2011.

Publici na noge: Tadija Janičić, izložba
Totalna rasprodaja umetnosti

27. septembar 2011.

Jelena Ristić: Jednom u vremenu, samostalna izložba

28. septembar 2011.

Branka Čurčić: Kritika humanističkog marksizma, predavanje
Kružok istorijskog materijalizma

Limanska pijaca NS, 1. oktobar 2011.

Publici na noge: Miloš Vujanović, izložba
Totalna rasprodaja umetnosti

Art klinika, 15. oktobar 2011.

Helen Varley Jamieson: Prizori iz života zečice Jensen, izložba fotografija
L-fest 2011, festival lezbijske kreativnosti

18. oktobar 2011.

Gašpar Mikloš Tamaš: Šta da mislimo o vremenu posle kapitalizma?, predavanje
Kružok istorijskog kapitalizma

Muzej 25. Maj Beograd, 22. oktobar 2011.

52. Oktobarski salon: Vreme je da se upoznamo
U kutijama je izložena dokumentacija Led arta i Art klinike (Nikola Džafo, Slobodan Stošić, Dušan Zaklan, Silvia Dražić, Filip Markovinović [film Velika proslava: od utopije do pijace (I nazad?)])

Pijaca Zeleni venac, Beograd, 24. oktobar 2011.

Izložba na pijaci u okviru 52. Oktobarskog salona
Totalna rasprodaja umetnosti – Publici na noge
Učesnici: Nikola Džafo, Slobodan Stošić, Marija Kostić, Tomislava Sekulić, Miloš Vujanović, Vidoje Tucović, Đula Šanta, Milan Nešić, Tadija Janičić, Aleksandar Dimitrijević, Zoran Bulatović, Aleksandar Bunčić, Ana Novaković, Dušan Zaklan, Danijela Cvetanov, Jelena Vladušić, Mihajlo Beli Karanović, Srđan Veljović, Goran Denić, ŠOSO „Milan Petrović“

Srebrenička ulica Beograd, 9. novembar 2011. / u saradnji sa Ženama u crnom

Prelazimo prag, performans
Učesnici: Staša Zajović, Violeta Đikanović, Snežana Tabački, Nikola Džafo, Silvia Dražić, Željko Grulović, Vesna Grginčević, Srđan Veljović, Slobodan Stošić

23. novembar 2011.

Beda studentskih blokada
Kružok istorijskog materijalizma

Galerija O3one Beograd, 31. novembar 2011.

Zatečeno stanje
Gostovanje Art klinike u okviru 52. Oktobarskog salona: Prag za Srebreničku ulicu, Totalna rasprodaja umetnosti, filmovi *Od pištanja do zviždanja*, *Iz pepela muzej*

Muzej 25. maj Beograd, 3. decembar 2011.

Velika proslava: Od utopije do pijace i nazad, projekcija filma Filipa Markovinovića

6. decembar 2011.

Tijana i Mila Popović: 12.00, izložba

14. decembar 2011.

Alpar Lošonc: Da li kriza otvara vrata prelaženju kapitalizma, predavanje
Kružok materijalnog kapitalizma

15. decembar 2011.

Interakcija
Izbor filmova snimljenih tokom međunarodnog studentskog kampa Interakcija

Art klinika, 27. decembar 2011.

Perspektive 10
(Laura Limburger, Đorđe Ilić, Ivana Arandelović, Nikola Krstić, Dragiša Marinković, Darko Omčikus, Bojana Atlija, Jovana Vasić, Đorđe Marković, Bojana Volaš)
Žiri: Nikola Džafo, Saša Janjić, Miroslav Karić, Tadija Janičić, Vesna Grginčević, Marija Kostić, Sanja Latinović, Miroslav Mima Marjanović, Selman Trtovac, Vuk Vučković
Kordinatororka projekta: Marija Kostić

Art klinika, 28. decembar 2011.

Krokodil u crvenim gaćicama, novogodišnja predstava za decu umetnika
Tekst, režija, scenografija: Željko Grulović Vladimir Ilić
Glumci: Lidija Krnjajić, Zita Arđelan, Adrien Ujhazi, Filip Petrović, Izabela Gicovska, Aleksandar Kovačević, Kristina Marinković
Muzika: Vedran Ferizović
Dizajn: Dušan Zaklan
Moderator: Dragana Gogić

2012.

Šok galerija, 13. februar 2012

Andrea Palašti: Girls i Balkan disco, samostalna izložba

Univerzitetaska biblioteka „Svetozar Marković“, Beograd, 14. mart 2012.

Prezentacija Crne knjige i opertavanje
Učesnici: Nikola Džafo, Silvia Dražić, Vesna Grginčević, Marija Kostić, Željko Grulović, Slobodan Stošić, Staša Zajović, Snežana Tabački, Lino Veljak, Zlatko Paković; domaćin: Selman Trtovac

Miletićeva ulica Novi Sad, 25. mart 2012.

Promovisana Scena „Miletić“ lutkarskom predstavom *Krokodil u crvenim gaćicama*
Tekst, režija – scenografija: Željko Grulović, Vladimir Ilić
Glumci: Lidija Krnjajić, Zita Arđelan, Adrien Ujhazi, Filip Petrović, Izabela Gicovska, Aleksandar Kovačević, Kristina

Marinković
Muzika: Vedran Ferizović
Dizajn: Dušan Zaklan
Moderator: Dragana Gogić

12. april 2012.

Večernji akt

Voditelj Bojan Dojkić

Art klinika, 19. april 2012.

Vežbe brzopoteznog ispunjavanja glasačkih listića i
praktikovanja veštine glasanja
(Kurs dopunskih časova iz crtanja)
Mentori: Nikola Džafo, Slobodan Stošić, Željko
Grulović, Vladimir Ilić

CZKD, Beograd, 20. april 2012.

Vežbe brzopoteznog ispunjavanja glasačkih listića i
praktikovanja veštine glasanja
(Kurs dopunskih časova iz crtanja)
Mentori: Nikola Džafo, Slobodan Stošić, Željko
Grulović, Vladimir Ilić

Šok galerija, 24. april 2012

Ivana Stojanović: Urban deStructure, samostalna izložba

Šok galerija, 31. maj 2012.

**Ivana Arandjelović: Organizam 1 praznina – Proces: Bol
pluća**, samostalna izložba

Šok galerija, 5. jun 2012.

Ivana Smiljanić: Mračna soba, samostalna izložba

Art klinika, 15. jun 2012.

Izložba učenika II razreda Škole za dizajn „Bogdan Šuput“

Šok galerija, 26. jun 2012.

Milan Nešić: Slika, samostalna izložba

Limanska pijaca, 30. jun. 2012.

Totalna rasprodaja umetnosti

Art klinika, 1. jul 2012.

Bojan Dakić: Bela soba, performans

5. jul .012

Večernji akt

Art klinika, 6. jul 2012.

Zlatko Vicentijević: Jabuka na sto načina, samostalna
izložba

Limanska pijaca, 18. avgust 2012.

Zoran Bulatović: Publici na noge – Slava, izložba

Limanska pijaca, 29. septembar 2012.

Andrea Palašti: Publici na noge – Short Cuts, izložba

Limanska pijaca, 13. oktobar 2012.

Na istom zadatku: ŠOSO „Milan Petrović“ i Art klinika,
izložba

Šok galerija, 16. oktobar 2012.

Žolt Kovač: Dobra i loša slika, samostalna izložba

Art klinika, 18. oktobar 2012.

Promocija knjige Eutanazija 2009–2011.

Art klinika, 18. oktobar 2012.

Adhoc teatar, Beč, gostovanje

20. novembar 2012.

Milan Milosavljević: Dead Space, samostalna izložba

16. novembar 2012.

Večernji akt

Art klinika, 28. novembar/6. i 15. decembar 2012.

Diplomska predstava Mie Knežević Nebeski odred,
premijera; reprize

Šok galerija, 4. decembar 2012.

Sonja Jankov: Cogito Ergo Sonnet, samostalna izložba

11. decembar 2012.

Ivan Šuković (Crna Gora): Ostaci života – neupadljivi prikazi

Art klinika, 21. 12. 2012.

Perspektive 11

(Učesnici: Slobodan Stošić, Aleksandar Bunčić, Milica
Dukić, Marija Brkić, Selena Krčevinac [Likovni departman
Akademije umetnosti Novi Sad]; Ana Ivanovski, Iva Kaličanin,
Branimir Benišek, Ksenija Jovišević, Ana Milenković, Vendel
Vaštag [FLU Beograd])

Žiri: Nikola Džafo, Sanja Kojić Mladenov, Vesna Grginčević,
Marija Kostić, Andrea Palašti, Svetlana Subašić, Tadija
Janičić, Jelena Veljković, Aleksandar Rafajlović, Mirosljub
Mima Marjanović, Miroslav Karić, Selman Trtovac, Ranko
Đanković, Sanja Latinović, Vuk Vučković

23. decembar 2012.

Lukatoyboy u Art klinici

Šok galerija, 27. decembar 2012.

Jovana Budošan: Rad bez pokrivača, samostalna izložba

2013.

Urednik programa Slobodan Stošić

Muzej Srema Sremska Mitrovica, 17. januar 2013.

Perspektive 11 u Muzeju Srema

(Slobodan Stošić, Aleksandar Bunčić, Milica Dukić, Marija
Brkić, Selena Krčevinac, Ana Ivanovski, Iva Kaličanin,
Branimir Benišek, Ksenija Jovišević, Ana Milenković, Vendel
Vaštag [Likovni departman Akademije umetnosti Novi Sad i
FLU Beograd])

Art klinika, 30. januar 2013.

Nebeski odred, režija Mia Knežević

MSUV Novi Sad, 3–31. mart 2013.

Situacije. Instalacije u Vojvodini, kolektivna izložba

Kustoskinja: Sanja Kojić Mladenov
(Art kliniku na izložbi reprezentuje Mobilna/inkluzivna
galerija [Dejan Jankov] sa radovima dežurnog tima)

Februar, mart, april 2013.

Raspremanje Art klinike u Grčkoškolskoj 5 zbog napuštanja
prostora.

ŠOSO „Milan Petrović“, 24. maj 2013.

Fotografska radionica u ŠOSO „Milan Petrović“

Učesnici: Srđan Veljović, Jelena Vladušić, Slobodan Stošić,
Andrea Palašti

30. jun 2013.

Eutanazija Art klinike

Ritualnim krečenjem prostora u belo proglašena eutanazija

Savamala/Brankov most Beograd, Mikser festival, 2. jun 2013.

Najduži crtež na Mikser festivalu

(Učesnici: Nikola Džafo, Vladimir Ilić, Jovana Budošan, Dušan Zaklan, Marija Kostić, Slobodan Stošić, Đorđe Popić, Aleksandar Rafajlović)

7. jun 2013.

Krečenje Šok zadruge u pasažu Zmaj Jovine 22 (novi radni prostor)

Učenici ŠOSO i mentori

9. jun 2013.

Kinemastik

ŠOSO „Milan Petrović“, 28. jun 2013.

Izložba molerskih radova u Šok zadruzi (nastavnici i učenici ŠOSO „Milan Petrović“)

Zmaj-Jovina 22, 4. i 5. jul 2013.

Svečano otvaranje ŠOK zadruge

Slučaj rezultati konkursa G.U.K. 2013. – Novi Sad, izložba (Ivana Inđin: Analiza rezultata konkursa G.U.K. 2013, Nikola Džafo: Portreti članica Komisije G.U.K.; Jovana Budošan: vizuelni identitet događaja; Silvija Dražić: otvaranje izložbe) **Na istom zadatku sa Ivanom Inđin** i hor „Divljači“ sa poemom „Divljenje prostoru“, vođenje kroz izložbu i performans (Ivana Inđin, Olga Simić, Jelena Zdravković)

Limanska pijaca, 6/13/20. jul 2013.

Totalna rasprodaja umetnosti

Kulturni centar Rex, novembar 2013.

Prezentacija slikovnice „Za kulturne bolikite“

MKUD „Petöfi Sándor“, Jožefa Atila 16, Novi Sad, 18–23. novembar 2013.

Šok zadruga predstavlja novi galerijski prostor ŠOK Petefi Zatečeno stanje, izložba

Prikazana je umetnička kolekcija Mađarskog kulturnoumetničkog društva „Petefi Sándor“ koju je društvu poklonila likovna sekcija PE art. Izlagači: Banyik Erzsébet, Egic Zsuzsanna, Sranc Edit, Pulai Marika, Bežika K. Lenard, Szabadka Valéria, Börcsök Anna, Katarina Ivančević, Gordana Zaklan, Srbica Krstić, Milica Žunić, Pelva Edit, Janik László, Szabó Márta, Papp Judit, Danica Čirić. U pripremi galerije i izložbe učestvovali: Nikola Džafo, Vladimir Ilić, Dejan Jankov, Andrea Palašti

Šok zadruga, 20. novembar 2013.

Žolt Kovač: Upotreba slike, samostalna izložba

Šok Partizan, DSZS Partizan, Petrovaradin, 28. novembar 2013.

Šok zadruga predstavlja novi galerijski prostor ŠOK Partizan

Zatečeno stanje, izložba

Prikazane su medalje, plakete, diplome i druga odličja koja je kroz istoriju dobilo Sportsko društvo „Partizan“. Prostor opremili i priredili izložbu: Nikola Džafo, Dejan Jankov, Vladimir Ilić, Dušan Zaklan, Željko Grulović, Andrea Palašti

Šok zadruga, 8. decembar 2013.

Željko Mucko: Slike, samostalna izložba

Muzej savremene umetnosti Vojvodine, 21. decembar 2013.

Perspektive 12

Učesnici: AU Novi Sad: Luna Jovanović, Nora Mesaroš, Gojko Dutina, Simonida Jovanović, Jovana Reljić, Valentina Talijan; FLU Beograd: Miloš Čolić, Sonja Gajić, Marija Jovanović, Valentina Vagner, Šejma Prodanović (Žiri: Nikola Džafo, Sanja Kojić Mladenov, Svetlana Subašić, Vesna Grginčević, Tadija Janičić, Miroljub Mima Marjanović, Srđan Tunić, Vuk Vučković)

2014.

Urednik programa Slobodan Stošić

Šok zadruga, 13. februar 2014.

Sve o ljubavi – srce Sv. Valentina, izložba i rasprodaja

Šok zadruga, 13. mart 2014.

Bele maske od belih listića, radionica i izložba povodom vanrednih izbora u Srbiji
Mentori: Nikola Džafo, Slobodan Stošić

Šok zadruga i Šok koridor, 17. maj 2014.

Srđan Veljović: Koliko visoko je bezbedno? i Lep život kao eksces, samostalna izložba fotografija

Šok zadruga: 6. jun 2014.

Duo Small But Dangers: Ferlauf, izložba (Mateja Rojc i Simon Hudolin)

Šok zadruga, jun 2014.

Letnja radionica crtanja za talentovane „Zlo ne spava“

Učesnici: Jovana Budošan, Gojko Dutina, Nikola Džafo, Bojan Dojkić, Vladimir Ilić, Milica Dukić, Milan Nešić, Nora Mesaroš, Vid Markovinić, Nineta Avramović Lončar

Šok zadruga, 4. jul 2014.

Nebojša Milikić: Razduženje ili Prevođenje umetničke kolekcije u javno dobro, akcija

Šok zadruga, 24. jul 2014.

Drugovi Koča vs. Moša: „Radost Evrope“, izložba Jelena Gorički, Vladimir Mojsilović

Pasaži Zmaj Jovine br. 22 i 4, 22. avgust 2014.

Zlo ne spava – Slem grupa Poezin / Panta Šiklja Nafta tribjut bend

(Beograd: Marija Obradović, Dragana Nikolić, Tamara Rakić, Aljoša Dražović, Milan Mijatović, Radovan Božović; Novi Sad: Nikola Oravec, Danilo Bajčeta, Jovan Živković, Baranislav Guta Grubački)

Šok zadruga, 8. septembar 2014.

Milica Dukić: Naličja (o ljudima), samostalna izložba

Šok zadruga, 7. oktobar 2014.

Sonja Jankov: Eutanazija mermera, samostalna izložba

Šok zadruga, 21. oktobar 2014.

Saša Marković Mikrob: Zbogom anderground, izložba

Šok zadruga, 11. novembar 2014.

Stevan Novaković: Tablice malih oglasa, samostalna izložba

Šok zadruga, 25.11.2014.

Gabriela Hajzler: Spavači, samostalna izložba

Šok zadruga, 9. decembar 2014.

O vrednosti, grupna izložba

(Mirza Dedać, Milorad Stajčić, Jelena Mijić, Luka Knežević-Strika, Danijela Tasić, Sandra Stojanović)

Šok zadruga, 23. decembar 2014.

Perspektive 13, izložba u koferima

Učesnici: AU Novi Sad: Bojana Radenović, Irena Mirković, Marija Kovač, Klaudio Kračun, Dejan Jankov, Srđan Đurić; FLU Beograd: Antonia Božanić, Tijana Radenković, Magdalena Pavlović, Maja Đorđević, Antonije Burić, Luka Tripković, Miodrag Samardžić

Žiri: Silvia Dražić (filozofkinja i teoretičarka rodnih studija), Milan Nešić (umetnik), Sanja Kojić Mladenov (kustoskinja i direktorka MSUV), Andrea Palašti (umetnica i kustoskinja Šok galerije), Nikola Džafo (umetnik), Marija Kostić (dizajnerka), Vesna Grginčević (kulturalna poslenica), Predrag Terzić (umetnik), Selman Trtovac (umetnik), Svetlana Subašić (kustoskinja Muzeja Srema), Vuk Vučković (umetnik).

2015.

Urednik programa Slobodan Stošić

Šok zadruga, 24. februar 2015.

Zlo ne spava, izložba

Radovi iz radionice Dopunski časovi crtanja za talentovane (2014)

(Učesnici: Jovana Budošan, Gojko Dutina, Nikola Džafo, Bojan Dojković, Vladimir Ilić, Milica Dukić, Milan Nešić, Nora Mesaroš, Vid Markovinović, Nineta Avramović Lončar)

Šok zadruga, 27. februar 2015.

prof. Dragan Prole: Zlo i umetnost!, predavanje

Šok zadruga, 17. mart 2015.

Milan Nešić: Između predmeta i slike, samostalna izložba

1.april 2015.

Opet Most, performans ispred zgrade Dnevnika

Edšeg, 7. maj 2015.

Večernji akt

Šok zadruga, 12–29. maj 2015.

Dejan Jankov: Ljudski smer, samostalna izložba

16. maj 2015.

22. rođendan Led arta, rasprodaja, promocija filma, izložba

Dom kulture, Čačak, 22. maj 2015.

Zlo ne spava na 19. Prolećnom analu

Crtež iz radionice Dopunski časovi crtanja za talentovane „Zlo ne spava“ (2014) dobio je prvu nagradu

Šok zadruga, 2–23. jun 2015.

Nora Mesaroš: Bilo jednom u..., samostalna izložba

Limanska pijaca, 4. jun 2015.

Velika rasprodaja umetnosti

Šok zadruga, 25. jun 2015.

Aleksandra Dević i Nikola Radović: Aldenira:Lux, izložba Srebrenička ulica, Beograd, 7. jul 2015.

Kamen spoticanja 8372, odavanju pošte žrtvama u Srebrenici

Učesnici: Nikola Džafo, Vladimir Ilić, Vesna Grginčević, Staša Zajović, Snežana Tabački, Violeta Đikanović

12. septembar 2015.

Otvaranje Šok koridora

Izložbom reKAPITULACIJA [fotografije iz performansa Potop], otvoren nov izložbeni prostor u pasažu Zmaj Jovine 22 u Novom Sadu

Šok zadruga, 18. septembar 2015.

Vesna Ilić Darijević: Energizovani prostor stadiona, samostalna izložba

Trg Staniše Stošića, Vranje, 5. oktobar 2015.

Otvaranje izložbenog prostora PSU (punkt savremene umetnosti) mobilne Šok galerije u Vranju

Gojko Dutina: Nove lampe za stare, samostalna izložba Kustoskinja, domaćin: Jelena Veljković

Šok zadruga, 13. oktobar 2015.

Vendel Vaštag: Čisti umetnik, performans

Šok zadruga, 27. oktobar 2015.

Nenad Bračić: Daska za seckanje, samostalna izložba

Šok zadruga, 17. novembar 2015.

Velimir Andrejević: Školski rad, samostalna izložba

Šok zadruga, 8–22. decembar 2015.

Bojan Dojković: Ta divna sporenja, samostalna izložba

2016.

Urednik programa Slobodan Stošić

Magacin u Kraljevića Marka, Beograd, 16. februar 2016.

Perspektive 14

(Slavica Obradović, Jelena Mijić, Aleksandar Krnić, Dušan Marino, Samra Šabanović, Sanja Stojilković)

Žiri: Aleksandar Rafajlović, Miroslav Mima Marjanović, Marija Radoš, Miroslav Karić, Milan Nešić

Šok zadruga, 28. februar 2016.

Dan za prestup

Premijerno izvođenje kompozicije Trans(trance)gression Ninete Avramović Lončar

Sviraju: Isidora Stojić/alt saksofon, Katarina Gajinov/tenor saksofon, Jefimija Šipka/fagot, Lena Lončar/violina, Kristina Zima/violončelo

Šok zadruga, 8. mart 2016.

Izložba radova polaznika Večernjeg akta

Novosadski Art Expo na Novosadskom sajmu, 12. april 2016.

Totalna rasprodaja umetnosti

Šok zadruga 29. april 2016. / u saradnji sa Sterijinim pozorjem

(Bez)granično

Umetnički rad studenata III godine Scenske arhitekture, tehnike i dizajna Fakulteta tehničkih nauka u Novom Sadu

Šok zadruga, 17. maj 2016.

Vladimir Ilić: Pantoptika, samostalna izložba

Proslava 23. rođendana Led arta

Šok zadruga, 27. maj 2016. / u saradnji sa Sterijinim pozorjem
Zapisi iz stana br. 50
Umetnički rad studenata II godine doktorskih studija Scenskog dizajna Fakulteta tehničkih nauka u Novom Sadu. Autori: Dragana Vilotić, Jelena Janev, Ljubica Milanović, Maja Đuričić, Milica Stojišić, Monika Ponjavić, Sanja Maljković, Vladan Perić

Šok Partizan, DSZS Partizan Petrovaradin, 10. jun 2016.
Luka Stojanović: J'adore les sports
Sava Kesić: Nepoznati
Mentorka: Andrea Palašti

Šok Partizan, DSZS Partizan Petrovaradin, 15. jun 2016.
Vanja Novaković: Moronu ženski
Mentorka: Andrea Palašti

Šok Partizan, DSZS Partizan Petrovaradin, 22. jun 2016.
Jelena Gajinović: Ko je Bosiljka Rakočević?
Mentorka: Andrea Palašti

Šok Partizan, DSZS Partizan Petrovaradin, 24. jun 2016.
Barbara Jovanović i Stefan Jovanović: Elan
Mentorka: Andrea Palašti

Šok Partizan, DSZS Partizan Petrovaradin, 29. jun 2016.
Nebojša Đuričić: Na prvu loptu
Mentorka: Andrea Palašti

Šok zadruga, 1. jul 2016.
90S, grupna izložba
(Livia Horvath, Lila Senti, Zita Arđelan, Adrien Ujhazi, Adrian Klajo, Lenard Toldi, Đendjika Rac, Gloria Monjov. Kustoskinja: Gabriela Hajzler)

Galerija savremene likovne umetnosti, Paviljon u tvrđavi, Niš, 19. avgust 2016.
Dopunski časovi iz crtanja, izložba
Totalna rasprodaja na niškoj pijaci
(Nikola Džafo, Vladimir Ilić, Milica Dukić, Milica Todorović [domaćin])

Sajam umetnosti, Viennacontemporary Beč, 22–25. septembar 2016.
Focus: Ex-Yugoslavia and Albania / Introducing the Institutions kustoskinje Adele Demetje
Prezentovani radovi Slavice Obradović, Milana Nešića, Slobodana Stošića i kolaborativni projekat Nikad završeni crteži

Šok zadruga, 30. septembar 2016.
Gojko Dutina: DruštveniDisko Diskurs hernija, izložba

Šok galerija, 1–11. oktobar 2016.
Živko Grozdanić: Made in China, 20 nežnih crteža, samostalna izložba

Šok zadruga, 16. septembar 2016.
Tenkom na skupštinu 1991, izložba fotografija Zorana Raševića Raša
Antimilitaristička akcija koja je postavila pitanja patriotizma, izdaje i dezerterstva u nepostojećem ratu

Šok koridor, 18. novembar 2016.
Srdan Veljović: Vukovar – ubijanje jednog grada 1991–2016, samostalna izložba fotografija
[Nedugo po otvaranju izložbe vandali su razbili stakla na izložima i pocepali radove. Počinioci nikada nisu otkriveni]

Galerija Miroslav Kraljević, Zagreb, 19. novembar 2016.
Tribina: Mogućnost stvaranja drugačijih sustava
Rad Šok zadruge predstavio Željko Grulović

Šok zadruga, 22. novembar 2016.
Dušan Perić: Lasta svih proleća, samostalna izložba

Šok zadruga, 6. decembar 2016.
Jelena Mijić: Juče je juče bilo danas, video dnevnik

29. decembar 2016.
Novogodišnja rasprodaja umetnosti

2017.

Urednik programa Slobodan Stošić

Šok zadruga, 14. februar 2017.
Perspektive 15
(Sanja Čopić, Ivana Lazić, Darko Vukić, Jelena Rezač, Ivan Perak, Milan Đorđević, Jana Rastegorac Vukomanović – studenti završne godine likovnog departmana Akademije umetnosti u Novom Sadu i Fakulteta likovnih umetnosti u Beogradu)
Žiri: Jelena Mijić, Slavica Obradović, Vuk Vučković, Vladimir Ilić, Velimir Andrejević

Šok zadruga, 28. februar 2017.
inAproprijacija, izložba studenata AUNS
Mentorka: Andrea Palašti
(Sanja Anđelković, Kristina Brković, Aleksandra Bulajić, Ivana Čavić, Rác Gyöngyi, Stefan Ilić, Milica Jokić, Sofija Kamasi, Nemanja Milenković, Glória Monyov, Jovana Milosavljević, Uroš Mirić, Sanja Majstorović, Milena Miškov Miloradov, Tatjana Marticki, Danica Popović, Mladen Popović, Nikola Popović, Jovan Ranković, Suzana Rudić, Milica Sekulić, Julija Stanković, Ognjen Tadić; gosti: Miloš Bibić, Luka Drljan)

Šok koridor 22, 28. februar – 22. april 2017.
Ivana Čavić i Ognjen Tadić: Clipping
Mentorka: Andrea Palašti

Šok zadruga, 31. mart 2017. / organizacija Centar za etiku, pravo i primenjenu filozofiju
Daleko od očiju, izložba fotografija i diskusija
fotografije dokumentarnog karaktera problematizuju temu siromaštva i socijalne isključenosti u ruralnim područjima (Jelena Čeriman, diskusija ispred CELAP, Milena Bratić, Mirjana Nećak, Bojan Todorović i dr., autorke i autori fotografija)

Šok zadruga, 22. i 23. april 2017.
Dragana Dubljević: Konstrukt/de/konstrukt, samostalna izložba

Šok zadruga, 25. april 2017.
Sofija Kamasi: Skečbuk #1, samostalna izložba

Kanta, 17. maj 2017.
Art kuvari: Nikola Džafo, Vesna Vojvodić, Željko Grulović
Kuvanje za beskućnike i prijatelje

Šok zadruga, 17. maj 2017.
Dan leda
Obeležena 24. godišnjica od osnivanja grupe Led art

Šok koridor 22, 13–17. jun 2017.

UA! #1, izložba studenata I godine AUNS
(Lidija Krnjajić, Miloš Bibić, Marina Stojšić, Bogdan Simeunović, Nataša Domazetov, Jelena Mišljenović)
Mentorka: Andrea Palašti

Šok koridor, 20. jun 2017.

Srđan Veljović: Devedesete, izložba fotografija

Institut za istraživanje avangarde, Poreč, 9–17. jul 2017.

Nikola Džafro: Umjetnik na odmoru
Nakon 40 godina i Puj spas za sve nas, izložba i umetnička akcija u javnom prostoru

Šok zadruga, 24. novembar 2017.

Dejan Jankov: U ritmu, izložba skulptura
Vođenje kroz izložbu, Silvia Dražić i umetnik (1. decembra)

Šok zadruga, 5. decembar 2017.

Jovana Budošan: **Rad bez pokrića 2.0**, samostalna izložba
Izložbu otvorila Silvia Dražić

Šok koridor 22, 6. decembar 2017.

Godišnjica na godišnjicu
Srđan Veljović: Vukovar – ubijanje jednog grada, 1991–2016.
Ponovljena izložba fotografija koja je otvorena 18. novembra, a razbijena 6. decembra 2016, uz podsećanje na činjenicu da niko nije preuzeo odgovornost zbog razbijanja izloga i cepanja izložbe, niti su počinioci otkriveni. Čorsokak.

Šok zadruga, 15. decembar 2017.

Sanja Anđelković: Šok UP, vanredna izložba u vanrednoj situaciji
Uputstva protivpožarnih jedinica propituju koliko poziciju ličnog iskustva toliko i potrebu edukacije o merama opreza u vanrednim situacijama

Šok zadruga, 20. decembar 2017.

Jelena Gorički – Elke: Slike koje možete nemati, izložba, 3D galerija

Šok koridor 22, 21. decembar 2017.

Novogodišnji poklon Novom Sadu
Prilozi za završni udarac Šok zadruge

MSUV, 21. decembar 2017–14. februar 2018.

Vojvođanski salon – (Dis)kontinuiteti
Šok zadruga je u holu Muzeja nastupila sa Totalnom rasprodajom umetnosti.

Kustoskinje: dr Andrea Palašti, Dragana Garić
Art piljari: Vesna Vojvodić, Željko Grulović, Mina Stojanović

Šok zadruga, Zmaj-Jovina ulica, 21–31. decembar 2017.

Velika novogodišnja rasprodaja umetnosti

2018.

Urednica programa Jovana Budošan
Fijuk sajam, Imago centar Beograd 2. februar 2018.

Totalna rasprodaja umetnosti: Šok printovi
Art piljari: Vesna Vojvodić i Željko Grulović

Šok zadruga, 13. mart 2018.

Na istom zadatku sa SEEcult.org: Kultura, tradicija, rekreacija!

Slađana Petrović Varagić: Vizuelno-hronološki prikaz „Kako je nestao KC Požega“

Razgovor: Slađana Petrović Varagić, Vesna Milosavljević, Željko Grulović

Šok koridor, 13–23. mart 2018.

Vladimir Ilić: Poždera, izložba
(Izložba je ostala nerealizovana u Gradskoj galeriji Požega zbog likvidacije KC Požega)

Šok Koridor, 24. mart – 4. jun, 2018.

Fieldtrip
Učesnici izložbe studenti Kraljevske akademije umetnosti u Hagu

Šok zadruga, 3. april 2018.

Nemanja Delja: Porodični album, samostalna izložba
Ustupljene fotografije: Aleksandar Danguzov

Šok zadruga, 17. april 2018.

Nemanja Milenković: Vrzino kolo / Nepoznati, izložba crteža i prezentacija/razgovor sa umetnikom

Šok zadruga, 8. maja 2018.

Mihailo Karanović: Infinite city, samostalna izložba

Šok zadruga, 27. maja 2018. / u saradnji sa FTN Novi Sad, Odsek za umetnost i dizajn i Sterijinim pozorjem
Prostorni mehanizmi studija Diaprojektor iz Hrvatske

Šok koridor, 22, 5–14. jun 2018.

UA! #2, izložba studenata I godine AUNS
(Nataša Sušić, Igor Balač, Aleksandra Novaković, Anđela Cipar, Ines Damjanović, Danilo Lalović, Tijana Đukić i Milorad Savanović)
Mentorka: Andrea Palašti

Šok zadruga, 8. jun 2018.

Kristian Al Droubi: Art Karavan India
O iskustvima tokom višegodišnjeg boravka u Indiji u okviru umetničke prakse performansa

Šok zadruga, 15. jun 2018.

Milgramove tačke, izložba studenata novih medija AUNS
(Jelena Gajinović, Konstantin Đuričkov, Sanja Anđelković, Marija Cvetković, Dušan Ivić, Tijana Jevrić, Igor Balač, Teodora Jajić, Vladimir Janić, Edvard Molnar, Nađa Rakić, Milutin Reljić, Nataša Sušić, Mladen Novakov, Jelena Kuzmanov, Ivana Čavić)
Mentorka: Isidora Todorović

Šok zadruga, 19. jun 2018.

Tačka Linija Knjiga, izložba studenata 1. god. Likovnog departmana AUNS
(Andrea Berković, Ivana Vukanac, Ines Damjanović, Tijana Đukić, Anđela Kopanja, Aleksandra Ljubisavljević, Aleksandra Novaković, Aleksandar Siker, Jelena Simonović, Milena Herceg, Stefan Kovačić, Dijana Molac, Helena Soldat, Danijela Gruban, Violeta Ivan, Dejana Kovačević, Milica Nikolić, Marko Piroški, Eva Prikel, Nikoleta Feher, Igor Balač, Teodora Jajić, Ivana Jeremić, Edvard Molnar, Nađa Rakić, Vladimir Janić, Nataša Sušić, Maša Vujinović, Anđela Cipar, Ana Bokan, Jelena Bosnić, Nevena Kovačević, Kristina Polender, Anđela Stupar, Vladimir Tucakov, Adrijana Homa, Aleksandra Čičovački, Marija Škrbić, Emilia Varga, Danilo Lalović, Milorad Savanović, Aleksa Stajšić, Boris Stanišić)
Mentorka: Andrea Palašti

Šok koridor, 22, 15. jun 2018.

UA! #3, izložba studenata I godine AUNS

(Milica Nikolić, Kristina Polender, Bojana Prodanović, Aleksandar Siker, Jelena Simonović, Marija Škrbić)
Mentorka: Andrea Palašti

Šok koridor, 22–27. jun 2018.

UA! #4, izložba studenata I godine AUNS
(Aleksandra Čičovački, Anđela Kopanja, Andrea Berković/
Natalija Hajagoš, Ivana Jeremić, Jelena Bajić, Milena
Herceg)
Mentorka: Andrea Palašti

Šok zadruga, 2. septembar 2018.

Saša Petrović: Gazište, ambijentalna instalacija

Šok zadruga, 11. septembar 2018

Umetnički kolektiv „Petar Drapšin“: Prototip 1, umetnički
program
(Članovi kolektiva: Dunja Crnjanski, Adriana Sabo, Frosina
Dimovska, Lazar Čurčić, Danilo Šainović, Filip Đurović, Milan
Milojković, Branko Latinčić, Aleksa Zrnić)

Šok zadruga, 25. septembar 2018.

Unutrašnji dijalog (Seobe), radionica kolektivnog crtanja
Samo da ne zalutamo, u okviru projekta Na istom zadatku
Projekat i radionicu vodio Nikola Džafo; crtali: Nora Mesaroš,
Milan Nešić, Vladimir Ilić, Dejan Jankov, Vid Markovinović,
Jovana Budošan, Vesna Vojvodić, Nikola Džafo, Rade
Tepavčević, Lidija Krnjajić

Šok zadruga, 9. oktobar 2018.

Rade Tepavčević: Tattoo, samostalna izložba slika

Kanta (Dunavska 2, Novi Sad), 27. oktobra 2018.

**Marko Brecej: Premijerni paket: Mikrob stanica na putu za
Ohrid**

Multimedijalni performans posvećen je Saši Markoviću
Mikrobu, jednom od najznačajnijih predstavnika srpske
alternativne i savremene umetničke scene. Marko Brecej
je multimedijalni umetnik, kantautor i frontmen nekadašnje
kultne rok grupe „Buldožer“

Šok zadruga, 23. oktobra 2018.

Đorđe Marković: Motivi za svakoga, samostalna izložba
slika

Šok galerija, 30. oktobra 2018.

Benda Balaž (1965–1992): **Metanoia magacin**, izložba u
organizaciji „Metanoia Artopedia“
Preparirani crteži Balaža Bende deo su predstave „Revija
Orthopaid“, segedinske pozorišne trupe „Metanoia
Artopedia“. Izložbu postavljaju: Zoltan Perović, Andrea Erdelj
Perović i Dora Varga Sič

Šok koridor, 30. oktobar 2018.

Ua! #5 [Ua! Umetnost protesta] studenata I godine AUNS
(Anđela Stupar, Emma Turkaly, Eva Prikel, Marko Piroški,
Ivana Vukanac, Teodora Jajić)
Mentorka: Andrea Palašti

Šok zadruga, 6. novembar 2018.

Ivana Aranđelović: Procesi, samostalna izložba crteža

Šok koridor, 22, 20. novembar 2018.

Srdan Veljović: Migracije destinacije, samostalna izložba
fotografija

Šok zadruga, 11. decembar 2018.

Dejan Krstić: Beleške, samostalna izložba portreta

Mobilna galerija na SPENS-u, decembar 2018. / u saradnji sa
ŠOSO „Milan Petrović“

Izložba radova na konkursu za Inkluzivnu galeriju

Učesnici: Dragana Kuprešanin, Konstantin Đuričković, Milica
Dukić

2019.

Urednica programa Jovana Budošan

Oformljen Savet Galerije, koji je izabrao izlagače po
konkursu: Silvia Dražić, Danijela Halda, Nebojša Milenković,
Miroslav Karić, Nikola Džafo – predsednik Saveta

Šok zadruga/Bulevar Books, 29. januar 2019.

25 godina – Bez ishodišta – od Led arta do Šok zadruga,
dokumentarna izložba

Umetnost i kultura otpora Milene Dragičević Šešić,
promociji knjige
U program učestvuju: Milena Dragičević Šešić, Vera Kopicl,
Aleksandra Bosnić Đurić, Nikola Džafo, Aleksej Kišjuhas,
Željko Grulović, Gordana Nonin – moderatorka.

Šok zadruga, 10. mart 2019.

ŠokARTSY: Lidija Krnjajić, Zita Arđelan

Prezentacija saradnje galerije sa globalnom online
umetničkom platformom Artsy

Šok zadruga, 19. mart 2019.

Simona Dolinga: Iz utrobe, izložba slika i prezentacija rada/
razgovor sa umetnicom

Šok zadruga, 12–14. April 2019.

Bojana Nikolić: Umivanje, master umetnički rad na SCEN,
FTN

Mentor: dr um. Tatjana Dadić Dinulović / Komentor: dr um.
Daniela Dimitrovska

Šok zadruga, 16. april 2019.

Darko Vukić: Hactenus, instalacija – kompleks dokumenata
– objekata

„Šok stepenište“ (Bulevar Books), 10. jun 2019.

Zita Arđelan: Herbarijum, izložba serije grafika

Šok koridor, 22, 25. jun 2019.

Ua! #6 [Ua! Umetnost protesta] studenata I godine AUNS
(Julijana Pavlović, Ana Radosavljević, Teodora Novak,
Ognjen Bačkalić, Vania Janković, Una Mladenović)
Mentorka: Andrea Palašti

Atelje Džafo, Petrovaradin, 20 / 27. jul i 3. avgust 2019.

Šetnja kroz Muzej zeca

Šok zadruga, 8. avgust 2019. – na Svetski dan mačaka

Mačke (sve je pošlo naopačke) I

Učestvuju: Nikola Džafo, Milan Nešić, Aleksandar Dimitrijević,
Darko Brajković – Đepeto Njapo, Ljiljana Horvat, Vesna
Grginčević, Gradimir Aleksić, Andrea Palašti, Srdan Veljović,
Anita Bakoš, Marija Kostić Bugarski, Sonja O'Jankov, Denis
Žarkih, Filip Markovinović, Tomislav Lučić, Dejan Jankov

Šok zadruga, 4. oktobar 2019.

Janoš Tarko: Slike i neke nove priče

Na otvaranju: muzički performans koji kombinuje
elektronsku muziku (Suuba) i udaraljke (Tarko), kao i živa
skulptura (Kristian Al Droubi)

Izložbu otvorila Silvia Dražić
Šok zadruga, 22–26. oktobar 2019.

Specijalni suvenir: Crni luk za Marinu Abramović

Proizvod je upućen u Muzej savremene umetnosti Beograd (Slavici Pešić) kao ponuda tokom izložbe M. Abramović. Muzej nije imao sluha za ovu ponudu.

Kreatori suvenira: Nikola Džafo, Nina Komel (dizajn)

Šok galerija, 27. oktobar 2019. – na svetski dan crnih mačaka

Mačke (sve je pošlo naopačke) II

Izložba fotografije studenata departmana za Grafičko inženjerstvo i dizajn – GRID, Fakulteta tehničkih nauka u Novom Sadu; mentorka Jelene Vladušić (Alija Filip, Denis Ladović, Milica Dobrić, Aleksa Džarić, Jelena Đurović, Igor Fijat, Helena Hip, Lenke Horvat, Ana Ilić, Dunja Ivković, Jovana Jakimovski, Nina Jovanović, Tedora Jovanović, Anita Kovačev, Ervin Kovač, Linda Lacko, Dušan Lončar, Jovana Medić, Mina Mirković, Sunčica Mitrović, Uroš Olah, Kristina Pantić, Miloš Pilić, Petar Rađenović, Ana Rašković, Helena Rodić, Sandra Jovanović, Dejana Sarić, Milana Simić, Katarina Stepanović, Monika Šabanović, Nemanja Škorić, Tamara Todorkov, Srna Todorović, Ivana Vadović, Dalija Žigić, Goranka Stefanović, Ivana Piuković)

Šok koridor 22, 11–25. oktobar 2019.

Tamara Parks–Hebert: Identitet, izložba fotografija
Domaćin: Željko Grulović

Šok zadruga, 4–7. novembar 2019.

Knjiga umetnika, šok-up izložba studenata prve godine AU (Autori: Tamara Kovačević, Ivana Živković, Sara Čurić, Aleksandar Mitrović, Filip Kolić, Asja Komadina, Anastasija Komatina, Marija Mitić, Tanja Valencik, Darko Sretić, Bela Benišek, Ena Jovančić Vidaković, Leona Mandić Buila, Julijana Pavlović, Marina Živanov, Teodora Novak, Snežana Tomašević, Lahos Melodi, Dejan Stanivuković, Teodora Lucić, Stevan Stanišić, Jovana Tašin, Anđela Stojanović, Yulia Smirnova, Aleksandra Marković, Ognjen Bačkalić, Ana Radosavljević, Milica Crkvenjakov)
Mentorka: Andrea Palašti

Kulturna stanica „Svilara“, od 8. novembra do kraja 2019.

Večernji akt

Časove vodi Bojan Dojkić

Šok zadruga, 8. novembar 2019.

Reza Al-Hamis, izložba, radionica arapske kaligrafije i razgovor sa umetnikom

U razgovoru sa kaligrafom i migrantom iz Irana Rezom Al-hamism učestvuju: Dragan Protić Prota (Škart, Beograd), Vahida Ramujkić (umetnica, Beograd) i Staša Zajović (Žuc, Beograd). Domaćini: Nikola Džafo, Željko Grulović

Šok zadruga, 12. novembar 2019.

Međuprostor, multimedijalna izložba

(Milena Putnik, Ana Piljić Mitrović, Mira Odić, Nevena Popović)

Kustoskinja izložbe i razgovor sa umetnicama na otvaranju: Danijela Halda

Knjižara Bulevar Books, 20. novembar 2019.

Otvaranje novog izložbenog prostora Šok bulevar

Šok juniori, izložba grafika

(Lidija Krnjajić, Sofija Kamasi, Zita Arđelan, Adrien Ujhazi)

Šok zadruga, 3. decembar 2019.

Nađa Kračunović: Kompleks na prodaju, samostalna izložba i prodajna akcija
Izložbu otvorila Silvia Dražić

Šok zadruga, 17. decembar 2019.

Nora Mesaroš: Ja sam kuća, samostalna izložba i video rad
Izložbu otvorila Silvia Dražić

Šok koridor 22, 20. decembar 2020.

Srdan Veljović: Zid, 30 godina, izložba fotografija

2020.

Urednik programa Nemanja Milenković

Šok zadruga, 29. februar 2020.

Mačke (sve je pošlo naopačke) III, akcija prikupljanja hrane za životinje i izložba / u saradnji sa Udruženjem za zaštitu životinja SPANS

Izložbu otvaraju: Anđelka Đorojević, volonterka SPANS i Nemanja Milenković, urednik programa Šok Zadruga

Šok zadruga, 10–24. mart 2020

ŠOKARTSY#1, Zita Arđelan i Lidija Krnjajić

Šok zadruga / digitalni format, 26. mart – 17. maj 2020 .

Izložba na Instagram i Facebook profilu Šok Zadruga u okviru vanrednog konkursa Šok zadruga na temu (samo) izolacije

Učesnici: Nikola Stojadinović, Jovan Jakšić, Ellen Semen, Gojko Dutina, Nina Stanković, Tibor Lazar, Bojan Dojkić, Milica Grbić, Anja Jovičić, Milana Simić, Jelena Kojić, Ingrid Rafai, Tina Stanetić, Kristina Stanojević, Andreja Kargačin, Monika Sigeti, Emilio Manfrini, Vania Janković, Božica Milojević, Nikola Džafo, Teodora Stojanović, Nađa Kračunović, Isidora Žarković, Sanja Solunac, Atina Gajdoš, Valentin Varga, Filip Markovinović, Elvedin Šemsović, Nevena Avramov, Sonja Jo, Nikola Radosavljević, Nikola Kocić, Darija Dragojlović, Jana Stojaković, Danilo Vuksanović, Konstantinos Petrović i Dragan Sibinović, Milica Dukić, Marija Ilić, Nenad Bračić, Danijela Matović

14. maj 2020.

Solidarnost, kolektivna online izložba u sklopu programa 'Nedelja Evrope', u saradnji sa EU info point Novi Sad
Crtež, slika, GIF, vajber aplikacija, dizajnerska rešenja, na temu solidarnosti

Učesnici: Adrienn Újházi, Andrej Julher, Lidija Krnjajić, Izabela Mašić, Stefan Ilić, Nikola Džafo, Matter, Filip Markovinović, Dušan Zaklan, Andrea Palašti, Milica Dukić, Gojko Dutina, Željko Grulović
Projekat vodila Andrea Palašti

Šok zadruga, 17. maj 2020.

27. rođendan MMC Led Art

Proglašenje dobitnika Vanrednog konkursa Šok galerije na temu (samo)izolacije i dodela nagrada

Elvedinu Šemsoviću: jer je u vanrednim uslovima do početka policijskog časa uspeo da pređe izvanrednu kilometražu zbog vanrednog 'ulova'

Vanii Janković: jer se zalaže za izvanrednu brigu o ugroženima

Milici Grbić: za vanredni dizajn žurke na koju smo svi pozvani

Nenadu Bračiću: za vanredni doprinos karantinskim uslovima

Atini Gajdoš: za izvanredno komentarisanje publike

Gojku Dutini: za izvanredno lajkovanje publike

Šok koridor, 23. jun–18. jul 2020.

Vojin Ivkov: Pred kućom, izložba fotografija i razgovor sa umetnikom

Šok koridor, 22, 21. jul–15. avgust 2020.

Tina Stanetić: 1111, samostalna izložba i razgovor sa umetnicom

Šok zadruga, 4–29. avgust 2020.

Ivan Perak: Lik i arhitektura, samostalna izložba grafika i razgovor sa umetnikom

Šok koridor, 18. avgust – 12. septembar 2020.

Marko Milić: Bivši iz unutrašnjosti, izložba fotografija i razgovor sa umetnikom

Šok zadruga, 15–19. septembar 2020.

Adrienn Újházi: Biofilija, master izložba

Podcast – Kontekst savremene, 18. septembar 2020.

Gošća Adrienn Újházi, voditelji: Nemanja Milenković, Željko Grulović

Produkcija i postprodukcija zvuka: Filip Markovinović, tonac: Srđan Pekez

Knjižara Bulevar Books, 19. septembar 2020.

Bojan Dojkić: Bojanika

Prezentacija umetničke bojanke i izložba; razgovor sa umetnikom: Željko Grulović i dr Silvia Dražić

Šok zadruga, 23. septembar 2020.

Jovana Semiz: Oversaturated, izložba fotografija i razgovor sa umetnicom

Šok zadruga/Šok Koridor, 7–31. oktobar 2020.

Nikola Radosavljević: Aplauz u 8, crteži, grafike, objekti

Šok zadruga, 10–21. novembar 2020.

Pop-up izložba Gorenje

(Monika Sigeti, Nikola Džafo, Milica Dukić, Bojan Dojkić, Gabriela Hajzler, Asja Komadina, Konstantinos Petrović, Dejan Jankov, Vladimir Ilić; kustoskinja: Milica Dukić)

Podcast – Kontekst savremene, 13. novembar 2020.

Gost: Nikola Radosavljević; voditelji: Nemanja Milenković, Željko Grulović

Produkcija i postprodukcija zvuka: Filip Markovinović, tonac: Srđan Pekez

Šok koridor, 17. novembar – 12. decembar 2020.

Dragana Dubljević, Fenomeni&fantazmi, izložba kolaža

Šok zadruga, 24. novembar – 19. decembar 2020.

Gabriela Hajzler: Fragmenti, samostalna izložba digitalnih printova i fotokolaža

Podcast – Kontekst savremene, 28. novembar 2020.

Gost: Dragana Dubljević, voditelji: Nemanja Milenković, Željko Grulović

Produkcija i postprodukcija zvuka: Filip Markovinović, tonac: Srđan Pekez

Podcast – Kontekst savremene, 5. decembar 2020.

Gost: Lidija Krnjajić, voditelji: Nemanja Milenković, Željko Grulović

Produkcija i postprodukcija zvuka: Filip Markovinović, tonac: Srđan Pekez

Knjižara Bulevar Books, 25. decembar 2020.

Prezentacija kalendara 2021.

(Dizajnersko rešenje kalendara: Stefan Ilić, Rade Tepavčević, Marina Milanović, Sanja Stojkov, Nikola Popović, Andrej

Julher, Barbara Dimić, Bojan Dojkić, Dunja Branovački, Sofija Kamasi, Tijana Tripković, Dragoljub Dimitrijević)

Šok zadruga, 25–30. decembar 2020.

Boljegodišnja rasprodaja umetnosti

Šok koridor, 29. decembar 2020. – 1. mart 2021.

Stefan Ilić: Lažna izložba (lasica koja je prevarila poligraf)

Večernji akt, 6 virtuelnih radionica crtanja

Tokom 2020. usled epidemije virusa Kovid-19 Večernji akt je prilagođen i sproveden u virtuelnom prostoru kroz seriju vođenih radionica koje su se emtiovale na kanalima Šok zadruge. Radionicu Večernjeg akta vodi Bojan Dojkić. Svih 6 radionica mogu se pogledati na linku: Šok zadruga – YouTube

2021.

Urednik programa Nemanja Milenković

Šok zadruga, 28. februar 2021. / u saradnji sa SPANS

Mačke (sve je pošlo naopačke) IV: Ide maca oko tebe
Jednodnevna humanitarna izložba Nikole Džafa

Šok zadruga, 2–20. mart 2021.

Sara Masnikosa: Tiny Games, Tiny Gods (Sićušna igra, majušni bogovi)

Predstavljeni radovi istražuju i analiziraju specifične prirodne i društvene procese koji određuju individuu

Šok Koridor, 4. mart – 17. april 2021.

Danica Jevdović, Mali kradljivci slova, serija ilustracija

Šok zadruga, 27. mart – 10. april 2021.

Danijela Matović: Distopija 1:0, interaktivna instalacija i razgovor sa umetnicom u galeriji uz direktan prenos na instagram nalogu galerije (drugi put otkazana zbog nepovoljne apidemiološke situacije sa Covidom 19)

Šok zadruga, 13. april – 1. maj 2021.

Aleksandra Bulajić: Spavači, izložba slika

Šok Koridor, 20. april – 5. jun 2021.

Ingrid Raffai: Da li sam ja robot?

Izložba ispituje komunikaciju čoveka i vizuelnog sadržaja na internetu

Onlajn aktivnost, 20. april 2021.

Aukcijska rasprodaja grafika za opremanje Grafičke zadruge

Onlajn aktivnost, april 2021. / u saradnji sa: Walk in Plang

(UK) i Evropskom prestonicom kulture Novi Sad 21/22

Making Art that Matters, onlajn radionica

Učesnici-predavači: Željko Grulović, Filip Markovinović, Vladimir Ilić

Šok zadruga, 8–22. maj 2021.

Konstantinos Petrović: #ffffff rev0.2

Jovana Popovića 43 / Telep, 15. maj 2021.

Otvorena Grafička zadruga

Svečanim otvaranjem pušten je u rad još jedan radni prostor pod okriljem Šok zadruge

Članovi: Lidija Krnjajić, Sanja Žigić, Konstantinos Petrović, Ivana Purtić, Dragana Dubljević, Sonja Halilović, Andrej Julher, Mia Džidara, Viktorija Zdravković, Vladimir Ilić

Knjižara Bulevar Books, 17. maj 2021.

29. rođendan Led Art-a / promocija knjige Documents of time: 1993–2003

(Učestvuju: dr Silvia Dražić, Željko Grulović, kustoskinja izložbe i moderator razgovora Darija Dragojlović)

Šok zadruga, 25. maj – 12. jun

Aleksandar Denić: Sunce na koncertu, samostalna izložba

Šok Koridor, 8. jun – 24. jul 2021.

Vokalno-kustoski sindrom: Dnevnik uvreda 2020.

VKS (Vokalno Kustoski Sindrom) je performativni autoironični duo nastao u Beogradu 2015. Čine ga istoričari umetnosti Senka Latinović i Vladimir Bjeličić

Šok zadruga, 15. jun – 3. jul 2021.

Dragana B. Stevanović: Equilibrio, crteži, slike, asamblaži, objekti

Izložbu otvorila i kustosirala Ivona Fregl

Podcast – Kontekst savremene, 30. jun 2021.

Gosti: VokalnoKustoski Sindrom (VKS) voditelji: Nemanja Milenković, Željko Grulović Produkcija i postprodukcija zvuka: Filip Markovinović

Šok zadruga, 6–24. jul 2021.

Mirjana Boba Stojadinović: Lutalaštvo, ambijentalna postavka

(autorske fotografije i zvukovi beleženi na putovanjima, kao i tekstovi nastali tokom 2020. koji sadrže subjektivni narativ događaja)

Šok zadruga, 7–13. jul 2021.

Vrela rasprodaja umetnosti

Šok zadruga, 26–31. jul 2021.

Jelena Janev: Nesnos. Zatvorenih očiju (autoportreti iznutra), izložba crteža

MMSU Rijeka, 27. jul – 27. septembar 2021.

Devedesete: Ožiljci

Učestvovanje Umetničke grupe Led art

Kustoskinja: Janka Vukmir

Šok koridor, 2. avgust – 12. septembar 2021.

Andrej Julher: wum

Podcast – Kontekst savremene, 2. avgust 2021.

Gošća: Mirjana Boba Stojadinović, voditelji: Nemanja Milenković, Željko Grulović

Produkcija i postprodukcija zvuka: Filip Markovinović

8. avgust 2021.

Srpski Pakao (radni naslov)

Kolaboraciono-kolektivno crtanje je započeto na 700. godišnjicu od smrti Dantea Aligijerija

Učesnici: Nikola Džafo, Slobodan Stošić, Dejan Jankov, Vladimir Ilić, Bojan Dojkić, Gojko Dutina, Željko Grulović, Ivana Purčić (organizacija)

Knjižara Bulevar Books, 27. avgusta 2021.

Srđan Veljović: Promocija knjige i izložba fotografija Devedesete

(učestvuju: Srđan Veljović, Milan Rakita, kustoskinja i moderatorica razgovora Darija Dragojlović)

Šok zadruga, 3–18. septembar 2021.

Nataša Kokić: Ovo nije naša poslednja reč

Javni prostor, Detelinara 1–2. oktobar 2021.

Performans/instalacija: Muzej Budućnosti

Izvođači: Željko Grulović, Nemanja Milenković, Darija Dragojlović

Šok koridor, 14. septembar – 30. oktobar 2021.

Šejma Fere i Saša Stojanović: Živi smo!, kolaži, crteži, fotografije

Šok zadruga, 19. septembar – 7. oktobar 2021.

Milana Simić: Društvena razmjena intimnosti, master izložba

Šok zadruga, 2–20. novembar 2021.

Ilija Gubić: Naseljavanje, izložba slika

Galerija SULUV-a, 26. oktobar 2021.

Šok zadruga i Goethe Institut: Na istom zadatku

(Serija predavanja: Sara Pavkov/Osveženje ekološke svesti kroz umetnosti; Milja Vuković/Eko-anksioznost; Danube Transformation Agency for Agency: woodiana.today; Danica Cimbal i Danica Laćarac/Živi grad)

Art Weekend Beograd, Ispred Hotela Beograd, 1. novembar 2021.

U periodu krize, jače se grize, performans

Učesnici: Željko Grulović, Nemanja Milenković, Darija Dragojlović

Šok koridor, 4. novembar – 12. decembar 2021.

Danko Đurić: Šetač (suit walker)

(serija radova nastala kao praksa u oblasti AMD/AMV kreativnih aplikacija za grafičke dizajnere)

Šok zadruga, 23. novembar – 11. decembar 2021.

Jelena Micić: Recikletar: Plastika ide u raj

Šok Bulevar, 27. novembar 2021.

Instalacija: Muzej Budućnosti-Upitnik nemogućnosti

Šok zadruga, 15–20. decembar 2021.

Sonja Halilović: X

U okviru projekta Na istom zadatku, podržan od strane Goethe Instituta Beograd

(prezentacija intervencije izvedenu u prirodnom prostoru uz obalu Dunava, koja uključuje materijal tla i vodu kao umetnički element)

Šok zadruga, 21–25. decembar 2021.

Darija Dragojlović: LR/cd-takson zavisano od zaštite

u okviru projekta Na istom zadatku, podržan od strane Goethe Instituta Beograd

(propitivanje pojma otpada i poveznice sa kartografskim znakovima koji obeležavaju karakteristike i stanje Dunava)

Šok zadruga, 26–30. decembar 2021.

Totalna novogodišnja rasprodaja

2022.

Podcast – Kontekst savremene, 9. januar 2022.

Gošća: dr Andrea Palašti, voditelji: Nemanja Milenković, Željko Grulović

Produkcija i postprodukcija zvuka: Filip Markovinović

Šok zadruga, 18–22. januar 2022.

Adrienn Újházi: Seeing is believing

u okviru projekta Na istom zadatku, podržan od strane Goethe Instituta Beograd (ekološko zvučni pejzaž koji se zasniva na zvučnom okruženja Dunava te stvaranje mikrobne celuloze nastala mešanjem uzoraka dunavske vode u bakterija)

Šok zadruga, 25–29. januar 2022.

Lidija Krnjajić: Vodost-o-j

u okviru projekta Na istom zadatku, podržan od strane Goethe Instituta Beograd (likovni osvrt na problematiku pojave plavnih talasa koja nagoveštava dunavsko priobalje i korito reke)

Šok zadruga, 8–12. februar 2022.

Nemanja Milenković: Mrtva priroda

u okviru projekta Na istom zadatku, podržan od strane Goethe Instituta Beograd (kritički osvrt na praksu lova u Specijalnom rezervatu prirode Gornje Podunavlje)

Šok zadruga, 17 - 21. februar 2022.

Andrej Julher: DANgUBE

u okviru projekta Na istom zadatku, podržan od strane Goethe Instituta Beograd

Šok Koridor, 22. februar – 9. april 2022.

Sandra Ratković: Merseyside and Brexit

Šok zadruga, 8–26. mart 2022.

Žarko Aleksić: Escape Room

Sportski balon na Adicama, 6. mart 2022.

Na istom zadatku: Green Screen, performans

Učesnici: Ivana Purčić, Konstantinos Petrović, Andrej Julher, Mila Stojanović, Vladimir Ilić, Slobodan Stošić, Filip Markovinović, Darija Dragojlović, Željko Grulović

Centralna galerija Šok zadruga, 4–16. april 2022.

Aleksandra Mirimanov: Ka drugom – umetnost nevidljivih, samostalna izložba

Centralna galerija Šok zadruga, 19. april – 7. maj 2022.

Gabriela Vasić: Trojanac, samostalna izložba

Centralna galerija Šok zadruga, 12 – 31. maj 2022.

Dunja Nedeljković: Sonata 24, samostalna izložba

Šok koridor, 28. maj – 3. jun 2022.

Mikrorezovi: studenti master studija Scenske arhitekture i dizajna

Katarina Cimbalević, Milena Grošin, Danijela Matović, Andrea Sabo, Nikola Stojadinović i Milica Surutka; Kustos i autor koncepta: Darinka Mihajlović aka Selena Orb

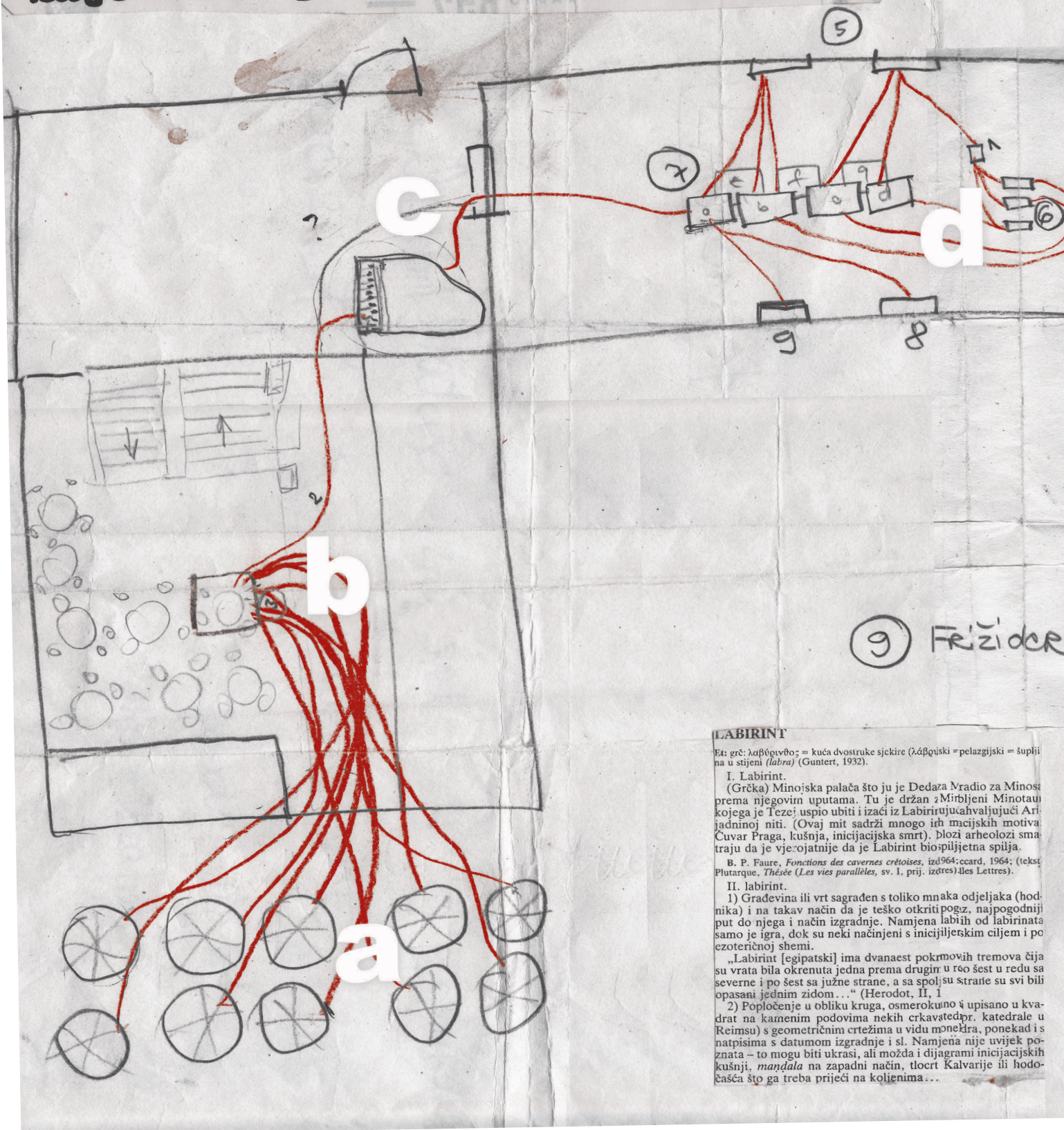

Septembar 1991: Skupština SFR Jugoslavije, Bulevar revolucije, Beograd

Tenkom na Skupštinu

Rezervista iz Valjeva Vladimir Živković, septembra 1991. iz Šida je, umesto na ratište, svoj oklopni transporter dovezao i parkirao ispred Skupštine SFRJ. Art klinika i Žene u crnom su 2010. podsetili na ovaj čin lične hrabrosti i političke korektnosti akcijom „Vraćamo vam tenk“, kada je poslanicima podeljena razglednica sa tenkom ispred Skupštine i pitanjima da li su učesnici u ovom događaju heroji ili dezerteri, patriote ili izdajnici...
Foto Zoran Raš

od 2. do 6. septembra '92.
kafe > hol > galerija > DOMA OMLADINE

LABIRINT

Et: grč: λαβύρινθος = kuća dvostruke sjekire (Labyrinthus = pelazgijski = šupli na u stijeni (labra) (Guntert, 1932).

I. Labirint.

(Grčka) Minojska palača što ju je Dedaza vradio za Minosa prema njegovim uputama. Tu je držan zmišljeni Minotaur kojega je Tezeji uspio ubiti i izaći iz Labirintu zahvaljujući Arijadinoj niti. (Ovaj mit sadrži mnogo ih mitskih motiva Čuvar Praga, kušnja, inicijacijska smrt), blizu arheolozi smatraju da je vjerojatnije da je Labirint biospiljetna spilja.

B. P. Faure, *Fonctions des cavernes crétoises*, izd 1964: ccard, 1964; (tekst Plutarque, *Thésée (Les vies parallèles, sv. 1, prijev. izdres) Les Lettres*).

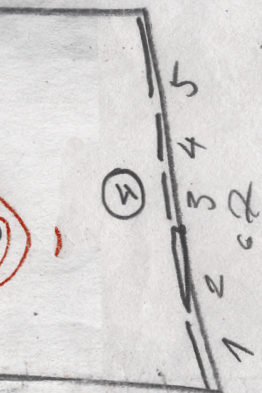
II. labirint.

1) Građevina ili vrt sagrađen s toliko mnaka odjeljaka (hodnika) i na takav način da je teško otkriti pogoz, najpogodniji put do njega i način izgradnje. Namjena labirinta od labirinata samo je igra, dok su neki načinjeni s inicijacijskim ciljem i po ezoteričnoj shemi.

„Labirint [egipatski] ima dvanaest pokrivenih tremova čija su vrata bila okrenuta jedna prema drugin u red šest u redu sa severne i po šest sa južne strane. a sa spolju strane su svi bili opasani jednim zidom...“ (Herodot, II, 1

2) Popločenje u obliku kruga, osmerokutno i upisano u kvadrat na kamenim podovima nekih crkavatedpr. katedrale u Reimsu) s geometričnim crtežima u vidu monedra, ponekad i s natpisima s datumom izgradnje i sl. Namjena nije uvijek poznata – to mogu biti ukrasi, ali možda i dijagrami inicijacijskih kušnji. *mandala* na zapadni način, tlocrt Kalvarije ili hodočašća što ga treba prijeći na koljenima...

Novembar–decembar 1992: Galerija savremene likovne umetnosti, Novi Sad
Nikola Džafro: Izlaganje lavirintu, samostalna izložba
Autorova skica za izložbenu postavku.

SVE bi to trebalo da bude ume-
steno u veliki ZAM-
RZIVAČ. (ZAMRZIVAČ-gale-
rija).

FUSIJA

1. Postament
28,5x2tanx120cm

2. plastika

3. stolica ZAVESA
tepih i t.d. potreban
plastični inkubator

4. slike

5. objekti - cruga
za infuziju

6. SANDUCI SA LAVI-
RINTIMA - po SKICAMA
B. Bogdanovića. PUTANJE

7. SANDUCI

8. ZAMRZIVAČI UME

SANDUCI

- 7. a. SVEti JEBASTIAN (gips)
- b. KISOBRAN - SANDUKU
- c. SKONDIONOVA (1.)
- d. ODI (POSTAMENT)
- e. SANDUK SA MONITOROM
- f. elektroni 102
- g.
- e.
- h.

30 kg gipsa

Fluores
neon
strela

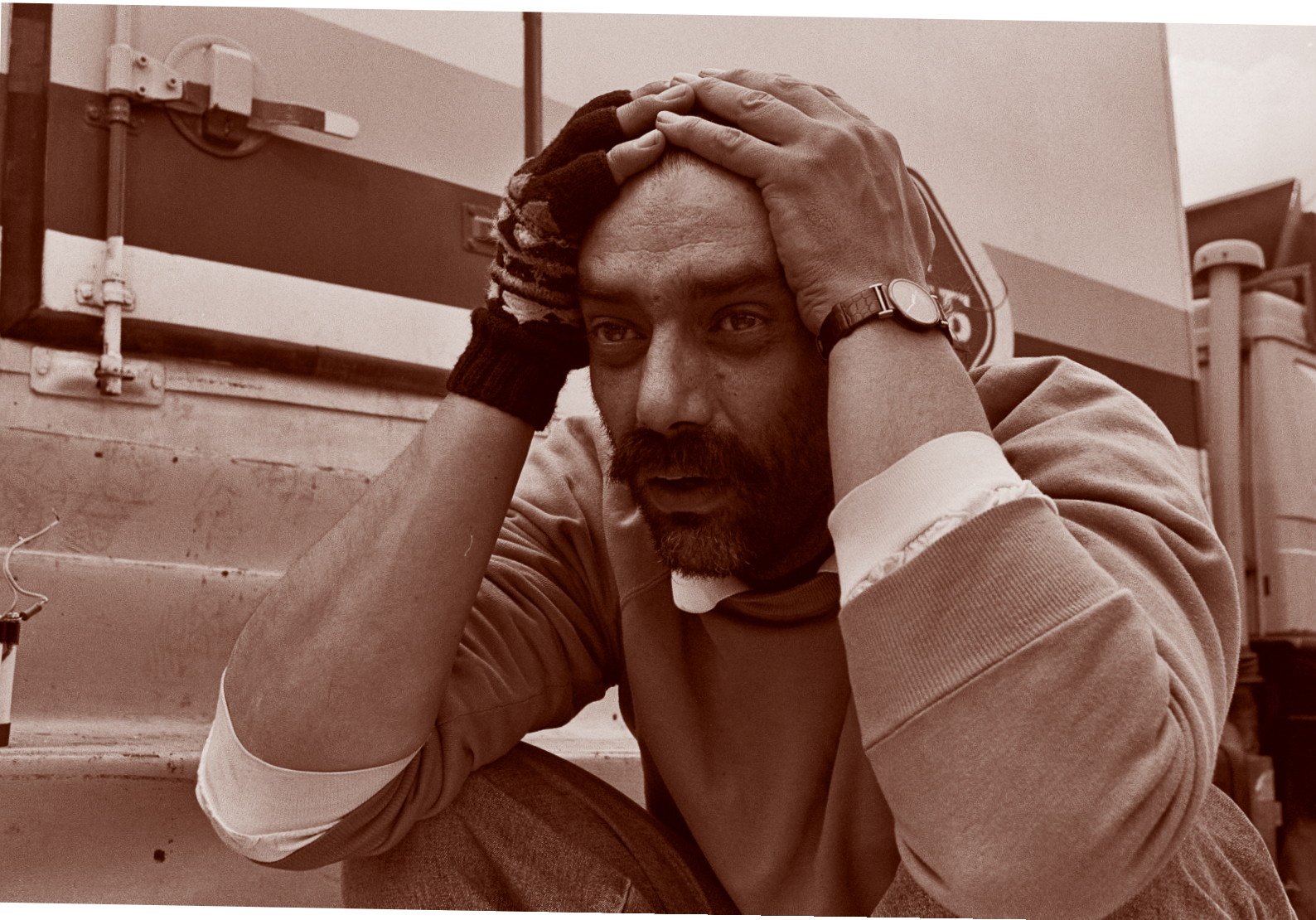
ideo-produkcija

15. maj 1993: Beograd, kamion hladnjača ispred Doma omladine Beograd

Zamrznuta umetnost

Grupni portret umetnika u hladnjači u Boleču gde su se izrađivali ledeni objekti za izložbu: Darija Kačić, Marija Ilić, Gabriela Pajević, Vera Stevanović, Jelica Radovanović (prvi red), Saša Marković Mikrob, ?, Dragoslav Krnajski, Nikola Džafo, Dejan Anđelković, Mrđan Bajić, Raša Todosijević, Mileta Prodanović.
Foto Gradimir Aleksić

15. maj 1993: Beograd, kamion hladnjača ispred Doma omladine Beograd
Zamrznuta umetnost
Nikola Džafo ispred hladnjače.
Foto Vesna Pavlović

18. februar 1997: Studentski i građanski protesti Beograd
Incidentna kreda (Rekonstrukcija zločina)
Opertavanje ležećih tela kredom tokom protesta na ulicama Beograda.
Foto Dragoslav Krnajski

◀ 17. decembar 1993: plato ispred Kafe galerije „Jazzbina“ Beograd
Art kuvar
Eksponat od brašna „Ljuljaška“ Nikole Džafa.
Foto Vesna Pavlović

21. januar 1997: Kolarčeva ulica, Beograd

Vratimo im sliku (Ogledalima na kordon)

Građani, među kojima i umetnici sa ogledalima, ispred policijskog kordona u Kolarčevoj ulici u Beogradu.

Foto Vesna Pavlović

1995–1998: Javna šišanja Beograd, Novi sad, Niš

Ko was šiša

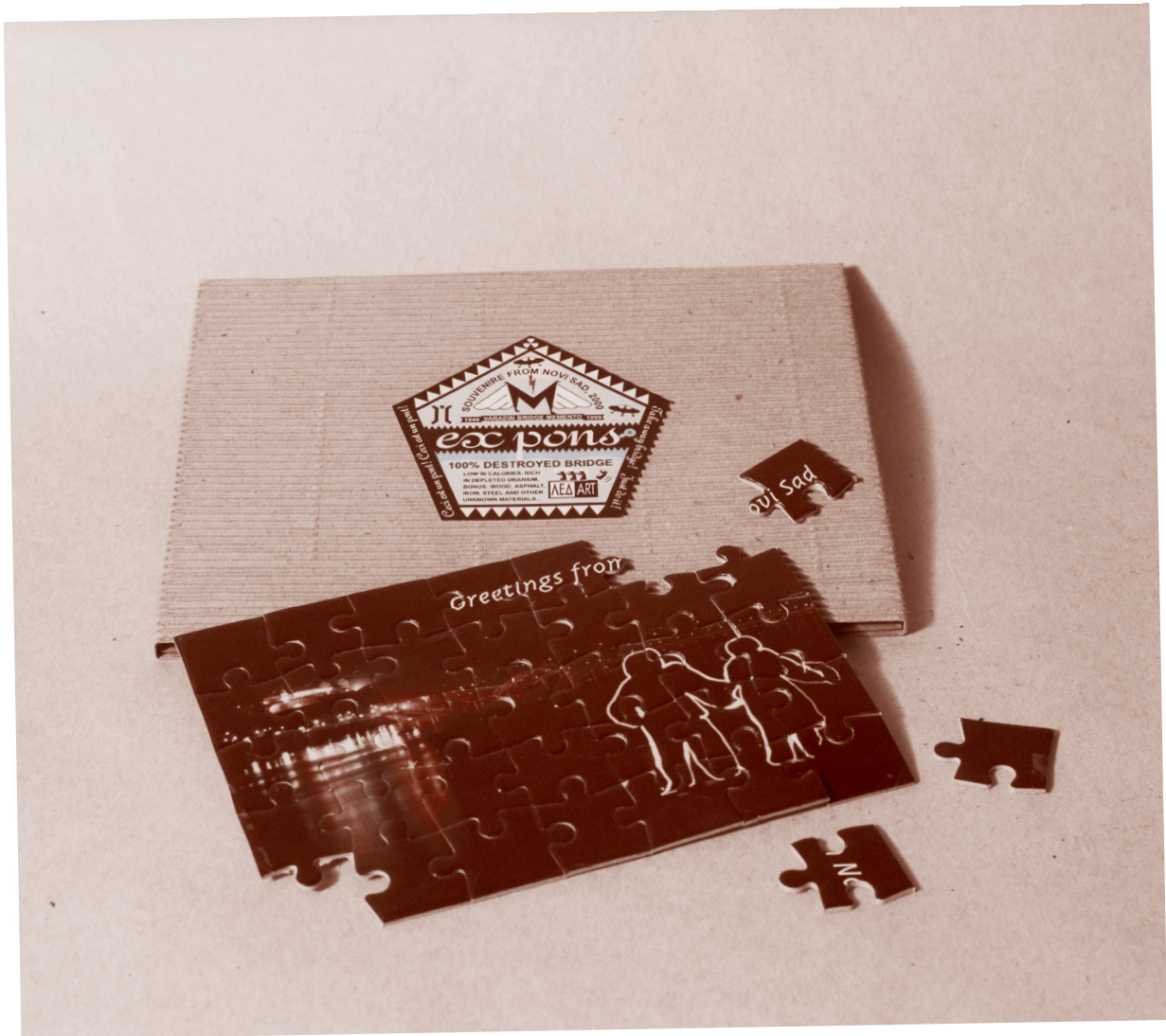
Zapakovana kosa ošišanih u performansima javnih šišanja.
Foto dokumentacija MMC „Led art“

2. oktobar 1999: KUC Lampana, Labin (Hrvatska)
Transart festival Istra – 2000; Rekonstrukcija zločina
Crni natron papiri sa incidentnim crtežima kredom nastali u performansu opcertavanja.
Foto Rajko Tasić

3. oktobar 1999: deponija „1. maj“ Labin (Hrvatska)
Transart festival Istra – 2000; Ekspedicija na deponiju „1. maj“ Labin
Vesna Grginčević, Rajko Tasić, Nikola Džafo, Dragan Živančević na deponiji „1. maj“ u Labinu.
Foto Srđan Veljović

1. april 2000: **Novosadski suvenir 2000: In memoriam – Varadinski most**
Jedan od eksponata izrađenih od delova i u čast srušenog Varadinskog mosta.
Foto Srđan Veljović

29. februar 2000: Katolička porta Novi Sad

Kunstlager

Boćanje ledenim kuglama u podnožju jugoslovenske zastave načinjene od leda.

Foto Srđan Veljović

17. maj 1996; Centar za kulturnu dekontaminaciju Beograd

Bekstvo iz centra – Dan leda / Opasuljivanje (1)

Nebojša Popov u dvorištu Centra za kulturnu dekontaminaciju kuva pasulj koji će biti poslužen na stolu zastrtom listovima Republike, glasila građanskog samooslobođanja, čiji je glavni urednik.

Foto Dragoslav Krnajski

oktobar 2000: Radio 021 Novi Sad

Mrdni dupetom (Pusti glas – Štetno je uzdržavati se)

Fotografisanje zadnjica u liftu Radija 021 u akciji animiranja građanstva da izađe na birališta i „pusti glas“ za predsedničkog kandidata.

Foto Dragan Živančević

18–29. jun 2001: Art klinika, Grčkoškolska 5, Novi Sad

Lavirint (Ja Rom)

Multimedijalna prezentacija programa za Rome u saradnji sa Novosadskim humanitarnim centrom
Posetioci razgledaju eksponate sa svećama jer u izložbenom prostoru nema struje.
Foto dokumentacija MMC „Led Art“

19. maj 2007: Art klinika

Premijera filma *Ko je ukrao Mona Lizu?*

Scena iz filma *Ko je ukrao Mona Lizu?*; Autor: Filip Markovinović; scenario: Nikola Džafo; kamera: Peđa Radosavljević; U kadru: Ratko Radivojević, Vladimir Ilić, Filip Markovinović, Nikola Džafo, Ivan Đurić. Ostale uloge: Draginja Voganjac, Filip Dolinaj, Dragan Vulović Gagi; specijalni gosti: Uroš Pajić, Jovana Budošan, Nikola Macura, Jelena Vladušić, Željko Katanić
Foto Jelena Vladušić

20. septembar 2008: Kineska četvrt, Novi Sad

Iz pepela muzej

Penix u hrpi pepela koji je ostao nakon spaljivanja umetničkih dela u okviru izložbe *Prostor za novi dijalog* Muzeja savremene umetnosti Vojvodine. Akcija je nastala u čast projekta *IkonoMAHIJA* (Beograd, 1998) kada je prvi put postavljeno pitanje „Zašto dobri i pametni ljudi uništavaju svoj rad?“

Foto Jelena Vladušić

Art klinika, od 2008.

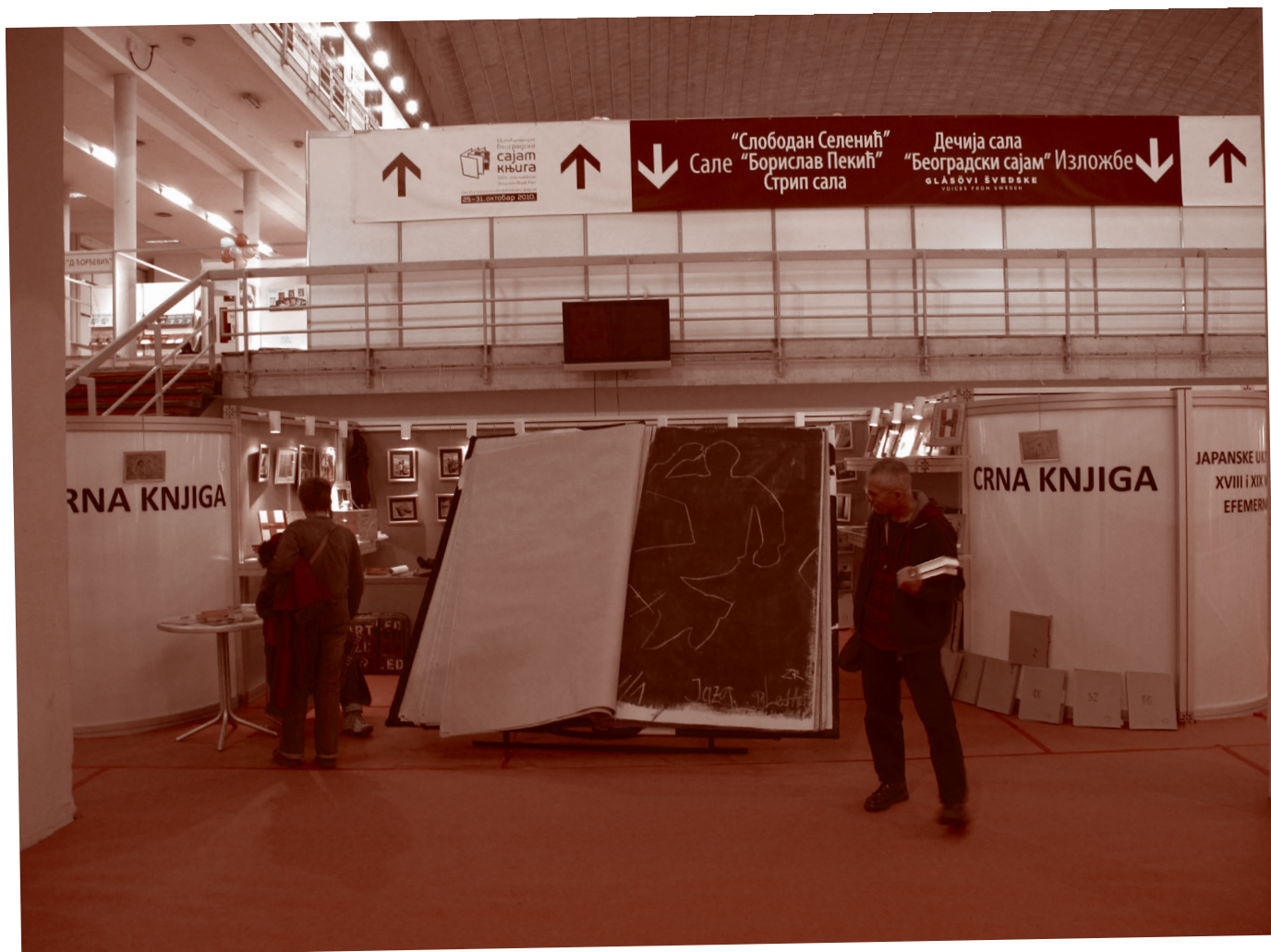
Večernji akt

Kao jedan od stalnih segmenata delovanja Art klinike, petkom u večernjem terminu održavali su se časovi večernjeg akta. Mentori Nikola Macura i Bojan Dojkic, uz goste i prijatelje Art klinike.

Foto dokumentacija MMC „Led Art“

8. novembar 2009: Galerija Rajka Mamuzića, Novi Sad
Hor i orkestar za vanredne situacije na 38. Novosadskom salonu, performans
Učesnici: Nikola Džafo, Jovanka Zlatković (dirigentkinja), Vesna Grginčević, Jovana Budošan, Vladimir Ilić, Marija Kostić,
Bojan Krivokapić, Slobodan Stošić, Aleksandar Bede, Živko Grozdanić, Branka Savanović Belić.
Foto dokumentacija MMC „Led Art“

25–31. oktobar 2010: 55. Međunarodni sajam knjiga Beograd

Crna knjiga

Izložena Crna knjiga sadrži više od 100 crteža iz *Rekonstrukcije zločina* na crnim papirima u prirodnoj veličini; dimenzije 2 x 1,3 m; težina: 120 kg; korice presvučene prirodnom kožom; stoji na metalnom postolju; pored brojnih učesnika u opcrtavanjima, u izradi knjige učestvovali: Nikola Džafo (idejni tvorac), Georg Jovanović (knjigovezac), Srećko Katić (postolje), Filip Markovinović, Ana Lagator (montaža video rada)

14. decembar 2010: Miletičeva ulica, Novi Sad
Mobilna galerija, promotivno prikazivanje
Idejni tvorac i konstruktor: Dejan Jankov
Foto Nikola Džafo

Muzej „25. maj“ Beograd, 22. oktobar 2011.

52. Oktobarski salon: Vreme je da se upoznamo

Troja vrata: prošlost, sadašnjost, budućnost. Otvaranjem prvih vrata posetilac je naišao na kutije sa dokumentacijom Led arta i Art klinike koja je bila pružena na uvid.

Foto Slobodan Stošić

Jun 2012: Limanska pijaca, Novi Sad

Totalna rasprodaja umetnosti – Publici na noge

„Piljari umetnosti“ Slobodan Stošić, Dušan Zaklan i Željko Grulović uslužuju potencijalnog kupca na Limanskoj pijaci u Novom Sadu.

Foto Robert Getel

4. jul 2013: pasaž Zmaj-Jovine 22

Svečano otvaranje ŠOK zadruga

Izložbom *Slučaj rezultati konkursa G.U.K. 2013.* – Novi Sad Ivane Indjin, otvorena je Šok zadruga. Šank koji je prenet iz prostora Art klinike i ovaj put bio je mesto okupljanja i druženja brojnih posetilaca novog izložbenog prostora. Foto dokumentacija MMC „Led Art“

13. mart 2014: Šok zadruga

Bele maske od belih listića, radionica i izložba povodom vanrednih izbora u Srbiji

Grupni portret aktivista sa maskama od belih listića.

Foto dokumentacija MMC „Led Art“

23. decembar 2014: Centralna galerija Šok zadruga, Pasaž Zmaj Jovine 22
Perspektive 13, izložba u koferima
Foto dokumentacija MMC „Led Art“

15. maj 2021: Ulica Jovana Popovića 43, Novi Sad
Otvaranje Grafičke zadruge
Ivana Purtić kači zastavu iznad ulaza u Grafičku zadrugu.
Foto Konstantinos Petrović

2. i 3. oktobar 2021: Kulturna stanica Novo mesto – Detelinara
Muzej Budućnosti
(u okviru Evropske prestonice kulture – Programski luk: Kaleidoskop kulture 2021)
Snimanje emisije Podcasta. Gost: Bojan Dojkić, slikar. Voditelj: Željko Grulović.
Foto V. Veličković

8. avgust 2021.

Srpski Pakao (radni naslov)

Kolaboraciono-kolektivno crtanje je započeto na 700. godišnjicu od smrti Dantea Aligijerija.

Učesnici: Nikola Džafo, Slobodan Stošić, Dejan Jankov, Vladimir Ilić, Bojan Dojkić, Gojko Dutina, Željko Grulović, Ivana Purtić (organizacija).

Foto dokumentacija MMC „Led Art“

1. novembar 2021: Art Weekend Beograd, Ispred Hotela „Beograd”
U periodu krize, jače se grize, performans
Darija Dragojlović i Željko Grulović izvode performans trešenja crvenog tepiha.
Foto Viktor Šekularac

Učesníci 1992–2022.

- Aigner, Uli/Uli Ajgner**, vajarica DEU (2008: galerija Lothringer 13 Minhen: Rekonstrukcija zločina [domaćin])
- Ajandi, Endre** (2006: Kravarić Marko [kratkometražni animirani film – autor špice i vizuelnih efekata])
- Al Droubi, Kristijan** (2002: Pozorište mladih: prvi i treći Javni čas crtanja [model]; 2018: Šok zadruga: Art Karavan India; 2019: Šok zadruga: Janoš Tarko: Slike i neke nove price [performans na otvaranju])
- Al Hamis, Reza**, Iran (2019: Šok zadruga: Izložba, radionica arapske kaligrafije i razgovor sa umetnikom)
- Aleksić, Gradimir** (1993: Zamrznuta umetnost, svirao sa The End Bend; 1995: CZKD: Tačno u podne; 2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) I)
- Aleksić, Žarko** (2022: Šok zadruga: Escape Room)
- Alispahić, Narcis** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Andonov, Lidija** (2008: Art klinika: Koji život [performans])
- Andrejević, Ivana**, Težak umetnost (2005: Ekspedicija deponija „Jovanovac“ Kragujevac)
- Andrejević, Velimir** (2010: Art klinika: *Perspektive 9*; 2011: Šok galerija: Zvezda petokraka; 2015: Šok zadruga: Školski rad; 2017: član Žirija za *Perspektive 15*)
- Andrejin, Zoran** (2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Andrić, Ivana** (2005: Art klinika: Crteži studenata završne godine Akademije umetnosti u Novom Sadu; samostalna izložba [izbor: Branka Janković Knežević])
- Andrijašević, Tatjana** (2006: Šok galerija, BURA: Erotska fantazija [izložba za pipanje])
- Andelić, Željko** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Andelković, Dejan**, slikar, scenograf (1993: Zamrznuta umetnost; Kafe Jazzbina BG: Art kuvar – oba projekta sa Jelicom Radovanović)
- Andelković, Dragana** (2006: Art klinika: Radovi polaznika Večernjeg akta 2005/2006)
- Andelković, Sanja** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS]; Šok UP; 2018: Šok zadruga: Miligramove tačke [kolektivna izložba studenata AUNS])
- Antal, Atila** (2008: Art klinika: Koji život [performans])
- Antić, Milan** (2010: Art klinika: *Perspektive 9*)
- Antonović, Nela** (1995: CZKD: Ko was šiša 1; Zastave; 1996: Begstvo iz Centra – Opasuljivanje)
- Apsolutno romantično** (2006: Art klinika: P. Gatajancu: Konj – Sky TRANSport [muzičko-govorni performans])
- Arandelović, Branislava** (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Arandelović, Ivana** (2011: Art klinika: *Perspektive 10*; 2012: Šok galerija: Organizam 1 praznina – Proces: Bol pluća; 2018: Šok zadruga: Procesi)
- Arandelović, Marija** (2007: Art klinika: Mlade nade video scene [video rad])
- Arđan, Sonja** (2007: Art klinika/Nacionalna noć muzeja: Mona Liza)
- Argyelan, Zita/Zita Arđelan**, grafičarka (2011: Art klinika: Krokodil u crvenim gaćicama [novogodišnja lutkarska predstava za decu]; 2016: Šok zadruga: 90S; 2019: Šok zadruga: ŠokARTSY; Šok stepenište/Bulevar Books: Herbarijum; Knjižara Bulevar Books: Šok juniori [izložba grafika])
- Atlija, Bojana** (2011: Art klinika: *Perspektive 10*)
- Augustinov, Goran**, frizer (2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Avramov, Nevena** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])
- Avramov, Selena** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Avramović, Srđan** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Avramović Lončar, Nineta**, kompozitorka, muzički pedagog (1993: Zamrznuta umetnost; Kafe Šmaug NS: Potop [New Art Forum]; 2003: Art klinika: Umetnost muzičke žrtve [izložba za slušanje]; 2007: Art klinika: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba]; 2014: Šok zadruga: Letnja radionica crtanja za talentovane „Zlo ne spava“; 2015: Šok zadruga: Zlo ne spava [izložba]; 2016: Šok zadruga: Dan za prestup)
- Babić, Božidar** (1998: CZKD: Ikonomahija)
- Babić, Danijel**, slikar (2003: Art klinika: Naslikaj majicu, obuci galeriju; 2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Backović, Jovana** (2006: Art klinika: Horkeškart: Jedem ti malter [Interzone])
- Bačkalić, Ognjen** (2019: Šok koridor: Ua! #6; Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Badalić, Dubravko**, kameraman (1993: Zamrznuta umetnost; 1995: CZKD: Tačno u podne; Ko was šiša 1; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Badalić, Maša** (1995: CZKD: Ko was šiša 1)
- Badalić, Milica**, kameraman (1994: Lokalitet No 1 i 2; 1995: CZKD: Tačno u podne; Ko was šiša 1; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Bajac, Milan** (1995: CZKD: Ko was šiša 1)
- Bajić, Jelena** (2018: Šok koridor: UA! #4)
- Bajić, Mrđan**, vajar, pedagog (1993: Zamrznuta umetnost; Kafe Jazzbina BG: Art kuvar; 1997: Ekspedicija 1: Deponija Vinča)
- Bajin, Igor** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Bajtal, Esad**, sociolog BiH (2007: Art klinika: Evropske strategije stvaralaštva [tribina])
- Bakoš, Anita**, slikarka (2007: Art klinika: *Perspektive 6*; 2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) I)
- Balaban, Petar** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Balać, Igor** (2018: Šok koridor: UA! #2; Šok zadruga: Miligramove tačke; Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Balmazović, Đorđe**, multimedijalni umetnik (2006: Art klinika: Prezentacija rada grupe Škart)
- Banyik, Erzsébet/Eržebet Banjik** (2013: MKUD „Petöfi Sándor“/ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [kolektivna izložba])
- Banjanac, Branislav**, direktor Novosadske mlekare (1993: Potop)
- Barbul, Vladimir** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; 2009: Galerija Rajka Mamuzića: Umetnici povlače radove sa 38. Novosadskog salona)
- Barila, Andrija** i konj **Košava** (1996: CZKD: Begstvo iz Centra)
- Basara, Dušan** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Beck Jee-Sook/Đi-Su Bek**, kustoskinja, Južna Koreja (2004: Seul, Južna Koreja: A New Past [izložba i simpozijum, domaćin])
- Bečejić, Milan** (1993: Zamrznuta umetnost; Jazzbina BG: Art kuvar)

- Bede, Aleksandar**, arhitekta (2009: Galerija Rajka Mamuzića: Hor i orkestar za vanredne situacije na 38. Novosadskom salonu [performans])
- Bedov, Nenad** (2006: Art klinika: Radovi polaznika Večernjeg akta 2005/2006)
- Benišek, Bela** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Benišek, Branimir** (2012: Art klinika: Perspektive 11; 2013: Muzej Srema SM: Perspektive 11)
- Berbakov, Mateja**, Težak umetnost (2005: Ekspedicija deponija „Jovanovac“ Kragujevac)
- Bereš, Ivan** (2006: Art klinika: Radovi polaznika Večernjeg akta 2005/2006; 2010: Art klinika: Perspektive 9)
- Berković, Andrea** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga; Šok koridor: UA! #4)
- Beronja, Andrea** (2008: Art klinika: Sanjar je sanjao vrata, Pozorišna grupa Studio)
- Bertok, Goran**, fotograf, SLO (2005: Šok galerija: Stigmata III; 2006: Art klinika: Posetioci)
- Bežika, Lenard K.** (2013: MKUD „Petöfi Sándor“/ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [kolektivna izložba])
- Bibić, Miloš** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS]; Šok koridor 22, UA! #1 [kolektivna izložba studenata AUNS])
- Bićanić, Danica**, vajarka (2008: Art klinika: Perspektive 7)
- Bikicki, Aleksandar** (1995: RU „Radivoj Ćirpanov“ NS: Ko was šiša 2)
- Bing i Čipola Kolt** (1993: Kafe Jazzbina BG: Art kuvar)
- Bjeličić, Vladimir** (2021: Šok koridor: Vokalno-kustoski sindrom: Dnevnik uvreda 2020)
- Bjeljac, Duško** (2005: Art klinika: Umetnici beskućnici [letnja radionica]; 2006: Street art/Objekti [letnja radionica]; Art klinika: Perspektive 5; 2007: Art klinika u Muzeju Srema SM [Perspektive 5 i Street art])
- Bjeljac, Zoran** (2008: Art klinika: Sanjar je sanjao vrata, Pozorišna grupa Studio)
- Blagojev, Mirjana** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Blagojević Cincaro, Miroslav-Bata** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Blažić, Dušica** (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešni])
- Bodulić, Dušanka** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Bodulić, Slobodan** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Bogdanović, Slavko**, konceptualni umetnik, pravnik (2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija]; 2007: Art klinika: Final Shoot – Final Cut [performans i premijera istoimenog kratkog filma])
- Bogosavljević, Ljubiša**, slikar (1993: Jazzbina BG: Art kuvar; 1995: CZKD: Zastave; 1998: CZKD: Ikonmahija; 1999: Puj spas za sve nas BG i NS, Svitak – Bukvar; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager; 2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Bogosavljević, Milivoje** (1998: CZKD: Ikonmahija)
- Bogosavljević, Žarko** (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešni])
- Bogut, Nada** (1993: Zmaj Jovina NS: Potop; 1999: Puj spas za sve nas NS)
- Bojić, Vladimir** (2007: Art klinika: Yugo)
- Bojinović, Duško** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Bojović, Filip** (2008: Art klinika: Petrovaradinska tvrđava u delima umetnika/Nacionalna noć muzeja)
- Bokan, Ana** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Boroja, Jelena** (2005: Art klinika: Crteži studenata završne godine Akademije umetnosti u Novom Sadu; samostalna izložba [izbor: Branka Janković Knežević])
- Bosiljko, Irena** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Bosnić, Jelena** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Bosnić Đurić, Aleksandra** (2019: Bulevar Books: 25 godina – Bez ishodišta – od Led arta do Šok zadruge [dokumentarna izložba] i *Umetnost i kultura otpora* M. Šešić [promocija knjige])
- Bošnjak, Jasmina**, slikarka (2002: Galerija Perspektiva Petrovaradin: Perspektive 1)
- Bošković, Vera** (2006: Šok galerija, BURA: Erotska fantazija [izložba za pipanje])
- Božanić, Antonija** (2014: Šok zadruga: Perspektive 13)
- Božić, Gradimir Dada** (1993: Jazzbina BG: Art kuvar)
- Božić, Miloš** (1997: Ekspedicija 1: Deponija Vinča)
- Božić, Rajko** (2007: Art klinika: Evropske strategije stvaralaštva [tribina])
- Božić, Vladimir** (2007: Art klinika: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba])
- Božović, Borka**, galeristkinja (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Božović, Gojko**, izdavač (2006: Art klinika: Kuvarove kletve i druge gadosti S. Tešina [promocija knjige])
- Božović, Radovan** (2014: Pasaži Zmaj Jovine br. 22 i 4: Zlo ne spava – Slem grupa Poezin / Panta Šiklja Nafta tribjut bend)
- Božović, Vera**, oboa (1993: Kafe Šmaug NS: Potop [New Art Forum])
- Boroš, Marijan** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Börcsök, Anna/Ana Berček** (2013: MKUD „Petöfi Sándor“/ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [kolektivna izložba])
- Bracić, Dušan** (2010: Šok galerija: Fotografije)
- Bračić, Nenad** (1998: CZKD: Ikonmahija; 1999: Kako ubiti vreme; 1999: Puj spas za sve nas BG; Svitak – Bukvar; 2015: Šok zadruga: Daska za seckanje [samostalna izložba]; 2020: Digitalni format Šok zadruge: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])
- Bradić, Ratko**, guslar (1998: Rekonstrukcija zločina Niš)
- Brajković, Darko – Đepeto Njapo** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) I)
- Branovački, Dunja** (2020: Knjižara Bulevar Books: Prezentacija kalendara 2021)
- Bratić, Milena** (2017: Šok zadruga: Daleko od očiju [izložba fotografija i diskusija])
- Bratuša, Lav**, bubnjar (1996: CZKD: Prestup)
- Bravačić, Milica**, slikarka (1997: Ogladalima na kordon)
- Brecelj, Marko**, muzičar, SLO (2018: Kanta: Premijerni paket: Mikrob stanica na putu za Ohrid [multimedijalni performans])
- Brkić, Marija** (2012: Art klinika: Perspektive 11; 2013: Muzej Srema SM: Perspektive 11)
- Brković, Kristina** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS])
- Buača, Dragan** (1995: RU „Radivoj Ćirpanov“ NS: Ko was šiša 2)
- Budošan, Jovana**, grafička dizajnerka (2005: Ekspedicija deponija „Jovanovac“ Kragujevac; Art klinika: Umetnici beskućnici [letnja radionica]; 2006: MSUV: Hibridno

- imaginarno: Slikarstvo i/ili ekran [U slavu ošišanih]; Kravarić Marko [Kratkometražni animirani film – dizajn prop. materijala]; Centar za kulturu Pančeva: N. Džafo, Zec koji je pojeo muzej [saradnik]; 2007: Podrška glumcima štrajkačima u Pozorištu mladih; Ko je ukrao Mona Lizu?; Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [letnja radionica]; Dizajn knjige *Art klinika – Prva petoletka* [str. 212–291]; 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba]; 2008: CK 13: Art klinika – Prva petoletka; promocija knjige; Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; 2009: Trandžament – Exit festival: Najduži crtež na svetu [performans]; Art klinika: Majkl Džekson u Art Klinici [performans]; Galerija Rajka Mamuzića: Hor i orkestar za vanredne situacije na 38. Novosadskom salonu [performans]; Dizajn knjige *Art klinika – Dvogodac 2007–2008*; 2012: Šok galerija: Rad bez pokrića [samostalna izložba]; 2013: Savamala/Brankov most BG: Najduži crtež na Mikser festivalu; Otvaranje Šok zadruga: Slučaj rezultati konkursa G.U.K. 2013. – Novi Sad, izložba [vizuelni identitet događaja]; 2014: Šok zadruga: Letnja radionica crtanja za talentovane „Zlo ne spava“; 2015: Šok zadruga: Zlo ne spava [izložba]; 2017: Šok zadruga: Rad bez pokrića 2.0 [samostalna izložba]; 2018: Šok zadruga: Unutrašnji dijalog (Seobe) [radionica kolektivnog crtanja]; 2017–2019: urednica sajta sokzadruga.com; 2018–2019: urednica programa Šok zadruga; tokom godina grafički oblikovala materijal MMC Led art, Art klinike i Šok zadruga)
- Budošan, Tijana**, arhitekta (2007: Art klinika: Reaktiviraj(se); 2009: Galerija Rajka Mamuzića: Hor i orkestar za vanredne situacije na 38. Novosadskom salonu [video rad])
- Budžarov, Maja** (2005: Šok galerija: MP_per_10 Big Brother [performans]; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Bulajić, Aleksandra** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS]; 2021: Šok zadruga: Spavači)
- Bulatović, Zoran**, slikar (2006: Art klinika: Perspektive 5; 2007: Art klinika: Koža?; Art klinika u Muzeju Srema [Perspektive 5], Art klinika: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [letnja radionica]; 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba]; 2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba]; 2009: član Žirija za *Perspektive 8*; 2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja]; 2011: 52. Oktobarski salon Beograd, pijaca Zeleni venac: Publici na noge – Totalna rasprodaja umetnosti; 2011: Šok galerija: Niko ne želi da bude niko [crtanje u čast Šok alijanse]; 2012: Limanska pijaca: Publici na noge – Slava [izložba])
- Bunčić, Aleksandar** (2003: Art klinika: Naslikaj majicu, obuci galeriju; 2008: Art klinika: Petrovaradinska tvrđava u delima umetnika/Nacionalna noć muzeja; Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; 2011: 52. Oktobarski salon Beograd, pijaca Zeleni venac: Publici na noge – Totalna rasprodaja umetnosti; 2012: Art klinika: Perspektive 11; 2013: Muzej Srema SM: Perspektive 11)
- Bura** (Beogradska umetnička radionica) (2006: Art klinika: Erotska fantazija [multimedijalni hepening])
- Burđelez, Pasko**, performer HR (2010: Art klinika: Karavukovo 0001)
- Burić, Antonije** (2014: Šok zadruga: Perspektive 13)
- Burić, Igor**, novinar (2002–2007: Art klinika: izveštavanje i teorijske pretpostavke; 2010: Turistički informativni centar Novog Sada: Talking communities [akcija u izlogu])
- Chetta, Salvina/Salvina Četa**, ITA (2008: Art klinika: Terramaterlingua, pozorišna predstava)
- Cimbal, Danica** (2021: Galerija SULUV-a: Živi grad [predavanje])
- Cimbaljević, Katarina**, (2022: Šok koridor: Mikrozrezovi: studenti master studija Scenske arhitekture i dizajna)
- Cipar, Anđela** (2018: Šok koridor: UA! #2; Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Crkvenjakov, Milica** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Crnjanski, Dunja** (2018: Šok zadruga: Umetnički kolektiv „Petar Drapšin“: Prototip 1)
- Cros, Jean-Cristophe/Žan-Kristof Kros**, FRA (2005: Šok galerija: Instalacija)
- Crnojački, Ružica** (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Cvejanović, Igor** (1993: Zmaj Jovina NS: Potop)
- Cvetanov, Danijela** (2011: 52. Oktobarski salon Beograd, pijaca Zeleni venac: Publici na noge – Totalna rasprodaja umetnosti)
- Cvetanović, Darko**, fotograf (2010: Art klinika: Karavukovo 0001)
- Cvetičanin, Milorad Miša**, vajar (1993: Zamrznuta umetnost)
- Cvetković, Marija** (2018: Šok zadruga: Milgramove tačke)
- Čamber, Silvija** (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Čanković, Vladimir** (1995: RU „Radioj Čirpanov“ NS: Ko was šiša 2)
- Čanji, Pavel**, grafičar (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Čavić, Ivana** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS]; Šok koridor: Clipping; 2018: Šok zadruga: Milgramove tačke))
- Čekić, Gordana** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Čekić, Jovan** (1993: Zamrznuta umetnost, Jazzbina BG: Art kuvar)
- Čekić, Sima** (1995: RU „Radioj Čirpanov“ NS: Ko was šiša 2)
- Čeković, Slaviša Ravnogorac** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Čelebić, Slobodan Cober** (1995: CZKD: Zastave)
- Čeman, Tamara** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Čepalo, Edhem** (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Čer, Aleksandar** (2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija])
- Čičovački, Aleksandra** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga; Šok koridor: UA! #4)
- Čik, Istvan** (2006: Art klinika: P. Gatajancu: Konj – Sky TRANSport [muzičko-govorni performans])
- Čikoš, Viktorija** (2002: Galerija Perspektiva Petrovaradin: Perspektive 1)
- Čizmić, Milica**, arhitekta (2007: Art klinika: Dumpscaping)
- Čkonjović, Branimir**, grafički dizajner (2008: Art klinika: Perspektive 7)
- Čkonjović, Vladimir** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Čolić, Miloš** (2013: MSUV NS: Perspektive 12)
- Čolović, Ivan** (2004: Hodočašće. Pravac deponija/Led art. Dokumenti vremena 1993–2003)
- Čolović, Petar** (2007: Perspektive [istraživanje])
- Čonkić, Radenko** (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Čupardija, Vesna** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Čulo, Dragan** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike; 2007: Art klinika: Izložba radova polaznika Večernjeg akta)
- Čupić, Rada** (2008: Art klinika: Petrovaradinska tvrđava u delima umetnika/Nacionalna noć muzeja)

- Čurčić, Maja** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Čurčić, Rastko** (1993: Zmaj Jovina NS: Potop)
- Čurčić, Sara** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Čvorić, Ljubica** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike; Moje.../Mine...; 2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba]; Art klinika: Perspektive 4; Muzej savremene likovne umetnosti NS: Kao skulptura_kako skulptura; 2006: Art klinika u Muzeju Srema [Perspektive 4]; Šok galerija: Zapis iz divljine; Art klinika: Umetnici beskućnici [letnja radionica]; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji]; 2008: Art klinika: Portret Silvije Seip-Ristić)
- Čalasan, Jakša** (2006: Art klinika: Perspektive 5; 2007: Art klinika u Muzeju Srema SM [Perspektive 5])
- Čatović, Ervin** (1998: Službeni put u Prištinu 2)
- Čeriman, Jelena** (2017: Šok zadruga: Daleko od očiju [izložba fotografija i diskusija])
- Čirić, Danica** (2013: MKUD „Petöfi Sándor“/ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [kolektivna izložba])
- Čirić, Jovana** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Čirić, Saša** (2009: Beton u Art klinici [tribina])
- Čopić, Sanja** (2017: Šok zadruga: Perspektive 15)
- Čosić, Dragiša** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Čosić, Miroslav** (1999: Puj spas za sve nas NS; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Čosić, Vuk** (1993: Jazzbina BG: Art kuvar; 1994: Lokalitet No 1)
- Čoso, Ljubomir** (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Čorić, Igor** (2006: Šok galerija: Flash animacija; Centar za kulturu Pančeva: N. Džafo, Zec koji je pojeo muzej [saradnik])
- Čupurdija, Vesna** (2007: Art klinika: Izložba radova polaznika Večernjeg akta)
- Čurčić, Branka**, teoretičarka umetnosti i medija (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji]; 2008: Rečnik rata i kolekcija N. Milikića [tekst]; 2009: Verujemo u utopiju da umetnost leči i menja svet [razgovor sa članovima Art klinike povodom „Bankrota“]; 2011: Art klinika: Kritika humanističkog marksizma [predavanje])
- Čurčić, Lazar** (2018: Šok zadruga: Umetnički kolektiv „Petar Drapšin“: Prototip 1)
- Čurčić, Violeta** (1995: CZKD: Tačno u podne)
- Čurčin, Vladislav**, novi likovni mediji, performer (2008: Art klinika: Perspektive 7)
- Čurgus, Velimir Kazimir** (1993: Zamrznuta umetnost, Jazzbina BG: Art kuvar; 1994: Šta zamrznuti, šta odmrznuti; 2003: Šok galerija: Granična područja erotike; 2004: Privlačnost jeze/Led art. Dokumenti vremena 1993–2003;)
- Dajč, Miroslav** (2009: Art klinika: Perspektive 8)
- Dakić, Bojan** (2010: Art klinika: Građanin [predstava]; 2012: Art klinika: Bela soba [performans])
- Damjanović, Ines** (2018: Šok koridor: UA! #2; Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Damjanović, Jelena** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Damjanović, Jasna** (2010: Art klinika: Perspektive 9)
- Dangubić, Dragan**, fotograf (1995: CZKD: Develop/ing/ment; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Dautović, Staniša**, profesor na FTN Novi Sad, umetnik (1995: CZKD: Zastave; 2005: Art klinika: Happy Trash, Vol. 4 [DJ performans]; 2006: Šok galerija: Tuđa snaga; 2007: Art klinika: O slučajnosti [predavanje i izložba])
- Davidović, Nada** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Davies Therese/Tereza Dejvis**, GB (2002: Art klinika: Javno čitanje romana Korografija G. Mimice; Art klinika – Prva petoletka 2002–2006 [lektura teksta na engleskom])
- Dedać, Mirza** (2014: Šok zadruga: O vrednosti)
- Dedakin, Zinaida** (1996: CZKD: Prestup)
- Dedić, Fatima**, slikarka (1998: CZKD: Ikonmahija; 1999: Kako ubiti vreme, Trash Art Galleries, Svitak – Bukvar)
- Dejanović, Zoran** (1995: RU „Radivoj Ćirpanov“ NS: Ko was šiša 2)
- Delimar, Vlasta**, konceptualna umetnica, HRV (2006: Art klinika: Performans [Rubne posebnosti: avangardna umetnost eks-Jugoslavije 1914–1989])
- Delja, Nemanja**, fotograf (2006: Art klinika: Perspektive 5; 2007: Art klinika: Memory stick; Art klinika u Muzeju Srema SM [Perspektive 5]; 2010: Šok galerija: fotografije; 2018: Šok zadruga: Porodični album)
- Denić, Aleksandar** (2021: Šok zadruga: Sunce na koncertu)
- Denić, Goran**, vajar (1997: Ogledalima na kordon; Incidentna kreda; Ekspedicija 1: Deponija Vinča; 1998: Beoizlog; Urbana provokacija Zrenjanin; Rekonstrukcija zločina Niš/Deponija Mediana; Službeni put u Prištinu 2; Grafike na asfaltu/ledu Novi Sad; 1998: CZKD: Ikonmahija; 1999: Trash Art Galleries; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager; 2003: Šok galerija: Granična područja erotike; Naslikaj majicu, obuci galeriju; Autoportret; 2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; 2010: Art klinika: Srbijica u Šoku; Karavukovo 0001; 2011: 52. Oktobarski salon Beograd, pijaca Zeleni venac: Publici na noge – Totalna rasprodaja umetnosti)
- Denić, Nada** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Denize, Josef/Jozef Deniz**, književnik, scenarista, ITA (2004: Art klinika: Wait a Minute [premijera filma])
- Denković, Ljubica** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Desančić, Goran** (1998: CZKD: Ikonmahija)
- De Silva Quitero, Ana Maria/Ana Marija de Silva Kitero** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Despotović, Jovan**, istoričar umetnosti (1998: 20. Memorijal Nadežde Petrović Čačak; CZKD: Ikonmahija; 1999: Paviljon „Cvijeta Zuzorić“ BG: Svitak – Bukvar; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Dević, Ana**, profesor (2002: Art klinika: Javno čitanje Korografije G. Mimice; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Dević, Aleksandra** (2015: Šok zadruga: Aldenira: Lux)
- Di Dato, Giuseppe/Đuzepe di Dato**, ITA (2008: Art klinika: Terramaterlingua, pozorišna predstava)
- Dimić, Barbara** (2020: Knjižara Bulevar Books: Prezentacija kalendara 2021)
- Dimitrijević, Aleksandar**, slikar (2004: Art klinika: Perspektive 3; Šok galerija: samostalna izložba; Zmaj Jovina ulica: Belog Zeca za gradonačelnika Novog Sada! [performans]; Skupština grada: Predaja kandidature Belog Zeca [performans]; 2005: Art klinika: Umetnici

- beskućnici [letnja radionica]; Galerija Remont: Novosadska scena; 2006: Art klinika: Trajno deponovanje crteža [gost Ljubiše i Tatjane Dimitrijević]; 2007: Art klinika u Muzeju Srema SM [slike]; Art klinika: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba]; 2011: Limanska pijaca: Totalna rasprodaja umetnosti [izložba]; 52. Oktobarski salon Beograd, pijaca Zeleni venac: Publici na noge – Totalna rasprodaja umetnosti [grupna izložba]; 2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) I)
- Dimitrijević, Branislav**, istoričar i teoretičar umetnosti (2005: Art klinika: Istraživanje umetnosti na primeru Bijenala u Istambulu [predavanje]; 2006: Art klinika: Backyard teme, predavanja iz savremene umetnosti; Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Dimitrijević, Dragoljub** (2020: Knjižara Bulevar Books: Prezentacija kalendara 2021)
- Dimitrijević, Ljubiša i Tatjana** (2006: Art klinika: Trajno deponovanje crteža [gost Aleksandar Dimitrijević])
- Dimitrijević, Miloš** (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Dimovska, Frosina**, balerina, pedagog (2018: Šok zadruga: Umetnički kolektiv „Petar Drapšin“: Prototip 1)
- Dioši, Vir** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Divljak, Drago** (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Dobrić, Milica** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Dobrić, Nataša** (2007: Art klinika: Pojedi galeriju, novogodišnja predstava za decu)
- Doderović, Radivoj**, bibliotekar (2001–2006: urednik sajta Art klinike i Led arta; 2002: Art klinika: Javno čitanje romana *Korografija G. Mimice/Izložba* ogleдалa; 2004: Urednik [at al.]: *Led art – Dokumenti vremena 1993–2003*; Seul, Južna Koreja: A New Past [izložba i simpozijum]; 2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija]; Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji]; 2008: Dopunski časovi iz crtanja [teorijske pretpostavke]; galerija Lothringer 13 Minhen: Rekonstrukcija zločina)
- Dojković, Bojan**, crtač, grafički dizajner (2003: Šok galerija: Granična područja erotike; 2006: Šok galerija: Pupoljci; 2007: Art klinika: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba]; Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; Art klinika: Večernji akt [časovi iz istorije umetnosti]; 2009: član Žirija za *Perspektive 8*; Art klinika: Bankrot – odlazak u belo; 2011: Šok galerija: 100 minijatura Exit karikatura; 2012: voditelj Večernjeg akta; 2014: Šok zadruga: Letnja radionica crtanja za talentovane „Zlo ne spava“; 2015: Šok zadruga: Zlo ne spava [izložba]; Ta divna sporenja [izložba crteža]; novembar–decembar 2019: Kulturna stanica „Svilara“, voditelj Večernjeg akta; 2020: Knjižara Bulevar Books: Bojanka [prezentacija umetničke bojanke]; Šok zadruga: Pop-up izložba Gorenje; 2020: Knjižara Bulevar Books: Prezentacija kalendara 2021; 2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije]; šest radionica Večernjeg akta prilagođenih za virtuelni prostor zbog pandemije Covid 19 [Šok zadruga – YouTube]; 2021: Srpski Pakao [kolaboraciono-kolektivno crtanje])
- Dokić, Jelena** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Doktor Filgud** (2006: Art klinika: P. Gatajancu: Konj – Sky
- TRANSport [muzičko-govorni performans])
- Dolinaj, Filip** (2006: MSUV: Hibridno imaginarno: Slikarstvo i/ili ekran [U slavu ošišanih]; Ko je ukrao Mona Lizu?; Art klinika: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; Centar za kulturu Pančeva: N. Džafo, Zec koji je pojeo muzej [saradnik]; 2007: Podrška glumcima štrajkačima u Pozorištu mladih; 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba]; Piš-piš plovak, kratka elektronska forma)
- Dolinga, Simona** (2019: Šok zadruga: Iz utrobe [samostalna izložba])
- Domanović, Duško** (2003: Art klinika [izveštavanje])
- Domazetov, Nataša** (2017: Šok koridor 22, UA! #1 [kolektivna izložba])
- Donkov, Perica**, slikar (1998: Rekonstrukcija zločina Niš/Deponija Mediana; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager; 2006: Art klinika: Freske destrukcije)
- Donković, Dušan** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Dopsaj, Nemanja** (2010: Art klinika: Perspektiva 9)
- Došen, Svjetlana**, slikarka (2005: Art klinika: Art Femina)
- Dr Protić** (2006: Šok galerija: Was ist Kunst?)
- Draganić Nonin, Gordana**, novinarka (1993: Potop [anketa])
- Dragaš, Slobodan**, truba (1993: Kafe Šmaug NS: Potop [New Art Forum])
- Dragičević Šešić, Milena**, teoretičarka kulture i medija, profesor (2009: Art klinika: Bankrot – odlazak u belo [reakcija]; 2019: Bulevar Books: 25 godina – Bez ishodišta – od Led arta do Šok zadruga [dokumentarna izložba] i *Umetnost i kultura otpora* M. Šešić [promocija knjige])
- Dragojlović, Darija** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije]; 2021: Knjižara Bulevar Books: Promocija knjige S. Veljovića *Devedesete* [moderator programa]; 29. rođendan Led Art-a / promocija knjige *Documents of time: 1993–2003* [moderator programa]; 2021: Javni prostor/Detelinara NS: Muzej Budućnosti (performans/instalacija); Art Weekend Beograd/Ispred Hotela Beograd: U periodu krize, jače se grize [performans]; Šok zadruga: LR/cd-takson zavisn od zaštite; 2022: Sportski balon na Adicama: Na istom zadatku: Green Screen [performans])
- Dragović, Ljiljana** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Dragović, Vesna** (2004: Hronologija događaja 1987–2003. za knjigu *Led art – Dokumenti vremena 1993–2003*)
- Dražić, Silvia**, teoretičarka umetnosti, filozofkinja (2002: Art klinika: Javno čitanje *Korografije G. Mimice/Izložba* ogleдалa; 2005: Art klinika: otvorila izložbu Art femina Milene Stojanović, Jelene Stojković, Svjetlane Došen; 2007–2008: Art klinika: teorijske pretpostavke; 2009: Urednik [at al.], tekst *Umetnost je borbeni sport: Art klinika – Dvogodac 2007–2008; Art klinika – Prva petoletka*, promocija knjige: Novi Sad, Beograd, Subotica; 2009: knjižara „Velikoškolska“ u Dežurnoj apoteci Art klinike; Bankrot – odlazak u belo; Urednik [at al.]: *Art klinika – Eutanazija 2009–2011*; 2010: član Žirija za *Perspektive 9*; Art klinika: Kuda ide feminizam danas [panel-diskusija]; Bad Radkersburg, Konferencija Das Gute Leben fur Alles; Ohrid: The Journart Cooperativa Conference [predstavljane Art klinike i Šok alijanse]; 2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja]; 52. Oktobarski salon Beograd: Vreme je da se upoznamo; 2012: Univerzitetaska biblioteka „Svetozar Marković“, BG: Prezentacija Crne knjige; 2013: Otvaranje Šok zadruga: Slučaj rezultati konkursa G.U.K.

2013. – Novi Sad [otvaranje izložba]; 2014: član Žirija za *Perspektive 13*; 2018–2019: članica saveta Šok zadruge, otvorila većinu izložbi i pisala tekstove za kataloge izložbi Dejana Jankova, Nađe Kračunović, Nore Mesaroš, Jovane Budošan, Janoša Tarka; 2020: Knjižara Bulevar Books: Bojan Dojkić: Bojanka [razgovor sa umetnikom]; 2021: Knjižara Bulevar Books: 29. rođendan Led Arta/promocija knjige *Documents of time: 1993-2003*

Dražić, Relja, prevodilac (2002: Art klinika: Javno čitanje *Korografije G. Mimice*/Izložba ogledala; 2008: Lothringer 13 Minhen: Rekonstrukcija zločina [prevod sa nemačkog]; 2009: O. Vučinić Leko: Intimni kutak [prevod sa nemačkog]; Urednik [at al.]: *Art klinika – Eutanazija 2009–2011*)

Dražović, Aljoša (2014: Pasaži Zmaj Jovine br. 22 i 4: Zlo ne spava – Slem grupa Poezin / Panta Šiklja Nafta tribjut bend)

Drijan, Luka (2017: Šok zadruge: inAproprijacija[kolektivna izložba studenata AUNS])

Dubljević, Dragana (2017: Šok galerija: Konstrukt/de/konstrukt; 2020: Šok koridor: Fenomeni&fantazmi [kolaži]; gošća Podcasta Šok zadruge; od 2021: članica Grafičke zadruge)

Dujić, Maja (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)

Dukić, Milica, slikarka (2009: Art klinika: Bankrot – odlazak u belo; 2012: Art klinika: *Perspektive 11*; 2013: Muzej Srema SM: *Perspektive 11*; 2014: Šok zadruge: Naličja (o ljudima); Šok zadruge: Letnja radionica crtanja za talentovane „Zlo ne spava“; 2015: Šok zadruge: Zlo ne spava [izložba]; 2016: Galerija savremene likovne umetnosti, Paviljon u tvrđavi, Niš: Dopunski časovi iz crtanja [izložba], Totalna rasprodaja na niškoj pijaci; 2018: Mobilna galerija na SPENS-u: Izložba radova na konkursu za Inkluzivnu galeriju; 2020: Šok zadruge: Pop-up izložba Gorenje [kustoskinja i učesnica]; 2020: Digitalni format Šok zadruge: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije]; Solidarnost [kolektivna online izložba])

Dukić, S. (1996: CZKD: Prestup)

Dukić, Tatjana Tanja, grafički dizajn i vizuelne komunikacije (2006–2010: uređivanje i ažuriranje sajta Art klinike; 2007: Art klinika: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba]; Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej, Glajsdorf, Grac, Vajc, AU, Steirischer Herbst/Rekonstrukcija zločina; Dizajn knjige *Art klinika – Prva petoletka* [str. 292–340])

Dutina, Gojko (2013: MSUV NS: *Perspektive 12*; 2014: Šok zadruge: Letnja radionica crtanja za talentovane „Zlo ne spava“; 2015: Mobilna galerija PSU Vranje: Nove lampe za stare; Šok zadruge: Zlo ne spava [izložba]; 2016: Šok zadruge: Društveni Disko Diskurs hernija; 2020: Digitalni format Šok zadruge: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije]; Solidarnost [kolektivna online izložba]; 2021: Srpski Pakao [kolaboraciono-kolektivno crtanje])

Džafo, Nikola, slikar, multimedijalni umetnik (1993–2022: svi projekti; organizacione aktivnosti)

Džambarski, Ana (1999: Puj spas za sve nas NS)

Džarić, Aleksa (2019: Šok zadruge: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)

Džidara, Mia (od 2021: članica Grafičke zadruge)

Đanković, Ranko (2009: Art klinika: *Perspektive 8*; 2012: član Žirija za *Perspektive 11*)

Đikanović, Violeta, mirovna aktivistkinja, Žene u crnom (Knez Mihajlova ulica BG: Par cipela – jedan život; 2011: Srebrenička ulica BG: Prelazimo prag; 2015: Srebrenička ulica BG: Kamen spoticanja 8372)

Đokić, Jelena (2006: Street art/Ulični smajliji [letnja radionica]; 2007: Art klinika u Muzeju Srema SM [Street art]; Art klinika: Izložba radova polaznika Večernjeg akta; 2008: Art klinika: Intimne beleške)

Đorđević, Darko (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)

Đorđević, Maja (2014: Šok zadruge: *Perspektive 13*)

Đorđević, Milan (2017: Šok zadruge: *Perspektive 15*)

Đorojević, Anđelka (2020: Šok zadruge: Mačke (sve je pošlo naopačke) III [izložba i akcija prikupljanja hrane za životinje])

Đorović, Aleksandar (2007: Art klinika: Izložba radova polaznika Večernjeg akta)

Đukić, Ilija, bubnjar (1996: CZKD: Prestup)

Đukić, Saša (2007: Art klinika: KPM Ogledalo: Lice na metar)

Đukić, Tijana (2018: Šok koridor: UA! #2; Šok zadruge: Tačka Linija Knjiga)

Đuranović Sabo, Neva (2006: Art klinika: Radovi polaznika Večernjeg akta 2005/2006)

Đurđević, Biljana (2006: Centar za kulturu Pančeva: N. Džafo, Zec koji je pojeo muzej [saradnik])

Đuričić, Dragoljub, bubnjar (1996: CZKD: Prestup)

Đuričić, Maja (2016: Šok zadruge: Zapisi iz stana br. 50)

Đuričić, Nebojša (2016: Šok Partizan, Petrovaradin: Na prvu loptu)

Đuričkov, Konstantin (2018: Šok zadruge: Milgramove tačke; Mobilna galerija na SPENS-u: Izložba radova na konkursu za Inkluzivnu galeriju)

Đurić, Danko (1999: Kako ubiti vreme; 2021: Šok koridor: Šetač (suit walker))

Đurić, Ivan, glumac, crtač stripova (2005: Art klinika: Šumska patrola; 2007: Art klinika: Ko je ukrao Mona Lizu? [kratki igrani film]; Fantom u epizodi Venčanje; Art klinika: Šumska patrola u epizodi Strpi se, o duše koji hodaš; 2015: Šumska patrola: Zlo ne spava)

Đurić, Milan, političar (2008: Art klinika: Iz pepela muzej [razgovor])

Đurić, Srđan (2014: Šok zadruge: *Perspektive 13*)

Đurić, Uroš, slikar, multimedijalni umetnik (1998: CZKD: Ikonomahija; 2006: Šok galerija: 3 : 1)

Đurović, Filip (2018: Šok zadruge: Umetnički kolektiv „Petar Drapšin“: Prototip 1)

Đurović, Jelena (2019: Šok zadruge: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)

Egić, Zsuzsanna/Zuzana Egić (2013: MKUD „Petőfi Sándor“/ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [kolektivna izložba])

Erdeljan, Aleksandra (2005: Art klinika, Izložba studenata IV godine Likovnog odseka AUNS [kolektivna izložba])

Erdeš, Janoš (1995: RU „Radivoj Čirpanov“ NS: Ko was šiša 2)

Eri, Čila, violina (1993: Kafe Šmaug NS: Potop [New Art Forum])

Erić, Goran, truba (2003: Art klinika: Umetnost muzičke žrtve [izložba za slušanje])

Fehrer, Nikolette (2018: Šok zadruge: Tačka Linija Knjiga)

Fekete, Ana, fotografkinja (2007: Art klinika: *Perspektive 6*; 2009: Šok galerija: izložba fotografija)

Fere, Šejma (2021: Šok koridor: Živi smo!)

- Ferizović, Vedran** (2011: Art klinika: Krokodil u crvenim gaćicama [lutkarska predstava; muzika])
- Fetahović, Merima**, vajarka (2003: Art klinika: Perspektive 2; Šok galerija: Crteži)
- Fijat, Igor** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Fijatović, Mario** (2009: Šok galerija: Lica od papira)
- Filip, Alija** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Filipović, Miroslav** (1997: Ekspedicija 1: Deponija Vinča; 1998: CZKD: Ikonmahija; 1999: Kako ubiti vreme, Puj spas za sve nas BG, Belgrade Peace Parade; Svitak – Bukvar; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Firiješ, Ištvan** (2000: Kunstlager)
- Fregl, Ivona** (2021: Šok zadruga: Dragana B. Stevanović: Equilibrio [govor na otvaranju izložbe])
- Fulgosi, Daniela**, grafičarka (2010: Art klinika: Karavukovo 0001)
- Gajdoš, Atina** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo) izolacije])
- Gajicki, Marija**, novinarka (1995: CZKD/ RU „Radioj Čirpanov“ NS: Ko was šiša 1 i 2; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešni])
- Gajicki, Srba** (1995: CZKD/RU „Radioj Čirpanov“ NS: Ko was šiša 1 i 2)
- Gajić, Sonja** (2013: MSUV NS: Perspektive 12)
- Gajić, Zlatomir** (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešni])
- Gajić, Zoran** (2011: Art klinika: Relativan i apsolutni višak vrednosti [moderator radionice])
- Gajinov, Katarina**, muzičarka (2016: Šok zadruga: Dan za prestup)
- Gajinović, Jelena** (2016: Šok Partizan, Petrovaradin: Ko je Bosiljka Rakočević?; 2018: Šok zadruga: Milgramove tačke)
- Galo, Igor**, glumac, Hrvatska (2007: Art klinika: Evropske strategije stvaralaštva [tribina])
- Gamber, Milica** (2005: Art klinika, Izložba studenata IV godine Likovnog odseka AUNS [kolektivna izložba])
- Garić, Dragana** (2017: MSUV: Vojvođanski salon: Art tezga Šok zadruga [kustoskinja])
- Gavrilov, Mirna**, istoričar umetnosti (1993: Jazzbina BG: Art kuvar; 1997: Ogladalima na kordon)
- Gaši, Zoran**, književnik, likovni umetnik (2008: Art klinika: Meta-makulature, Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Gatajancu, Pavel**, pesnik i multimedijalni umetnik (2006: Art klinika: Konj – Sky TRANSport [muzičko-govorni performans])
- Gelgec, Ender** (2007: Art klinika: Rat sećanja)
- Geljo, Emir** (1993: Zamrznuta umetnost)
- Gicewska, Izabela/Izabela Gicevska** (2011: Art klinika: Krokodil u crvenim gaćicama [novogodišnja lutkarska predstava za decu])
- Gjafo, Ivan** (1993: Zmaj Jovina NS: Potop; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešni])
- Gjafo, Tanja**, krojačica (2007: Art klinika: Ko je ukrao Mona Lizu?)
- Gligorić, Branko** (1993: Zamrznuta umetnost [direktor Doma omladine, sponzor]; 2004: *Led art. Dokumenti vremena 1993–2003* [sponzor za štampanje knjige])
- Gligorijević, Ljubomir**, istoričar umetnosti, profesor (1997: Ogladalima na kordon [tekst]; 2004: *Vlast i ogledalo/Led art. Dokumenti vremena 1993–2003*; 2005: Art klinika: Prostor u slikarstvu, Svetlost u slikarstvu; 2006: Uvod u umetnost XX veka, I, II [predavanja])
- Gligorijević, Ratomir Gliga** (1995: CZKD: Retrospekcija nacionalnog interesa)
- Glišin, Olga** (2006: Šok galerija: Alef – Objekti beskonačnog)
- Glušica, Jelena**, klarinet (2003: Art klinika: Umetnost muzičke žrtve [izložba za slušanje])
- Gogić, Dragana** (Art klinika: Krokodil u crvenim gaćicama [novogodišnja lutkarska predstava za decu; tekst, režija, scenografija])
- Gojkov, Dušan** (1993: Jazzbina BG: Art kuvar)
- Gorički, Jelena – Elke** (2014: Šok zadruga: Drugovi Koča vs Moša: „Radost Evrope“, izložba; 2017: Šok zadruga: Slike koje možete nemati)
- Grabovac, Simon** (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Grba, Dejan** (1995: CZKD: Lice bolesti)
- Grbić, Milica** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo) izolacije])
- Grginčević, Vesna**, kulturni poslenik, urednica izdanja MMC *Led art* (1993: Potop; 1995: CZKD/RU „Radioj Čirpanov“ NS: Ko was šiša 1 i 2; Zastave; 1996: Begstvo iz Centra – Opasuljivanje; 1997: Ekspedicija 1: Deponija Vinča; 1998: Beoizlog; Urbana provokacija Zrenjanin; Rekonstrukcija zločina Niš/Deponija Mediana; Grafike na asfaltu/ledu Novi Sad; Ledena svečanost Plasi/Ekspedicija Deponija Plzenj, Češka; CZKD: Ikonmahija; Dom kulture Niš: Ko was šiša 3; 1999: Puj spas za sve nas NS; Transart festival Istra 2000. Labin/Fotografisanje protiv uroka/Deponija 1. maj Labin, Hrvatska; 2000: Katolička porta NS; Riblja pisaca; Novosadski suvenir 2000/In memoriam Radinski most; Mrdni dupetom; 2002: Otvaranje Art klinike; Javno čitanje romana Korografija; 2004: Urednik [at al.]: *Led art – Dokumenti vremena 1993–2003*; Zmaj-Jovina ulica: Novi Sad – Venecija grad [performans]; Zmaj Jovina ulica: Belog Zeca za gradonačelnika Novog Sada! [performans]; Seul, Južna Koreja: A New Past [izložba i simpozijum]; 2006: MSUV: Hibridno imaginarno: Slikarstvo i/ili ekran [U slavu ošišanih]; Centar za kulturu Pančeva: N. Džafo, Zec koji je pojeo muzej [saradnik]; 2007: Piš-piš plovak – kratka elektronska forma; Urednik [at al.]: *Art klinika – Prva petoletka 2002–2006*; 2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; Glajsdorf, Grac, Vajc: Steirischer Herbst/ Rekonstrukcija zločina; Urednik [at al.]: *Art klinika – Dvogodac 2007–2008*; 2009: član Žirija za *Perspektive 8*; 2010: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja]; 2011: član Žirija za *Perspektive 10*; Srebrenička ulica BG: Prelazimo prag; *Art klinika – Eutanazija 2009–2011* [lektura]; 2012: član Žirija za *Perspektive 11*; Univerzitetska biblioteka „Svetozar Marković“, BG: Presentacija Crne knjige; Srebrenička ulica BG: Kamen spoticanja 8372; 2013: član Žirija za *Perspektive 12*; 2014: član Žirija za *Perspektive 13*; 2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) I)
- Gromilović, Davor** (2009: Art klinika: Perspektive 8)
- Grošin, Milena** (2022: Šok koridor: Mikrozovci: studenti master studija Scenske arhitekture i dizajna)

Grozđanić, Živko Gera, slikar (2005: Art klinika: Meteorska kiša; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji]; Art klinika: Was ist Kunst [performans]; Vladika Pahomije na bulevaru sumraka [instalacija]; Šta je hteo Jozef Bojs [video]; Ustav Forever [performans]; Galerija Rajka Mamuzića: Hor i orkestar za vanredne situacije na 38. Novosadskom salonu [performans]; 2007: Art klinika: Misao, Final Shoot – Final Cut [performans i premijera istoimenog kratkog filma]; 2009: Galerija Rajka Mamuzića: Umetnici povlače radove sa 38. Novosadskog salona; 2016: Šok zadruga: Made in China, 20 neznih crteža)

Grubački, Branislav Guta (1998: Klub „Zelena zvono“ Zrenjanin: Urbana provokacija: Rekonstrukcija zločina i Fotografisanje protiv uroka [domaćin]; 2014: Pasaži Zmaj Jovine br. 22 i 4: Zlo ne spava – Slem grupa Poezin / Panta Šiklja Nafta tribjut bend)

Gruban, Danijela (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)

Grujić, Aleksandar (1993: Zamrznuta umetnost)

Grujić, Miomir Fleka (1998: CZKD: Ikonomahija)

Grulović, Željko, psiholog, kulturni poslenik (2009: Trandžament – Exit festival: Najduži crtež na svetu [performans]; Art klinika: Majkl Džekson u Art Klinici [performans]; Art klinika: Bankrot – odlazak u belo; 2011: Srebrenička ulica BG: Prelazimo prag; Art klinika: Krokodil u crvenim gaćicama [novogodišnja lutkarska predstava za decu; tekst, režija, scenografija]; Limanska pijaca: Publici na noge – totalna rasprodaja umetnosti]; 2012: Univerzitetska biblioteka „Svetozar Marković“, BG: Presentacija Crne knjige; Art klinika/CZKD Beograd: Vežbe brzopoteznog ispunjavanja glasačkih listića; 2013: MKUD „Petöfi Sándor“: otvaranje novog galerijskog prostora ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [priprema izložbe]; DSZS Partizan, Petrovaradin: otvaranje novog galerijskog prostora ŠOK Partizan: Zatečeno stanje [priprema izložbe]; 2016: Galerija Miroslav Kraljević, Zagreb: Tribina: Mogućnost stvaranja drugačijih sustava [predstavio rad Šok zadruga]; 2017: Kanta: Kuvanje za beskućnike i prijatelje; MSUV: Vojvođanski salon: Art tezga Šok zadruga; 2018: Šok zadruga: Na istom zadatku sa SEEcult.org: Kultura, tradicija, rekreacija! [razgovor]; Fijuk sajam, Imago centar Beograd: Totalna rasprodaja umetnosti: Šok printovi; MSUV: Vojvođanski salon – (Dis) kontinuiteti [Totalna rasprodaja umetnosti]; 2019: Bulevar Books: 25 godina – Bez ishodišta – od Led arta do Šok zadruga [dokumentarna izložba] i *Umetnost i kultura otpora* M. Šešić [promocija knjige]; Reza Al-Hamis [razgovor sa umetnikom]; Šok koridor 22: Tamara Parks-Hebert: Identitet [domaćin]; 2020: Knjižara Bulevar Books: Bojan Dojkić: Bojanka [razgovor sa umetnikom]; Solidarnost [kolektivna online izložba]; 2020–2022: voditelj Podcasta Šok zadruga: gosti Adrien Ujhazi, Nikola Radosavljević, Dragana Dubljević, Lidija Krnjajić, VokalnoKustoskiSindrom, Mirjana Boba Stojadinović, Andrea Palašti; 2021: Making Art that Matters, onlajn radionica;; Knjižara Bulevar Books: 29. rođendan Led Art-a / promocija knjige *Documents of time: 1993–2003*; 2021: Javni prostor/Detelinara NS: Muzej Budućnosti (performans/instalacija); Art Weekend Beograd/Ispred Hotela Beograd: U periodu krize, jače se grize [performans]; Srpski Pakao [kolaboraciono-kolektivno crtanje]; 2022: Sportski balon na Adicama: Na istom zadatku: Green Screen [performans])

Gubić, Ilija (2021: Šok zadruga: Naseljavanje)

Gubik, Korina, slikarka (2007: Art klinika: *Perspektive 6*; 2009: član Žirija za *Perspektive 8*)

Gucunski, Dragan (1993: Zmaj Jovina NS: Potop)

Gucunski, Sima (2003: Šok galerija: Granična područja erotike; 2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)

Gusman, Aleksandar, fotograf, tonski snimatelj (2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija]; 2007: Šok galerija: izložba fotografija „Alter grad“;

Gvero, Jovan, producent, organizator, izdavač SKC NS (2002–2007: Art klinika: teorijske pretpostavke; 2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija]; Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji]; 2007: Podrška glumcima štrajkačima u Pozorištu mladih; Piš-piš plovak, kratka elektronska forma; 2007–2008: urednik govornih programa i stripa u organizaciji Studentskog kulturnog centra Novi Sad; 2009: Art klinika: Bankrot)

Gvozden, Vladimir, teoretičar književnosti (2007: Art klinika: Evropske strategije stvaralaštva [tribina])

Hajagoš, Natalija (2018: Šok koridor: UA! #4)

Hajzler, Adam (2007: Art klinika: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba]; 2010: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])

Hajzler, Gabriela, grafičarka (2004: Art klinika: Perspektive 3; Šok galerija: samostalna izložba; 2007: Art klinika: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba]; 2010: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja]; 2011: Šok galerija: Niko ne želi da bude niko [crtanje u čast Šok alijanse]; 2014: Šok zadruga: Spavači; 2016: Šok zadruga: 90S [kustoskinja]; 2020: Šok zadruga: Pop-up izložba Gorenje; Fragmenti, izložba digitalnih printova i fotokolaža)

Herceg, Milena (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga; Šok koridor: UA! #4)

Halda, Danijela, kustoskinja (2019: članica Saveta Šok zadruga; 2019: Šok zadruga: Međuprostor [kustoskinja izložbe i razgovor sa umetnicama])

Halilović, Sonja (2021: Šok zadruga: X, u sklopu projekta Na istom zadatku; od 2021: članica Grafičke zadruga)

Hip, Helena (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)

Horkestar (2007: gotovanje u Art klinici)

Horvat, Lenke (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)

Horvat, Ljiljana (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) I)

Horvath, Livia (2016: Šok zadruga: 90S)

Hauptman, Slavko (1993: Zmaj Jovina NS: Potop; 1998: Grafike na asfaltu/ledu Novi Sad)

Holcer, Emil (2009: Art klinika: Prikupljanje sredstava iz alternativnih izvora [predavanje])

Homa, Adrijana (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)

Hrvojević, Nikola (1993: Zmaj Jovina NS: Potop)

Hudolin, Simon (2014: Šok zadruga: Duo Small But Dangers: Ferlauf [izložba])

Hunter, Allison/Alison Hanter, SAD (1998: Ekspedicija Deponija Plzenj, Češka)

Ileš, Marina (2007: Art klinika: Pojedi galeriju, novogodišnja predstava za decu)

- Ilić, Aleksandar M.** (2006: Art klinika: Radovi polaznika Večernjeg akta 2005/2006; Kravarić Marko [kratkometražni animirani film – autor]; Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Ilić, Ana** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Ilić, Đorđe** (2011: Art klinika: Perspektive 10)
- Ilić, Ivan** (1998: CZKD: Ikonmahija)
- Ilić, Marija** (1993: Zamrznuta umetnost)
- Ilić, Marija** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo) izolacije])
- Ilić, Saša** (2009: Beton u Art klinici [tribina])
- Ilić, Stefan**, grafički dizajner (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS]; 2020: Knjižara Bulevar Books: Presentacija kalendara 2021; Solidarnost [kolektivna online izložba]; 2020/2021: Šok koridor: Lažna izložba (lasica koja je prevarila poligraf); 2019–2022. dizajn promotivnog materijala za Šok zadrugu)
- Ilić, Vladimir**, vajar (2004: Art klinika: Perspektive 3; Šok galerija: samostalna izložba; 2005: Art klinika: Umetnici beskućnici [letnja radionica]; Galerija Remont: Novosadska scena; Muzej savremene likovne umetnosti NS: Kao_ skulptura_kako_skulptura; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji]; Street art/HISAK – Hitno interventna služba [letnja radionica]; MSUV: Hibridno imaginarno: Slikarstvo i/ili ekran [U slavu ošišanih]; Kravarić Marko [kratkometražni animirani film – autor reljefa]; Centar za kulturu Pančeva: N. Džafo, Zec koji je pojeo muzej [saradnik]; 2007: Podrška glumcima štrajkačima u Pozorištu mladih; Art klinika u Muzeju Srema SM [Street art]; Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; Piš-piš plovak – kratka elektronska forma; 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba]; Art klinika: Portret Silvije Seip-Ristić; Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; 2009: Trandžament – Exit festival: Najduži crtež na svetu [performans]; Art klinika: Majkl Džekson u Art Klinici [performans]; Bankrot – odlazak u belo; član Žirija za *Perspektive 8*; Galerija Rajka Mamuzića: Hor i orkestar za vanredne situacije na 38. Novosadskom salonu [performans]; Galerija Rajka Mamuzića: Umetnici povlače radove sa 38. Novosadskog salona; 2010: Miletićeva ulica: Promotivno prikazivanje Mobilne galerije [izgradnja]; 2011: Art klinika: Primitivni mehanizam; Šok galerija: Niko ne želi da bude niko [crtanje u čast Šok alijanse]; izrada scene „Miletić“; ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja]; Art klinika: Krokodil u crvenim gaćicama [radionica izrade lutaka tehnikom pustovanja]; 2012: Art klinika/CZKD Beograd: Vežbe brzopoteznog ispunjavanja glasačkih listića; 2013: Savamala/ Brankov most BG: Najduži crtež na Mikser festivalu; MKUD „Petöfi Sándor“: otvaranje novog galerijskog prostora ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [priprema prostora]; DSZS Partizan, Petrovaradin: otvaranje novog galerijskog prostora ŠOK Partizan [priprema prostora]; 2014: Šok zadruga: Letnja radionica crtanja za talentovane „Zlo ne spava“; 2015: Šok zadruga: Zlo ne spava [izložba]; Srebrenička ulica BG: Kamen spoticanja 8372; 2016: Šok zadruga: Pantooptika; Galerija savremene likovne umetnosti, Paviljon u tvrđavi, Niš: Dopunski časovi iz crtanja [izložba], Totalna rasprodaja na niškoj pijaci; 2017: član Žirija za *Perspektive 15*; 2018: Šok zadruga: Poždera; Unutrašnji dijalog (Seobe) [radionica kolektivnog crtanja]; 2020: Šok zadruga: Pop-up izložba Gorenje; 2021: Making Art that Matters, onlajn radionica; Srpski Pakao [kolaboraciono-kolektivno crtanje]; od 2021. član Grafičke zadruge; 2022: Sportski balon na Adicama: Na istom zadatku: Green Screen [performans])
- Ilić, Žanja**, producentkinja (2006: Kravarić Marko [kratkometražni animirani film – izvršni producent]; Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Ilić Darijević, Vesna** (2015: Šok zadruga: Energizovani prostor stadiona)
- Indin, Ivana**, rediteljka, scenska i vizuelna umetnica (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji]; 2007: Art klinika: KPM Ogledalo – Lice na metar; Ključevi kulturnih politika [izložba i predavanje]; 2013: Otvaranje Šok zadruga: Divljenje prostoru [performans] i Slučaj rezultati konkursa G.U.K. 2013. – Novi Sad [izložba])
- Isakov, Miodrag Mile**, novinar, osnivač prvog nezavisnog društva novinara, političar (1993: Zmaj Jovina NS: Potop)
- Isaković, Boris**, glumac, profesor glume (2004: Riblja pijaca: Prvi april ponovo međ narodom/Verujem ne verujem [studentska predstava])
- Ivan, Violeta** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Ivančević, Katarina** (2013: MKUD „Petöfi Sándor“/ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [kolektivna izložba])
- Ivanovski, Ana** (2012: Art klinika: Perspektive 11; 2013: Muzej Srema SM: Perspektive 11)
- Ivaz, Vladimir** (2006: Art klinika: Perspektive 5; 2007: Art klinika u Muzeju Srema SM [Perspektive 5]; 2008: Istina, izložba-instalacija)
- Ivić, Dušan** (2018: Šok zadruga: Milgramove tačke)
- Ivkov, Vojin** (2002: Art klinika: Javno čitanje *Korografije* G. Mimice; 2020: Šok zadruga: Pred kućom)
- Ivkovac, Biljana**, frizerka (1995: RU „Radioj Čirpanov“ NS: Ko was šiša 2)
- Ivković, Dunja** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Izrailovski, Aleksandar** (1995: CZKD: Tačno u podne)
- Izrailovski, Maja** (1995: CZKD: Tačno u podne)
- Jablanov Stojanović, Marina** (2002: Art klinika: Izložba ogledala)
- Jagica, Emilija**, slikarka (2008: Art klinika: Perspektive 7)
- Jajić, Teodora** (2018: Šok zadruga: Milgramove tačke; Tačka Linija Knjiga; Šok koridor: Ua! #5)
- Jakimovski, Jovana** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Jakšić, Jovan** (2006: Art klinika: Radovi polaznika Večernjeg akta 2005/2006; 2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])
- Jakšić, Milan** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Jambrih, Jan** (2008: Art klinika: Sanjar je sanjao vrata, Pozorišna grupa Studio)
- Jančurić, Milan** (2006: Kravarić Marko [kratkometražni animirani film – autor muzike i zvučne slike])
- Janev, Jelena** (2016: Šok zadruga: Zapis iz stana br. 50; 2021: Šok zadruga: Nesnos. Zatvorenih očiju (autoportreti iznutra))
- Janičić, Tadija**, slikar (2003: Art klinika: Perspektive 2; Šok galerija: Crteži; 2005: Ekspedicija deponija „Jovanovac“ Kragujevac; Šok galerija: Crteži; Art klinika: Umetnici

beskućnici [letnja radionica]; 2006: Centar za kulturu Pančeva: N. Džafo, Zec koji je pojeo muzej [saradnik]; 2008: Art klinika: Portret Silvije Seip-Ristić; 2010: član Žirija za *Perspektive 9*; 2011: član Žirija za *Perspektive 10*; 2012: član Žirija za *Perspektive 11*; 2011: Limanska pijaca: Totalna rasprodaja umetnosti [izložba]; 52. Oktobarski salon Beograd, pijaca Zeleni venac: Publici na noge – Totalna rasprodaja umetnosti [grupna izložba]; 2013: član Žirija za *Perspektive 12*)

Janić, Vladimir (2018: Šok zadruga: Milgramove tačke; Tačka Linija Knjiga)

Janik, László/Lasio Janik (2013: MKUD „Petöfi Sándor“/ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [kolektivna izložba])

Janketić, Marko, glumac (2004: Riblja pijaca: Prvi april ponovo međ narodom/Verujem ne verujem [studentska predstava])

Jankoski, Biljana (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])

Jankov, Dejan, vajar (2007: Art klinika: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; Art klinika: Izložba radova polaznika Večernjeg akta; 008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba]; 2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; 2009: Trandžament – Exit festival: Najduži crtež na svetu [performans]; Art klinika: Bankrot – odlazak u belo; 2010: Miletićeva ulica: Promotivno prikazivanje Mobilne galerije [idejni tvorac i konstruktor]; 2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja]; festivalu; 2013: MKUD „Petöfi Sándor“: otvaranje novog galerijskog prostora ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [priprema prostora]; DSZS Partizan, Petrovaradin: otvaranje novog galerijskog prostora ŠOK Partizan [priprema prostora]; MSUV: Situacije. Instalacije u Vojvodini [izložena Mobilna galerija]; 2014: Šok zadruga: Perspektive 13; Ljudski smer [izložba]; 2017: Šok zadruga: U ritmu; 2018: Šok zadruga: Unutrašnji dijalog (Seobe) [radionica kolektivnog crtanja]; 2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) I; 2020: Šok zadruga: Pop-up izložba Gorenje; 2021: Srpski Pakao [kolaboraciono-kolektivno crtanje])

Jankov, Sonja (2007: Art klinika: Izložba radova polaznika Večernjeg akta; 2012: Art klinika: Cogito Ergo Sonnet; 2014: Šok zadruga: Eutanazija mermera; od 2015. vodila rubriku „Razgovori“ na sajtu sokzadruga.com; 2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) I)

Janković Knežević, Branka, slikarka, pedagog (1993: Zamrznuta umetnost; 1999: Puj spas za sve nas NS; 2005: Art klinika: Crteži studenata završne godine Akademije umetnosti u Novom Sadu, kolektivna izložba [izbor]; samostalne izložbe: Jelena Vuković, Ivana Andrić, Emilija Boroja [izbor])

Janković, Vania (2019: Šok koridor: Ua! #6; 2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])

Janjić, Saša, istoričar umetnosti, kustos (2005: Remont galerija u Art klinici [prezentacija rada]; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji]; 2008: Art klinika: Održivost nezavisnih inicijativa danas: tehnike i slučajnosti [razgovor]; 2009–2011: Perspektivni [analitički tekst]; 2010: član Žirija za *Perspektive 9*; 2011: član Žirija za *Perspektive 10*)

Jarić, Gordana (2005: Art klinika: Šumska patrola; 2007: Art klinika: Šumska patrola u epizodi Strpi se, o duše koji hodaš; 2015: Šumska patrola: Zlo ne spava)

Jelačić, Jastra, grafičarka (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; Art klinika: Perspektive 7; 2009: Šok galerija: Isijavanje I)

Jelačić, Silvia, grafičarka (2008: Art klinika: Mi)

Jelenković, Dragan (1993: Zmaj Jovina NS: Potop)

Jeremić, Ivana (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga; Šok koridor: UA! #4)

Jeremić, Moca (1999: Kako ubiti vreme)

Jerkov, Milena (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])

Jerković, Zoran (1995: CZKD: Tačno u podne)

Jevđović, Danica (2021: Šok koridor: Mali kradljivci slova, serija ilustracija)

Jević, Ivanka (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])

Jevremović, Zorica, dramatičarka, rediteljka, mirovna aktivistkinja (2006: Art klinika: Antiratni video zapisi i art produkcija 1992–1999. Jedne građanke Beograda; 2009: Art klinika: Pozorište kao stvaranje sveta [promocija knjige])

Jevrić, Tijana (2018: Šok zadruga: Milgramove tačke)

Jevtović, Ivan, glumac (1998: CZKD: Ikonomahija; 1999: Belgrade Peace Parade)

Jokić, Milica (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS])

Jokić, Miroslav Mića, muzički urednik RNS (2010: Art klinika: gostovanje)

Jokić, Natalija (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])

Jokić, Radovan, slikar (2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija]; Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])

Jončić, Petar (1997: Ekspedicija 1: Deponija Vinča)

Joksimović, Zdravko, vajar (2002: Pozorište mladih, Prvi Javni čas crtanja [mentor]; 2005: Art klinika: Kuća Rose; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])

Josifović, Maja, scenografkinja (2006: Šok galerija: Istorijska čitanka. Ponavljači; 2008: Art klinika: U strahu su velike oči)

Josimov, Snežana, vaspitač (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])

Jovančić Vidaković, Ena (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)

Jovanović, Barbara (2016: Šok Partizan, Petrovaradin: Elan)

Jovanović, Đorđe (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)

Jovanović, Georg, knjigovezac (izrada Crne knjige)

Jovanović, Luna (2013: MSUV NS: Perspektive 12)

Jovanović, Maja (1999: Puj spas za sve nas BG; 2003: Šok galerija: Granična područja erotike; 2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])

Jovanović, Marija (2013: MSUV NS: Perspektive 12)

Jovanović, Marko (1999: Puj spas za sve nas BG)

Jovanović, Milica, novinar (2002: Otvaranje Art klinike [izveštavanje]; Javno čitanje *Korografije* G. Mimice)

- Jovanović, Nataša** (2007: Art klinika: Mlade nade video scene [video rad])
- Jovanović, Nina** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Jovanović, Pavle**, fotograf (STOlica u stolarskoj radionici „Arbor“ i u Zmaj Jovinoj ulici u Novom Sadu)
- Jovanović, Sandra** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Jovanović, Simonida** (2013: MSUV NS: Perspektive 12)
- Jovanović, Stefan** (2016: Šok Partizan, Petrovaradin: Elan)
- Jovanović, Suzana**, producentkinja, organizatorka (1993: Zamrznuta umetnost [producent]; 1994: Lokalitet No 1 i 2; Službeni put u Prištinu; pregovarač u projektu Lokalitet Crna Gora – nerealizovano; 1995: CZKD: Tačno u podne; 1997: Predsednikov S.O.S. pojas)
- Jovanović, Teodora** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Jovanović, Veljko** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Jovanović, Zoran** (1995: CZKD: Ko was šiša 1)
- Jovičić, Anja** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo) izolacije])
- Jović, Siniša**, bubnjar (1996: CZKD: Prestup)
- Jović, Svetlana**, vajarka (2003: Art klinika: Planovi [instalacija])
- Jovišević, Ksenija** (2012: Art klinika: Perspektive 11; 2013: Muzej Srema SM: Perspektive 11)
- Josefson, Erland/Erland Jozefson**, glumac, Švedska (1995: CZKD: Ko was šiša 1)
- Juhas, Andraš** (2007: Art klinika: Reaktiviraj(se))
- Julher, Andrej** (2020: Knjižara Bulevar Books: Presentacija kalendara 2021; Solidarnost [kolektivna online izložba]; 2021: Šok koridor: Šum; od 2021. član Grafičke zadruge; 2022: Šok zadruga: DANgUBE, u sklopu projekta Na istom zadatku; 2022: Sportski balon na Adicama: Na istom zadatku: Green Screen [performans])
- Junačkov, Dušan**, slikar (1998: CZKD: Ikonomahija)
- Junačkov, Selena**, fotografkinja (2010: Šok galerija: fotografije; 2011: Art klinika: Lepota će spasiti svet [izložba fotografija] i Prostor tela [video rad])
- Jureša, Goran** (2009: Galerija Rajka Mamuzića: Umetnici povlače radove sa 38. Novosadskog salona)
- Jurić, Mila** (1999: Kako ubiti vreme; 2004: Hronologija događaja 1987–2003. za knjigu *Led art – Dokumenti vremena 1993–2003*)
- Jurković, Željana**, vajarka (2006: Art klinika: Radovi polaznika Večernjeg akta 2005/2006; 2010: Art klinika: Perspektive 9)
- Kačić, Darija**, slikarka (1993: Zamrznuta umetnost; Jazzbina BG: Art kuvar)
- Kadin, Boris**, Slovenija (2010: Art klinika: Kriv, predstava /Via negativa)
- Kadvanj, Filip** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Kaličanin, Iva** (2012: Art klinika: Perspektive 11; 2013: Muzej Srema SM: Perspektive 11)
- Kamasi, Sofija**, grafička dizajnerka (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS]; Skečbuk #1[samostalna izložba]; tokom 2018. oblikovala kataloge i promotivni materijal za izložbe Šok zadruge; 2019: Knjižara Bulevar Books: Šok juniori [izložba grafika]; 2020: Knjižara Bulevar Books: Presentacija kalendara 2021)
- Kamenarović, Gordana**, glumica (1993: Kafe Šmaug NS: Potop; 1995: RU „Radioj Čirpanov“ NS: Ko was šiša 2; 2002: Otvaranje Art klinike; Javno čitanje romana *Korografija G. Mimice*/Izložba ogledala; 2003: CZKD: Nikola Džafo, Pazi, umetnost ne ujeta; Art klinika: Modna revija [Human teatar; performans])
- Kamperelić, Dobrica**, konceptualni umetnik, pravnik (1997: Ekspedicija 1: Deponija Vinča; 1998: CZKD: Ikonomahija; 1999: Kako ubiti vreme; Puj spas za sve nas BG; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Kamperelić, Rorica** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Kanački, Bojan** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Kandolf, Boris** (1998: Rekonstrukcija zločina Niš)
- Karancić, Tijana**, glumica (2004: Riblja pijaca: Prvi april ponovo međ narodom/Verujem ne verujem [studentska predstava])
- Karanović, Branimir**, fotograf (1997: Ekspedicija 1: Deponija Vinča)
- Karanović, Mihajlo Belj**, slikar (2006: Šok galerija: Gradovi; 2011: 52. Oktobarski salon Beograd, pijaca Zeleni venac: Publici na noge – Totalna rasprodaja umetnosti; 2018: Šok galerija: Infinite city)
- Karavla, Martina** (2005: Art klinika, Izložba studenata IV godine Likovnog odeljenja AUNS [kolektivna izložba])
- Kargačin, Andreja** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])
- Karić, Miroslav Mića**, istoričar umetnosti, kustos (2005: Remont galerija u Art klinici [prezentacija rada]; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešni]; 2008: Art klinika: Održivost nezavisnih inicijativa danas: tehnike i slučajnosti [razgovor]; 2011: član Žirija za *Perspektive 10*; 2012: član Žirija za *Perspektive 11*; 2015: član Žirija za *Perspektive 14*; 2019: član Umetničkog saveta Šok zadruge)
- Karišik, Aleksandar**, kameraman (1998: Grafike na asfaltu/ledu NS; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Katanić, Željko**, grafičke komunikacije (2006: Art klinika: Perspektive 5; 2007: Art klinika u Muzeju Srema SM [Perspektive 5]; Četiri noge dobre, dve noge loše; Art klinika: Ko je ukrao Mona Lizu?; Dizajn knjige *Art klinika – Prva petoletka* [str.114–145])
- Katić, Janko** (2009: Art klinika: Perspektive 8)
- Katić, Sreten Srećko**, mali privrednik (2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija]; Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešni]; 2009: Art klinika: Bankrot; izrada postolja za Crnu knjigu)
- Kauzlarić, Goran** (2006: Šok galerija, BURA: Erotska fantazija [izložba za pipanje])
- Kauzlarić, Marija**, slikarka (2006: Šok galerija: Caffeine Overdose; Šok galerija, BURA: Erotska fantazija [izložba za pipanje]; 2010: Art klinika: Karavukovo 0001)
- Kerebić, Stevan** (2011: Art klinika: Krokodil u crvenim gaćicama [radionica izrade lutaka tehnikom pustovanja])
- Kerešević, Majda** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Kesić, Sava** (2016: Šok Partizan, Petrovaradin: Nepoznati)
- Ketig, Aleksandra** (1993: Zmaj-Jovina NS: Potop)

- Kiš Buterer, Marta**, likovni pedagog (2007: Art klinika: Pojedi galeriju, novogodišnja predstava za decu; 2008: Art klinika: Dečja nova godina)
- Kišferenc, Eva** (1994: Lokalitet No 1)
- Kišjuhas, Aleksej** (2019: Bulevar Books: 25 godina – Bez ishodišta – od Led arta do Šok zadruge [dokumentarna izložba] i *Umetnost i kultura otpora* M. Šešić [promocija knjige])
- Klajo, Adrian** (2016: Šok zadruga: 90S)
- Klašnja, Branislav**, audio-vizuelni delatnik (2007: Piš-piš plovak, kratka elektronska forma)
- Kleut, Jelena** (1998: aktivistkinja Otpora)
- Klipani u pudingu** (1993: Jazzbina BG: Art kuvar)
- Klisić, Vladimir** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Kljajić, Marko**, župnik (1999: Kako ubiti vreme; 2000: obala Dunava: Bio most [blagosiljanje eksponata pred put na ozložbu u Berlin])
- Knezi, Anita** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Knežević, Bojana S.**, audiovizuelna umetnica, pedagog (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji]; 2011: Art klinika: Estetika straha)
- Knežević, Dubravka** (1995: CZKD: Tačno u podne)
- Knežević, Goran** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Knežević, Luka – Strika** (2014: Šok zadruga: O vrednosti)
- Knežević, Mia**, rediteljka (2012: Art klinika: *Nebeski odred*)
- Knežević, Romana**, kostimograf (2008: Art klinika: Terramaterlingua, pozorišna predstava)
- Knežević, Slobodan Abi**, grafičar (2003: Šok galerija: Granična područja erotike; 2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija]; 2007: Šok galerija: Dan armije)
- Knežević, Stevan**, grafičar, profesor (2003: Šok galerija: Granična područja erotike [počasni izlagač])
- Koceić, Jadranka Maca** (2006: Šok galerija, BURA: Erotska fantazija [izložba za pipanje])
- Kocić, Nikola** (2020: Digitalni format Šok zadruge: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo) izolacije])
- Kočović, Predrag**, slikar, književnik (1998: CZKD: Ikonmahija; 1999: Puj spas za sve nas BG, Svitak – Bukvar; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager; 2002–2007: Art klinika: teorijske pretpostavke, tekstovi za učesnike radionice Umetnici beskućnici; 2004: Rekonstrukcija zločina ili Rekonstrukcija smisla na Balkanu/*Led art. Dokumenti vremena 1993–2003*; 2005: Ekspedicija deponija „Jovanovac“ Kragujevac; Art klinika: Žmurke [promocija romana]; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji]; Centar za kulturu Pančeva: N. Džafo, Zec koji je pojeo muzej [saradnik]; 2007: Art klinika: Nacr Zakona o kulturi, razgovor; 2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Kojić, Jelena** (2020: Digitalni format Šok zadruge: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo) izolacije])
- Kojić, Vladimir** (2005: Art klinika: Primus [animirani film]; Umetnici beskućnici [letnja radionica]; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji]; 2008: Art klinika: Portret Silvije Seip-Ristić)
- Kojić Mladenov, Sanja**, kustoskinja MSUV (2010: član Žirija za *Perspektive 9*; 2012: član Žirija za *Perspektive 11*; 2013: član Žirija za *Perspektive 12*; 2014: član Žirija za *Perspektive 13*)
- Kokić, Nataša** (2021: Šok zadruga: Ovo nije naša poslednja reč)
- Kolarić, Aleksandra**, kulturni poslenik, lektor (1995: CZKD: Ko was šiša 1 [donator kose; pojmovnik]; 2000: Mrdni dupetom [pojmovnik]; 2004: Urednik [at al.], lektura, korektura: *Led art – Dokumenti vremena 1993–2003*)
- Kolarović, Nikica** (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Koler, Renata** (2005: Art klinika, Izložba studenata IV godine Likovnog odseka AUNS [kolektivna izložba])
- Kolić, Filip** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Kolovrat, Damjan** (2007: Art klinika: Apokalipsu, molim!, pozorišno-vizuelna predstava)
- Komadina, Asja** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika; 2020: Šok zadruga: Pop-up izložba Gorenje)
- Komatina, Anastasija** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Komazec, Emina** (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Komel, Nina**, dizajnerka (2019: Specijalni suvenir: Crni luk za Marinu Abramović [dizajn]; 2021–2022: dizajn plakata za Šok koridor)
- Komnenić, Biserka** (1993: Zmaj-Jovina NS: Potop)
- Komšić, Jovan** (1993: Potop [anketa])
- Konstadinov, Toni** (1998: Rekonstrukcija zločina Niš)
- Kopanja, Anđela** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga; Šok koridor: UA! #4)
- Kopčanski, Tamara** (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Kopicl, Vera** (2019: Bulevar Books: 25 godina – Bez ishodišta – od Led arta do Šok zadruge [dokumentarna izložba] i *Umetnost i kultura otpora* M. Šešić [promocija knjige])
- Kopicl, Vladimir**, književnik (2010: Turistički informativni centar Novog Sada: Talking communities [akcija u izlogu])
- Korpaš, Zorana** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Kosakowsy, Michal/Mihal Kosakovski**, filmski režiser DEU (2004: Wait a Minute; 2007: Art klinika: Just Like the Movies [premijere filmova])
- Kosanović, Mirna** (1995: CZKD: Ko was šiša 1)
- Kosanović, Višnja**, flauta (1993: Kafe Šmaug NS: Potop [New Art Forum])
- Kostić, Branislava** (1993: Potop [anketa])
- Kostić, Cvjetko** (1998: Grafike na asfaltu Novi Sad)
- Kostić, Emil** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Kostić Bugarski, Marija**, grafička i veb dizajnerka (2009: Trandžament – Exit festival: Najduži crtež na svetu [performans]; Art klinika: Majkl Džekson u Art Klinici [performans]; Art klinika: Bankrot – odlazak u belo; Galerija Rajka Mamuzića: Hor i orkestar za vanredne situacije na 38. Novosadskom salonu [performans]; član Žirija i koordinator projekta *Perspektive 8*; 2010: Berlin: EinBlickSerbien/ InSightSerbia – Rekonstrukcija zločina; koordinator projekta *Perspektive 9*; 2011: član Žirija i koordinator projekta *Perspektive 10*; Šok galerija: Niko ne želi da bude niko [crtanje u čast Šok alijanse]; Pijaca Zeleni venac, Beograd: Totalna rasprodaja umetnosti – Publici na noge; *Art klinika – Eutanazija 2009–2011* [fotografije]; 2012: član Žirija i koordinator projekta *Perspektive 11*; Univerzitetska biblioteka „Svetozar Marković“, BG: Prezentacija Crne knjige; 2013: Savamala/Brankov most BG: Najduži crtež na Mikser festivalu; 2014: član Žirija za *Perspektive 13*; 2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) I)

- Kothenc, Imre** (1994: Lokalitet No 1)
- Košava, konj**, vidi: Barila, Andrija
- Kovač, Boris**, kompozitor (1993: Potop [anketa])
- Kovač, Daniel**, vidi: Klipani u pudingu
- Kovač, Ervin** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke II))
- Kovač, Marija** (2014: Šok zadruga: Perspektive 13)
- Kovač, Svetozar** (2007: Art klinika: Ko je ukrao Mona Lizu?)
- Kovač, Valentina** (2008: Art klinika: Sanjar je sanjao vrata, Pozorišna grupa Studio)
- Kovač, Žolt** (2012: Šok galerija: Dobra i loša slika; 2013: Šok zadruga: Upotreba slike; vidi: Klipani u pudingu)
- Kovačev, Anita** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke II))
- Kovačević, Aleksandar** (2011: Art klinika: Krokodil u crvenim gaćicama [novogodišnja lutkarska predstava za decu])
- Kovačević, Dejana** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Kovačević, Nevena** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Kovačević, Tamara** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Kovačić, Marko**, vajar SLO (2010: Art klinika: Karavukovo 0001)
- Kovačić, Stefan** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Kozbašić, Vladimir**, muzičar (2006: Art klinika: Pećinko i Radule u Art klinici; Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešn])
- Kozlovački, Darko** (2008: Art klinika: Večernj akt, časovi iz istorije umetnosti)
- Kračun, Klaudio** (2014: Šok zadruga: Perspektive 13)
- Kračunović, Nađa** (2019: Šok zadruga: Kompleks na prodaju [samostalna izložba]; 2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])
- Kranjc, Janez** (2006: Šok galerija: Podvodna umetnost)
- Krasula, Marko** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Krčevinac, Selena** (2012: Art klinika: Perspektive 11; 2013: Muzej Srema SM: Perspektive 11)
- Krek, Latinka** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Krga, Saša** (2008: Art klinika: Sanjar je sanjao vrata, Pozorišna grupa Studio, učesnik Večernjeg akta)
- Krička, Zoran** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Krivokapić, Bojan** (2007: Art klinika: KPM Ogledalo: Lice na metar; 2009: Za kulturne politike: p(r)omena [analitički tekst]; Galerija Rajka Mamuzića: Hor i orkestar za vanredne situacije na 38. Novosadskom salonu [performans]; 2010: Turistički informativni centar Novog Sada: Talking communities [akcija u izlogu])
- Krnajski, Dragoslav**, vajar (1993: Zamrznuta umetnost; Zmaj Jovina NS: Potop; Jazzbina BG: Art kuvar; 1994: Lokalitet No 1 i 2; Službeni put u Prištinu; 1995: CZKD: Tačno u podne; Art aid; Ko was šiša I; Zastave; 1996: CZKD: Gnezdo; Tuzla–Beograd; Prestup; Projekt X; Begstvo iz Centra – Opasuljivanje; 1997: Ogledalima na kordon; Predsednikov S.O.S. pojas; Incidentna kreda; Ekspedicija I: Deponija Vinča; 1998: Urbana provokacija Zrenjanin; Grafičke na asfaltu/ledu Novi Sad; Rekonstrukcija zločina Niš/Deponija Mediana; 20. Memorijal Nadežde Petrović Čačak; CZKD: Ikonmahija; 2004: Belog Zeca za gradonačelnika Novog Sada! [tribina]; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešn]; 2007: Art klinika: Nacr Zakona o kulturi [razgovor])
- Krnajski, Sonja** (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Krnić, Aleksandar** (2016: Magacin u Kraljevića Marka BG: Perspektive 14)
- Krnjajić, Lidija**, grafičarka (2020: Solidarnost [kolektivna online izložba]; 2011: Art klinika: Krokodil u crvenim gaćicama [novogodišnja lutkarska predstava za decu]; 2017: Šok koridor 22, UA! #1 [kolektivna izložba]; 2018: Šok zadruga: Unutrašnji dijalog (Seobe) [radionica kolektivnog crtanja]; 2019: Šok zadruga: ŠokARTSY; Knjižara Bulevar Books: Šok juniori [izložba grafika]; 2020: gošća Podcasta Šok zadruga; 2021: članica Grafičke zadruga; 2022: Šok zadruga: Vodost-o-j, u sklopu projekta Na istom zadatku)
- Krstić, Ana**, vajarica (2010: Art klinika: Karavukovo 0001)
- Krstić, Bojan**, Težak umetnost (2005: Ekspedicija deponija „Jovanovac“ Kragujevac)
- Krstić, Dejan** (2018: Šok zadruga: Beleške)
- Krstić, Nikola** (2011: Art klinika: Perspektive 10)
- Krstić, Srbica** (2013: MKUD „Petőfi Sándor“/ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [kolektivna izložba])
- Krstić, Tijana** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Krstić, Vanja** (2005: Art klinika, Izložba studenata IV godine Likovnog odseka AUNS [kolektivna izložba])
- Krunić, Dragana** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Krusche, Martin/Martin Kruše**, novinar, multimedijalni umetnik, Austrija (2008: Glajsdorf, Grac, Vajc: Steirischer Herbst/Rekonstrukcija zločina [domaćin]; 2010: Turistički informativni centar Novog Sada: Talking communities [akcija u izlogu] i predavanje iz serije Umetničke prakse)
- Kulić, Luka** (2005: Art klinika, Izložba studenata IV godine Likovnog odseka AUNS [kolektivna izložba])
- Kuprešanin, Dragana** (2018: Mobilna galerija na SPENS-u: Izložba radova na konkursu za Inkluzivnu galeriju)
- Korbatfinski, Elvira**, knjigovođa (2001–2021: vodila poslovne knjige MMC Led Art, često i volonterski)
- Kurcinak, Emil**, glumac (2007: Slepac vodi slepce [performans])
- Kuzmanović, Iva** (2010: Art klinika: Perspektive 9)
- Kuzmanov, Jelena** (2018: Šok zadruga: Milgramove tačke)
- Labat Mitrušić, Violeta**, vajarica (1993: Galerija VLV: Potop)
- Lacko, Linda** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke II))
- Laćarac, Danica** (2021: Galerija SULUV-a: Živi grad [predavanje])
- Ladović, Denis** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke II))
- Lagator, Ana** (2006: Galerija SULUV-a: N. Džaf: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija]; 2008: Incidentne grafike [video rad])
- Lašević, Danilo** (2018: Šok koridor: UA! #2; Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Latinčić, Branko** (2018: Šok zadruga: Umetnički kolektiv „Petar Drapšin“: Prototip 1)
- Latinović, Sanja**, multimedijalna umetnica (2009: Art klinika: Perspektive 8; 2010: član Žirija za Perspektive 9; 2011: član Žirija za Perspektive 10; 2012: član Žirija za Perspektive 11)

- Latinović, Saša**, glumac (2008: Art klinika: Terramaterlingua, pozorišna predstava)
- Latinović, Senka** (2021: Šok koridor: Vokalno-kustoski sindrom: Dnevnik uvreda 2020)
- Latković, Ljuban** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Latov, Tanja** (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Lauš, Marina** (2006: Art klinika: Radovi polaznika Večernjeg akta 2005/2006)
- Lazar, Tibor** (2004: Art klinika: Perspektive 3; Šok galerija: samostalna izložba; 2020: Digitalni format Šok zadruge: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])
- Lazić, Živan**, novinar, ekonomski analitičar (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Lazović, Miško**, novinar (1993: Potop [anketa, tekst]; 1999: Puj spas za sve nas NS; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager; 2004: Skica za portret Led arta u mladosti/Led art. Dokumenti vremena 1993–2003)
- Lender, Aleksandra** (2008: Art klinika: Sanjar je sanjao vrata, Pozorišna grupa Studio)
- Leštar, Stevan** (1993: Zmaj Jovina NS: Potop)
- Limburger, Laura** (2011: Art klinika: Perspektive 10)
- Lo Bue, Valeria** (2008: Art klinika: Terramaterlingua, pozorišna predstava)
- Lokin, Ivan** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Lončar, Dušan** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Lončar, Lena**, muzičarka (2016: Šok zadruga: Dan za prestup)
- Lončarski, Aleksandra**, novinarka (2002: Otvaranje Art klinike [izveštavanje])
- Losoncz Alpár/Alpar Lošonc** (2011: Art klinika: Da li kriza otvara vrata prevazilaženju kapitalizma [predavanje])
- Lubarda, Danijela** (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Lucić, Teodora** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Lučić, Tomislav**, fotograf (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) I)
- Lukić, Boris**, slikar (2004: Zmaj Jovina ulica: Belog Zeca za gradonačelnika Novog Sada! [performans]; Skupština grada: Predaja candidature Belog Zeca [performans]; 2005: Ekspedicija deponija „Jovanovac“ Kragujevac; Art klinika: Umetnici beskućnici [letnja radionica]; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji]; MSUV: Hibridno imaginarno: Slikarstvo i/ili ekran [U slavu ošišanih]; Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; Centar za kulturu Pančeva: N. Džafo, Zec koji je pojeo muzej [saradnik]; 2008: Art klinika: Portret Silvije Seip-Ristić)
- Lukić, Kristijan**, kustos, umetnik (2002–2007: Art klinika: teorijske pretpostavke; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Lukić, Safet** (1995: CZKD: Tačno u podne)
- Luković, Predrag Bajo** (2007: Art klinika/Nacionalna noć muzeja: Mona Liza)
- Lužar, Aprilija** (2008: Art klinika: Umetnost radi akcije 2)
- Ljubisavljević, Aleksandra** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Machida, Yoshio/Jošio Makida**, Japan (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Macura, Nikola**, vajar, pedagog (2000: Katolička porta NS: Kunstlager; 2003: Šok galerija: Granična područja erotike; (Za)gaziti; Zmaj Jovina ulica: Belog Zeca za gradonačelnika Novog Sada! [performans]; Skupština grada: Predaja candidature Belog Zeca [performans]; 2005: Ekspedicija deponija „Jovanovac“ Kragujevac; Art klinika: Ekspedicija deponija Kragujevac [izložba fotografija]; Art klinika: Umetnici beskućnici [letnja radionica]; Muzej savremene likovne umetnosti NS: Kao_sкулptura_kako_sкулptura; Plato MSUV: Isceljivanje; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji]; Street art/U najavi [letnja radionica]; MSUV: Hibridno imaginarno: Slikarstvo i/ili ekran [U slavu ošišanih]; Ko je ukrao Mona Lizu?; Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; Centar za kulturu Pančeva: N. Džafo, Zec koji je pojeo muzej [saradnik]; 2007: Podrška glumcima štrajkačima u Pozorištu mladih; Art klinika u Muzeju Srema SM [Street art]; 2008–2009: voditelj programskog segmenta Večernji akt; MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba]; galerija Lothringer 13 Minhen: Rekonstrukcija zločina; Art klinika: Portret Silvije Seip-Ristić; Glajsdorf, Grac, Vajc: Steirischer Herbst/Rekonstrukcija zločina; 2008: Art klinika: Dečija nova godina; 2009: Bankrot – odlazak u belo; Galerija Rajka Mamuzića: Umetnici povlače radove sa 38. Novosadskog salona; 2010: Berlin: EinBlickSerbien/InSightSerbia – Rekonstrukcija zločina; Bad Radkersburg, Konferencija Das Gute Leben fur Alles; 2011: Radionica za Superumetnika)
- Mačković, Franjo** (1994: Lokalitet No 1)
- Mähring, Klaus/Klaus Mering**, fotograf, AUT (2008: Šok galerija: On the Road Production [performans i fotolaboratorija])
- Majdak, Nikola mlađi** (1993: Zamrznuta umetnost; 1996: CZKD: Bekstvo iz Centra)
- Majstorović, Sanja** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS])
- Makan, Jan**, reditelj (2008: Art klinika: Sanjar je sanjao vrata, Pozorišna grupa Studio)
- Makarić, Miroslav** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Maksimović, Milena**, fotografkinja (2006: Šok galerija: One Way Ticket)
- Maksimović, Pavle** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Maksimović, Tijana**, glumica (1993: Kafe Šmaug NS: Potop)
- Malešević, Igor**, bubnjar (1996: CZKD: Prestup; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Malešević, Marin** (2006: Art klinika: Svi na front [Izbor sa Filmskog fronta 2005])
- Mali, Ivan** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Malić, Mladen** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Malić, Škeljzen** (1994: Priština: Službeni put 1 [zastupnik albanske strane])
- Majković, Sanja** (2016: Šok zadruga: Zapisi iz stana br. 50)
- Mamuzić, Marko**, režiser (2010: Art klinika: Karavukovo 0001 – Zvukoplov)
- Mandić, Daniel** (2007: Art klinika: Reaktiviraj(se))
- Mandić Buila, Leona** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Maredo, Vera** (1998: CZKD: Ikonomahija; 1999: Kako ubiti vreme)

- Manfrini, Emilio** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo) izolacije])
- Marić Nedić, Olivera** (2002: Pozorište mladih, Prvi javni čas crtanja [mentor]; 2005: Art klinika: Izložba studenata IV godine Likovnog odseka Akademije umetnosti u Novom Sadu [izbor])
- Marinko, Velimir** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Marinkov, Ivan** (2006: Šok galerija: Podvodna umetnost)
- Marinkov, Mladen**, vajar (2006: Art klinika: Skulpture)
- Marinković, Dragiša** (2011: Art klinika: Perspektive 10)
- Marinković, Kristina** (2011: Art klinika: Krokodil u crvenim gacicama [novogodišnja lutkarska predstava za decu])
- Marinković, Tamara** (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Marino, Dušan** (2016: Magacin u Kraljevića Marka BG: *Perspektive 14*)
- Marjanović, Miroљjub Mima** (2010: član Žirija za *Perspektive 9*; 2011: član Žirija za *Perspektive 10*; 2012: član Žirija za *Perspektive 11*; 2013: član Žirija za *Perspektive 12*; 2015: član Žirija za *Perspektive 14*)
- Marković, Aleksandra** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Marković, Đorđe** (2011: Art klinika: Perspektive 10; Večernji akt [učesnik u programu]; 2018: Šok zadruga: Motivi za svakoga)
- Marković, Ivan** (2010: Art klinika: Perspektive 9)
- Marković, Jovan**, vaspitač (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Marković, Lazar**, grafičar (2004: Belog Zeca za gradonačelnika Novog Sada! [tribina]; 2005: Art klinika: Visoki multipli [grafička radionica i izložba]; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Marković, Ljubica** (2004: fotografije iz arhiva Bete za hronologiju u knjizi *Led art – Dokumenti vremena 1993–2003*)
- Marković, Saša Mikrob Mladoženja**, performer, novinar, ilustrator (1993: Zamrznuta umetnost; Zmaj Jovina NS: Potop; Jazzbina BG: Art kuvar; 1994: Lokalitet No 1; 1995: CZKD: Zastave; 1997: Ogledalima na kordon; 1998: CZKD: Ikonomahija; 1999: Kako ubiti vreme; 2004: Šok galerija: Never Ending Story; 2008: Galerija Remont: Knjiga i rakije; Art klinika: Mikrob (Srb) & Mixup (GB), učesnik Večernjeg akta; 2014: Šok zadruga: Zbogom anderground [izložba])
- Marković, Sunčica** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Marković, Toma** (2009: Beton u Art klinici [tribina])
- Marković, Vuk**, izdavač (2006: Art klinika: Eleazar [promocija strip albuma])
- Markovinović, Filip**, reditelj (2005: Art klinika: Šumska patrola; mart 2006–2008: urednik programskog segmenta Kino klinika; 2007: Podrška glumcima štrajkačima u Pozorištu mladih; Art klinika: Ko je ukrao Mona Lizu [kratki igrani film, režija]; Piš-piš plovak [performans]; Šumska patrola u epizodi Strpi se, o duše koji hodaš; 2008: Iz pepela muzej [video rad]; 2009: Art klinika: Bankrot – odlazak u belo; 2011: 52. Oktobarski salon Beograd u Muzeju 25. maj Beograd: Velika proslava: Od utopije do pijace i nazad [film]; 2013: Šok koferi/za kulturne Bolikite [video rad]; 2015: Šumska patrola: Zlo ne spava; 2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) I; 2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije]; Solidarnost [kolektivna online izložba]; 2020–2022: Podcast Šok zadruga: Adrien Ujhazi, Nikola Radosavljević, Dragana Dubljević, Lidija Krnjajić, VokalnoKustoskiSindrom, Mirjana Boba Stojadinović, Andrea Palašti [produkcija i postprodukcija zvuka]; 2021: Making Art that Matters, onlajn radionica; 2022: Sportski balon na Adicama: Na istom zadatku: Green Screen [performans])
- Markovinović, Vid** (2014: Šok zadruga: Letnja radionica crtanja za talentovane „Zlo ne spava“; 2015: Šok zadruga: Zlo ne spava [izložba]; 2018: Šok zadruga: Unutrašnji dijalog (Seobe) [radionica kolektivnog crtanja])
- Marticki, Tatjana** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS])
- Marzocchi, Paolo/Paolo Marcoki**, kompozitor, pijanista, Italija (2007: Art klinika: muzika u filmu Just Like the Movies)
- Masnikosa, Sara** (2021: Šok zadruga: Tiny Games, Tiny Gods)
- Mašić, Izabela (2020: Solidarnost [kolektivna online izložba])
- Matavulj, Milan** (2004: Belog Zeca za gradonačelnika Novog Sada! [tribina]; 2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Matijašević, Mila**, dizajnerka (2007: Art klinika: Penicilinski šok)
- Matić, Dragan**, slikar (1998: CZKD: Ikonomagija; Šok galerija: Art circus: Парапсихолошко решение за проблемот Вранишковски; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager; Riblja pijaca: Novosadski suvenir 2000/In memoriam Varadinski most [Art circus]; 2005: Art klinika: Happy Trash, Vol. 4 [DJ performans])
- Matić, Filip**, dizajner (2007: Art klinika: Was gibt es neues?/Šta ima novo?)
- Matić, Goranka**, fotograf (2004: fotografije za hronologiju u knjizi *Led art – Dokumenti vremena 1993–2003*)
- Matijević, Aleksandar** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Matković, Slavko** (1994: Lokalitet No 1)
- Matović, Danijela** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije]; 2021: Šok zadruga: Distopija 1:0, interaktivna instalacija; 2022: Šok koridor: Mikrozovovi: studenti master studija Scenske arhitekture i dizajna)
- Mattter**, umetnička grupa (2019: Totalna rasprodaja umetnosti; 2020: Solidarnost [kolektivna online izložba]; grafički oblikuje promotivni materijal Šok zadruga)
- Medenica, Marija**, glumica (2004: Riblja pijaca: Prvi april ponovo međ narodom/Verujem ne verujem [studentska predstava])
- Medić, Jovana** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Medovarski, Aleksandar**, snimatelj (2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Melodi, Lahos** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Mercante, Rosario/Rozario Merkante**, ITA (2008: Art klinika: Terramaterlingua, pozorišna predstava)
- Mesaroš, Nora**, slikarka (2013: MSUV NS: Perspektive 12; 2014: Šok zadruga: Letnja radionica crtanja za talentovane „Zlo ne spava“; 2015: Šok zadruga: Zlo ne spava [izložba]; Bila jednom u... [izložba crteža]; 2018: Šok zadruga: Unutrašnji dijalog (Seobe) [radionica kolektivnog crtanja]; 2019: Šok zadruga: Ja sam kuća [izložba i video rad])
- Mićić, Jelena** (2021: Šok zadruga: Recikletar: Plastika ide u raj)

- Mičić, Jelena** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Mičanović, Kristina** (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Mičović, Jagoda** (2009: Art klinika: Perspektive 8; 2010: Art klinika: Pisma iz podzemlja – Ljubavni jadi)
- Migrić, Vladimir**, bubnjar (1996: CZKD: Prestup)
- Mihailović, Daniel** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Mihajlov, Dušica**, reciklažna umetnica (2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija]; 2007: Art klinika: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba]; Art klinika: Dečja radionica za recikliranje tekstila; Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Mihajlov, Marija**, homeopatkinja (2004: Zmaj-Jovina ulica: Novi Sad – Venecija grad [performans]; Homeopatija [predavanje])
- Mihajlović, Darinka aka Selena Orb**, kostimografkinja, pedagog (2022: Šok koridor: Mikrorezovi: studenti master studija Scenske arhitekture i dizajna, kustoskinja i autorka koncepta izložbe)
- Mihajlović, Darijan** (1998: CZKD: Ikonomahija; 1999: Kako ubiti vreme, Belgrade Peace Parade)
- Mihajlović, Vesna** (2008: Art klinika: Petrovaradinska tvrđava u delima umetnika/Nacionalna noć muzeja)
- Mihajl, Vera**, dizajnerka (1993: Zmaj Jovina NS: Potop, Jazzbina BG: Art kuvar; 1994: Lokalitet No 1; 1995: CZKD: Tačno u podne)
- Mijailović, Dušan** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Mijatović, Biba** (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Mijatović, Milan** (2014: Pasaži Zmaj Jovine br. 22 i 4: Zlo ne spava – Slem grupa Poezin / Panta Šiklja Nafta tribjut bend)
- Mijatović, Nada** (1997: Ekspedicija 1: Deponija Vinča)
- Mijatović, Saša** (2007: Art klinika: Izložba radova polaznika Večernjeg akta)
- Mijić, Jelena** (2014: Šok zadruga: O vrednosti; 2016: Magacin u Kraljevića Marka BG: *Perspektive 14*; Šok zadruga: Juče je juče bilo danas, video dnevnik; 2017: član Žirija za *Perspektive 15*)
- Mikić, Ana** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Mikinčić, Ljiljana** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Miklošević, Paula**, fotografkinja (2003: Šok galerija: Intimna ispovest)
- Mikuličin, Ivana**, novinarka (2000: Transart festival Istra Labin, Hrvatska [izveštavanje])
- Milanović, Ljubica** (2016: Šok zadruga: Zapisi iz stana br. 50)
- Milanović, Marina** (2007: Art klinika: Izložba radova polaznika Večernjeg akta; 2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; 2020: Knjižara Bulevar Books: Prezentacija kalendara 2021)
- Milenković, Ana** (2012: Art klinika: Perspektive 11; 2013: Muzej Srema SM: *Perspektive 11*)
- Milenković, Gordana** (2006: Art klinika: Radovi polaznika Večernjeg akta 2005/2006)
- Milenković, Jasmina** (2005: Art klinika, Izložba studenata IV godine Likovnog odeljenja AUNS [kolektivna izložba])
- Milenković, Nebojša Novi**, istoričar umetnosti, kustos (2002–2007: Art klinika: teorijske pretpostavke; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji]; 2019: član Saveta Šok zadruga)
- Milenković, Nemanja** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS]; 2018: Šok zadruga: Vrzino kolo/Nepoznati; 2020: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) III [izložba i akcija prikupljanja hrane za životinje]; 2020–2022: voditelj Podcasta Šok zadruga: gosti Adrien Ujhazi, Nikola Radosavljević, Dragana Dubljević, Lidija Krnjajić, VokalnoKustoskiSindrom, Mirjana Boba Stojadinović, Andrea Palašić; 2021: Javni prostor/Detelinara NS: Muzej Budućnosti (performans/installacija); Art Weekend Beograd/Ispred Hotela Beograd: U periodu krize, jače se grize [performans]; 2022: Šok zadruga: Mrtva priroda, u sklopu projekta Na istom zadatku; 2020–2022: urednik programa Šok zadruga)
- Miletić, Aleksandra** (1999: Zmaj Jovina ulica NS: Puj spas za sve nas [fotograf])
- Milić, Marko** (2020: Šok zadruga/Šok koridor: Bivši iz unutrašnjosti)
- Milić, Svetlana**, vajarica, novi mediji (1993: Zamrznuta umetnost; 1997: Ekspedicija 1: Deponija Vinča)
- Milićević, Vesna** (2004: Šok galerija: Pattern)
- Miličić, Branka** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; 2009: Galerija Rajka Mamuzića: Umetnici povlače radove sa 38. Novosadskog salona)
- Miličić, Dragan** (2007: Art klinika: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica], 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba])
- Milikić, Nebojša**, socijalni aktivista, nezavisni istraživački radnik, umetnički producent (1997: Ekspedicija 1: Deponija Vinča; Sajam sekundarne upotrebe i neshvaćenih izuma; 1998: Beoizlog; Urbana provokacija Zrenjanin; Galerija Srbija Niš: Rekonstrukcija zločina/Deponija Mediana; CZKD: Ikonomahija; Dom kulture Niš: Ko was šiša 3; 1999: Kako ubiti vreme; 2006: Centar za kulturu Pančeva: N. Džafo, Zec koji je pojeo muzej [saradnik]; 2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; Art klinika: Rečnik rata i kolekcija; 2014: Šok zadruga: Razduženje ili Prevođenje umetničke kolekcije u javno dobro)
- Milinkov, Smiljana** (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Milinov, Slobodan Toba**, kameraman (2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Milivojević, Ljiljana** (2003: Art klinika: Naslikaj majicu, obuci galeriju)
- Milivojević, Milan** (1997: list *Čistoća*: izveštavanje o nestanku i pronalaženju objekta STOLica)
- Milodanović, Srđan**, slikar, likovni pedagog (2006: Šok galerija: Podvodna umetnost; 2007: Art klinika: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; Piš-piš plovak, kratka elektronska forma; 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba]; 2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej, Glajsdorf, Grac, Vajc, AU, Steirischer Herbst/ Rekonstrukcija zločina, Art klinika: Perspektive 7)
- Milojević, Božica** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])
- Milojević, Rade** (1996: Begstvo iz Centra, STOLica: Aj' sad Kragujevac)
- Milojković, Milan** (2018: Šok zadruga: Umetnički kolektiv „Petar Drapšin“: Prototip 1)
- Milosavljević, Jovana** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS])

- Milosavljević, Milan** (2012: Art klinika: Dead Space)
- Milosavljević, Vesna** (2018: Šok zadruga: Na istom zadatku sa SEEcult.org: Kultura, tradicija, rekreacija! [razgovor])
- Milošević, Bob** (2006: Art klinika: Satan Vermacht)
- Milošević, Igor** (2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Milovanović, Ana** (1998: CZKD: Ikonomahija)
- Milović, Đorđe** (2008: Art klinika: Strip kao nevidljiva umetnost [predavanje])
- Milunović, Mihael** (1995: CZKD: Zastave)
- Miljanić, Ana, rediteljka** (1995: CZKD: Tačno u podne, Zludusi, Ko was šiša 1)
- Miljašević, Tomislav** (2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija])
- Mimica, Goran**, književnik, prevodilac, scenarista (2002: Art klinika: Javno čitanje romana *Korografija*; 2004: Wait a Minute [premijera filma]; 2008: galerija Lothringer 13 Minhen: Rekonstrukcija zločina; *Art klinika – Prva petoletka 2002–2006* [prevod na engleski]; 2003–2008: prevod sa engleskog i obrnuto za publikacije Art klinike)
- Mimica, Mladen** (2002: Art klinika: Javno čitanje *Korografije* G. Mimice)
- Mimica, Neda** (2002: Art klinika: Javno čitanje *Korografije* G. Mimice)
- Mirić, Uroš** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS])
- Mirimanov, Aleksandra** (2022: Šok zadruga: Ka drugom - umetnost nevidljivih, samostalna izložba)
- Mirković, Biljana** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Mirković, Irena** (2014: Šok zadruga: Perspektive 13)
- Mirković, Jelena**, vajarka (2002: Galerija Perspektiva Petrovaradin: Perspektive 1)
- Mirković, Milan** (1995: RU „Radivoj Ćirpanov“ NS: Ko was šiša 2)
- Mirković, Mina** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Mirković, Tanja**, grafičke komunikacije (2007: Art klinika: Perspektive 6)
- Miškov Miloradov, Milena** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS])
- Mišljenović, Jelena** (2017: Šok koridor 22, UA! #1 [kolektivna izložba])
- Mitić, Marija** (1998: Rekonstrukcija zločina Niš/Deponija Mediana)
- Mitić, Marija** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Mitić, Predrag**, fotograf (2004: fotografije za hronologiju u knjizi *Led art – Dokumenti vremena 1993–2003*; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager [fotografija za fotografski pano])
- Mitrović, Aleksandar** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Mitrović, Dragica** (2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija])
- Mitrović, Ružica** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Mitrović, Sunčica** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Mitrović, Vladimir**, kustos, istoričar arhitekture (2002–2007: Art klinika: teorijske pretpostavke; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji]; 2007: Art klinika: Evropske strategije stvaralaštva [tribina]; Podrška glumcima štrajkačima u Pozorištu mladih; Urednik [at al.]: *Art klinika – Prva petoletka 2002–2006*; 2008: *Prva petoletka*, promocija knjige: Novi Sad, Beograd, Subotica)
- Mixup (Steve Howard/Stiv Hauard)**, multimedijalni umetnik GBR (2004: Šok galerija: Never Ending Story; 2008: Art klinika: Mikrob (Srb) & Mixup (GB), učesnik Večernjeg akta)
- Mladenov, Svetlana** (2007: Art klinika: Perspektive 6 [kustoskinja, teorijske pretpostavke]; 2008: CK 13: Art klinika – Prva petoletka, promocija knjige)
- Mladenović, Jelica** (2007: Art klinika: KPM Ogledalo: Lice na metar)
- Mladenović, Una** (2019: Šok koridor: Ua! #6)
- Mlakar, Mirko** (1993: Zamrznuta umetnost, Jazzbina BG: Art kuvar – izveštavanje)
- Močivnik, Grega** (2007: Art klinika: Apokalipsu, molim!, pozorišno-vizuelna predstava)
- Mojsilović, Vladimir** (2014: Šok zadruga: Drugovi Koča vs. Moša: „Radost Evrope“, izložba)
- Molac, Dijana** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Moldovan, Vladana** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Molnar, Edvard** (2018: Šok zadruga: Milgramove tačke; Tačka Linija Knjiga)
- Momčilović, Dragan** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Momić, Mara** (2006: Art klinika: Radovi polaznika Večernjeg akta 2005/2006)
- Monyov, Glória/Glorija Monjov** (2016: Šok zadruga: 90S; 2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS])
- Moravek, Sanko** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Cenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Mucko, Željko**, Hrvatska (2013: Šok zadruga: Slike)
- Muškinja, Nenad**, lekar specijalista (2005: Art klinika: Kako sprečiti besnilo (u Novom Sadu?) [predavanje]; 2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija]; Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Nagy, Vasja/Vasja Nađ** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Nakarada, Slobodan** (1993: Zmaj Jovina NS: Potop)
- Nakić, Vjekoslav** (1999: Kako ubiti vreme)
- Nastasić, Dragan** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Nećak, Mirjana** (2017: Šok zadruga: Daleko od očiju [izložba fotografija i diskusija])
- Nedeljković, Dunja**, grafičarka (2002: Galerija Perspektiva Petrovaradin: Perspektive 1; 2022: Šok zadruga, Sonata 24, samostalna izložba)
- Nemet, Hugo**, karikaturista (2003: Art klinika: Predizborna tišina)
- Nenadov, Dejan** (2006: Art klinika: Eleazar [promocija strip albuma])
- Nepužian, Edvin** (2007: Art klinika: Apokalipsu, molim!, pozorišno-vizuelna predstava)
- Nešić, Milan**, slikar (2003: Art klinika: *Perspektive 2*; Šok galerija: Crteži; 2005: Art klinika: Umetnici beskućnici [letnja radionica]; 2007: Art klinika: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; Piš-piš plovak – kratka elektronska forma; 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za

- talentovane [izložba]; 2008: Art klinika: Portret Silvije Seip-Ristić; Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; 2009: član Žirija za *Perspektive* 8; 2011: Limanska pijaca: Totalna rasprodaja umetnosti [izložba]; 52. Oktobarski salon Beograd, pijaca Zeleni venac: Publici na noge – Totalna rasprodaja umetnosti [grupna izložba]; 2012: Šok galerija: Slika; 2014: Šok zadruga: Letnja radionica crtanja za talentovane „Zlo ne spava“; 2014: član Žirija za *Perspektive* 13; 2015: Šok zadruga: Zlo ne spava [izložba]; Između predmeta i slike [izložba]; član Žirija za *Perspektive* 14; 2016: Sajam umetnosti Beč: Focus: Ex-Yugoslavia and Albania; 2018: Šok zadruga: Unutrašnji dijalog (Seobe) [radionica kolektivnog crtanja]; 2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke I)
- Nešković, Danijela** (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Nešković, Saša** (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Nežić, Vladimir**, trombon (1993: Kafe Šmaug NS: Potop [New Art Forum])
- Nikić, Aleksandra**, slikarka (2007: Art klinika: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba])
- Nikoletić, Dragana**, reciklažna umetnica (2006: Šok galerija, BUR: Erotska fantazija [izložba za pipanje]; 2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; 2010: Art klinika: Karavukovo 0001)
- Nikolić, Bojana** (2019: Šok zadruga: Umivanje [master umetnički rad, SCEN, FTN])
- Nikolić, Borislav**, vajar (2007: Art klinika: Piš-piš plovak – kratka elektronska forma, Konstrukcije; 2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Nikolić, Darinka**, teatrolog (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Nikolić, Dejan**, bubnjar (1996: CZKD: Prestup)
- Nikolić, Dragana** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike; 2014: Pasaži Zmaj Jovine br. 22 i 4: Zlo ne spava – Slem grupa Poezin / Panta Šiklja Nafta tribjut bend; 2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Nikolić, Emilija** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Nikolić, Goran Orge**, muzičar (2010: Art klinika: Karavukovo 0001 – Zvukoplov)
- Nikolić, Gordana**, kustoskinja (2002–2007: Art klinika: teorijske pretpostavke)
- Nikolić, Marina** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Nikolić, Milica** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga; Šok koridor: UA! #3)
- Nikolić, Predrag** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Nikolić, Vanja** (2008: Art klinika: Koji život [performans])
- Nikolić, Višnja** (2005: Art klinika, Izložba studenata IV godine Likovnog oseka AUNS [kolektivna izložba])
- Ninković, Slobodan** (2008: Art klinika: Terramaterlingua, pozorišna predstava)
- Ninković, Svetlana** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Nonin, Gordana**, novinarka (2019: Bulevar Books: 25 godina – Bez ishodišta – od Led arta do Šok zadruge [dokumentarna izložba] i *Umetnost i kultura otpora* M. Šešić [promocija knjige – moderatorka])
- Nonin, Miroslav**, restaurator-konzervator (2008: Art klinika: Petrovaradinska tvrđava u delima umetnika/Nacionalna noć muzeja)
- Novak, Teodora** (2019: Šok koridor: Ua! #6; Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Novakov, Mladen** (2018: Šok zadruga: Milgramove tačke)
- Novaković, Aleksandra** (2018: Šok koridor: UA! #2; Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Novaković, Ana** (2011: 52. Oktobarski salon Beograd, pijaca Zeleni venac: Publici na noge – Totalna rasprodaja umetnosti)
- Novaković, Bojan** (2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Novaković, Gordana** (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Novaković, Stevan** (2014: Šok zadruga: Tablice malih oglasa)
- Novaković, Vanja** (2016: Šok Partizan, Petrovaradin: Moronu ženski)
- Njaradi, Vlado** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Obradović, Goran** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Obradović, Marija** (2014: Pasaži Zmaj Jovine br. 22 i 4: Zlo ne spava – Slem grupa Poezin / Panta Šiklja Nafta tribjut bend)
- Obradović, Slavica** (2016: Magacin u Kraljevića Marka BG: *Perspektive* 14; Sajam umetnosti Beč: Focus: Ex-Yugoslavia and Albania; 2017: član Žirija za *Perspektive* 15)
- Obrovski, Kolja** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Odić, Mira** (2019: Šok zadruga: Međuprostor [multimedijalna izložba])
- Ognjanović, Mirjana** (1993: Jazzbina BG: Art kuvar)
- Ogorelica, Miroslav** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike; 2008: Art klinika: Petrovaradinska tvrđava u delima umetnika/Nacionalna noć muzeja)
- Olah, Uroš** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke II))
- Olujić Božić, Vesna** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Omčikus, Darko** (2011: Art klinika: *Perspektive* 10)
- Opranović, Branislava**, novinarka (2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija]; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Orlović Kranjc, Ivana** (2006: Šok galerija: Podvodna umetnost)
- Otašević, Dušan** (1995: CZKD: Zastave)
- Padrov, Maja** (1993: Zmaj Jovina NS: Potop)
- Pajević, Gabriela** (1993: Zamrznuta umetnost; Zmaj Jovina NS: Potop; Jazzbina BG: Art kuvar; 1994: Lokalitet No 1 i 2; Službeni put u Prištinu; 1995: CZKD: Tačno u podne; Ko was šiša 1; 1996: Aj' sad Kragujevac)
- Pajić, Uroš**, grafičar, crtač (2006: Šok galerija: Beleške [umetnička knjiga]; Street art/HISAK – Hitno interventna služba [letnja radionica]; MSUV: Hibridno imaginarno: Slikarstvo i/ili ekran [U slavu ošišanih]; 2007: Art klinika u Muzeju Srema SM [Street art]; Ko je ukrao Mona Lizu?; Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; Piš-piš plovak, kratka elektronska forma; *Perspektive* 6; 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba]; 2011: Šok galerija: Niko ne želi da bude niko [crtanje u čast Šok alijanse]; izrada scene „Miletić“)
- Pajtić, Aleksandar** (1998: Urbana provokacija Zrenjanin)
- Paković, Zlatko**, reditelj (2012: Univerzitetska biblioteka „Svetozar Marković“, BG: Prezentacija Crne knjige)
- Palašti, Andrea**, fotografkinja, pedagog (2009: Šok galerija: Strabizam; 2012: Šok galerija: Girls i Balkan disco; Limanska pijaca: Publici na noge – Short Cuts [izložba fotografija]; član Žirija za *Perspektive* 11; 2013: DSZS Partizan, Petrovaradin:

- otvaranje novog galerijskog prostora ŠOK Partizan; mentorka izložbi studenata AUNS Luke Stojanovića, Vanje Novaković, Jelene Gajinović, Barbare Jovanović/Stefana Jovanovića, Nebojše Đuričića; ŠOSO „Milan Petrović“: Fotografska radionica; 2014: član Žirija za *Perspektive 13*; 2017: Šok koridor 22: Ivana Čavić i Ognjen Tadić: Clipping [mentorka]; Šok zadruga: inAproprijacija [mentorka]; UA! # 1 [izložba studenata AUNS, mentorka]; MSUV: Vojvođanski salon: Art tezga Šok zadruga [kustoskinja]; 2018: Šok koridor 22: UA! #2 [izložba studenata AUNS, mentorka]; Tačka Linija Knjiga [izložba studenata AUNS, mentorka]; UA! #3; UA! #4; UA! #5 [izložbe studenata AUNS, mentorka]; 2019: Šok koridor 22: UA! #6 [izložba studenata AUNS, mentorka]; Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) I; Knjiga umetnika [izložba studenata AUNS, mentorka]; Knjižara Bulevar Books: 29. rođendan Led Art-a / promocija knjige *Documents of time: 1993-2003*; 2020: Solidarnost [kolektivna online izložba]; 2022: gošća Podcasta Šok zadruga
- Pančić, Teofil**, novinar, kolumnista, kritičar (2006: Art klinika: Na hartijском zadatku [promocija knjige])
- Pandurović, Nebojša**, violončelo (1993: Kafe Šmaug NS: Potop [New Art Forum])
- Panić, Kristina** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Panić, Milica** (2008: Art klinika: Umetnost radi akcije 2)
- Pantelić, Gordana** (1995: CZKD: Ko was šiša 1)
- Pantelić, Kristina** (2005: Art klinika, Izložba studenata IV godine Likovnog odseka AUNS [kolektivna izložba])
- Pantelić, Vesna** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Pantelić, Zoran**, vajar, kulturni poslenik (1993: Zmaj Jovina NS: Potop; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager; 2004: Belog Zeca za gradonačelnika Novog Sada! [tribina]; 2005: Art klinika: Prezentacija rada; 2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija]; Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Pantović, Vesna** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Pap, Anamarija** (2006: Art klinika: Radovi polaznika Večernjeg akta 2005/2006)
- Papp, Judit/Judit Pap** (2013: MKUD „Petöfi Sándor“/ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [kolektivna izložba])
- Paripović, Neša**, konceptualni umetnik (2007: Art klinika: Primeri konceptualne umetnosti u Beogradu [predavanje])
- Parks Herbert, Tamara** (2019: Šok zadruga: Identitet)
- Paroški, Aleksandra** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Pavićević, Borka**, dramaturg, direktorka CZKD-a (1994: CZKD; 1995: CZKD: Tačno u podne, Ko was šiša 1, 1996: Begstvo iz Centra; 2004: Zamrznuto srce/Led art. *Dokumenti vremena 1993–2003*)
- Patčđl, Jakub/Patejdl, Jakub**, Češka (1998: Ekspedicija Deponija Plzenj, Češka)
- Paunović, Zoran**, izdavač (2006: Art klinika: Na hartijском zadatku T. Pančića [promocija knjige])
- Pavićević, Ljilja** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Pavkov, Dragan** (1993: Zmaj Jovina NS: Potop)
- Pavkov, Sara** (2021: Galerija SULUV-a: Osveženje ekološke svesti kroz umetnosti [predavanje])
- Pavković Bižić, Zorica** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Pavlović, Julijana** (2019: Šok koridor: Ua! #6)
- Pavlović, Julijana** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Pavlović, Magdalena** (2014: Šok zadruga: Perspektive 13)
- Pavlović, Uroš** (2006: Art klinika: Radovi polaznika Večernjeg akta 2005/2006)
- Pavlović, Vesna**, fotografkinja (1993: Zamrznuta umetnost, Zmaj Jovina NS: Potop; 1994: Lokalitet No 1 i 2; 1996: CZKD: Bekstvo iz Centra; 1997: Ogledalima na kordon)
- Pečenka, Đerđ** (1994: Lokalitet No 1)
- Peitler, Mirjana** (2008: Glajsdorf, Grac, Vajc: Steirischer Herbst/Rekonstrukcija zločina [domaćin i tekst])
- Pećo, Bojan** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Pekas, Slobodan** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Pekez, Srđan** (2020: Podcast Šok zadruga: Adrien Ujhazi, Nikola Radosavljević, Dragana Dubljević, Lidija Krnjajić [tonac])
- Peković, Minja**, glumica (2004: Riblja pijaca: Prvi april ponovo međ narodom/Verujem ne verujem [studentska predstava])
- Pelva, Edit** (2013: MKUD „Petöfi Sándor“/ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [kolektivna izložba])
- Penić, Enni** (2008: Art klinika: Umetnost radi akcije 2)
- Perak, Ivan** (2017: Šok zadruga: Perspektive 15; 2020: Šok zadruga: Lik i arhitektura)
- Perc, Branka** (1993: Zamrznuta umetnost)
- Perić, Branislav** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Perić, Dušan** (2016: Šok zadruga: Lasta svih proleća)
- Perić, Miroslav**, fotograf (1998: Urbana provokacija Zrenjanin; Ledena svečanost Plasi/Deponija Plzenj, Češka)
- Perić, Vladan** (2016: Šok zadruga: Zapis iz stana br. 50)
- Perić, Vladimir Talent**, multimedijalni umetnik (1993: Zamrznuta umetnost, Jazzbina BG: Art kuvar; 1994: Lokalitet No 1 i 2; 1995: CZKD: Foto safari)
- Perić, Zoran** (2007: Art klinika: Izložba radova polaznika Večernjeg akta)
- Perović, Andrea** (2018: Šok zadruga: Benda Balaž (1965–1992): Metanoia magacin)
- Perović, Zoltan** (2018: Šok zadruga: Benda Balaž (1965–1992): Metanoia magacin)
- Pešić, Daliborka** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Pešić, Smiljana** (1997: Ekspedicija 1: Deponija Vinča)
- Pešikan Ljuštanović, Ljiljana**, folkloristkinja, profesor (1999: Urbane basme Led arta [tekst]; 2003–2007: Art klinika: teorijske pretpostavke; 2004: Urbane basme Led arta; Alfa i omega/Led art. *Dokumenti vremena 1993–2003*; 2006: Art klinika: Drevna obrednost i elementi likovnosti I, II [predavanje])
- Peškova, Irena** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Petenji Arbutina, Sibila** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Peternel, Marija** (1998: Rekonstrukcija zločina Niš/Deponija Mediana [domaćin])
- Petkov, Mirjana** (1995: RU „Radioj Čirpanov“ NS: Ko was šiša 2)
- Petković, Igor Fridrih** (2010: Šok galerija: (Pro)pali anđeli/Fallen Angels)
- Petković, Mihailo** (1998: CZKD: Ikonomahija)
- Petovar, Tanja** (1995: CZKD: Ko was šiša 1)

- Petrić, Branislav**, slikar (2005: Art klinika: Happy Trash, Vol. 4 [DJ performans]; 2006: Šok galerija: Zajednički radovi Staniša Dautovića–Branislav Petrić; Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Petrić, Dušan** (2006: Art klinika: Radovi polaznika Večernjeg akta 2005/2006)
- Petrik, Miroslav** (2006: Art klinika: Radovi polaznika Večernjeg akta 2005/2006)
- Petrović, Aleksandar**, bubnjar (1996: CZKD: Prestup)
- Petrović, Danijela**, frizerka (1995: CZKD: Ko was šiša 1)
- Petrović, Filip** (2011: Art klinika: Krokodil u crvenim gaćicama [novogodišnja lutkarska predstava za decu])
- Petrović, Jelisaveta** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Petrović, Konstantinos** (2020: Šok zadruga: Pop-up izložba Gorenje; 2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo) izolacije]; 2021: Šok zadruga: #ffffff rev0.2; od 2021. član Grafičke zadruga; 2022: Sportski balon na Adicama: Na istom zadatku: Green Screen [performans])
- Petrović, Miodrag Miško** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Petrović, Nikola** (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Petrović, Saša** (2018: Šok zadruga: Gazište [ambijentalna instalacija])
- Petrović Varagić, Slađana**, istoričarka umetnosti, kustoskinja (2018: Šok zadruga: Na istom zadatku sa SEEcult.org: Kultura, tradicija, rekreacija! [razgovor])
- Pilić, Miloš** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Pilić, Velibor**, glavni urednik časopisa za slepe (2003: CZKD: Nikola Džafo, Pazi, umetnost ne ujeda)
- Piljić Mitrović, Ana** (2019: Šok zadruga: Međuprostor [multimedijalna izložba])
- Piroški, Marko** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga; Šok koridor: Ua! #5)
- Piskla, Igor** (2008: Art klinika: Sanjar je sanjao vrata, Pozorišna grupa Studio, Art klinika: učesnik Večernjeg akta)
- Piškorić, Željko**, vajar, scenograf (1993: Zmaj Jovina NS: Potop; 1998: CZKD: Ikonomahija; 1999: Puj spas za sve nas NS; Šok galerija: Art circus: Парасихолошко решение за проблемот Вранишковски; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager; Riblja pijaca: Novosadski suvenir 2000/In memoriam Varadinski most [Art circus]; 2005: Art klinika: Happy Trash, Vol. 4 [DJ performans]; 2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija]; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji];
- Piuković, Ivana** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Plaček, Tomaš** ČEŠKA (1998: Deponija Plzenj, Češka)
- Plavšić, Ranko** (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Plavšić, Zorka** (1995: RU „Radivoj Ćirpanov“ NS: Ko was šiša 2)
- Pl eskonjić, Mihajlo Badža**, glumac (1993: Kafe Šmaug NS: Potop)
- Pl eskonjić Ilić, Aleksandra**, glumica (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej, Art klinika: Sanjar je sanjao vrata, Pozorišna grupa Studio)
- Podovac, Milijana Manja** (2008: Art klinika: Umetnost radi akcije 2)
- Polender, Kristina** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga; Šok koridor: UA! #3)
- Policani, Sabrina/Sabrina Polikani**, FR (2008: Art klinika: učesnik Večernjeg akta)
- Ponjavić, Monika** (2016: Šok zadruga: Zapis iz stana br. 50)
- Popić, Đorđe** (2009: Art klinika: Bankrot; 2013: Savamala/Brankov most BG: Najduži crtež na Mikser festival)
- Popov, Nebojša**, sociolog (1996: CZKD: Begstvo iz Centra i Opasuljivanje (1); Aj sad Kragujevac – Opasuljivanje (2); 1997: Studentski protesti: Opasuljivanje (3); 1999: Kako ubiti vreme)
- Popović, Danica** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS])
- Popović, Dušan** (1998: Grafike na asfaltu/ledu Novi Sad)
- Popović, Elena** (1995: CZKD: Ko was šiša 1)
- Popović, Ksenija**, ministarka za kulturu Novog Sada (1998: Grafike na asfaltu NS; 1999: Puj spas za sve nas NS; 2000: Novosadski suvenir/In memoriam Varadinski most)
- Popović, Milan** (1993: Jazzbina BG: Art kuvar)
- Popović, Miroslav Nune**, multimedijalni umetnik (1999: Svitak – Bukvar)
- Popović, Mladen** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS])
- Popović, Nevena** (2019: Šok zadruga: Međuprostor [multimedijalna izložba])
- Popović, Nikola** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS]; 2020: Knjižara Bulevar Books: Prezentacija kalendara 2021)
- Popović, Petar** (1994: Lokalit et No 1)
- Popović, Savo** (1993: Zamrznuta umetnost)
- Popović, Tamara** (2005: Šok galerija: Dva srećna monstuma)
- Popović, Tijana i Mila**, dizajnerski duo (2011: Art klinika: 12.00)
- Popović, Željko** (2011: Art klinika: Fabričko zakonodavstvo i radnički pokret [predavanje])
- Popović, Živko** (2007: Art klinika: Srećni dani)
- Popržen, Milica** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Porej, Sanvila** (1998: ZKD: Ikonomahija Ikonomahija)
- Poštić, Mileta**, vizuelni umetnik (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Poštić, Svetozar**, književnik, prevodilac (2002: Art klinika: Javno čitanje romana Korografija/izložba o gledala; 2007: Art klinika: teorijske pretpostavke [prevod na engleski]; Art klinika – Prva petoletka 2002–2006 [prevod na engleski, biografije]; Art klinika – Eutanazija 2009–2011 [prevod na engleski])
- Pravdić, Ivan**, profesor (2006: Art klinika: Dizajn vremena [radionica dramaturgije]; 2006: Art klinika: Non-stop; 2007: Art klinika: Dizajn vremena – primenjene medijske dramaturgije [predavanja i radionice]; Art klinika: Evropske strategije stvaralaštva [tribina])
- Prebiračević, Jelena** (2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Prica, Lazar** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Pribičević, Aleksandar** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Prijić, Nevena** (2009: Art klinika: Perspektive 8)

- Prikel, Eva** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga; Šok koridor: Ua! #5)
- Prnjat, Daniilo**, multimedijalni umetnik (2006: Street art/ Beautiful death [letnja radionica]; Art klinika: Perspektive 5; 2007: Art klinika u Muzeju Srema SM [Perspektive 5 i Street art], 2008)
- Prodanović, Bojana** (2018: Šok koridor: UA! #3)
- Prodanović, Danica** (1998: Beoizlog [domaćin])
- Prodanović, Mileta**, slikar, profesor (1993: Zamrznuta umetnost; Jazzbina BG: Art kuvar; 2007: Art klinika: Evropske strategije stvaralaštva [tribina])
- Prodanović, Šejma** (2005: Šok galerija: Tapete; 2013: MSUV NS: Perspektive 12)
- Prole, Dragan**, filozof (2007: Art klinika: Evropske strategije stvaralaštva [tribina]; 2010: Turistički informativni centar Novog Sada: Talking communities [akcija u izlogu]; 2015: Šok zadruga: Zlo i umetnost! [predavanje])
- Protić, Dragan – Protta**, multimedijalni umetnik (2006: Art klinika: Presentacija rada grupe Škart; 2019: Šok zadruga: Reza Al-Hamis, razgovor sa umetnikom)
- Protić, Petar Peđa**, bibliotekar i filmofil (2004–2008: Art klinika: urednik programskog segmenta Peđina filmska kolekcija/Peđina filmska škola; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešni]; 2007: Podrška glumcima štrajkačima u Pozorištu mladih; Art klinika: Priča o Mona Lizi [kratki film]; 2009: Art klinika: Bankrot)
- Prpa Fink, Marijana**, glumica, profesor (2007: Art klinika: Srećni dani)
- Pršendić, Nikola** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Pulai, Marika** (2013: MKUD „Petőfi Sándor“/ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [kolektivna izložba])
- Purić, Zoran** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Purtić, Ivana** (2021: Srpski Pakao [organizacija]; od 2021: članica Grafičke zadruge; 2022: Sportski balon na Adicama: Na istom zadatku: Green Screen [performans])
- Puškaš, Marica** (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešni])
- Putnik, Milena** (2019: Šok zadruga: Međuprostor [multimedijalna izložba])
- Putniković, Ivan** (2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Rac, Gyöngyi/Đendika Rac** (2016: Šok zadruga: 90S; 2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS])
- Rac, Kristina** (2009: Beton u Art klinici [tribina])
- Racković, Nenad Džoni**, multimedijalni umetnik, performer (2006: Art klinika: Satan Vermacht; 2008: Art klinika: Transponovanje)
- Radaković, Darija S.** (2007: Šok galerija: Prvih 100 dana; 2010: Šok galerija: Psihologija svinje)
- Radaković, Sonja**, slikarka (2010: Art klinika: Karavukovo 0001)
- Radenković, Bojana** (2014: Šok zadruga: Perspektive 13)
- Radenković, Ivan** (2011: Art klinika: Višak uživanja i višak vrednosti [predavanje])
- Radenković, Tijana** (2014: Šok zadruga: Perspektive 13)
- Radić, Željko** (1993: Jazzbina BG: Art kuvar)
- Radivojević, Duška** (2002: Art klinika: 2002: Art klinika: Javno čitanje „Korografije“ G. Mimice/Izložba ogledala; 2003: Art klinika: Naslikaj majicu, obuci galeriju; 2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija])
- Radivojević, Nemanja**, gitara (2003: Art klinika: Umetnost muzičke žrtve [izložba za slušanje])
- Radivojević, Ratko**, glumac, reditelj, scenarista (1993: Kafe Šmaug NS: Potop; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager; Riblja pijaca: Novosadski suvenir 2000/In memoriam Varadinski most; 2002: Otvaranje Art klinike; 2002: Art klinika: Javno čitanje Korografije G. Mimice/Izložba ogledala; 2004: (2004: Riblja pijaca: Prvi april ponovo među narodom [performans]; Zmaj-Jovina ulica: Novi Sad – Venecija grad [performans]; 2004: Belog Zeca za gradonačelnika Novog Sada! [otvorio izložbu]; 2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija]; 2007: Ko je ukrao Mona Lizu?; 2008: Art klinika: Terramaterlingua, pozorišna predstava, Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Radojčić, Dragan**, stolar (2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Radojčić, Slavoljub Čaja**, vajar (2005: Art klinika: Skulpture; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešni])
- Radojević, Ivan** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Radosavljević, Ana** (2019: Šok koridor: Ua! #6; Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Radosavljević, Nikola** (2020: Šok zadruga/Šok koridor: Aplauz u 8 [crteži, grafike, objekti]; 2020: Digitalni format Šok zadruge: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije]; gost Podcasta Šok zadruge)
- Radosavljević, Peđa** (2007: Art klinika: Ko je ukrao Mona Lizu? [kratki igrani film, kamera])
- Radosavljević Vasiljević, Darka**, istoričarka umetnosti, kustoskinja (1993: Zamrznuta umetnost, Potop [izveštavanje]; 2005: Remont galerija u Art klinici [prezentacija rada]; Galerija Remont: Novosadska scena [kustoskinja]; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešni])
- Radoš, Marija** (2015: član Žirija za Perspektive 14)
- Radovanović, Dejan**, istoričar umetnosti (1993: Zmaj Jovina NS: Potop; 1995: CZKD: Tačno u podne; 2004: Kolekcija H&H Marka Stojanovića [tekst])
- Radovanović, Jelica** (1993: Zamrznuta umetnost; Kafe Jazzbina BG: Art kuvar – oba projekta sa Dejanom Anđelkovićem)
- Radovanović, Nenad** (2006: Art klinika: Radovi polaznika Večernjeg akta 2005/2006)
- Radović, Nikola** (2015: Šok zadruga: Aldenira: Lux)
- Radusinović, Vladimir** (2006: Art klinika: Pečinko i Radule u Art klinici)
- Radenović, Petar** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Rafajlović, Aleksandar**, portretista, fotograf (1997: Ogledalima na kordon; 1998: CZKD: Ikonomahija; 2003: Šok galerija: Granična područja erotike; 2005: Šok galerija: Pošta; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešni]; 2008: Art klinika: mentor Večernjeg akta; 2012: član Žirija za Perspektive 11; 2013: Savamala/Brankov most BG: Najduži crtež na Mikser festivalu; 2015: član Žirija za Perspektive 14)

- Raffai, Ingrid** (2021: Šok koridor: Da li sam ja robot?; 2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])
- Raičević, Nikica** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Rajačić, Ivana** (2005: Art klinika, Izložba studenata IV godine Likovnog odseka AUNS [kolektivna izložba])
- Rajković, Aleksandra** (2006: Šok galerija, BURA: Erotska fantazija [izložba za pipanje])
- Rajković, Gradimir**, vajar (1998: CZKD: Ikonomahija; 1999: Kako ubiti vreme, Puj spas za sve nas BG, Svitak – Bukvar)
- Rajković, Hana**, slikar (1999: Kako ubiti vreme, Belgrade Peace Parade; 2003: Šok galerija: Granična područja erotike; 2004: Šok galerija: Puzzle; Centar za kulturu Pančeva: N. Džafo, Zec koji je pojeo muzej [saradnik])
- Rakić, Đorđe** (1995: CZKD: Tačno u podne)
- Rakić, Marko** (2008: Art klinika: Petrovaradinska tvrđava u delima umetnika/Nacionalna noć muzeja)
- Rakić, Milica** (2005: Šok galerija: Ljubav ljubavi; 2007: Art klinika: Mlade nade video scene [video rad]; Zovem se crvena)
- Rakić, Nađa** (2018: Šok zadruga: Milgramove tačke; Tačka Linija Knjiga)
- Rakić, Tamara** (2014: Pasaži Zmaj Jovine br. 22 i 4: Zlo ne spava – Slem grupa Poezin / Panta Šiklja Nafta tribjut bend)
- Rakita, Milan** (2021: Knjižara Bulevar Books: Promocija knjige Srđana Veljovića: Devedesete)
- Rakočević, Milan**, vajar (1993: Zamrznuta umetnost)
- Rakonjac, Zlatko**, glumac (2004: Riblja pijaca: Prvi april ponovo međ narodom/Verujem ne verujem [studentska predstava])
- Ramadanović, Aleksandar** (2007: Piš-piš plovak, kratka elektronska forma)
- Ramujkić, Vahida** (2019: Šok zadruga: Reza Al-Hamis, razgovor sa umetnikom)
- Ranisavljević, Ivana** (2010: Art klinika: Perspektive 9)
- Ranković, Jovan** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS])
- Rastegorac Vukmanović, Jana** (2017: Šok zadruga: Perspektive 15)
- Rašković, Ana** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Ratković, Sandra** (2022: Šok Koridor: Merseyside and Brexit)
- Redžek, Georg** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Reljić, Jovana** (2013: MSUV NS: Perspektive 12)
- Reljić, Milutin** (2018: Šok zadruga: Milgramove tačke)
- Relić, Milenko** (2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Reljić, Rajko** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Rešin-Tucić, Vujica**, književnik (2003: Muzikalni mačak Bore Vitorca [tekst])
- Rezač, Jelena** (2017: Šok zadruga: Perspektive 15)
- Ribica, Svetlana** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Ristić, Jelena**, slikarka (2011: Art klinika: Jednom u vremenu)
- Ristić, Kristina** (1997: Ekspedicija 1: Deponija Vinča)
- Ristić, Radomir** (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Ristić, Staniša** (1995: RU „Radivoj Čirpanov“ NS: Ko was šiša 2)
- Ristić, Vanja** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Ristić, Vojkan**, novinar (1993: Jazzbina BG: Art kuvar [izveštavanje])
- Rodić, Ana** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Rodić, Helena** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Rojc, Mateja** (2014: Šok zadruga: Duo Small But Dangers: Ferlauf [izložba])
- Romić, Dragan** (1996: CZKD: Begstvo iz Centra – Opasuljivanje Kragujevac)
- Rudić, Suzana** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS])
- Ružić, Jovan** (2006: Art klinika: Horkeškart: Jedem ti malter [Interzone])
- Sabo, Adriana** (2018: Šok zadruga: Umetnički kolektiv „Petar Drapšin“: Prototip 1)
- Sabo, Andrea** (2022: Šok koridor: Mikrozrezovi: studenti master studija Scenske arhitekture i dizajna)
- Sabo, Imre**, fotograf (2004: fotografije za hronologiju u knjizi *Led art – Dokumenti vremena 1993–2003*)
- Sabo, Ivan** (2005: Art klinika, Izložba studenata IV godine Likovnog odseka AUNS [kolektivna izložba])
- Szabó Márta/Marta Sabo** (2013: MKUD „Petőfi Sándor“/ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [kolektivna izložba])
- Sadžakov, Slobodan** (2010: Art klinika: Kuda ide feminizam danas [panel-diskusija])
- Sakač, Vladimir**, doktor medicine (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešn])
- Sakal, Lidija** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Samardžić, Miodrag** (2014: Šok zadruga: Perspektive 13)
- Samolov, Miloš**, glumac (1998: CZKD: Ikonomahija)
- Sarić, Dejan** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Savanović Belić, Branka**, slikarka, likovni pedagog (2005: Art klinika: Umetnici beskućnici [letnja radionica]; Šok galerija: Samostalna izložba; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešn]; Galerija Rajka Mamuzića: Hor i orkestar za vanredne situacije na 38. Novosadskom salonu [performans]; 2008: Art klinika: Portret Silvije Seip-Ristić)
- Savanović, Darko** (1993: Zmaj Jovina NS: Potop; 1994: Lokalitet No 2)
- Savanović, Milorad** (2018: Šok koridor: UA! #2; Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Savanović, Saša** (1993: Zmaj Jovina NS: Potop; 1994: Lokalitet No 2; 1995: CZKD: Tačno u podne)
- Savić, Aleksandra**, dizajner (2004: *Led art – Dokumenti vremena 1993–2003* [grafičko oblikovanje])
- Savić, Gojko** (1995: RU „Radivoj Čirpanov“ NS: Ko was šiša 2)
- Savić, Jelena** (2008: Art klinika: Umetnost radi akcije 2)
- Savić, Siniša**, fotograf (2006: Šok galerija: Kad bi ljudi videli; 2007: Art klinika u Muzeju Srema SM [fotografije])

- Savić, Svenka**, kulturološkinja (2010: Art klinika: Kuda ide feminizam danas [panel-diskusija])
- Savić, Tatjana** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Savić, Marko**, glumac (2004: Riblja pijaca: Prvi april ponovo međ narodom/Verujem ne verujem [studentska predstava])
- Schaller, Jeremy/Džeremi Šaler**, multimedijalni umetnik, SAD (1998: Ledena svečanost/Ekspedicija Deponija Plzenj, Češka; 2007: Art klinika: Mostovi Bruklina, video projekcija)
- Schuster, Johanna/Johana Šuster**, slikarka, Nemačka (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Sekulić, Milica** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS])
- Sekulić, Tomislava** (2011: 52. Oktobarski salon Beograd, pijaca Zeleni venac: Publici na noge – Totalna rasprodaja umetnosti; 2011: Šok galerija: Niko ne želi da bude niko [crtanje u čast Šok alijanse])
- Semen, Ellen** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo) izolacije])
- Semiz, Jovana** (2020: Šok zadruga: Oversaturated)
- Semnić, Robert** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Senti, Lila** (2016: Šok zadruga: 90S)
- Sertić, Oliver**, režiser (2008: Art klinika: učesnik festivala Filmski front)
- Sibinović, Dragan** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])
- Sidořak, Karel/Karel Sidorjak**, Češka (1998: Ekspedicija Deponija Plzenj, Češka)
- Sigeti, Gabrijela** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Sigeti, Monika**, slikarka (2020: Šok zadruga: Pop-up izložba Gorenje; 2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo) izolacije])
- Siker, Aleksandar** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga; Šok koridor: UA! #3)
- Simeunović, Bogdan** (2017: Šok koridor, UA! #1 [kolektivna izložba])
- Simić, Olga** (2013: Otvaranje Šok zadruga: Divljenje prostoru [performans])
- Simić, Milana** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II; 2021: Šok zadruga: Društvena razmjena intimnosti, master izložba; 2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])
- Simić, Miroslav** (1993: Zmaj Jovina NS: Potop)
- Simić, Olga** (2007: Art klinika: KPM Ogledalo: Lice na metar)
- Simić, Stojan** (2006: Art klinika: Radovi polaznika Večernjeg akta 2005/2006)
- Simonović, Jelena** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga; Šok koridor: UA! #3)
- Skočajić, Nadežda** (1997: Ekspedicija I: Deponija Vinča)
- Smajić, Miodrag** (1993: Zmaj Jovina NS: Potop; 1994: Lokalitet No 1)
- Smiljanić, Ivana** (2012: Šok galerija: Mračna soba)
- Smirnova, Yulia/Julija Smirnova** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Softić, Adnan**, režiser (2008: Art klinika: učesnik festivala Filmski front)
- Softić, Ida** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Sokolović, Predrag** (1993: Zamrznuta umetnost [vozač hladnjače])
- Solar, David** (1998: aktivista Otpora)
- Soldat, Helena** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Solunac, Sanja** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo) izolacije])
- Sonja Jo** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo) izolacije])
- Sovtić, Novica** (2007: Art klinika: Izložba radova polaznika Večernjeg akta)
- Spaeth, Greg**, Francuska (2008: Art klinika: učesnik Večernjeg akta)
- Sranc, Edit** (2013: MKUD „Petöfi Sándor“/ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [kolektivna izložba])
- Sreten**, magarac (2016: Čenej: Dežurni tim Šok zadruga u poseti Sreti magarcu)
(Sreten boldom)
- Sretenović, Dejan**, istoričar umetnosti, pisac (2007: Art klinika, predavanje Primeri konceptualne umetnosti u Beogradu)
- Srbinovski, Petar** (1995: RU „Radivoj Ćirpanov“ NS: Ko was šiša 2)
- Srdanov, Ljiljana** (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešn])
- Srebotnjak Prišić, Lidija**, umetnica i pedagog, novi mediji (1993: Zmaj Jovina NS: Potop)
- Srećkov, Dragan** (1993: Zmaj Jovina NS: Potop; 1998: Grafike na asfaltu NS; 1999: Puj spas za sve nas NS; 2008: Art klinika: Iz pepela muzej, razgovor)
- Sredanović, Jelena** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Sremac, Žanko** (2007: Art klinika/Nacionalna noć muzeja: Mona Liza)
- Sretić, Darko** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Stajčić, Milorad** (2014: Šok zadruga: O vrednosti)
- Stajšić, Aleksa** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Stajšić, Tanja** (2006: Centar za kulturu Pančeva: N. Džaf, Zec koji je pojeo muzej [saradnik])
- Stambolović, Vuk**, profesor (1995: CZKD: Izgubili smo: muzička dekontaminacija; 2009: Art klinika: Z. Jevremović, Pozorište kao stvaranje sveta [promocija knjige])
- Stamenković, Olivera** (1993: Kafe Šmaug NS: Potop)
- Stančić, Radomir** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Stanetić, Tina** (2020: Šok koridor:1111; Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])
- Stanić, Zoran** (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešn])

- Stankov, Bojan** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Stanković, Dragiša** (2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija])
- Stanković, Fuada** (2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija])
- Stanković, Julija** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS])
- Stanković, Nina** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike; 2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])
- Stanimirović, Biljana**, slikarka, likovni pedagog (2007: Art klinika: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba]; Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; Glajsdorf, Grac, Vajc, AU, Steirischer Herbst/Rekonstrukcija zločina; Art klinika: Savremena pećina; 2009: Urednik [at al.]: *Art klinika – Dvogodac 2007–2008*)
- Stanisavljević, Igor** (2003: Art klinika: Perspektive 2; Šok galerija: Crteži)
- Stanišić, Boris** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Stanišić, Stevan** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Stanišić, Vera** (1993: Zamrznuta umetnost)
- Stanivuković, Dejan** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Stanković, Biljana – Lori** (2008: Art klinika: Umetnost radi akcije 2)
- Stanković, Dragiša** (2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija])
- Stanković, Isidora** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Stanković, Katarina** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Stanojević, Kristina** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])
- Stanojlović, Aleksandar** (2005: Art klinika: Četiripodunavska grada [izložba mapa])
- Stefanović, Goranka** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Stefanović, Miro**, karikaturista (2006: Art klinika: Le liberta di Miro Stefanović [karikature])
- Stefanović, Sava**, novinar (2008: Art klinika, izveštavanje, analiza Umetnost i prostor)
- Stefanovska, Jelena** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Stepanov, Sava**, likovni kritičar (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Stepanović, Katarina** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Stepanović, Nikola** (2005: Art klinika: Izložba studenata IV godine Likovnog odseka AUNS [kolektivna izložba]); Art klinika: Perspektive 4; 2006: Art klinika u Muzeju Srema [Perspektive 4])
- Stevanović, Dragana B.** (2005: Art klinika: Crteži. Slike. Fotografije; 2008: CK 13: Art klinika – Prva petoletka, promocija knjige; 2021: Šok zadruga: Equilibrio)
- Stevanović, Lidija**, glumica (1993: Kafe Šmaug NS: Potop; 2002: Otvaranje Art klinike; Javno čitanje *Korografije G. Mimice*/Izložba ogleдалa; 2003: CZKD: Nikola Džafo, Pazi, umetnost ne ujeda; 2004: Zmaj Jovina ulica: Novi Sad – Venecija grad [performans])
- Stevanović, Ljubica** (2009: Art klinika: Perspektive 8; 2010: Šok galerija: Odrasi)
- Stevanović, Vera** (1993: Zamrznuta umetnost, Jazzbina BG: Art kuvar; 1995: CZKD: Zastave; 1997: Ogdalima na kordon; 1998: CZKD: Ikonomahija)
- Stević, Anđelka**, glumica (2004: Riblja pijaca: Prvi april ponovo međ narodom/Verujem ne verujem [studentska predstava])
- Stoilković, Sanja** (2016: Magacin u Kraljevića Marka BG: Perspektive 14)
- Stoilković, Maja** (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešni])
- Stojadinović, Mirjana – Boba** (2021: Šok zadruga: Lutalaštvo, ambijentalna postavka; gošća Podcasta Šok zadruga)
- Stojadinović, Nikola** (2022: Šok koridor: Mikrozozovi: studenti master studija Scenske arhitekture i dizajna)
- Stojaković, Gordana** (2010: Art klinika: Kuda ide feminizam danas [panel-diskusija])
- Stojaković, Jana** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])
- Stojanović, Anđela** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Stojanović, Ivana** (2012: Šok galerija: Urban deStructure)
- Stojanović, Lazar**, režiser (1993: Jazzbina BG: Art kuvar; 2006: Art klinika: Filmska produkcija Lazara Stojanovića)
- Stojanović, Luka** (2016: Šok Partizan, Petrovaradin: J'adore les sports)
- Stojanović, Marko** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike; 2004: Šok galerija: Kolekcija H&H; 2005: Art klinika, Izložba studenata IV godine Likovnog odseka AUNS [kolektivna izložba]); Art klinika: Perspektive 4; 2006: Art klinika u Muzeju Srema [Perspektive 4]; 2007: Dizajn knjige *Art klinika – Prva petoletka* [str. 146–211])
- Stojanović, Mila** (2022: Sportski balon na Adicama: Na istom zadatku: Green Screen [performans])
- Stojanović, Mina** (2017: MSUV: Vojvodanski salon – (Dis)kontinuiteti [Totalna rasprodaja umetnosti])
- Stojanović, Milena**, slikarka (2005: Art klinika: Art Femina)
- Stojanović, Nikola** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])
- Stojanović, Sandra** (2014: Šok zadruga: O vrednosti)
- Stojanović, Saša**, slikar, performer (1998: CZKD: Ikonomahija; 1999: Puj spas za sve nas BG, Svitak – Bukvar; 2021: Šok koridor: Živi smo!)
- Stojanović, Slađana** (1998: CZKD: Ikonomahija)
- Stojanović, Slavimir**, dizajner (1993: Zamrznuta umetnost)
- Stojanović, Teodora** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])
- Stojičić, Dragana** (2005: Art klinika, Izložba studenata IV godine Likovnog odseka AUNS [kolektivna izložba])
- Stojić, Danilo**, režiser (2008: Art klinika: učesnik festivala Filmski front)
- Stojić, Isidora**, muzičarka (2016: Šok zadruga: Dan za prestup)
- Stojilković, Maja** (2003: Art klinika: Umetnost muzičke žrtve [izložba za slušanje])
- Stojkov, Sanja** (2020: Knjižara Bulevar Books: Presentacija kalendara 2021)
- Stojković, Ivan Gigant** (2004: Gigant + Šok galerija = Pičvajz [performans i koncert])

- Stojković, Jelena**, slikarka (2005: Art klinika: Art Femina; 2007: Art klinika: Fantom u epizodi Venčanje)
- Stojković, Mira** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Stojković, Saša**, glumac (2000: Katolička porta NS: Kunstlager; 2007: Slepac vodi slepce [performans]; 2008: Art klinika: *Emigranti*, predstava po motivima S. Mrožeka)
- Stojić, Aleksandar** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Stojić, Marina** (2017: Šok koridor 22, UA! #1 [kolektivna izložba])
- Stojić, Milica** (2016: Šok zadruga: Zapisi iz stana br. 50)
- Stokić, Jovana** (2006: Art klinika: Proširenje područja borbe: Njujorška likovna scena 2005/2006 [predavanje])
- Stošić, Dušan**, vajar (2003: Šok galerija: Crteži; 2005: Art klinika: Skulpture. Objekti. Instalacija; Umetnici beskućnici [letnja radionica]; Galerija Remont: Novosadska scena; Muzej savremene likovne umetnosti NS: Kao skulptura_kako_skulptura; 2007: Art klinika u Muzeju Srema SM [crteži]; 2008: Art klinika: Portret Silvine Seip-Ristić; Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Stošić, Slobodan**, novi likovni mediji (2009: Trandžament – Exit festival: Najduži crtež na svetu [performans]; Galerija Rajka Mamuzića: Hor i orkestar za vanredne situacije na 38. Novosadskom salonu [performans]; 2010: Art klinika: Zvuk prašine; Berlin: EinBlickSerbien/InSightSerbia – Rekonstrukcija zločina; urednik programa Kino klinika; Miletićeva ulica: Promotivno prikazivanje Mobilne galerije [izgradnja]; 2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja]; 2011: Limanska pijaca: Publici na noge – totalna rasprodaja umetnosti]; Šok galerija: Niko ne želi da bude niko [crtanje u čast Šok alijanse]; 52. Oktobarski salon Beograd, pijaca Zeleni venac: Publici na noge – Totalna rasprodaja umetnosti; Srebrenička ulica BG: Prelazimo prag [foto]; Urednik [at al.] i fotografije: *Art klinika – Eutanazija 2009–2011*; 2012: Univerzitetska biblioteka „Svetozar Marković“, BG: Prezentacija Crne knjige; Art klinika/CZKD Beograd: Vežbe brzopoteznog ispunjavanja glasačkih listića; Art klinika: Perspektive 11; 2013: Muzej Srema SM: Perspektive 11; Savamala/Brankov most BG: Najduži crtež na Mikser festival; Srebrenička ulica BG: Prelazimo prag [performans]; ŠOSO „Milan Petrović“: Fotografiska radionica; 2014: Šok zadruga: Bele maske od belih listića; 2016: Sajam umetnosti Beč: Focus: Ex-Yugoslavia and Albania; 2013–2017: urednik programa Šok zadruga; 2021: Srpski Pakao [kolaboraciono-kolektivno crtanje]; 2022: Sportski balon na Adicama: Na istom zadatku: Green Screen [performans])
- Stupar, Anđela** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga; Šok koridor: Ua! #5)
- Suču, Renata** (2010: Turistički informativni centar Novog Sada: Martin Kruše: Talking communities [razgovori u izlogu, simultano prevodenje])
- Subašić, Svetlana**, kustoskinja (2002–2007: Art klinika: teorijske pretpostavke; 2006: Muzej Srema SM: Art klinika u Muzeju Srema [Perspektive 4], organizator i domaćin; Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji]; 2007: Muzej Srema SM: Art klinika u Muzeju Srema [Perspektive 5], organizator i domaćin; Perspektive 6 – teorijske pretpostavke; Urednik [at al.]: *Art klinika – Prva petoletka 2002–2006*; 2008: CK 13: *Prva petoletka*, promocija knjige; 2012: član Žirija za *Perspektive 11*; 2013: član Žirija za *Perspektive 12*; 2014: član Žirija za *Perspektive 13*)
- Subić, Bojana** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Subotić, Đorđe** (1999: Puj spas za sve nas NS; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Subotić, Irina**, istoričarka umetnosti (2007: Art klinika: Evropske strategije stvaralaštva [tribina])
- Suša, Gordana** (1995: CZKD: Zastave, Susret sa Erlandom Jozefsonom)
- Surdučki, Ilija** (1993: Zamrznuta umetnost; 1995: STOLica; 2007: Art klinika: Ko je ukrao Mona Lizu?, Art klinika: Pojedi galeriju, novogodišnja predstava za decu [donacije])
- Surutka, Milica** (2022: Šok koridor: Mikrozozovi: studenti master studija Scenske arhitekture i dizajna)
- Sušić, Nataša** (2018: Šok koridor: UA! #2; Šok zadruga: Milgramove tačke; Tačka Linija Knjiga)
- Svirčević, Ratimir** (1998: Grafike na asfaltu Novi Sad)
- Svirčević, Vukan** (1993: Zamrznuta umetnost; Zmaj Jovina NS: Potop; 1995: STOLica)
- Svirčević, Želmira** (1993: Zamrznuta umetnost; Zmaj Jovina NS: Potop; 1995: STOLica)
- Svorcan, Vladimir** (2003: Art klinika: Perspektive 2; Šok galerija: Crteži)
- Szabadka, Valéria/Valerija Sabatka** (2013: MKUD „Petöfi Sándor“/ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [kolektivna izložba])
- Szabó, Edit/Edit Sabo** (1994: Lokalitet No 1)
- Szalma, László/Laslo Salma** (1994: Lokalitet No 1)
- Szöllösy, László/Laslo Seleši** (1993: Zmaj Jovina NS Potop)
- Šabanović, Monika** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Šabanović, Samra** (2016: Magacin u Kraljevića Marka BG: Perspektive 14)
- Šainov, Branislav** (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Šainović, Danilo** (2018: Šok zadruga: Umetnički kolektiv „Petar Drapšin“: Prototip 1)
- Šajin, Tanja**, vajarica (2007: Art klinika: Perspektive 6)
- Šanta, Đula**, slikar, dizajner (2003: Art klinika: Hot Corn [samostalna izložba]; Šok galerija: ...in-out-in-out-in... [samostalna izložba]; 2004: Urednik [at al.], dizajn korica: *Led art – Dokumenti vremena 1993–2003*; 2003–2004: dizajn kataloga i štampanih materijala za Art kliniku; 2004: Zmaj Jovina ulica: Belog Zeca za gradonačelnika Novog Sada! [dizajn]; 2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija]; Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji]; 2007: *Art klinika – Prva petoletka* [dizajn: korice; str. 1–113; 341–384]; 2008: Art klinika: Petrovaradinska tvrđava u delima umetnika/Nacionalna noć muzeja; Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; 2011: Limanska pijaca: Totalna rasprodaja umetnosti [izložba]; 52. Oktobarski salon Beograd, pijaca Zeleni venac: Publici na noge – Totalna rasprodaja umetnosti [grupna izložba]; 2021: *Led Art - Documents of Time 1993–2003*, dizajn i prelom)
- Šatrić, Vladimir**, trombon (2003: Art klinika: Umetnost muzičke žrtve [izložba za slušanje])
- Šćepanović, Ljubomir**, vajar (2010: Art klinika: Perspektive 9)
- Šećerov, Aleksandar** (2008: Art klinika: Biljana Stanimirović: Savremena pećina [muzika])
- Šeguljev, Nenad** (1998: aktivista Otpora)
- Šejić, Rastko** (1999: Kako ubiti vreme)
- Šemsović, Elvedin** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])

- Šešlija, Vladislav** (1993: Zmaj Jovina NS Potop)
- Šidanin, Predrag Peđa**, arhitekta (2005: Šok galerija: MP_per_10 Big Brother [performans]; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešn])
- Šijački, Gordana**, pedagog (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Šilić, Miroslav** (2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija])
- Šimić, Jelena** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Šindik, Nikola**, multimedijalni umetnik (1999: Kako ubiti vreme; Puj spas za sve nas BG; Svitak – Bukvar)
- Šipka, Jefimija**, muzičarka (2016: Šok zadruga: Dan za prestup)
- Šipoš, Đorđe**, dizajner (2005: Art klinika: Šumska patrola)
- Škorić, Nemanja** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Škrbić, Marija** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga; Šok koridor: UA! #3)
- Škrbić, Milica** (2009: Art klinika: Perspektive 8; 2010: Šok galerija: Multimedijalni iskaz „Komunikacija“)
- Šobot, Mirko** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Šovanj, Tanja** (2007: Art klinika: KPM Ogledalo: Lice na metar)
- Štasni, Gordana** (2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija])
- Štasni, Zoran** (2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija])
- Šuković, Ivan** CG (2012: Art klinika: Ostaci života – neupadljivi prikazi)
- Šušljik, Goran**, glumac (1995: RU „Radioj Ćirpanov“ NS: Ko vas šiša 2)
- Šušnjević, Slobodan**, fotoreporter Dnevnika (2007: Art klinika – foto grafije)
- Šuvaković, Miško**, teoretičar umetnosti (2004: Fragmenti o tragovima umetnosti/*Led art. Dokumenti vremena 1993–2003*; 2006: MSUV: Hibridno imaginarno: Slikarstvo i/ili ekran [poziv za učešće na izložbi; grupa umetnika priložila rad „U slavu ošišanih“])
- Tabački, Snežana**, mirovna aktivistkinja, Žene u crnom (2011: Srebrenička ulica BG: Prelazimo prag; 2012: Univerzitetska biblioteka „Svetozar Marković“, BG: Prezentacija Crne knjige; 2015: Srebrenička ulica BG: Kamen spoticanja 8372)
- Tadić, Dimitrije**, primenjeni umetnik, kulturni poslenik (2006: Šok galerija: Istorijska čitanka. Ponavljači; Centar za kulturu Pančeva: N. Džafo, Zec koji je pojeo muzej [saradnik]; 2008: Art klinika: U strahu su velike oči)
- Tadić, Luka**, Težak umetnost (2005: Ekspedicija deponija „Jovanovac“ Kragujevac)
- Tadić, Ognjen** (2017: Šok zadruga: inAproprijacija [kolektivna izložba studenata AUNS]; Šok koridor: Clipping)
- Talent**, v. Perić, Vladimir
- Talijan, Valentina** (2013: MSUV NS: Perspektive 12)
- Tamaš, Gašpar Mikloš** (2011: Art klinika: Šta da mislimo o vremenu posle kapitalizma? [predavanje])
- Tarko, Janoš** (2019: Šok zadruga: Slike i neke nove priče)
- Tasić, Danijela** (2014: Šok zadruga: O vrednosti)
- Tasić, Marko** (2005: Art klinika: Šumska patrola)
- Tasić, Rajko**, fotograf, Hrvatska (2000: Transart festival Istra/ Fotografisanje protiv uroka/Deponija 1. maj Labin, Hrvatska)
- Tasić, Vlasta**, Hrvatska (2000: Transart festival Istra/ Fotografisanje protiv uroka Hrvatska)
- Tašin, Jovana** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Teleki, Zlatko Silver**, prosvetni radnik (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Tepavčević, Rade**, slikar (2018: Šok zadruga: Tattoo [izložba slika]; Unutrašnji dijalog (Seobe) [radionica kolektivnog crtanja]; 2020: Knjižara Bulevar Books: Prezentacija kalendara 2021)
- Terzić, Predrag** (2014: član Žirija za *Perspektive 13*)
- Tešin, Srđan** (2006: Art klinika: Kuvarove kletve i druge gadosti [promocija knjige])
- Tešović, Marko**, reditelj (2008: Art klinika: učesnik festivala Filmski front)
- Tilić, Jovan** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Tišma, Andrej**, multimedijalni umetnik (2003: Šok galerija: Intimna ispovest Paule Miklošević [tekst])
- Titin, Tijana** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike; 2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Todorikov, Tamara** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Todorović, Bojan** (2017: Šok zadruga: Daleko od očiju [izložba fotografija i diskusija])
- Todorović, Isidora**, novi likovni mediji (2007: Art klinika: Perspektive 6; 2018: Šok zadruga, Milgramove tačke [mentorka izložbe studenata AUNS])
- Todorović, Milica** (2016: Galerija savremene likovne umetnosti, Paviljon u tvrđavi, Niš: Dopunski časovi iz crtanja, Totalna rasprodaja na niškoj pijaci [domaćin])
- Todorović, Srna** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Todosijević, Dragoljub Raša**, multimedijalni umetnik (1993: Zamrznuta umetnost, Jazzbina BG: Art kuvar; 1995: CZKD: Zastave)
- Todosijević, Miroslav** (1998: CZKD: Ikonomahija)
- Toldi, Lenard** (2016: Šok zadruga: 90S)
- Tomanović, Mima** (1998: Rekonstrukcija zločina Niš/ Deponija Mediana)
- Tomašević, Snežana** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Tomić, Dušan** (2005: Art klinika: Šumska patrola)
- Tomić, Ivan**, glumac (1998: CZKD: Ikonomahija)
- Tomić, Marina** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Tomić, Miloš**, vidi: Klipani u pudingu
- Tomić Veljović, Nataša** (1998: Rekonstrukcija zločina Niš/Deponija Mediana; 1999: Puj spas za sve nas BG; Belgrade peace Parade; Transart festival Istra 2000, Labin: Fotografisanje protiv uroka/Deponija 1. maj Labin, Hrvatska; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager, Riblja pijaca: Novosadski suvenir 2000/In memoriam Varadinski most; 2011: 52. Oktobarski salon Beograd, pijaca Zeleni venac: Publici na noge – Totalna rasprodaja umetnosti)
- Topalović, Darko** (1998: aktivista Otpora; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager)

- Török, Isztván/Ištván Terek** (1994: Lokalitet No 1)
- Tot, Franja i Tatjana** (2002: Art klinika: Izložba ogledala)
- Totto, Enzo/Enco Toto**, reditelj, Italija (2008: Art klinika: Terramaterlingua, pozorišna predstava)
- Trajković, Kristina** (2007: Art klinika: Izložba radova polaznika Večernjeg akta)
- Triaška, Jan**, multimedijalni umetnik, Slovačka (2004: Art klinika: Dribling)
- Trifunović, Stefan**, glumac (2004: Riblja pijaca: Prvi april ponovo među narodom/Verujem ne verujem [studentska predstava])
- Tripković, Luka** (2014: Šok zadruga: Perspektive 13)
- Tripković, Tijana** (2020: Knjižara Bulevar Books: Prezentacija kalendara 2021)
- Trpovski, Sonja** (2006: Art klinika: Radovi polaznika Večernjeg akta 2005/2006)
- Trtovac, Selman** (2011: član Žirija za *Perspektive 10*; 2012: član Žirija za *Perspektive 11*; Univerzitetska biblioteka „Svetozar Marković“, BG: Prezentacija Crne knjige [domaćin]; 2014: član Žirija za *Perspektive 13*)
- Truman, Joe/Džo Truman**, multimedijalna umetnica, Australija (1998: Ekspedicija Deponija Plzenj, Češka)
- Tubić, Marko** (2009: Art klinika: Perspektive 8)
- Tucakov, Aleksa** (Miletićeva ulica: Promotivno prikazivanje Mobilne galerije [izgradnja])
- Tucakov, Miroslav** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Tucakov, Vladimir** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Tucić, Siniša**, pisac (1998: Grafike na asfaltu Novi Sad [tekst])
- Tucić, Tatjana** (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji])
- Tucović, Vidoje**, slikar, pedagog (2011: 52. Oktobarski salon Beograd, pijaca Zeleni venac: Publici na noge – Totalna rasprodaja umetnosti)
- Tunić, Srđan** (2013: član Žirija za *Perspektive 12*)
- Tupanjac, Vladimir**, istoričar umetnosti (1999: Trash Art Galleries; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešnji]; 2007: Art klinika: izveštavanje)
- Turinski, Valerija** (2007: Art klinika: Pojedi galeriju, novogodišnja predstava za decu)
- Turkaly, Emma/Ema Turkalj** (2018: Šok koridor: Ua! #5)
- Ubović, Marko** (2010: Art klinika: Perspektive 9)
- Újházi, Adrienne/Adrien Ujhazi**, ekološka umetnica (2011: Art klinika: Krokodil u crvenim gaćicama [novogodišnja lutkarska predstava za decu]; 2016: Šok zadruga: 90S; 2019: Knjižara Bulevar Books: Šok juniori [izložba grafika]; 2020: Šok zadruga: Biofilija [master izložba]; gošća Podcasta Šok zadruga; Solidarnost [kolektivna online izložba]; 2022: Šok zadruga: Seeing Is Believing, u sklopu projekta Na istom zadatku)
- Ugren, Dragomir**, slikar (2006: MSUV: Hibridno imaginarno: Slikarstvo i/ili ekran [kustos])
- Urošević, Aleksandra**, video umetnica (2011: Art klinika: Omiljeni kanal [video instalacija])
- Ursulov, Dragan** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Ustalic, Mića** (1998: Grafike na asfaltu/Iedu Novi Sad)
- Uzelac, Andrea** (1999: Puj spas za sve nas NS)
- Vadović, Ivana** (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)
- Vagner, Valentina** (2013: MSUV NS: Perspektive 12)
- Vajs, Tamara** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Valencić, Tanja** (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)
- Varga, Emilija** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Varga, Valentin** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo) izolacije])
- Varga, Zoltan** (2007: Art klinika: KPM Ogledalo: Lice na metar; Izložba radova polaznika Večernjeg akta)
- Varga Sić, Dora** (2018: Šok zadruga: Benda Balaž (1965–1992): Metanoia magacin)
- Varley Jamieson, Helen/Helen Varlej Džejmison** (2011: Art klinika: Prizori iz života zečice Jensen, izložba fotografija)
- Vasić, Gabriela**, slikarka (1996: CZKD: Prestup; 1997: Ekspedicija 1: Deponija Vinča; 1998: Beoizlog; 2022: Šok zadruga: Trojanac, samostalna izložba)
- Vasić, Jovana** (2011: Art klinika: Perspektive 10)
- Vasiljević, Ivana** (2000: Katolička porta NS: Kunstlager)
- Vasović, Tatjana**, slikarka (2005: Art klinika: Slike)
- Vaštag, Vendel** (2012: Art klinika: Perspektive 11; 2013: Muzej Srema SM: Perspektive 11; 2015: Šok zadruga: Čisti umetnik [performans])
- Vavrin, Sanja** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Végel László/Laslo Vogel**, književnik (2009: Art klinika: Z. Jevremović, Pozorište kao stvaranje sveta [promocija knjige])
- Velicković, Vuk** (1995: CZKD: Tačno u podne; Zastave)
- Veljak, Lino**, filozof, profesor, Hrvatska (2012: Univerzitetska biblioteka „Svetozar Marković“, BG: Prezentacija Crne knjige)
- Veljković, Igor** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba]; Art klinika: Perspektive 4; 2006: Art klinika u Muzeju Srema [Perspektive 4])
- Veljković, Jelena**, kustoskinja (2012: član Žirija za *Perspektive 11*; 2015: Trg Staniše Stošića, Vranje: Otvaranje izložbenog prostora PSU/punkt savremene umetnosti/ mobilne Šok galerije u Vranju [kustoskinja, domaćin])
- Veljković, Nikola** (1999: Puj spas za sve nas BG)
- Veljković, Milena** (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])
- Veljović, Srđan**, fotograf, samostalni umetnik (1998: Beoizlog; Rekonstrukcija zločina Niš/Deponija Mediana; CZKD: Ikonmahija; 1999: Kako ubiti vreme; Puj spas za sve nas BG; Belgrade peace Parade; Transart festival Istra 2000. Labin/Fotografisanje protiv uroka/Deponija 1. maj Labin, Hrvatska; Svitak – Bukvar; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager; Riblja pijaca: Novosadski suvenir 2000/In memoriam Varadinski most; 2004: Šok galerija: Arhitektura i fašizam [izložba]; 2005: Šok galerija: Nebo nad Dahauom [izložba]; 2006: Šok galerija: Ekonomija moći heteroseksualne veze [izložba]; 2007: Art klinika u Galeriji Remont; 2008: Art klinika: Transponovanje [izložba]; 2010: Knez Mihajlova ulica: Par cipela – jedan život; 2011: Srebrnička ulica BG: Prelazimo prag; 2013: ŠOSO „Milan Petrović“: Fotografska radionica; 2014: Šok zadruga/Šok

koridor: Koliko visoko je bezbedno?/Lep život kao ekscen [izložba]; Šok koridor: Vukovar – ubijanje jednog grada [izložba]; 1991–2016 [izložba]; 2017: Šok koridor: Devedesete [izložba]; Godišnjica na godišnjicu: Vukovar – ubijanje jednog grada, 1991–2016 [izložba]; 2018: Šok koridor: Migracije destinacije [izložba]; 2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) I; Šok koridor: Zid, 30 godina [izložba]; 2021: Knjižara Bulevar Books: Promocija knjige i izložba fotografija Devedesete)

Vemić, Zoran (1995: CZKD: Tačno u podne; 1999: Puj spas za sve nas BG)

Veresky, Andrej/Andrej Vereski (2008: Art klinika: Koji život [performans])

Vesić, Dušica (2006: Šok galerija, BURA: Erotska fantazija [izložba za pipanje])

Vicentijević, Zlatko (2012: Art klinika: Jabuka na sto načina)

Vidanović, Aleksandra (2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešn])

Vidić, Ivana, grafičarka (2010: Art klinika: Karavukovo 0001)

Vilček, Slobodan Willy, grafičar (1993: Zmaj Jovina NS: Potop; Jazzbina BG: Art kuvar; 1994: Lokalitet No 1 i 2; Egzil; 1995: CZKD: Zastave; RU „Radivoj Čirpanov“ NS: Ko was šiša 2; 1998: Grafike na asfaltu/ledu NS; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager)

Vild, Senja, fotograf (2011: Srebrenička ulica BG: Prelazimo prag)

Vilotić, Dragana, arhitektka (2016: Šok zadruga: Zapis iz stana br. 50)

Vit, Moris, muzičar (1995: CZKD: Tačno u podne)

Vitkai Kučera, Agota, muzički pedagog (2008: Art klinika: Sanjar je sanjao vrata, Pozorišna grupa Studio)

Vitas, Nenad, grafički urednik, karikaturista (1993: Zamrznuta umetnost)

Vitomirac, Nenad (1993: Zamrznuta umetnost, svirao sa The End Bend)

Vitorac, Bora, multimedijalni umetnik (2003: Šok galerija: Akrobacije muzikalnog mačka; Naslikaj majicu, obuci galeriju; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešn]; 2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)

Vla, Uroš (1995: RU „Radivoj Čirpanov“ NS: Ko was šiša 2)

Vladušić, Jelena, fotografkinja, pedagog (2007: Art klinika/ Nacionalna noć muzeja: Mona Liza; Ko je ukrao Mona Lizu?; Piš-piš plovak – kratka elektronska forma; 2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; Art klinika: Perspektive 7; 2009: Šok galerija: Pb-onf-28-10-25-soba-br-2; Strabizam; član Žirija za *Perspektive* 8; 2010: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja]; 2011: 52. Oktobarski salon Beograd, pijaca Zeleni venac: Publici na noge – Totalna rasprodaja umetnosti; *Art klinika – Eutanazija 2009–2011* [fotografije]; 2013: ŠOSO „Milan Petrović“: Fotografiska radionica; 2019: Šok galerija: Mačke (sve je pošlo naopačke) II [mentorka izložba fotografije studenata FTN Novi Sad])

Vlahović, Bojana (2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija])

VokalnoKustoskiSindrom (2021: gostovanje u Podcastu Šok zadruga)

Voganjac, Draginja, glumica (2002: Otvaranje Art klinike; Javno čitanje *Korografije* G. Mimice; 2003: CZKD: N. Džafo, Pazi, umetnost ne ujeđa; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešn] 2007: Art klinika: Ko je ukrao Mona Lizu?)

Vojnović, Miljan, glumac (1993: Kafe Šmaug NS: Potop; 2007: Art klinika: Srećni dani; 2008: *Emigranti*, predstava po motivima S. Mrožeka)

Vojtěchovsky, Miloš/Miloš Vojtehovski, Češka (1999: Ledena svečanost Plasi, Češka)

Vojvodić, Dragan (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)

Vojvodić, Vesna (2017: Kanta: Kuvanje za beskućnike i prijatelje; MSUV: Vojvođanski salon – (Dis)kontinuiteti [Totalna rasprodaja umetnosti]; 2018: Šok zadruga: Unutrašnji dijalog [radionica kolektivnog crtanja]; Fijuk sajam, Imago centar Beograd: Totalna rasprodaja umetnosti: Šok printovi)

Volaš, Bojana (2011: Art klinika: Perspektive 10)

Vračar, Milan, kulturni poslenik (2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Pereca za neznanog umetnika [humanitarna akcija])

Vucelja, Dejan (1999: Puj spas za sve nas NS)

Vucelja, Srđan (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])

Vučetić, Anica, multimedijalna umetnica (2003: Šok galerija: Granična područja erotike; 2005: Art klinika: Centriranje; 2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)

Vučetić, Slavica (1995: CZKD: Ko was šiša 1; 2008: Art klinika: Terramaterlingua [pozorišna predstava])

Vučinić, Ljubomir Ljube, slikar (1998: Grafike na asfaltu/ledu Novi Sad; 2003: Šok galerija: Granična područja erotike)

Vučinić, Nada (1999: Puj spas za sve nas BG)

Vučinić, Ranko (1999: Transart festival Istra 2000. Labin, Hrvatska)

Vučinić, Radislav Ratko, slikar, profesor (1997: Incidentna kreda; 1998: Službeni put u Prištinu 2; CZKD: Ikonomahija; 1999: Kako ubiti vreme; Trash Art Galleries; 1999: Puj spas za sve nas BG i NS; Transart festival Istra 2000. Labin/ Fotografisanje protiv uroka/Deponija 1. maj Labin, Hrvatska; Belgrade Peace Parade; Svitak – Bukvar; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager; 2003: Šok galerija: Granična područja erotike)

Vučinić Leko, Olivera (2010: Šok galerija: Intimni kutak)

Vučković, Vuk (2010: Art klinika: *Perspektive* 9; 2011: član Žirija za *Perspektive* 10; 2012: član Žirija za *Perspektive* 11; 2013: član Žirija za *Perspektive* 12; 2014: član Žirija za *Perspektive* 13; 2017: član Žirija za *Perspektive* 15)

Vučurević, Anđelija, mirovna aktivistkinja, feministkinja (1995: RU „Radivoj Čirpanov“ NS: Ko was šiša 2; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager)

Vujaklija, Miloš (2005: Art klinika: Crteži studenata IV godine Akademije umetnosti u Novom Sadu [kolektivna izložba])

Vujanović, Miloš, slikar, profesor (1993: Zmaj Jovina NS: Potop; Jazzbina BG: Art kuvar; 1994: Lokalitet No 1; 1998: CZKD: Ikonomahija; 2000: Kunstlager; Riblja pijaca: Novosadski suvenir 2000/In memoriam Varadinski most [Art circus]; 2002: Pozorište mladih, Drugi javni čas crtanja [mentor]; 2005: Art klinika: Izložba studenata IV godine Likovnog odseka AUNS [asistent]); 2005: Šok galerija: Art circus: Парапсихолошко решење за проблемот Вранишковски; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešn]; Centar za kulturu Pančeva: N. Džafo, Zec koji je pojeo muzej [saradnik]; 2007: Art klinika: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [radionica]; 2008: MSUV: Dopunski časovi iz crtanja za talentovane [izložba]; Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; 2011: Limanska pijaca: Totalna rasprodaja umetnosti [izložba]; 52. Oktobarski salon Beograd, pijaca Zeleni venac: Publici na noge – Totalna rasprodaja umetnosti [grupna izložba];

Vujanović, Nenad (1993: Zmaj Jovina NS: Potop)

Vujanović, Snežana (2001: MMC Led art: Lavirint (Ja Rom)

- Vujinović, Maša** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga)
- Vujkov, Nataša** (2008: Art klinika: Koji život [performans])
- Vujošević, Vera**, profesor (1998: Beoizlog)
- Vukanac, Ivana** (2018: Šok zadruga: Tačka Linija Knjiga; Šok koridor: Ua! #5)
- Vukanović, Ivana** (2002: Galerija Perspektiva Petrovaradin: Perspektive 1)
- Vukelić, Ivana** (1995: RU „Radivoj Ćirpanov“ NS: Ko was šiša 2; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešn])
- Vukelić, Smiljka** (1995: RU „Radivoj Ćirpanov“ NS: Ko was šiša 2; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešn])
- Vukić, Darko** (2017: Šok zadruga: Perspektive 15; 2019: Šok zadruga: Hactenus [instalacija])
- Vukićević, Sonja**, koreografkinja, balerina (1996: CZKD: Gnezdo)
- Vukmanović, Jelena** (2007: Art klinika: Reaktiviraj(se))
- Vukmir, Janka** (2021: MMSU Rijeka: Devedesete: Ožiljci / Učestvovanje Umetničke grupe Led art [kustoskinja])
- Vukobratović Morača, Mila** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Vuković, Drago** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)
- Vuković, Jelena** (2005: Art klinika: Crteži studenata završne godine Akademije umetnosti u Novom Sadu; samostalna izložba [izbor: Branka Janković Knežević])
- Vuković, Milja** (2021: Galerija SULUV-a: Eko-anksioznost [predavanje])
- Vuksanović, Danilo** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])
- Vuksanović, Milić** (1994: Lokalitet No 1)
- Vuksanović, Suzana**, istoričarka umetnosti, kustoskinja (2002–2007: Art klinika: teorijske pretpostavke; 2005: Muzej savremene likovne umetnosti NS: Kao_sculptura_kako_sculptura [kustos]; 2006: Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešn])
- Vukotić, Manojlo** (1994: pregovarač u projektu Lokalitet Crna Gora – nerealizovano)
- Vuković, Danilo** (2009: Art klinika: Perspektive 8)
- Vuković, Zora** (1995: RU „Radivoj Ćirpanov“ NS: Ko was šiša 2)
- Vulović, Dragan Gagi**, mali privrednik (2007: Art klinika: Ko je ukrao Mona Lizu?)
- Vurdelja, Jelena** (2007: Art klinika: Izložba radova polaznika Večernjeg akta)
- Zahtila, Dean**, Hrvatska (1999: Transart festival Istra 2000. Labin, Hrvatska)
- Zajović, Staša**, mirovna aktivistkinja, feministkinja, Žene u crnom (2010: Art klinika: Kuda ide feminizam danas [panel-diskusija]; Knez Mihajlova ulica BG: Par cipela – jedan život; 2011: Srebrenička ulica BG: Prelazimo prag [performans]; 2012: Univerzitetska biblioteka „Svetozar Marković“, BG: Prezentacija Crne knjige; 2015: Srebrenička ulica BG: Kamen spoticanja 8372; 2019: Šok zadruga: Reza Al-Hamis, razgovor sa umetnikom)
- Zaklan, Dušan**, dizajner (2009: Art klinika: Perspektive 8; 2010: Šok galerija: Anatomija jednog čudovišta [samostalna izložba]; dizajn plakata za izložbe: Lj. Stevanović, učenici škole „Bogdan Šuput“, Superumetnik u epizodi Paketići, S. Stošić, Džafo – velika proslava [zeker], G. Denić, O. Vučinić, D. Radaković, J. Mićović, Karavukovo 001, I. F. Petković, Perspektive 9, M. Kruše, Građanin; 2011: 52. Oktobarski salon Beograd, pijaca Zeleni venac: Publici na noge – Totalna rasprodaja umetnosti; Šok galerija: Niko ne želi da bude niko [crtanje u čast Šok alijanse]; Limanska pijaca: Publici na noge – totalna rasprodaja umetnosti; Art klinika: Krokodil u crvenim gaćicama [lutkarska predstava; dizajn]; Korice i piktogrami za knjigu *Art klinika – Eutanazija 2009–2011*; Srebrenička ulica BG: Prelazimo prag [dizajn kataloga]; dizajn plakata za izložbe: N. Džafo: *Lepus in fabula*, B. Dojkić, V. Andrejević, *Lutkorama*, *Perspektive 10*; 2012: dizajn plakata za izložbe: A. Palašti, *Velika proslava – Eutanazija*, I. Arandelović, I. Stojanović, I. Smiljanić, M. Nešić, M. Milosavljević, J. Budošan, Ž. Kovač, S. Jankov, *Perspektive 11*; 2013: Savamala/Brankov most BG: Najduži crtež na Mikser festivalu; DSZS Partizan, Petrovaradin: otvaranje novog galerijskog prostora ŠOK Partizan [priprema prostora, dizajn]; koncept-prototip: Za kulturne bolikite, slikovnica za početnike; dizajn plakata za izložbe: Perspektive 12, ŠOSO „M. Petrović“: Na istom zadatku, Ž. Kovač, Ž. Mucko; 2014: dizajn plakata za izložbe: *Sve o ljubavi*, S. Veljović, M. Dukić, S. Marković Mikrob, *Publici na noge – Zlo ne spava*; 2020: Solidarnost [kolektivna online izložba])
- Zaklan, Gordana** (2013: MKUD „Petőfi Sándor“/ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [kolektivna izložba])
- Zdravković, Jelena** (2007: Art klinika: KPM Ogledalo: Lice na metar; 2013: Otvaranje Šok zadruga: Divljenje prostoru [performans])
- Zdravković, Viktorija** (od 2021: članica Grafičke zadruga)
- Zender, Aleksandra** (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej)
- Zidarević, Marko** (1994: Lokalitet No 1)
- Zizi Stone/Zi-Zi Bon-Bon/Zizi Oaza** (1993: Zmaj Jovina NS: Potop, Jazzbina BG: Art kuvar; 1994: Šta zamrznuti, šta odmrznuti)
- Zlatanov, Metodi**, sveštenik, vizuelni umetnik, Makedonija (2008: Art klinika: Doubletree rekvijem)
- Zlatanović, Gordana** (2006: Šok galerija: Portreti)
- Zlatković, Jovanka**, radijska novinarka, žurnalistkinja (2004: Jovankina kuvarica [radijski tokšou i izložba]; Zmaj Jovina ulica: Belog Zeca za gradonačelnika Novog Sada! [radijska kampanja na Radiju 021 i performans]; Skupština grada: Predaja kandidature Belog Zeca [radijsko izveštavanje i performans]; 2006: Galerija SULUV-a: N. Džafo: Perca za neznanog umetnika [humanitarna akcija]; Art klinika: Prijatelji Art klinike u majicama Art klinike [humanitarni foto sešn] 2007: Art klinika: Bekstvo od ludila; 2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; 2009: član Žirija za *Perspektive 8*; Galerija Rajka Mamuzića: Hor i orkestar za vanredne situacije na 38. Novosadskom salonu [performans]; 2010: Art klinika: Kuda ide feminizam danas [panel-diskusija]; Turistički informativni centar Novog Sada: Talking communities [akcija u izlogu])
- Zlatković, Zlatko**, režiser (2008: Art klinika: učesnik festivala Filmski front)
- Zorić, Milica** (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])
- Zrnić, Aleksa** (2018: Šok zadruga: Umetnički kolektiv „Petar Drapšin“: Prototip 1)
- Zulić, Milan** (2003: Šok galerija: Granična područja erotike; Erotmika)
- Zupanc, Ivan**, fotograf (2005: Art klinika: Fotodnevnik [Remont u art klinici])
- Žarkih, Denis**, Rusija (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) I)
- Žarković, Isidora** (2020: Digitalni format Šok zadruga: Izložba na Instagram i Facebook profilu [konkurs na temu (samo)izolacije])

Žigić, Dalija (2019: Šok zadruga: Mačke (sve je pošlo naopačke) II)

Žigić, Nenad (2010–2011: ŠOSO „Milan Petrović“, RC Čenej: Na istom zadatku [letnja radionica crtanja])

Žigić, Sanja (2008: Kineska četvrt NS: Iz pepela muzej; od 2021: članica Grafičke zadruge)

Živančević, Andrej (1995: CZKD: Ko was šiša 1)

Živančević, Dragan, dizajner, multimedijalni umetnik, pedagog (1993: Zmaj Jovina NS: Potop; Jazzbina BG: Art kuvar; 1994: Lokalityet No 1, Egzil; 1995: CZKD/ RU „Radivoj Čirpanov“ NS: Tačno u podne; Ko was šiša 1 i 2; 1997: Predsednikov S.O.S pojas; Ekspedicija 1: Deponija Vinča; Sajam sekundarne upotrebe i neshvaćenih izuma; 1998: Beoizlog; Urbana provokacija Zrenjanin; Gostovanje u Štokholmu; Rekonstrukcija zločina Niš/Deponija Mediana; Grafike na asfaltu/ledu Novi Sad; Ledena svečanost Plasi/Deponija Plzenj, Češka; CZKD: Ikonmahija; 1999: Puj spas za sve nas NS; Transart festival Istra 2000. Labin/ Fotografisanje protiv uroka/Deponija 1. maj Labin, Hrvatska; 2000: Katolička porta NS: Kunstlager; Riblja pijaca: Novosadski suvenir 2000/In memoriam Varadinski most; Mrdni dupetom)

Živanov, Marina (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)

Živanović, Dragan (2003: Šok galerija: Granična područja erotike)

Živković, Ivana (2019: Šok zadruga: Knjiga umetnika)

Živković, Snežana (2006: Art klinika: P. Gatajancu: Konj – Sky TRANSport [muzičko-govorni performans])

Žunić, Milica (2013: MKUD „Petőfi Sándor“/ŠOK Petefi: Zatečeno stanje [kolektivna izložba])

ЈА ЦРТАМ ШТА ЈА ХОЂУ, ПА БАР ЦРТАЈ, БАШ

ТАКО, ДА ТЕ СВИ РАЗУМЕЈУ ЦРТАЈУ КАКО

ЈА ХОЂУ. ЦРТАЈ КАКО ХОЂЕШ, КОТИ БРАНУ

ЦРТАЈ КАКО ХОЂЕШ ≡

Sadržaj

ReKapitulacija: Neposlušni objekti (Andrea Palašti).....	5
ReCapitulation: Disobedient objects (Andrea Palašti).....	7
(ZGRADA) u zagradi (Silvia Dražić).....	10
LAVIRINT. Usamljenost Minotaura (Silvia Dražić).....	12
LED (Darka Radosavljević Vasiljević).....	15
HLADNJAČA (Darka Radosavljević Vasiljević).....	17
KREDA. Za novi „Krug kredom“ (Miroslav Karić, Slađana Petrović Varagić).....	18
NATRON. Pogled u zemlju (Slađana Petrović Varagić).....	21
OGLEDALO (Darka Radosavljević Vasiljević).....	25
KUVAR (Vesna Grginčević).....	26
KOTLIĆ (Mirjana Boba Stojadinović).....	29
ĐUBRE. Supraliminalni apokaliptični slepci (Nemanja Milenković).....	31
MAKAZE. Disrupcija / KOSA. Komemoracija i transformacija / MAKAZE. Kontestacija (Aleksandra Lazar).....	32
DŽAFO. Camera obscura (Aleksandra Lazar).....	38
SVEĆA. Svetlo Utopije (Miroslav Karić).....	40
MOST (Andrea Palašti).....	44
TENK (Mirjana Boba Stojadinović).....	47
ŠANK (Svetlana Subašić).....	48
PIŠTALJKA (Nebojša Milenković).....	50
TELO (Svetlana Subašić).....	53
PROJEKTOR. Ne lipši magarče do sledećeg pogleda (Slobodan Stošić).....	54
PEPEO (Svetlana Subašić).....	56
DUPE (Nebojša Milenković).....	58
GLASAČKI LISTIĆ (Nebojša Milenković).....	59
KOFER. Može li magarac da izvrši samoubistvo? (Slobodan Stošić).....	60
KOLEKTIVNI CRTEŽ. Da magarac ne bude sam (Slobodan Stošić).....	63
KNJIGA (Mirjana Boba Stojadinović).....	66
TEZGA (Andrea Palašti).....	69
MIKROFON. Podcast – nova platforma za razgovore o umetnosti (Nemanja Milenković).....	72
TEPIH. U periodu krize, jače se grize (Nemanja Milenković).....	74
GRAFIČKA PRESA (Andrea Palašti).....	77
VRATA (Silvia Dražić).....	80
Gde smo bili, šta smo radili, 1992–2022.	82
Učesnici, 1992–2022.	142

reKAPITULACIJA

Neposlušni objekti / subjekti
Led art / Art klinika / Šok ZaDruga i Grafička mreža
1992-2022.
Muzej savremene umetnosti Vojvodine Novi Sad
3. jul – 3. avgust 2022.

Urednički tim

Andrea Palašti
Nikola Džafo
Željko Grulović
Vesna Grginčević
Darija Dragojlović

Izdaje

Multimedijalni centar „Led Art“ Novi Sad

Za izdavača

Željko Grulović

Crteži-ilustracije

Nikola Džafo i Milan Nešić

Priredživanje dokumentacije, lektura, korektura

Vesna Grginčević

Grafičko oblikovanje i korice

Đula Šanta

Štampa

„Simbol“ Petrovaradin

Tiraž

500

ISBN 978-86-903528-0-7

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteke Matice srpske, Novi Sad

7.038.531(497.113 Novi Sad)“1992/2022”

REKAPITULACIJA : Muzej savremene umetnosti Vojvodine
Novi Sad, 3. jul - 3. avgust 2022. / [urednički tim Andrea Palašti
... [et al.] ; crteži-ilustracije Nikola Džafo, Milan Nešić]. - Novi Sad
; Multimedijalni centar "Led Art", 2022 (Petrovaradin : Simbol). -
175 str. : ilustr. ; 30 cm

Tiraž 500.

ISBN 978-86-903528-0-7

a) Мултимедијални центар "Лед Арт" (Нови Сад)

COBISS.SR-ID 68054025